

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 27 · 3. desember
Sesjonen 2020–2021

Møte torsdag den 3. desember 2020 kl. 10

President: Tone Wilhelmsen Trøen

Dagsorden (nr. 27):

1. Finansministerens redegjørelse om regjeringens forslag til statsbudsjett og om nasjonalbudsjettet for 2021
2. Innstilling fra finanskomiteen om nasjonalbudsjettet 2021 og forslaget til statsbudsjett for 2021 (Innst. 2 S (2020–2021), jf. Meld. St. 1 (2020–2021), Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021))
3. Referat

Presidenten: Presidenten vil av smittevern hensyn foreslå at publikumsgalleriet holdes stengt også under dagens møte. – Det anses vedtatt.

Fra Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe foreligger søknad om sykepermisjon for representanten Solfrid Lerbrekk fra og med 3. desember og inntil videre.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Eirik Faret *Sakariassen*, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Eirik Faret Sakariassen er til stede og vil ta sete.

Representanten Siv Jensen vil fremsette et representantforslag.

Siv Jensen (FrP) [10:00:57]: På vegne av stortingsrepresentantene Trond Helleland, Terje Breivik, Hans Fredrik Grøvan og meg selv vil jeg fremsette et forslag om å heve botidskravet for permanent oppholdstillatelse i Norge.

Jeg ber om at dette behandles etter forretningsordnens § 39 c.

Presidenten: Representanten Kjersti Toppe vil fremsette et representantforslag.

Kjersti Toppe (Sp) [10:01:29]: Eg vil på vegner av stortingsrepresentantane Jan Bøhler, Sigbjørn Gjelsvik, Per Olaf Lundteigen, Nicholas Wilkinson, Kari Elisabeth Kaski, Bjørnar Moxnes, Une Bastholm og meg sjølv fremja eit forslag om å utvikla Ullevål sjukehus og sikra innbyggjarane i Oslo gode sjukehusstilbod med nok kapasitet.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten opplyse om at møtet i dag fortsetter utover kl. 16.

Etter ønske fra finanskomiteen vil sakene nr. 1 og 2 bli behandlet under ett.

Sak nr. 1 [10:02:12]

Finansministerens redegjørelse om regjeringens forslag til statsbudsjett og om nasjonalbudsjettet for 2021

Sak nr. 2 [10:02:18]

Innstilling fra finanskomiteen om nasjonalbudsjettet 2021 og forslaget til statsbudsjett for 2021 (Innst. 2 S (2020–2021), jf. Meld. St. 1 (2020–2021), Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: Den fordelte taletid blir begrenset til 4 timer og 45 minutter, eksklusiv replikker og treminuttersinnlegg, og taletiden vil bli fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 80 minutter, Høyre 70 minutter, Fremskrittspartiet 45 minutter, Senterpartiet 30 minutter, Sosialistisk Venstreparti 20 minutter, Venstre 15 minutter, Kristelig Folkeparti 15 minutter, Miljøpartiet De Grønne 5 minutter og Rødt 5 minutter.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra partigruppenes hovedtalere, parlamentariske ledere samt medlemmer av regjeringen. Videre vil de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, få en taletid på inntil 3 minutter.

Mudassar Kapur (H) [10:03:48]: (komiteens leder og ordfører for sak nr. 2): La meg få starte med på vegne av regjeringspartiene å takke Fremskrittspartiets forhandlingsdelegasjon for gode og tøffe forhandlinger. For åttende gang har våre partier blitt enige om veien videre for Norge. Underveis har vi også forhandlet på plass en viktig enighet om kraftfulle økonomiske tiltak for næringslivet. Jeg vil også takke komiteens medlemmer for konstruktiv dialog og samarbeid i forbindelse med komiteens interne arbeid med budsjettet. Og jeg vil også takke presidentskapet, administrasjonen og vårt eget komitésekretariat for tålmodighet og tilrettelegging.

Det er viktig for både folk og bedrifter i hele landet at vi nå har fått enighet om budsjettet. Det gir trygghet og forutsigbarhet om viktige prioriteringer for neste år.

La meg gjengi noen hovedpunkter fra det vi er enige om: Vi er enige om en formidabel satsing på maritim næring. Blant annet styrkes nettolønnsordningen for sjøfolk. Bevilgningene til veiinvesteringer og vedlikehold økes kraftig. Bevilgninger til å starte arbeidet med Stad skipstunnel, InterCity Vestfold og Kongsbergbanen, samt reduksjon av bompenger er også blant samferdselssatsingene. Sukkeravgiften fjernes, avgiften

på alkoholfrie drikkevarer halveres, avgiften på snus blir 25 pst. lavere, og avgiften på øl og vin reduseres med 10 pst.

Underveis har vi også blitt enige om en kraftfull tiltakspakke på 22 mrd. kr særlig for norsk næringsliv. Forslagene er bl.a. rettet mot helsesektoren, kompensasjon til kommuner og næringsliv, støtte til sårbare grupper og forlengelse av ordninger for inntektssikring. Dette er ting vi ble enige om underveis i forhandlingene, og det var viktig for å skape forutsigbarhet for dem som driver næring og opplever vanskelige tider akkurat nå.

Norge har et bedre utgangspunkt enn mange andre. Før krisen hadde vi høy sysselsetting, lav arbeidsledighet, høy produktivitet, robuste banker og en velfungerende økonomi. Norge har et omstillingsdyktig næringsliv og høy tillit i samfunnet.

Dette året har vi alle erfart betydningen av å ha ekstraordinære statsfinanser. Takket være alle dem som har bidratt til norgeshistoriens største industrieventyr innen olje og gass, har fellesskapet fått enorme inntekter. Og takket være kloke beslutninger og ansvarlig forvaltning har vi brukt dem til å bygge opp verdens største nasjonale sparekasse – oljefondet. I godværsdager har vi forberedt oss på de uværsdagene vi visste ville komme. Det kan vi være glade for nå. Der andre land tar opp svære kriselån, som de vil måtte slite med i mange år framover, har Norge oljefondet.

Denne muligheten forplikter også. Vi må bruke denne situasjonen til å sette økonomien i enda bedre stand til å fornye seg. Vi må sørge for at den dagen en annen generasjon står i samme krise som vår, skal de ha en minst like god verktøykasse som det vi har hatt og har. Derfor er det lagt fram tiltak i budsjettet som bidrar til nødvendig omstilling i norsk økonomi.

Regjeringspartiene la fram vårt forslag til statsbudsjett i oktober, og det var bygget på regjeringens strategi for Norges vei ut av krisen: skape mer og inkludere flere.

Tiltakene i årets budsjett gir støtte og aktivitet i distriktene, grønn omstilling og vekst i næringslivet, trygghet og støtte til dem som trenger det, og vil bygge kompetanse for framtiden. Budsjettet er ekspansivt, noe som betyr at vi bruker mer penger på å skape aktivitet. 73 mrd. kr til veier, broer, tunneller og jernbane – dette vil kreve tusenvis av hender og hoder å gjennomføre. Da snakker jeg om budsjettforslaget vi la fram.

Dessuten har vi kuttet skatten på arbeidende kapital, slik at vi tar side med dem som ønsker å skape norske arbeidsplasser, de som står på hver dag for å redde norske arbeidsplasser. Arbeiderpartiet tror debatten om formuesskatten handler om yachter og luksusbiler, men det den egentlig handler om, er fiskebåter og lastebiler. Det handler om arbeidsplassen til folk.

Dette budsjettet sikrer flere bein å stå på. Vi skal bruke 10 mrd. kr på næringsrettet forskning og innovasjon. Og skattelettene styrker økonomien til mange familier som sårt trenger det. En vanlig familie vil ha om lag 14 000 kr mer å rutte med enn med nivået i 2013.

Dette budsjettet bidrar til å skape en grønn framtid. Karbonfangst og -lagring, jernbane og kollektivtrafikk er viktige og store satsinger i budsjettet.

Dette budsjettet bidrar til å bygge kompetanse. Vi skal sørge for at flere fullfører videregående skole, og at flere får kompetansen som morgendagens arbeids- og næringsliv trenger. Veldig mange av dem som nå har falt ut av arbeidslivet, er det ikke sikkert kommer tilbake til samme type arbeidsplass og samme type arbeidsoppgaver når denne pandemien er over. Og vi skal videreutvikle Utdanningsløftet 2020.

Før koronakrisen var arbeidsledigheten i Norge rekordlav etter over seks år med denne regjeringens politikk. Fire av fem jobber ble skapt i det private næringsliv, og det er også der de skal skapes på nytt. Det er dit vi må tilbake, og med denne budsjettenigheten styrker regjeringen sammen med Fremskrittspartiet utkursen for framtiden.

Dette er også et budsjett som bidrar til å inkludere flere. Alle skal få mulighet til å delta i arbeidsliv og samfunnsliv. En jobb å gå til er nøkkelen til alt. Alle som kan jobbe, bør jobbe. Samtidig som vi skaper nye arbeidsplasser, må vi unngå at noen faller varig ut av arbeidslivet, eller at arbeidsledigheten biter seg fast. Framover må vi bidra til at flere kommer i jobb.

Mange er nå arbeidsledige eller permittert. Tidlige krise har lært oss at vi må tilby utdanning og skole for å hindre at folk blir stående varig utenfor arbeidslivet. Vi må sørge for at de som er ledige i dag, får den kompetansen som næringslivet etterspør i morgen.

Statsbudsjettet for neste år bidrar også til å svare på de langsiktige utfordringene landet står overfor – de utfordringene som var der før koronakrisen, og som vil være der etter, kanskje i mye mer forsterket grad. Det er derfor budsjettet handler om å skape mer og inkludere flere.

I dag vedtar vi løsninger som bidrar til arbeidsplasser og aktivitet, uten å miste det langsiktige perspektivet av syne. Utfordringene som var der før krisen, vil som sagt være der også etterpå.

Med regjeringens tiltak og enigheten med Fremskrittspartiet vil vi bidra til aktivitet i hele landet, grønn omstilling og vekst i næringslivet.

For oss i Høyre har en viktig beskjed ut til næringsliv og folk gjennom hele krisen vært: La oss holde hjulene i gang der vi kan. La oss holde åpent der vi kan. Men vi må også ta vare på hverandre, for god helsepolitikk og god helse er også god økonomi i den situasjonen vi står i nå.

Det viktigste for oss nå er å holde smitten nede, gi trygghet til folk og arbeidsplasser, hjelpe dem som trenger hjelp, få folk tilbake i jobb og sikre flere bein å stå på. Det siste gjør vi gjennom å skape flere jobber i flere og nye bransjer over hele landet.

Vi har sagt fra start at vi skal gjøre alt vi kan for å lede Norge trygt ut av krisen. Det har vi vist gjennom gjentatte krisepakker gjennom dette året. Jeg vil også benytte anledningen til å takke partiene på Stortinget for samarbeidet i forbindelse med krisepakkene. Men jeg vil også si at nå går vi inn i en ny fase. Smittetallene er høye, og det er viktig å puste med magen. Det er viktig å bruke innestemme, og vi har et felles ansvar for at vi alle bidrar til den roen vi trenger i næringslivet, og passe på at det er lov å ha en politisk debatt om problemstillingene, men vi må også bidra til at det ikke skapes usikkerhet rundt de tiltakene vi kommer med. Regjeringens klare beskjed står fast: Vi skal gjøre det som trengs, men det må være virkningsfullt. Det må kunne reverseres, og det må kunne differensieres ut fra hvordan situasjonen utvikler seg.

Jeg tar med dette opp løst forslag nr. 205 til erstatning for tilrådingens I, og jeg tar opp de løse forslagene nr. 206–238. Avtalen trykkes som vedlegg til Innst. 5 S for 2020–2021 fra finanskomiteen.

Presidenten: Representanten Mudassar Kapur har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Ingvild Kjerkol (A) [10:13:59]: Som følge av den pandemien vi står i, er det nå et stort etterslep i sykehusene våre for å få ned ventetidene. Vi i Arbeiderpartiet mener at nå er tiden inne for å styrke våre offentlige sykehusbudsjetter. Med denne regjeringens budsjett og forliket med Fremskrittspartiet ser man ut til å tro at privatisering og mer kjøp av private helsetjenester vil hjelpe norske pasienter som venter på behandling. Men fra 2017 til 2019 ble bruken av Høyres privatiseringsreform i sykehusene tredoblet, og i samme periode økte ventetidene. Det som ikke fungerte de tre siste årene, skal vi altså nå få mer av.

Burde ikke Høyre legge bort de ideologiske skylappene og bruke pengene på noe som faktisk bedrer kapasiteten i vår felles helsetjeneste?

Mudassar Kapur (H) [10:15:00]: Det å legge til rette for at flere kan tilby helsetjenester for å bidra til at helsekøene går ned, sammenlignet med hvordan helsekøene var da Arbeiderpartiet styrte, er nettopp å ikke ha ideologiske skylapper.

Vi har siden vi tok over i 2013, styrket sykehusbudsjettene kraftig. Derfor gikk også helsekøene ned. I år har vi vært i en ekstraordinær situasjon, og regjeringen har sørget for at både sykehusene og helsesektoren har

blitt styrket gjennom hele krisen. Vi har også sørget for at kommunene får de pengene de trenger for å håndtere covid-situasjonen.

Det er riktig at vi gjennom enigheten med Fremskrittspartiet ytterligere forsterker budsjettet med 250 mill. kr for å kjøpe tjenester fra private, slik at det også kan bidra til å få helsekøene ned i den ekstraordinære situasjonen vi er i. Jeg vil faktisk si at når denne regjeringen kan vise til at helsekøene har gått ned, og stilt opp for helsesektoren gjennom denne krisen, er jeg rett og slett ikke enig i den virkelighetsbeskrivelsen som Arbeiderpartiet gir.

Ingvild Kjerkol (A) [10:16:01]: Siden representanten Kapur taler på vegne av nasjonen i sitt innlegg, tror jeg vi må forholde oss til realitetene, og de er som følger: Fra 2010 gikk ventetidene i norske sykehus ned, helt fram til 2017. Da begynte de dessverre å gå opp igjen. I samme tidsrom tredoblet Høyre innsatsen på privatiseringsreformen Fritt behandlingsvalg.

Dette er en medisin som ikke virker. Jeg vil oppfordre representanten Kapur til å svare på spørsmålet. En medisin som ikke virker, nå når utfordringen er blitt enda større som følge av at vår felles helsetjeneste har sikret oss alle, vil man altså fortsette med mot bedre vitende. Er det det som er svaret fra Kapur?

Mudassar Kapur (H) [10:16:56]: Jeg aksepterer ikke premisset. Det er helt feil å påstå at denne regjeringen ikke gjør nok for helsevesenet. Vi har styrket budsjettene på sykehussektoren med nær 60 mrd. kr siden vi tok over. Helsekøene har gått ned sammenlignet med da representantens parti satt med makten. Det at vi åpner opp for at private tilbydere kan avhjelpe staten med å få sykehuskøene ned, slik at folk får raskere og bedre behandling, er noe Arbeiderpartiet burde støtte.

Jeg taler ikke på vegne av en nasjon – så store tanker har jeg ikke om meg selv. Jeg får vel likevel si at jeg taler på vegne av pasienter og folk flest når jeg sier at denne regjeringen har stilt opp for helsesektoren også gjennom denne situasjonen. Når vi nå også sikrer kommunene de helsebudsjettene de trenger å ha i møte med covid, og vi sier at vi skal stille opp, følge med på situasjonen framover og sammen med Fremskrittspartiet legge til rette for å kjøpe tjenester slik at vi får helsekøene ned gjennom bruk av private, handler det om å bruke alle gode krefter for å håndtere den vanskelige situasjonen i landet.

Sivert Bjørnstad (FrP) [10:18:11]: Regjeringen fremmet i nasjonalbudsjettet forslag om prinsipper for såkalte bærekraftige bilavgifter. Fremskrittspartiet er det eneste partiet som har omtalt dette i innstillingen. Der går vi klart imot disse prinsippene. Vi mener nemlig at bilrelaterte avgifter skal reduseres betydelig. Vi

mener også at det etter 2025 skal være mulig å kjøpe ny bensin-, diesel- og hybridbil. Det betyr at nedtrappingen av engangsavgiften skal fortsette, og at den på sikt skal fases ut.

Regjeringen foreslo økt engangsavgift i 2021, og disse skjerpelsene ble begrunnet med stabilisering av provenyet fra bilavgiftene – som om det å beholde avgiftstrykket er et mål i seg selv. I budsjettforliket har vi fått gjennomslag for å reversere regjeringens forslag til innstramminger i engangsavgiften. I tillegg har vi fått gjennomslag for ytterligere lettelse på toppen av det.

Kan Kapur bekrefte at det i dag ikke er flertall for prinsippene for såkalte bærekraftige bilavgifter, med det budsjettforliket som i dag ligger på bordet?

Mudassar Kapur (H) [10:19:15]: Sivert Bjørnstad er smertelig klar over – eller kanskje gledelig klar over, vil jeg si, nå som vi er enige – at vi har forandret budsjettet for neste år. Prinsippene for et bærekraftig bilavgiftssystem handler ikke bare om 2021, det handler om hva slags bilpark og hvilken type bilavgiftssystem vi skal ha i årene som kommer. Det er en enighet her i Stortinget, med et klart flertall, om at salget av fossilbiler etter 2025 ikke skal finne sted – de nye bilene skal være utslippsfrie biler.

Så må jeg si at jeg er enig med representanten i at det er bra at vi har funnet fram til en god løsning for å reversere noen av de avgiftene på fossilbiler som lå i budsjettet. Men jeg synes også det er viktig at vi fortsetter satsingen på elbiler, og at vi fortsetter satsingen på overgangen til en bilpark som er utslippsfri. Det er det bred enighet om i Stortinget. De forhandlingene vi har hatt i dag, handler om 2021, og så får vi ta nye runder når neste år kommer.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:20:29]: Høyres leder av finanskomiteen sa på slutten at man må skape ro for bedriftene. Det er veldig mye uro, og der det er mye uro, er blant de litt over 60 000 permitterte. Det er mange familier som nå går en usikker jul i møte og tenker: Hva skjer? Får jeg tilbake arbeidsplassen min? Får moren min eller faren min tilbake arbeidsplassen sin? Eller blir de sagt opp?

Vi hadde den uroen litt før sommeren i år også. Da ville ikke Høyre utvide permitteringsreglene fra seks til tolv måneder, man ventet til august med å gjøre det. Så man skapte en urolig sommer.

Mitt spørsmål til Høyre-mannen og finanskomitélederen er: Vil dere igjen være med og utvide permitteringsreglene, så det skapes litt mer trygghet, litt mer ro, sånn at en familie kan vite at man også har inntektssikring det neste halvåret? Eller kommer dere til å være krystallklare på at det skal være tolv måneder, og at da er oppsigelse bedre enn permittering?

Jeg håper selvfølgelig på et positivt svar for alle dem som nå er permittert.

Mudassar Kapur (H) [10:21:32]: Det første regjeringen gjorde da smittetallene økte på nytt for noen uker tilbake, var å varsle at man forlenget inntektssikringsordningene umiddelbart til utover i 2021, for det meste fram til mars, og noe også lenger. Permitteringsregverket er allerede forlenget.

Så er det engang slik at vi står i en ekstraordinær situasjon hvor smittetallene nå er høye. Men vi håper jo at de går ned. Og den viktigste forutsigbarheten vi kan skape da, er å sørge for at vi ikke har den samme lønningen uansett situasjon. Vi må kunne ha løsninger som sørger for at vi går rett inn i den delen av næringslivet som nå sliter mest, sørge for at de kommer seg over kneika, men at vi også bruker pengene på å holde hjulene i gang der vi kan.

Den viktigste veien ut av denne krisen er at folk kommer seg på jobb – at de kan komme tilbake til jobb, betale skatt og begynne å skape verdier igjen. Men det representanten Slagsvold Vedum ønsker å legge til rette for, er at vi har en flat ordning hele året, uansett hvordan smittetallene er. Det er ikke den løsningen norsk næringsliv trenger nå.

Karin Andersen (SV) [10:22:55]: Ta vare på hverandre, sa representanten i innlegget sitt, men foran meg står en representant for et parti som har svidd av milliarder i skattelette til de aller rikeste, men som ikke vil hjelpe unger som har dårlig syn, med penger til briller, et parti som spanderer bugnende fruktkurver på seg sjøl, men syntes et eple til ungene på skolen var for dyrt, et parti som lar de rikeste barna arve helt ubegrenset, men tar fra ungene til de uføre mye av barnetillegget, og som mener at har du mistet både jobben og helsa og trenger AAP, er det helt greit å kutte i inntekten din etter tre år.

Jeg må lure på: Hvorfor har Høyre alltid råd til luksusliv for milliardærene, men ikke anstendige levekår for sjuke, arbeidsløse, uføre og vanskeligstilte – og særlig nå, i den krisa vi står midt i?

Mudassar Kapur (H) [10:24:00]: Det var en heftig beskrivelse av partiet Høyre, som jeg absolutt ikke er enig i. Er det noe denne regjeringen har vist de siste årene, er det nettopp at vi tar dem som står utenfor, på alvor. Det er derfor vi sørger for at barn kommer seg gjennom skolen, for det er den viktigste arenaen for sosial mobilitet. En god utdanning er det som skaper grunnlag for livet etterpå. Det at vi sørger for at unge gjennomfører videregående skole, er det som gjør at de ikke står bakerst i køen når de skal inn i arbeidslivet. Det at vi øker barnetrygden, gjør at barnefamilier får bedre

råd. Det at vi gir gratis kjernetid i barnehagen, gjør at flere innvandrereforeldre kan sende barna sine i barnehagen og gå på norskkurs eller arbeidssøkerkurs i stedet.

Denne regjeringen har tatt mange grep for å sørge for at vi får mindre ulikhet i Norge. Og jeg må minne representanten om at statistikken kanskje ikke var så veldig mye å skryte av da hennes eget parti satt i regjering. Gjennom hele denne situasjonen har regjeringen stilt opp for folk, slik at vi kommer trygt gjennom krisen. Så denne historiebeskrivelsen er ikke riktig.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Egil Knutsen (A) [10:25:27]: For et merkelig skue regjeringen og Fremskrittspartiet har utsatt oss for de siste par månedene. I et kriseår, på et tidspunkt der vi teller nesten 200 000 arbeidsledige og har strenge smitteverntiltak som truer enda flere arbeidsplasser, på et tidspunkt der helsevesenet testes til bristepunktet, da sprenger høyrepartiene alle behandlingsfrister for budsjettet og kommer til enighet på overtid av overtid. Det er ikke fordi partiene har kjempet for arbeidsplasser, bedre sykehusøkonomi eller mer sosial rettferdighet. Nei, i år, når økonomien trenger forutsigbarhet og krisemidler, har konflikten på høyresiden handlet om alkoholavgifter, kutt i antall kvoteflyktninger og kutt i bi-stand.

Budsjettdiskusjonene burde handlet om helt andre ting:

Som sykepleieren Renee, som løper fra pasient til pasient og dropper dobesøk og matpause for å rekke over alle arbeidsoppgavene, men som likevel ikke opplever at det er nok tid til å gi pasientene den hjelpen de fortjener på sykehuset.

Eller fabrikkarbeideren Egil, som har vært permittert fra Figgjo AS siden mars i år. Han kjenner på tapet av tryggheten en arbeidsplass kan gi, og han kjenner på usikkerhet fordi permitteringsperioden utløper. I tillegg blir han stående uten inntekt i juli neste år, fordi denne regjeringen har tatt fra ham retten til feriepenger.

Eller bareieren Pål, som i mange år har jobbet for å skape samlingspunkter for folk, men som nå opplever at utestedene og serveringsstedene han har vært med på å etablere, må stenges og legges ned fordi krisepakken fra regjeringen er for svake, pengene lar vente på seg.

Budsjettet burde handlet om å skape arbeidsplasser, styrke vår felles velferd og kutte i klimagassutslipp. Det burde handle om en forutsigbar og trygg økonomisk politikk i en krevende tid. Men regjeringen, med Fremskrittspartiet på slep, har sørget for at det handler om helt andre ting. Det er ikke politikken Arbeiderpartiet stemmer for i dag.

Vi har høyere ambisjoner for landet vårt. Flere hundre tusen nordmenn skal tilbake i jobb. Arbeid til alle er jobb nummer én. Vi skal gjøre vår felles velferdsstat sterkere. Velferdsstaten skal favne alle – en trygg oppvekst, god skole, en raus eldreomsorg og sterkere helsevesen, uansett hva man tjener, eller hvor man bor. Norges klimamål skal nås. Vi skal redde verden fra en klimakrise på en måte som er rettferdig, som reduserer forskjeller, og som skaper arbeidsplasser.

Nå må det være arbeidsfolks tur. I sju år har høyrepartiene gitt enorme pengegaver til de rikeste og finansiert det med å øke avgiftene for vanlige folk. Nå, før valget, skal avgiftene skrus ned igjen, men rikingsfesten skal fortsette. Hver dag får de tusen rikeste nordmennene en champagneflaske i skatte-kutt, mens ni av ti nordmenn får nok til en tom bærepose på butikken.

Som om ikke det er nok: Høyre vil fortsette med nye skatte-kutt, på hele 2,6 mrd. kr, til landets tusen rikeste. Det er konsekvensen av full aksjerabatt i formuesskatten. Effekten for så godt som alle andre, de 88 pst. med minst, er null – null! – kroner. Det er grunnleggende urettferdig, og det er dårlig økonomisk politikk.

Når inntekter og verdier er jevnt fordelt, fungerer økonomien bedre. OECD sier til og med at små økonomiske forskjeller fører til økt økonomisk vekst. Men nå øker forskjellene. Hvis vi ser på formue, kan vi ifølge SSB ikke lenger kalle oss et likhetssamfunn.

Arbeiderpartiet vil ha flere arbeidsplasser og et mer rettferdig Norge. Det viser vi også med vårt enkle skatteopplegg: lavere skatt på inntekter under 750 000 kr, høyere skatt på høye inntekter og store formuer, uendret skatt på bedriftene. Der vi øker avgifter, blir de motsvart av avgiftskutt og lavere inntektsskatt. Åtte av ti ville betalt mindre inntektsskatt med dette. Ni av ti pensjonister ville kommet bedre ut. Vi gjør det i tillegg rimeligere å pendle til jobben, være fagorganisert og å ha barn i barnehage eller SFO.

Arbeiderpartiets forslag om at de med de største aksjeformuene skal betale mer skatt, har åpenbart frustrert Høyre, som har skrevet innlegg i landets aviser hvor de nesten til det parodiske gjentar feilaktige påstander om formuesskatt. Én gang for alle: Formuesskatt er skatt på personer, individer, formuende. Det er ikke det samme som arbeidsplasser. Ingen bedrifter betaler formuesskatt. Den har heller ingen påviselig negativ effekt på jobbskaping, snarere tvert imot.

90 pst. av formuesskatten blir betalt av de 10 pst. rikeste personene i Norge, og det er den eneste skatten som hindrer at de aller rikeste kan trikse seg unna og bli nullskattytere. Derfor er den viktig både for inntektene til fellesskapet og for den folkelige tilliten til at skattesystemet er rettferdig.

Men Høyre lar seg ikke affisere av dette. Poenget er et annet: Rikfolk liker heller ikke å betale skatt, og det er dem Høyre er til for. Dette prøver de å skjule gjennom å snakke om skatt på bedrifter og arbeidsplasser, akkurat på samme måte som republikanerne i USA gjør når de gir enorme skattecutt til landets rikeste. Trump kalte sine gaver til dollarmilliardærene for «The Tax Cuts and Jobs Act», mens George W. Bush markedsførte sin tilsvarende pakke som «Tax Cuts for Job Creators», skattecutt for jobbskapere. Her hjemme kalles aksjerabatt arbeidende kapital. Høyresiden er seg selv lik, de vil redusere skattebyrden for seg og sine.

Nå er det arbeidsfolks tur til å få bedre økonomi, gjennom billigere barnehage og SFO, bedre pendlerfradrag, doblet fagforeningsfradrag og lavere inntektsskatt. For politikk handler om hvem og hva man vil prioritere. Arbeiderpartiet vil avvike statlig støtte til privatisering av helsevesenet, innføre avgift på private helseforsikringer og heller satse på den offentlige helsetjenesten for alle. Vi vil ikke sponse kjøp av de dyreste elbilene, men heller bygge hurtigløstasjoner i alle norske kommuner, sånn at alle kan gå over til elbil i hele Norge.

Heller enn store skattecutt til landets rike og mektige sier vi til sykepleier Renee at med Arbeiderpartiet blir det mer penger til sykehus og kommuner, heltidssatsing og opptrappingsplan for sykepleiere i eldreomsorgen og flere faste stillinger. Vi sier til fabrikkarbeider Egil at med Arbeiderpartiet ville han selvfølgelig fått utbetalt ferietillegg. Med Arbeiderpartiet slipper han en forsinket økonomisk straff til sommeren. Og vi sier til bareier Pål at økonomiske krisetiltak og smitteverntiltak selvfølgelig bør gå hånd i hånd. Krisemidlene burde kommet tidligere enn januar neste år, og ordningene må treffe de arbeidsplassene som sliter.

Arbeiderpartiet mener at nå må det være arbeidsfolks tur. Nærmere 200 000 er arbeidsledige, forskjellene øker, og klimaproblemet henger over oss. Da legger vi fram et budsjett for å få folk i jobb, styrke vår felles velferd og kutte i klimagassutslipp. Både krisen vi nå står oppe i, og de store utfordringene som venter oss på 2020-tallet, skal vi løse i fellesskap. Vi får til mye mer sammen enn hver for oss.

Til slutt gjør jeg oppmerksom på at i lys av anslagsendringer som Stortinget har blitt gjort oppmerksom på, og nye inntekter og mindrebenevnt vist i forliket har Arbeiderpartiet lagt inn et justert forslag til rammer som erstatter vårt forslag i innstillingen.

Vi observerer også med glede at det nå går rett vei for en bedre pensjonsregulering, selv om Fremskrittspartiet og høyresiden stemte imot dette i denne salen for bare noen uker siden. Arbeiderpartiet har gjennom flere år fremmet forslag om bedre pensjonsregulering, og vi støtter derfor forslaget.

Helt til slutt vil jeg si at årets budsjettbehandling i Stortinget ikke gir muligheten for mindretallet til grundig å vurdere alle enkeltelementene i flertallsforliket. Det er både enkelte utgiftsposter og inndekninger vi i opposisjonen hadde trengt mer tid på, men det ble det ikke anledning til.

Jeg tar med det opp Arbeiderpartiets forslag.

Presidenten: Representanten Eigil Knutsen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Mudassar Kapur (H) [10:35:05]: Vi i Høyre har i flere måneder – i hvert fall – vært på leting etter svar fra Arbeiderpartiet om hva som er, eller i hvert fall skal bli, deres skattepolitikk i årene som kommer. Det har vært mange bortforklaringer, krumspring, man har hele tiden pekt på at man vil komme tilbake med et svar, samtidig som man har kritisert regjeringen for skattecutt som vil være et angrep på velferdsstaten. Man har kalt det for en skatteskanale, og at det øker ulikhetene. Når man da så fasiten, så man at man valgte å fortsette med om lag det samme skattesystemet som regjeringen har ført de siste syv årene, og dermed har man bevist at man har holdt på med en ganske splittende retorikk på det feltet. Samtidig har Arbeiderpartiet også nå avslørt at de ønsker å øke skattene med 7 mrd. kr – kirurgisk rettet inn mot dem som skaper norske arbeidsplasser.

Mener representanten at dette er medisinen for et Norge i krise?

Eigil Knutsen (A) [10:36:10]: Arbeiderpartiet er vel det eneste partiet som har lagt fram et klart og tydelig skatteopplegg for neste stortingsperiode. Det er veldig tydelig. Det er lavere inntektsskatt for dem med inntekter under 750 000 kr, høyere for dem over, en lik bedriftsbeskatning som i dag. Så øker vi formuesskatten noe. Vi øker bunnfradraget fra 1,5 mill. kr til 1,7 mill. kr for å skjerme de minstepensjonistene som sitter med boliger, men har lav inntekt. Så sier vi at de med de største aksjeformuene og de største formuene skal betale mer skatt enn i dag. De har fått store skattecutt av Høyre de siste årene. Arbeiderpartiet er helt åpne og ærlige på at de med de store formuene skal betale mer skatt med vårt opplegg.

Det vi i Arbeiderpartiet lurer på, er hva Høyres opplegg for neste periode er. Landsmøtet deres har vedtatt 15 mrd. kr i formuesskattecutt, sentralstyret har sagt noe annet, 7,2. Men hva slags velferdsutt blir det av disse enorme skattecuttene fra Høyre? Det er det vi i Arbeiderpartiet går rundt og lurer på.

Mudassar Kapur (H) [10:37:15]: Hvis Arbeiderpartiet lurer på Høyres skatteopplegg, er det bare å ta re-

plikk på en av oss i neste omgang, så skal vi svare på det da også. Men nå er det vår tur til å stille spørsmål, og Arbeiderpartiet kan ikke lure seg unna ved å stille spørsmål tilbake.

Representanten peker på å øke formuesskatten noe. Vel, man har nå varslet 7 mrd. kr i økte skatter på det fellet. Det går rett inn i de norske arbeidsplassene. Det er frisørstolen til frisøren, det er lastebilen, det er gravemaskiner, det er fiskebåter. Dette er det som handler om norske arbeidsplasser.

Samtidig sier også Arbeiderpartiet – det tok vel bare en uke før de avslørte hva denne skatteøkningen egentlig var – at det var snakk om at dette ikke var noe tak, at dette ikke var noen maksgrense. Så det vi egentlig er vitne til, er et skattesystem fra Arbeiderpartiet hvor det er 7 mrd. kr og oppover. Kan representanten bekrefte om 7 mrd. kr i økte skatter er et gulv, eller om det er et tak?

Eigil Knutsen (A) [10:38:20]: Med Arbeiderpartiets skatteopplegg gir det 7,2 mrd. kr ekstra i inntekter neste år. Det er veldig enkelt å lese seg fram til vårt opplegg. Vi sier at de med formuer over 1,7 mill. kr skal få en sats på 1,1 pst., og så legger vi inn en ekstra sats på 0,2 pst. i tillegg på formuene over 20 mill. kr. Det vil gi en mer rettferdig formuesskatt, en mer progressiv formuesskatt, enn i dag. Så setter vi aksjerabatten til 20 pst., i tråd med skatteforliket fra 2016. Kapur snakker om driftsmidlene rundt omkring, men den store bolken i aksjerabatten, som er Høyres hovedprioritering å kutte, er jo aksjer – og aksjer blant dem med de største formuene. Hvis en fortsetter å kutte aksjerabatten sånn som Høyre har gjort, går altså 97 pst. av kuttet til den rikeste tidelen i Norge. Et sånt skattesystem kan ikke Arbeiderpartiet være med på.

Sylvi Listhaug (FrP) [10:39:30]: Arbeiderpartiet har alltid vært avgiftsglade. Derfor var det overraskende å høre partileder Jonas Gahr Støre i NRK i dag si følgende da han fikk spørsmål om han ønsket å reversere grensehandelsavgiftskuttene på 3,7 mrd. kr, som nå blir gjenomført: «Nei, jeg sier ikke det i dag.» Vi får se hva han sier i morgen.

Bilen har alltid vært et skatte- og avgiftsobjekt for Arbeiderpartiet. I det framlagte forslaget foreslår man en avgiftsskjerpelse for landets bilister på ca. 1,5 mrd. kr. Det rammer mest dem som bor ute i distriktene, og som er avhengige av bilen, og fører selvsagt til økte utgifter for alle dem.

Hvorfor er det hvert år et mål for Arbeiderpartiet å flå og straffe dem som er avhengige av bilen i Norge?

Eigil Knutsen (A) [10:40:35]: Først er det viktig å minne representanten Listhaug om at det var en Fremskrittsparti-samferdselsminister som la fram for Stor-

tinget målet om at alt nybilsalg fra 2025 skal være av nullutslippsbiler – hukommelsen er kort etter at en har gått ut av regjering, tydeligvis.

Arbeiderpartiet jobber mot dette målet at nybilsalg fra 2025 skal være nullutslipp. Derfor gjør vi noen avgiftsjusteringer. Men det vi sier, er at hvis avgifter økes, senker vi andre avgifter, f.eks. overprisede gebyrer i staten, som Fremskrittspartiet har stått for i sin tid i regjering, eller vi setter ned inntektsskatten. I Arbeiderpartiets budsjett får en person med gjennomsnittsinntekt 3 000 kr lavere inntektsskatt neste år. Det mener vi er god fordelingspolitikk, samtidig som vi tar klimahensyn.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:41:31]: Presidenten bor på Eidsvoll, og hvis man tar utgangspunkt i en som pendler fra Eidsvoll til Oslo, har hun tapt 5 800 kr med de innskjerpingene som Høyre og Fremskrittspartiet har gjort i regjering. Det har vært en målrettet innstramming for alle som har lang reisevei, alle som bor i brakker, alle som har litt ulemper i forbindelse med jobb. Mine spørsmål til Arbeiderpartiet er:

Hvorfor mener Arbeiderpartiet, som Senterpartiet, at man skal styrke rettighetene til dem som pendler? Hva er hovedbegrunnelsen for at vi mener at det er en klok og god politikk – ikke den forskjellspolitikken som Høyre og Fremskrittspartiet driver med?

Eigil Knutsen (A) [10:42:07]: Hovedbegrunnelsen er at nå må det være arbeidsfolks tur, etter åtte år med målrettede skattekutt for de aller rikeste, og der vanlige arbeidsfolk har blitt stadig mer straffet, gjennom både avgifter og snikskattlegging, slik som dette eksemplet viser. Arbeiderpartiet foreslår en kraftig forbedring i pendlerfradraget til neste år, og vi foreslår en dobling av fagforeningsfradraget.

Alle kan ikke bo så nærme jobben som de skulle ønsket, og de har fått økte skatteutgifter med dagens regjering. Det er gal forskjellpolitikk, det øker forskjellene mellom folk. Ikke minst kan det føre til økt sentralisering, at det ikke bor folk i distriktene. Derfor sier vi tydelig at pendlerfradraget må forbedres, i første omgang ved å sette egenandelen ned til 15 000 kr.

Ola Elvestuen (V) [10:43:08]: Representanten var bekymret for klimapolitikken. Samtidig er det sånn at utslippene i Norge har gått ned de siste fire årene, de går helt sikkert også ned i år, og de vil med dette budsjettet også gjøre det til neste år.

Et viktig område for å nå også målet for 2030 er at man bare skal selge nullutslippskjøretøy i 2025. Jeg skal ta litt av den kritikken vekk fra Fremskrittspartiet og ta æren for at Venstre framforhandlet den målsettingen tilbake i 2015. Da blir mitt spørsmål: Er representanten

enig i at vi er nødt til å nå målet med bare å selge nullutslippskjøretøy i 2025? Og hvordan mener Arbeiderpartiet at de kan bidra til det, når det eneste de kommer med – år etter år – er å svekke elbilfordelene, nå i dette forslaget også med pålegging av moms?

Eigil Knutsen (A) [10:44:00]: Ja, det skulle vel bare mangle at utslippene i det herrens år 2020 blir lavere enn året før.

Så til elbilene: Ja, Arbeiderpartiet foreslår å innføre moms på de aller dyreste elbilene, med et bunnfradrag på 600 000 kr. Det betyr at hvis man kjøper en elbil til 1 mill. kr, må man betale 100 000 kr i merverdiavgift. Det mener vi er rettferdig. Det skaper også større tillit til de subsidiene som allerede er der.

Det å nå elbilmålet handler om den relative forskjellen mellom fordeler for fossilbiler og fordeler for elbiler. I budsjettforliket blir jo de fordelene svekket til fordel for fossilbilene. Regjeringen innfører også avgifter på elbiler, og de tar ned avgiftene på fossilbiler. Så regjeringen går i feil retning, og jeg anbefaler representanten Elvestuen å se til Arbeiderpartiets alternative budsjett hvis han ønsker råd og veiledning om hvordan vi kan nå 2025-målet for nullutslipp på nybilsalget.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Sylvi Listhaug (FrP) [10:45:18]: Norge er midt i en krise, der det handler om trygghet for økonomi, jobb og hjem. Mange familier føler i disse førjulstider utrygghet. Man opplever permitteringer og oppsigelser, og nesten 200 000 mennesker er arbeidsledige. Noen bransjer er ekstra utsatt: reiselivet, luftfarten, restaurant- og serveringsbransjen og maritim næring, for å nevne noen. Små og store aktører opplever å se livsverk som kan gå tapt.

I en slik situasjon velger Fremskrittspartiet å gi sin subsidiære støtte til budsjettet. I en normalsituasjon hadde det slett ikke trengt å være slik.

Vi har fått til mye bra. Vi har flyttet på 18 mrd. kr. Vi har fått til tidenes reduksjon i grensehandelavgifter med nesten 3,7 mrd. kr. Vi fjerner avgiften på sjokolade og sukkervarer, en avgift som har vart i over 100 år. Vi halverer avgiften på alkoholfrie drikkevarer, og vi får til en reduksjon på snus på 25 pst. Vi reduserer alkoholavgiftene med 775 mill. kr.

Det er viktig at disse lettelsene kommer forbrukerne til gode, og det er bra at flere dagligvarekjeder har vært tydelige på at så skal skje. Vi skal følge med. Vi håper også det betyr at en del av dem som nå har fått jobb, som har slitt med å komme inn på arbeidsmarkedet, kan beholde jobben også etter at grensene åpnes, og vi håper det betyr at nordmenn skal legge igjen noe mindre penger i Sverige.

Pensjonister og eldre er viktige for Fremskrittspartiet. År etter år har pensjonistene blitt underregulert. For neste år har vi fått til en pakke på 3,7 mrd. kr som kommer pensjonister og eldre til gode. Vi har fått økt pensjonen for enslige minstepensjonister, og vi stanset underreguleringen av pensjoner ved å legge inn til sammen på disse punktene over 2 mrd. kr.

Vi får på plass tusen ekstra nye sykehjems- og heldøgns omsorgsplasser, vi får på plass et pilotprosjekt som skal styrke tannhelsen til eldre, som jeg vet er under enhver kritikk landet rundt, og vi får til å gjøre noe med regjeringens dønn usosiale forslag om å øke prisen for syke mennesker. Denne økningen blir det ingenting av. Egenandelstakene skal slås sammen, men de skal beholdes på 2 460 kr. Det sparer syke mennesker i Norge for 1,1 mrd. kr.

Vi skal bekjempe ensomhet blant eldre, som er blant dem som er hardest rammet av pandemien, med 400 mill. kr.

Midt i krisen sviktet regjeringen den maritime sektoren. De sørget for å svekke nettolønnsordningen. Dette er nå reversert. Nettolønnsordningen blir styrket neste år, og det betyr flere norske sjøfolk på norske skip.

Vi tar også viktige grep for verftsneringen.

Vi skal neste år gjøre mer på samferdsel. Vi skal legge asfalt, rive bomstasjoner, starte opp veiprosjekter og vedlikeholde veinettet. Etter flere tiår skal endelig Stad skipstunnel realiseres, nå er det slutt på evige utredninger.

Vi sørger for flere politipatruljer, og vi sørger for å styrke kampen mot gjengkriminalitet og den utviklingen vi ser i Oslo og nærliggende kommuner, som går mot svenske tilstander.

Vi sørger for at private barnehager fremdeles skal kunne drive og være en trygg havn for barn, for foreldre som sender barna sine dit, og for de mange ansatte som trives godt der.

Vi fikk ikke redusert antallet kvoteflyktninger, men etter sju år får vi nå tvunget Kristelig Folkeparti og Venstre i kne. Endelig skal Stortinget vedta at antallet år for å få permanent opphold i Norge skal økes fra tre til fem år. Ingen som per 1. desember har vært i Norge i tre år, får permanent opphold før det er gått fem år. Det betyr ekstra tid for politi og utlendingsmyndigheter til å avdekke juks, avsløre falske identiteter, at det i flere land og områder som disse menneskene har flyktet fra, kan bli trygt, slik at de kan reise tilbake og være med på å bygge opp igjen landet sitt.

Kristelig Folkeparti og Venstre er også med på å stramme inn underholdskravet. Det er allerede nylig strammet inn gjennom at man har hevet det til ca. 265 000 kr. Nå fjerner man også introduksjonsstøtten

som grunnlag for å kunne få familien sin til Norge eller hente ektefelle til Norge.

For første gang skal kristne forfulgte endelig prioriteres. Jeg ser at det blir kritisert fra mange hold, men jeg er veldig glad for at Fremskrittspartiet fikk gjennomslag for dette.

Alt i alt er det veldig mye bra. I en normalsituasjon er det slett ikke sikkert at dette budsjettet hadde blitt vedtatt her i dag, men jeg er glad for at vi nå skal bidra til å trygge familier, trygge folk rundt om i hele landet som nå er redde for å bli permittert, som er blitt permittert, som er blitt oppsagt, som går en julehøytid i møte der de er bekymret for framtiden, for om de får inntekter å leve av, og for om de har en jobb å gå til. Det er nettopp derfor – av hensyn til alle disse – Fremskrittspartiet stemmer subsidiært for dette forslaget.

Jeg tar opp vårt rammeforslag.

Presidenten: Representanten Sylvi Listhaug har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Cecilie Myrseth (A) [10:52:33]: Jeg skjønner jo hvorfor representanten ikke snakker så mye om maritim sektor i sitt innlegg. Hun nevnte at regjeringen har sviktet maritim sektor. Fremskrittspartiet har sviktet maritim sektor. Det er krise i verftsindustrien, og Sunnmøre er et av de hardest rammede områdene i landet. Det er altså sånn at arbeidsplassene til 60 pst. av de sysselsatte i verftsindustrien kan forsvinne i 2022. Det har også ordføreren fra Fremskrittspartiet i Ulstein ropt et kraftig varsku om. Han har trykket på alarmknappen på vegne av sin kommune, sine innbyggere – for næringen.

Representanten Listhaug har vært meget sentral i forhandlingene og burde ha alle forutsetninger for å kjenne denne næringen, kjenne dette geografiske området. Hvorfor har ikke representanten og Fremskrittspartiet gjort mer for å sikre verftsindustrien?

Sylvi Listhaug (FrP) [10:53:35]: Jeg aner ikke hvilken avis eller hvilke folk representanten her har snakket med. Tvert imot får jeg mange meldinger tilbake fra Sunnmøre og fra kysten rundt om at man er veldig glad for de endringene Fremskrittspartiet har fått til. Vi har sikret at de endringene som regjeringen gjorde med nettolønnsordningen midt i en krise, ble reversert – og ikke bare det, nettolønnsordningen ble styrket. Det betyr at vi skal ha flere norske sjøfolk på norske skip.

Vi har utvidet vrakpantordningen med 150 mill. kr og også virkeområdet for den. Vi får til endringer som gjør at finansieringen for verftene våre kan bedres gjennom garantiordningen i GIEK. Vi får til at offentlige instanser som skal ha ut anbud i maritim sektor, kan

bruke norsk som utgangspunkt for anbudene, nettopp fordi det kan sikre at mange av disse prosjektene ender på norske verft. Så jeg fatter ikke hvilken planet representanten lever på.

Cecilie Myrseth (A) [10:54:46]: Det kan godt være at jeg lever på en annen planet enn Listhaug, det lever jeg helt fint med, men jeg tror jeg lever på samme planet som ordføreren fra Fremskrittspartiet, som har uttalt dette som jeg nettopp har sagt, til E24. Han roper krise for industrien, han roper krise på vegne av Sunnmøre.

Selvfølgelig har det kommet mer penger i forhandlingene – det skulle bare mangle, man bruker rekordmye penger – men dette kommer ikke til å sikre de mange sysselsatte i industrien. Det holder rett og slett ikke, det som er kommet på plass. Det er selvfølgelig bra at man har fått på plass nettolønnsordningen og gjort noe med de usosiale kuttene som denne regjeringen har ønsket. Det er kjempefint, det har vi også jobbet veldig for og har også foreslått. Men jeg skulle ønske at representanten Listhaug hadde hatt litt mer fokus på sin egen hjemmeregion, den industrien hun burde kjenne bedre. Det har man ikke hatt, og derfor får man ikke til det løftet til den sysselsettingen man trenger i industrien. Så mitt spørsmål er: Hvorfor har man ikke hatt mer fokus på maritim industri når man har sittet i forhandlingene?

Sylvi Listhaug (FrP) [10:55:50]: Jeg fatter ikke hvor man har denne virkelighetsbeskrivelsen fra. Jeg har snakket med ordføreren i Ulstein og vet veldig godt at forholdene der er veldig vanskelige. Nettopp derfor har vi fulgt opp innspill som har kommet fra den maritime sektoren på Sunnmøre og ellers i landet, og fått gjennomslag for de aller fleste punktene der. Vi har fått på plass Stad skipstunnel, som er et viktig prosjekt i området, og som også vil komme maritim sektor til gode. Alt i alt er det mye bra her.

Jeg har ikke kunnet lese meg til at Arbeiderpartiet har kommet med noen flere forslag i sitt alternative budsjett som ville gjort vei i vellinga. Tvert imot er dette en veldig alvorlig situasjon for maritim sektor. Vi må gi best mulige rammebetingelser, og her har Fremskrittspartiet virkelig fått gjennomslag for å slepe regjeringen i riktig retning. Så får Arbeiderpartiet prøve å komme med disse påstandene videre, det er i hvert fall ikke de tilbakemeldingene jeg får fra Sunnmøre, der jeg har mange kontakter.

Geir Pollestad (Sp) [10:57:01]: Framstegspartiet har sidan 2013 vore partiet for noregsrekordar. Framstegspartiet har sett ny noregsrekord i å krevja inn bompengar kvart einaste år. Framstegspartiet har sett noregs-

rekord i å auka drivstoffavgiftene. Framstegspartiet har noregsrekorden i øvinga antal justisministrarar som har kjempa for å innføra dødsavgift. Framstegspartiet har saman med venane sine sett noregsrekord i meiningslause fylkessamanslåingar, f.eks. Viken og Troms og Finnmark. Framstegspartiet har noregsrekord i å springja frå erstatningsansvaret etter å ha forbode ei lovleg næring.

Så spørsmålet mitt vert: Finst det eigentlege noka grense for kva representanten Listhaug og Framstegspartiet er villige til å gå med på for å sikra at Sveinung Rotevatn, Abid Raja og Knut Arild Hareide skal få lov til å vera statsrådar?

Sylvi Listhaug (FrP) [10:57:55]: Vi har gitt tydelig beskjed om at vi er ganske så ferdig med Venstre og Kristelig Folkeparti, og det kommer nok til å vise seg i tiden framover. Nå var vi opptatt av at vi skulle skaffe landet et budsjett og i en krisetid ta ansvar for alle de familiene som nå sitter hjemme, som er permittert, som er redde for å miste jobben, som er redde for inntektene sine. Det var faktisk viktig.

Men når det gjelder – hva skal jeg si – oppfinnsomhet, er det i hvert fall interessant å lese det alternative budsjettet til Senterpartiet, som er et realt mageplask, der man foreslår bl.a. en saftavgift på 50 mill. kr, og der partilederen står på tv og flirer av avgiftsreduksjoner som er nødvendige for at folk kan beholde jobbene sine. Jeg må si at jeg synes det er veldig spesielt, og etter å ha lest dette budsjettet er jeg i hvert fall helt sikker på at det ikke kommer til å redde alle de arbeidsplassene som nå har kommet, og som sikrer folk uten utdanning muligheten til å jobbe i dagligvarehandelen.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:59:11]: Budsjettet fikk på overtid omsider flertall, og vi kunne jo håpe at de satt der og forhandlet om gode tiltak for jobber, for arbeidstakere og for dem som frykter at de kommer til å sitte igjen med enda mindre til neste år. Det hadde vært bra å bruke penger på det, men da de kom ut, så vi at det hadde vært et dyrt koldtbord for Fremskrittspartiet, med alkohol, tobakk og sjokolade på oljefondets regning. Ja, og så litt ekstra til de private i velferden, og til dem som har de dyreste boligene og de største formuene – oljefondet der også.

Jeg vet at min bekymring for pengebruk og kommende generasjoners behov ikke gjør inntrykk på Fremskrittspartiet, men jeg håper det gjør inntrykk å møte den unge uføre som ikke vet hvordan hun skal få råd til både hjem og mat neste år, eller henne som har mistet jobben i kiosken på Gardermoen, og som ikke vet hvordan neste år skal gå, eller foreldrene til de ungene som trenger briller, og som de ikke har råd til.

Så mitt spørsmål er: Hvorfor prioriterer Fremskrittspartiet dem med de dyreste boligene, og ikke disse gruppene?

Sylvi Listhaug (FrP) [11:00:21]: Nå er det interessant å høre SV snakke om et dyrt koldtbord og å tømme oljefondet, de som i praksis bruker penger med begge hender og i tillegg vil legge ned den næringen som faktisk skaper disse verdiene.

Når det er sagt: Det Fremskrittspartiet bl.a. prioriterer her, er pensjonistene våre: enslige minstepensjonister og alle de pensjonistene som i årevis har fått underregulert pensjonen sin. Over 2 mrd. kr setter vi av til det formålet.

Nå er det sånn at SV var med Fremskrittspartiet på et forslag som ble fremmet i Stortinget, og jeg må si at vi ble ganske paffe da vi så det alternative forslaget fra SV, der det ikke ligger inne en flat krone til landets pensjonister. Ikke bare legger vi det inn i vårt alternative budsjett, vi leverer det også gjennom den enigheten vi har her i Stortinget. Det er jeg veldig glad for, for landets pensjonister fortjener det.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:01:20]: SV er veldig glad for det forliket som vi har fått til sammen med Fremskrittspartiet for å bedre pensjonistenes økonomi. Det er på høy tid, og derfor er vi også med på de endringene som Fremskrittspartiet nå har forhandlet fram på regulering av pensjoner, i det som vi vedtar i dag, men i vårt alternative budsjett lå det også mer penger til minstepensjonistene.

SV bruker minst oljepenger av alle partiene i denne salen i det budsjettet vi vedtar i dag. Det er SVs prioriteringer. Likevel har vi råd til å sikre de familiene som ikke har råd til briller til ungene sine, likevel gir vi bedre økonomi til de unge uføre, likevel trygger vi de folkene som har mistet jobben sin og ikke vet hvordan de skal få penger neste sommer. Det er prioriteringene med SVs budsjett; med vårt budsjett går forskjellene ned, samtidig som vi trygger økonomien til kommende generasjoner og sikrer at de rikeste bidrar mer. Det skulle jeg ønske at også Fremskrittspartiet kunne prioritert i sin budsjettavtale.

Sylvi Listhaug (FrP) [11:02:23]: Det er vel og bra at SV bruker minst, men faktum er jo at man ikke burde brukt én krone av midler som er skapt av en næring som man har vært motstander av i år etter år etter år. Og den nedsnakkingen som foregår fra SV av olje- og gassnæringen, er rett og slett skammelig. Her er det utrolig mange flotte folk som går på jobb hver eneste dag og skaper enorme verdier for landet.

Når det er sagt, er det veldig fint at SV nå er med på øke bevilgningene til landets pensjonister etter at dette

er framforhandlet fra Fremskrittspartiets side, men jeg kan ikke la være å si at det var veldig skuffende å se at man i utgangspunktet ikke hadde lagt inn én krone for å gjøre noe med underreguleringen av pensjoner, som vi vet at så mange pensjonister har opplevd urettferdig i årevis.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:03:28]: Det som har gjort sterkest inntrykk på meg de siste månedene, er alle folkene jeg har møtt som er redde for jobben sin, som har blitt permittert, og alle de småbedriftseierne som jeg ser bekymringen i øynene på når jeg møter dem, bekymring for hvordan de skal klare å få hjulene til å gå rundt – eller næringslivstopper jeg har møtt i maritim sektor langs kysten, som er redde fordi ordrebøkene begynner å bli tomme.

Grunnen til at det er tøft for dem, er jo at vi alle mener at vi skal ha mindre aktivitet. Det er ikke på grunn av at de har drevet dårlig, men på grunn av vår alles sikkerhet.

Et av de sterkeste møtene jeg har hatt, var da jeg kom hjem fra en tur. Jeg hadde vært på Vestlandet og var på Gardermoen. Jeg traff en kar i slutten av 50-årene som drev og samlet inn bagasjetraller. Han hadde gjort en solid jobb i mange, mange år, og han kunne fortelle at fredag var siste dag han skulle være på arbeid. I mars, da samfunnet ble nedstengt, hadde han 75 kollegaer. På slutten av den uka skulle det være igjen fem stykker i den bedriften. Det er en ganske hard brutalitet når man har jobbet i årevis, gjort en solid jobb og så vet at man skal gå ut i ledighet når man snart nærmer seg 60 år.

Det var også gleden til henne jeg møtte inne på Gardermoen, som akkurat hadde kommet tilbake i arbeid i oktober, hun var tilbake fra permittering fordi ting så litt lysere ut. Så vet jeg at da vi igjen stengte ned samfunnet, var det ut i permitteringskøen igjen.

Jeg tenker mange av oss har hatt møter med hotell- og restaurantansatte de siste månedene. Det gjør veldig inntrykk når man har et møte med dem som sier at 90 pst. av kollegaene er enten permittert eller oppsagt. Det er tusenvis i hotell- og restaurantbransjen rundt omkring i Norge som går inn i jula uten jobb, uten trygghet og med stor usikkerhet.

Da jeg var i Rosendal, en utrolig flott plass – på fjordhotellet der, som er familiedrevet, tror jeg – begynte jeg å spørre: Hvordan er det egentlig utover høsten? Har dere noen kunder? Tror dere at det blir noen aktivitet? Da kunne de si: Nei, vi har ingen julebordbookinger, ikke en eneste en, var beskjeden fra dama som stod i resepsjonen.

Jeg anbefaler alle å ta drosje i Oslo om dagen og spørre sjåføren: Hvordan er egentlig arbeidshverdagen

din som drosjesjåfør? De drosjesjåførene har jo ikke en stortingsrepresentants lønn i bunnen – representanten Frølich fra Høyre skulle prøve seg som drosjesjåfør, han har en million i bunnen, så da går det sikkert ganske greit. Men drosjesjåførene har ingenting i bunnen. Spør så: Hvordan er arbeidshverdagen din? En tur tok jeg hos en som hadde gått på jobb kl. 03.00, jeg tok drosje kl. 08.00, og det var den andre turen til sjåføren. Det er virkeligheten. Det er brutalt og tøft, og man sliter med å få endene til å møtes. Midt oppi en sånn krise velger regjeringen å frislippe drosjepolitikken, uten å se folkene i det hele tatt.

På toget møtte jeg en dame som fyller på kaffeautomaten og rengjør rundt matstasjonene på toget. Hun sa at nesten alle kollegaene hennes nå var permittert. Hun var så heldig at hun fortsatt ikke var det.

Det er den harde virkeligheten rundt omkring som familie etter familie og bedrift etter bedrift opplever nå. Det er en stor, stor uro, og Norge har rekordhøy ledighet. Det er mye høyere ledighet nå enn det var under IT-bobla. Det er høyere ledighet nå enn det var under finanskrisen. Det er høyere ledighet nå enn det var under oljekrisen. Det er mange som har uro rundt sin jobb, sin hverdag, sin trygghet og sin bedrift.

Derfor mener vi i Senterpartiet at man gjør for lite i dette budsjettet, at man tar for lett på ledigheten, og at man burde brukt mer kraft, mer penger, for å sørge for at ledigheten ikke biter seg fast. Og så må vi skape trygghet for alle dem som nå føler utrygghet – litt mer trygghet.

Jeg har lyst til å gå igjennom noen punkter i et stort alternativt budsjett.

Punkt nummer én er permittering. Før sommeren var det en stor debatt i Stortinget om hvorvidt man skulle utvide fra seks til tolv måneder. Regjeringen ønsket ikke å være med på det, de holdt igjen og holdt igjen. Takket være det skapte man uro rundt omkring for mange tusen arbeidstakere gjennom hele sommeren. Men så kom man til august og sa man skulle utvide til tolv måneder. Hvorfor kunne man ikke skapt den roen i mai/juni? Nå er vi i samme situasjon. Det er rundt 60 000 helt eller delvis permitterte, og vi begynner å nærme oss tolv månedersgrensen. Mange kommer til å få oppsigelseskortet rundt jul. Hvorfor kan ikke regjeringen allerede nå klargjøre at man vil utvide permitteringsregelverket i den perioden koronaen er så sterk som den er nå?

Henrik Asheim har sagt i et VG-intervju at man vurderer det, skal se på det, skal tenke på det. Men for dem som står i den akutte krisen, er det bare grunnlag for enda mer uro. Min klare oppfordring til regjeringspartiene og statsministeren er: Klargjør nå at det kommer en forlengelse i permitteringsregelverket, så lenge vi alle har ønsket at hoteller, restauranter og andre virksom-

heter rundt omkring i Norge skal holde lavere aktivitet. Vi må utvide permitteringstiden til i hvert fall 18 måneder, som ligger i vårt budsjettforslag.

Så er det kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende, som har blitt presset igjennom i Stortinget: Av en eller annen grunn synes regjeringen det er veldig viktig å gjøre kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende dårligere hele tiden. De var veldig imot den da den kom, og har hele tiden prøvd å begrense den. Nå er det en kompensasjonsordning på 60 pst. av den inntekten man hadde før. Alle kan jo selv tenke seg hvor tøft det er hvis man går ned til 60 pst. av inntekten. Så skal den fases ut i februar. Regjeringen bør allerede nå varsle at den kompensasjonsordningen skal vare ut neste halvår, så den gir trygghet for alle de selvstendig næringsdrivende – drosjesjåføren, turistbedriften og alle de andre som har aktivitet. Vi i Senterpartiet mener at den ikke burde vært på 60 pst., men på 80 pst.

Så til kompensasjonsordningen for bedrifter: Hvorfor skal man ha den uforutsigbarheten at man bare skal ha den de første vintermånedene og ikke det neste halve året? Det ville gitt trygghet, mulighet til å planlegge, og ikke den desperasjonen man ser i mange bedrifter nå.

Norsk luftfart er en enormt viktig næring for Norge, og det er viktig at vi har Widerøe, at vi har SAS, og at vi har Norwegian, som binder Norge sammen på den måten de gjør, med tusenvis av arbeidsplasser. Der har regjeringen varslet at det skal komme en kompensasjonsordning eller en tanke rundt en kompensasjonsordning i januar/februar. Hvorfor ikke komme med den nå, ha en helhetlig plan, vise at man har kraft og vilje til å redde norske arbeidsplasser?

Så er det en innstramming i permitteringsregelverket som er veldig, veldig uklok. Da ledigheten kom, sa vi at staten skulle ta en større del av kostnaden, men så har regjeringen økt det til at man skal ta de første ti dagene hos arbeidsgiver. Det gjør at mange bedrifter nå ikke tør å ta inn folk, for de er redde for at de plutselig må begynne å permittere igjen. Vi burde skapt mer trygghet for bedrifter som tar inn igjen permitterte i sin virksomhet.

Det er veldig mange ting man kunne sagt i den situasjonen vi er i nå. Men det alle vi som sitter som folkevalgte, må huske på, er at vi selv om det er begrensninger for hvem vi kan møte, må snakke med folk. Er det noen gang vi skal snakke med folk, uansett om man er i Høyre, Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti eller Fremskrittspartiet, er det nå. Det er veldig skummelt at de folkevalgte flytter seg lenger bort fra dem de skal representere, i en situasjon der flere og flere har det tøft. Da flytter regjeringen seg lenger bort fra dem den skal representere. Jeg skjønner hvorfor det blir sånn, men da må vi bruke telefonen, bruke de midlene

vi har, gjerne besøke bedrifter i vårt eget nærmiljø, for det er mange som har det tøft.

Et av de mest effektive tiltakene vi har truffet ved ledighet før, er å bruke kommunene som et aktivt virkemiddel for å få hjulene i gang. Derfor mener vi at det kommuneopplegget som i dag ligger her fra regjeringen, er altfor dårlig. For det første må vi sørge for at det er skoler, sykehjem og grunnleggende tjenester nær folk, grunnleggende daglig drift. Men vi må også bruke kommunene som et motkonjunkturtiltak. Det gjorde vi under finanskrisen i 2008, og i ettertid viste det seg at det var et av de mest effektive tiltakene – det å få i gang små bygge- og anleggsprosjekter rundt omkring i hele Norge, som skaper aktivitet, gir trygghet og forbedrer velferdsvilkårene for deg og meg og alle andre som bor rundt i kommunene. Derfor har vi satt av 3,3 mrd. kr til det.

Så er det en kjepphest som vi i Senterpartiet har hatt i mange år, og som vi klarte å få til en flertallsmerknad om i forbindelse med tiltakspakkene. Det var: Hvordan kan vi bruke offentlige investeringer til å skape flere norske arbeidsplasser? Offentlige investeringer og kjøp er på ca. 550 mrd. kr i året. Det er altså enorme innkjøp fra offentlig sektor i Norge. Så fikk vi presset inn en merknad om at man skulle prøve å stimulere til mer norsk i offentlige innkjøp, men det har ikke blitt fulgt opp av regjeringen. Vi har fremmet et nytt forslag i Stortinget i dag, forslag nr. 243, der jeg håper Stortinget kan støtte opp under at vi oppfordrer regjeringen til at vi skal vri innkjøpspolitikken, stille krav, klimakrav og andre krav, som gjør at det blir flere norske industribedrifter, flere norske leverandører som skaper norske arbeidsplasser. For det er tøft for mange, og vi må gjøre alt vi kan for å få ledigheten ned, holde hjulene i gang og utvikle hele Norge.

Jeg tar opp Senterpartiets forslag.

Presidenten: Det antok presidenten at representanten ville gjøre. Da har representanten Trygve Slagsvold Vedum tatt opp Senterpartiets forslag.

Det blir replikkordskifte.

Jonas Gahr Støre (A) [11:13:46]: Det å snakke med folk og lytte til folk nå er viktig. Det har vi kunnet gjøre utover året. Nå skjer det mye på Teams og skjermer fordi vi ikke kan reise rundt som vi skal, men jeg deler representantens vurdering av at de historiene er sterke. De bedriftene som nå rammes, har mindre på bok, mindre i kassa, og de er mer utsatt. Veldig mange av dem befinner seg i kommunene og er avhengige av at kommunene har oppdrag. Vi husker fra finanskrisen da vi satt i regjering sammen, representanten og jeg, at det var satsing på aktivitet i kommunene som bidro til at små og store foretak der ute fikk oppdrag. En av sju jobber i en kommune. Kommunene er frontlinjen i kamp-

en mot smitten, og fra Arbeiderpartiets side har vi vært urolige for at kommunene har altfor stram økonomi og må gjennomføre kutt. Det kommer til å gå ut over både arbeid og smittevern.

Mitt spørsmål til representanten er om Senterpartiet er enig med Arbeiderpartiet i at en ny regjering bør satse mer på kommunene, mer på aktivitet, mer på kompetanse – i kommunene våre rundt om i landet.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:14:50]: Vi i Senterpartiet har over tid vært veldig tydelige på at vi ønsker en Senterparti–Arbeiderparti-basert regjering. Noe av grunnen til det er nettopp at vi ønsker å utvikle hele Norge, med en praktisk, jordnær tenkning om hvordan vi kan få til effektive tiltak fort. Noe av det som kan være effektivt, er å bruke kommunene som et virkemiddel. Punkt nummer én er selvfølgelig at vi har skolen, at vi har sykehjemmene, de trygge, offentlige velferdstjenestene rundt omkring i hele Norge, på store og små steder, og at vi skal bruke politikken aktivt til at det også skal være på steder som sliter. Punkt nummer to – som var noe av den store suksessen som Senterpartiet og Arbeiderpartiet fikk til sammen sist – var at man brukte kommunene som motkonjunkturtiltak. Den lille snekkerbedriften, den lille rørleggerbedriften og andre lokale bedrifter fikk aktivitet og hjulene i gang. Vi er bekymret for at man nå undervurderer den nedbremsingen det er i deler av bygg og anlegg, spesielt i bygg. Derfor er Senterpartiet og Arbeiderpartiet helt på linje. Vi må bruke kommunene aktivt for å få ledigheten ned og holde hjulene i gang.

Elin Rodum Agdestein (H) [11:15:57]: Det er veldig mange gode løfter til gode formål i Senterparti-budsjettet, men samtidig er det vel slik at pengebruken ideelt sett bør henge sammen med politikken, det vi kaller «# helheten». Én ting er at Senterpartiet er mer løsslupne med oljepengebruken enn de kanskje har vært. De bruker faktisk mer enn Arbeiderpartiet og Rødt til sammen. I tillegg bruker partiet penger som er frigjort gjennom reformer Senterpartiet er erklærte motstandere av, f.eks. ABE-reformen, eller jernbanereformen, som har spart fellesskapet for 12 mrd. kr. Disse pengene salderer Senterpartiet vei- og asfaltsatsing med – m.m. Mener Senterpartiet det er troverdig budsjettering å bruke penger man ikke har eller egentlig ikke skulle ønske at man hadde, når man er et parti som vil styre landet?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:16:56]: Det regnestykket på jernbanereformen er et typisk propagandaregnestykke som får fram 12,5 mrd. kr. Det er ikke sann at det er 12,5 mrd. kr mindre til jernbaneformål og kjøp av jernbanetjenester i årets budsjett enn det var i 2013. Det blir bare en fiktiv måte å regne framover i tid

på. Men det er Høyre veldig flinke til. De har enormt mange PR-rådgivere som lager spinn på det meste, alt fra nærpolitireform til lokaldemokratireform, som er en tvangsreform, så det er Høyres mesterøvelse. De hyrer inn folk fra First House. Hver fjerde måned dukker det opp en ny statssekretær derfra.

Så til oljepengebruken. Vi har 0,1 promille høyere oljepengebruk. Vi bruker 0,1 promille mer av oljeformuen. Vi bruker 3,5 pst. Det er det samme som Norges Banks vurdering av oljepengebruk for 2021. Vi mener det er helt riktig, helt nødvendig, og jeg tror dessverre det kanskje vil vise seg å være for lite fordi ledigheten er så høy. Det er en bevisst prioritering. Vi vil få folk i arbeid. Det er en jobb for oss alle å sørge for at det skjer, og derfor bruker vi mer oljepenger.

Elin Rodum Agdestein (H) [11:18:03]: La meg følge opp litt mer på bruken av Monopol-penger. I motsetning til flertallet av det norske folk vil Senterpartiet melde oss ut av EØS. Jeg skal ikke gå nærmere inn på hva det kan bety for velferden, men nøyer meg med å fastslå at EØS-bidraget er bundet opp i avtaler som går over flere år. Samtidig er det sann at det er EU-samarbeidet som gjør at vi faktisk sikrer nordmenn tilgang på koronavaksine. Mener representanten Vedum at 3,6 mrd. kr av de EØS-midlene som vi er forpliktet til å betale ut i henhold til de avtalene vi har, er reelle penger som kan disponeres til andre formål i budsjettet for 2021, altså brukes to ganger? Er ikke dette egentlig bare luftpenger? Aftenposten sier at det er en politikk som ikke er i tråd med norske interesser, som vil svikte norske innbyggere.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:19:03]: Jeg ser til min glede at Storbritannia nå skal begynne med vaksiner neste uke, de setter i gang et vaksineprogram. De velger ikke å være medlem i Den europeiske union og er på vei ut. Det som bekymrer meg mest når det gjelder vaksine, er selvfølgelig de landene som ikke er de økonomisk sterke landene, men de økonomisk svake landene. Senterpartiet er, helt på linje med det jeg opplever at også Høyre er, aktive tilhengere av vaksinesamarbeid, for å hjelpe land som har mindre ressurser enn oss til å få det. Vi er helt tydelige på det.

Når det gjelder kritikken om EØS-midler, er det greit om Høyre leser sine egne budsjettforlik, om hva man gjorde i revidert nasjonalbudsjett også i fjor, da Høyre kuttet i EØS-midler, og hva Høyre har gjort i budsjettforliket med Fremskrittspartiet, der Høyre har finansiert sine løfter ved å kutte 250 mill. kr i EØS-bevilgningene. Senterpartiet har en stabilitet, og vi synes ikke den veksten som det har vært lagt opp til, var riktig. Det synes tydeligvis ikke Høyre heller, for de kutter 250 mill. kr i dag.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [11:20:22]: Jeg opplever at de fleste talerne har snakket om et bredt spekter av sin politikk, om hva de ønsker å gjennomføre, mens representanten Vedum snakket mest om hva han var misfornøyd med med andre partier. Det er greit å peke på hva man er misfornøyd med, men jeg synes vi veldig ofte hører representanten Slagsvold Vedum snakke om alt som er galt, men veldig lite om løsninger. Det er mange politikkområder der jeg gjerne skulle hørt mer om hva Vedum og Senterpartiet mener. Innvandring, f.eks., snakker Vedum veldig sjelden om. Jeg skal ikke forvente at man skal dra ut hele sin politikk nå – det hadde man kanskje klart på et minutt – men jeg kan heller utfordre på ett spørsmål. Vi foreslår nå – og prøver å få flertall for – å utvide midlertidig opphold fra tre til fem år, noe representanten Listhaug redegjorde for i sitt innlegg. For å gå litt konkret inn på det ønsker jeg å spørre: Hva mener egentlig Senterpartiet om det forslaget?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:21:25]: Jeg tror representanten Engen-Helgheim har valgt ikke å lytte så mye til innlegget som ble holdt i sted. Det jeg snakket om i sted, var i utgangspunktet ikke Fremskrittspartiets eller Høyres politikk. Jeg snakket om alle dem som er ledige, alle bedriftene som sliter, og hva en må gjøre for få folk i arbeid – og spesielt for de permitterte. Det er jeg oppriktig opptatt av, jeg er enormt bekymret for det. Jeg møtte kabinansatte i Norwegian foran Stortinget, og de sto og gråt. Det berører meg kraftig, og vi må gjøre det vi kan for å få flest mulig ut igjen i arbeid.

Det var Senterpartiet som tok initiativet til det nasjonale forliket om innvandringspolitikken i 2015, nettopp fordi vi ønsket det. Da var det behov for en innstramming, det var behov for trygghet, det var behov for en bred løsning. Det klarte vi også, og Fremskrittspartiet baserte sin politikk i regjering nettopp på det i etterkant av 2015. Hvis Engen-Helgheim hadde lest vårt alternative budsjett, ville han sett at vi har klokere og bedre løsninger også når det gjelder kvoteflyktninger, som ville ha hjulpet flere. Vi sier ikke at alle må komme til Norge, men at vi må tenke praktisk og hvordan vi kan hjelpe flest mulig – en god løsning, en praktisk politikk der folk er i fokus, men der det ikke er om å gjøre å få flest mulig hit.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:22:49]: Jeg lyttet med interesse til replikkvekslingen mellom Senterpartiet og Arbeiderpartiet om betydningen av kommuneøkonomien og kommunene våre. Vi vet jo at det er ute i kommunene velferden skapes. Vi vet også at det er ute i kommunene man virkelig har stått i frontlinjen i bekjempelsen av denne pandemien og håndteringen av konsekvensene av den. Det ser man – fra Oslo, som har

vært episenteret til pandemien, til turistkommuner og vintersportssteder som Tynset, eller Trondheim kommune, for den saks skyld, rundt i hele landet.

Derfor lurer jeg på hvorfor Senterpartiet har valgt ikke å gi enda mer til kommunene i sitt budsjett. Der det nå ligger 3 mrd. kr til kommunene i Senterpartiets budsjett, har SV prioritert 5 mrd. kr, fordi vi vet at det å styrke kommuneøkonomien er så avgjørende. For så vidt – gitt oljepengebruken, som har vært oppe i debatten tidligere, skulle en tro at en kunne finne råd til enda mer penger.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:23:55]: Når man ser på Senterpartiets kommuneopplegg, er det veldig kraftfullt. Det ene er at vi øker de frie inntektene med 3 mrd. kr til kommunene, og så er det 1,6 mrd. kr til fylkeskommunene, bl.a. for å kunne få ned ferjekostnader og sørge for å binde Norge sammen. I tillegg legger vi inn penger til det som kalles ressurskrevende tjenester, et vanskelig ord, men det er til dem som måtte ha aller størst pleiebehov, og litt over 3 mrd. kr til motkonjunkturtiltak. Vi mener at det er en kraftfull og tung satsing på kommunene, som gjør at man kan sikre gode skoler og gode sykehjem og sørge for at de som har det aller største behovet – de som kalles ressurskrevende brukere, folk som har ekstra utfordringer – skal få et tilbud. Samtidig kan man med den satsingen til fylkene holde ferjekostnader og ferjepriser nede og binde Norge sammen på en god måte.

Derfor er det en god satsing, mener vi, og så får folk vurdere selv.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:25:13]: I år har vi sett hvor mye velferden og fellesskapet betyr. Vi har sett hvor viktig det er med et helsevesen med nok folk på jobb, hvor viktig barnehagene er i våre barns liv, hvordan dyktige lærere har kastet seg rundt når barna måtte være hjemme, hvordan helsesykepleierne ble smitte-spore, og hvordan butikkmedarbeideren ble en hverdagshelt. Mange av dem som samfunnet betaler minst i lønn, er dem vi nå har satt mest pris på. Og jeg vet at mange av disse er slitne nå. Takk til dem som har stilt opp og stått på!

I år har mange blitt permittert eller mistet jobben. Mange bedrifter har måttet få krisehjelp fra staten. Her på Stortinget har SV vært med og bidratt til at fellesskapet har vært der for å gi folk en inntekt å leve av og for å trygge jobber. Vi vet at et slikt samfunn ikke kommer av seg selv. Det er summen av politiske valg som avgjør om vi har en velferdsstat som står klar til å ta imot oss, og som gir alle frihet til å leve livet som de selv ønsker det.

Etter snart åtte år med borgerlig regjering er denne velferden blitt gradvis svekket. De økonomiske forskjellene har økt, og de som har minst, sitter igjen med mindre. Slik svekkes tilliten og limet i samfunnet. Det er på tide med et nytt flertall, en ny regjering, som setter fellesskapet og framtidige generasjoner først. SV er klare til å ta Norge framover.

Vi står altså på startstreken til et tiår fullt av muligheter, der velferden bygges ut og ikke ned, der Norge faktisk når klimamålet om å bli verdens første nullutslippssamfunn. I dette tiåret skal vi nå klimamålene gjennom å kutte utslipp, skape nye arbeidsplasser og gi folk en bedre hverdag.

I SVs alternative budsjett legger vi fram en grønn ny «deal», som er Norges vei ut av den økonomiske krisen og ut av klimakrisen. Hele økonomien må legges om i grønn retning. Vi skal omstille oljenasjonen Norge til en klimanasjon. Finansmarkedet skal investere i grønne prosjekter – ikke i de grå. Industrien vår må og vil bli en nullutslippsindustri. Bilparken skal gå på ren strøm og skipene langs norskekysten og lastebilene gjennom Groruddalen på hydrogen. CO₂ skal fanges både i Grenland og på Klemetsrud, og jernbanen, T-banen, Bybanen og bussene skal gå dit du skal, når du trenger det.

For mange står uten jobb nå, og for mange av dem er unge. Vi skal få folk i arbeid, og vi skal ha et arbeidsliv der det er godt å gå på jobb, med faste og hele stillinger, tillit og nok ansatte. I en krisetid må vi ha en krisepolitikk, der vi bygger landet gjennom bredbåndsutbygging, vedlikehold av vei og bane, oppgradering av havner og bygging av nye studentboliger – for å nevne noe.

I en krisetid må vi også sikre at arbeidsplassene trykkes. Kompensasjonsordningen må redde kulturlivet vårt og treffe alle de bedriftene som faller utenfor i dag – som utelivsbransjen her i Oslo. Vi må også trygge folks inntekt, slik at folk har noe å leve av og forskjellene ikke blir for store, for alle vinner på et samfunn med små forskjeller.

Kommuneøkonomien må styrkes, så velferden nær folk kan styrkes. Boligmarkedet må gå fra å være en forskjellsmaskin til å bli en driver for utjevning. Vi skal bruke de store pengene på gode barnehager og skole, der alle barna får være med på leken og læringen. Barnetrygden skal opp, og gratis SFO skal rulles ut i hele landet, for vi har sett den forskjellen det har gjort her i Oslo.

Gjennom SVs støtteopplegg vil de rikeste bidra langt mer enn i dag, mens folk flest kommer ut i pluss. Ja, faktisk sitter folk igjen med langt mer enn det Fremskrittspartiet og regjeringens opplegg vil gi dem.

Vi trenger en ny politikk for landet, en politikk som tar Norge inn i klimaårtiet, der vi kutter utslipp og bygger nullutslippssamfunnet. Vi trenger en politikk for å redusere forskjellene, for å skape et samfunn med enda

sterkere fellesskap og enda sterkere velferd. Vi i SV er klare.

Jeg tar til slutt opp SVs forslag.

Presidenten: Da har representanten Kari Elisabeth Kaski tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Vetle Wang Soleim (H) [11:30:17]: SVs alternative budsjett er både et storstilt angrep på norske bedriftseiere og et budsjett som rammer kysten hardt. Hvordan kan jeg si det? Jo, for det første øker man skatten på arbeidende kapital til 100 pst., helt opp. Mens vi andre snakker med verft, bilverksteder og hotell som nå er i krise og ser røde tall, mener SV det er riktig medisin å be disse eierne hente ut mer penger fra en bedrift som allerede er blakk. De vil fjerne og erstatte hele skattesystemet for olje- og gassnæringen, en næring som syssetsetter flere hundre tusen på arbeidsplasser over hele landet, men spesielt langs kysten. Mens flertallet i denne salen forhandler fram bedre vilkår, vil SV øke uforutsigbarheten ytterligere.

Til slutt: SV vil skrote hele fergefri E39 og mener det er greiest at våre eksportbedrifter må stå i kø, ha usikkerhet og mindre effektive veier – tre grep som rammer kysten hardt. Mitt spørsmål er: Er noen av disse punktene fra SVs alternative statsbudsjett feil?

Svein Harberghadde her overtatt presidentplassen.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:31:24]: Jeg synes det var en god opplisting av SV-politikk for mindre forskjeller og for grønn omstilling. Der representanten fra Høyre snakker om såkalt arbeidende kapital, snakker vi om at vi fjerner aksjerabatten i formuesskatten, skatten for de rikeste i Norge på personlig formue, som er helt avgjørende å øke hvis vi skal sikre både at forskjellene går ned, og at vi får inn penger til fellesskapet, som vi igjen kan bruke målrettet på velferd, på bedre veier i distriktene og ikke minst på målrettede ordninger nå for å få til aktivitet langs kysten. Derfor har maritim næring vært fornøyd med mange av de tiltakene som SV har foreslått gjennom dette året.

Så er det helt riktig at vi endrer oljeskatteordningen når SV foreslår en kontantstrømskatt som er nøytral og ikke subsidierer oljeutbyggingen i Barentshavet, slik som flertallet vil. Det er helt åpenbart at vi vil skrinlegge planene for en fergefri E39, for maken til sløsing med fellesskapets ressurser skal man lete lenge etter.

Vetle Wang Soleim (H) [11:32:30]: Det var en nyttig avklaring. SV har også gått høyt på banen med å angripe oss for oljepengebruk. For det første: I motsetning til SV gjennomfører vi i regjering hele handlingsregelen, nett-

opp det å bruke handlingsrommet på vekstfremmende skattelettelser – til veier og jernbane, forskning og utdanning – istedenfor å smøre det tynt utover. For det andre har denne regjeringen satt ned nivået i handlingsregelen fra 4 pst. til 3 pst. Det at vi nå har lagt fram et budsjett inkludert en tiltakspakke som utgjør 3,2 pst., og et budsjettforlik som utgjør 3,3 pst., er ikke i strid med handlingsregelen. Det er akkurat slik den skal brukes.

Det er riktig at SV bruker minst oljepenger, men de øker også skattene enormt. Forstår SV at det er nettopp den skattepolitikken de fører, som vil svekke statens finansiering ved at verdiskapingen går ned, og at man derfor på sikt må ta mer penger ut av oljefondet?

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:33:27]: Det å øke skattene til dem med de største formuene, er ikke å bidra til at verdiskapingen i Norge går ned, tvert imot. Internasjonalt ser en at det både er anbefalt og en stor bevegelse mot økt skattlegging av formue, av arv, av eiendom. Det bidrar til økt produktivitet, særlig når det kan bidra til å sette skatten på arbeidsinntekt ned, som er det SV gjør i sitt opplegg, slik at folk flest kommer ut i pluss.

Så er det interessant å høre Høyres representants forsøk på å beskrive betydningen av handlingsregelen og hva som ligger i det. Jeg kan forsikre Høyre om at det å sette ned avgifter på alkohol, tobakk og sjokolade ikke er en del av det handlingsregelen innebar, og det er definitivt ikke fornuftig oljepengebruk. Det Høyre gjør, som sin avskjedssøknad, er å svekke statens finanser gjennom å bruke uhemmet av oljefondet, noe de har gjort de siste åtte årene. De har dermed sikret at Norge er dårligere rustet til dette tiåret.

Sivert Bjørnstad (FrP) [11:34:33]: SV er et parti som er utrolig glad i å bruke andre menneskers penger. Bare neste år henter de inn nesten 20 mrd. kr ekstra fra Kari og Ola Nordmann. På tross av dette blir det mer bom-penger, mindre vei og mindre valgfrihet i eldreomsorgen, for å nevne noe.

Ikke bare er de glad i å bruke andre folks penger, de elsker også å bruke penger fra næringer de skyr som pes-ten, og som de aller helst skulle lagt ned raskest mulig. Rundt 318 mrd. kr bruker de av verdier skapt i norsk olje-og gassvirksomhet. Hvis SV hadde fått det som de ville for mange år siden, hadde ikke de pengene vært her nå. Da hadde de måttet øke skattene i stedet, tilsvarende sine satsinger. Det hadde betydd 105 000 kr i ekstra skatter og avgifter per sysselsatt i Norge. Er det et drømmescenario for en framtid der SV får gjennomført sin politikk?

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:35:40]: Kontrafaktisk historieskriving er en interessant øvelse å drive på med fra Stortingets talerstol, og det er også interessant å høre at representanten fra Fremskrittspartiet snakker

om andre menneskers penger, som om ikke oljefondet er det. Oljefondet, som kanskje Fremskrittspartiet er al-ler mest ivrig på å tappe – og som heller ikke ville ha funnes hvis Fremskrittspartiet hadde fått viljen sin – er også fellesskapets penger. Det er fellesskapets penger som de så velvillig bruker på avgiftskutt, til velferdspro-fitører og folk med de aller største boligene, ifølge den siste budsjettenigheten. Jeg har i grunnen lyst til å min-ne denne salen på at små forskjeller er bra for økonomi-en. Små forskjeller gir vekst i økonomien. Det er ikke et drømmescenario for norsk økonomi at forskjellene fortsetter å øke som de gjør i dag, der de rikeste kan trekke ifra og sylte ned formuen sin. Og det er også det som skjer. Derfor vil jeg anbefale representanten fra Fremskrittspartiet heller å ta en titt på SVs opplegg, der folk flest kommer ut i pluss, noe som vil være bedre for omstillingen av norsk økonomi.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Ola Elvestuen (V) [11:37:12]: Representanten List-haug påpeker at hun nå er ferdig med Venstre og Kriste-lig Folkeparti. Fra Venstres side vil jeg si at jeg er glad for at vi har en budsjettenighet med Fremskrittspartiet også i år, en budsjettenighet som bygger på enighet mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet gjen-nom åtte år, og som viderefører hovedsatsingene for Venstre, enten det er klimatiltak, å ta vare på natur, sat-se på kunnskap eller skape arbeidsplasser.

Landet er i en veldig alvorlig situasjon. Koronakri-sen er det fare for vil gi en langvarig effekt, og akkurat nå er det behov for å stramme inn på smitteverntiltakene, så vi ikke mister kontrollen med økt smitte.

Nedstengningen og motkreftene i økonomien har hatt store konsekvenser for mange, ikke minst for små bedrifter, også her i Oslo, som nå også mangler likvidi-tet. Så for Venstre er det viktig og avgjørende at vi har fått vedtatt en krisepakke i tilleggsinnstillingen fra regjerin-gen. Det var også viktig at vi fikk denne på plass og pre-sentert den tidlig, slik at vi kunne vise at vi vil styrke kompensasjonsordningen, og at vi har fått på plass en bedre ordning for frilansere og selvstendig næringsdri-vende.

Vi kutter klimagassutslipp. Vi har gjort det de fire siste årene, og det er innen rekkevidde at vi kan nå de klimamålene vi har satt for 2020. Fra 2020 må vi imidler-tid raskt videre. Innen 2030 skal vi redusere klimagass-utslippene med minst 50–55 pst. Vi skal gjøre det i sam-arbeid med EU, og vi må gjøre det i samarbeid med norsk næringsliv. Vi ser stadig og mer og mer at klimatil-tak driver næringsutvikling, og dette vil forsterkes i årene framover.

I budsjettet for neste år øker vi CO₂-avgiften. Den økes, og den utvides. Vi har en økning på 6,5 mrd. kr til

klimavennlig transport, enten det er jernbane, som bygger på en forsterkning også gjennom de siste årene, eller kollektivtransport, og da kanskje spesielt rettet inn mot de store byene, der det er støtte til Fornebubanen i Oslo, Bybanen i Bergen, Bussveien på Nord-Jæren og metrobuss i Trondheim.

Elbilfordelene videreføres. Vi må nå målet om bare salg av nullutslippsbiler i 2025 for å nå det større klimamålet. Vi har helt ekstraordinære resultater. Nå i november var 53 pst. av salget elbiler.

Vi øker også omsetningskravet for biodrivstoff. Nå er det oppe i 24,5 pst., og det blir det til neste år.

Men vi må gjøre satsingen sammen med norsk næringsliv. Derfor har vi en gjennomgående satsing på ny, grønn teknologi, med økte bevilgninger til forskning. Det er økt bevilgning til grønn skipsfart, som også forsterkes gjennom enigheten med Fremskrittspartiet. Vi har en grønn plattform med 1 mrd. kr over tre år. Det er satsing på hydrogen og sirkulær økonomi, det er økte midler til Nysnø, og vi har en høy bevilgning, som er forsterket gjennom mange år, innen miljøteknologiordningen og til Enova.

Det er ikke bare Norge som er i krise. Vi er en verden som er i krise – på grunn av pandemien, men også på grunn av konflikter. Derfor har det vært viktig for Venstre – og vi er glade for enigheten om at vi holder på Granavolden-plattformen – at vi skal ta imot 3 000 kvoteflyktninger også til neste år.

Men verden er også i en klima- og naturkrise, så det er viktig at vi også neste år holder fast ved at 1 pst. av BNP skal gå til bistand. Vi har ikke bare en klimakrise, vi har også en naturkrise, så innenfor denne satsingen har det vært viktig for Venstre at vi opprettholder regnskogsatsingen på samme nivå som vi har hatt tidligere.

Til slutt: Den store industrisatsingen som er ny i dette budsjettet, er satsing på karbonfangst og -lagring. Det kommer vi i gang med til neste år – en betydelig statlig innsats. Det er en teknologi som verden trenger for å redusere sine utslipp, og det er en teknologi som verden må ha for å nå klimamålene og kunne holde den globale oppvarmingen ned mot 1,5 grader. Her tar vi nå en lederposisjon internasjonalt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åsmund Aukrust (A) [11:42:29]: Ola Elvestuen har vel sammen med de andre finanspolitikkerne vært inneperret i et rom i en måneds tid. Man skulle tro de har diskutert de store spørsmålene i vår tid. Men da enigheten kom på mandag, var det ikke de store spørsmålene som ble snakket om – det ble snakket om alkoholavgifter, det ble snakket om hvorvidt man skulle prioritere flyktninger etter hva slags tro de hadde. Det var det de hadde sittet innesperret og diskutert.

Så sa Ola Elvestuen i sitt innlegg at elbilfordelene videreføres. Det er en sannhet med modifikasjoner, for denne regjeringen har nå innført en avgift på trafikkforsikring for elbiler. Begrunnelsen for det var at Venstre hadde fått gjennomslag for å øke CO₂-komponenten i engangsavgiften. Men da enigheten kom, var denne seieren til Venstre totalt nullet ut. Derfor er mitt spørsmål til Ola Elvestuen: Vil elbiler ha flere eller færre fordeler i 2021 enn de hadde i 2020?

Ola Elvestuen (V) [11:43:33]: De vil ha de samme fordelene i 2021 som det de hadde i 2020. Det som er helt avgjørende, er at vi har et system som gjør at folk kjøper elbiler. Fra august 2013, da vi for første gang passerte 5 pst. salg, har vi altså gått til å ha over 50 pst. salg. Den fordelene videreføres også til neste år, og etter hvert som også modellene blir flere og bedre, er det ingen grunn til at vi ikke får en økt andel elbiler også i salget til neste år. Vi er der vi trenger å være for å nå målet i 2025.

Ja, man må betale tillegget med denne årsavgiften, som vel er på samme nivå som for motorsykkel, til neste år. Det vil ikke påvirke salget av elbiler, men det gjør at det blir litt dyrere å eie. Men det er ikke urimelig, og det er salget som er det avgjørende.

Åsmund Aukrust (A) [11:44:35]: Dette er ikke helt riktig. Ola Elvestuen startet med å si at det blir flere fordeler, og så avslutter han med å si at det blir litt dyrere å eie en elbil. Hele seieren til Venstre ble altså nullet ut med et pennestrøk fra Fremskrittspartiet. Det var det som ble resultatet av den enigheten.

Da har jeg et spørsmål om en annen seier for Venstre som jeg mener totalt ble nullet ut. Det gjelder den internasjonale bistanden. Under Venstre har det dessverre vært store kutt til fornybar energi i utviklingsland. Men det som var nytt, er at vi i forliket også så at det ble store kutt til det Venstre har sagt har vært en av deres store seiere, nemlig støtte til FNs grønne klimafond. Det ble kutt på 200 mill. kr til det viktige arbeidet for internasjonal klimafinansiering. Ola Elvestuen har vært sentral i dette selv, og han vet hvor viktig det er. Hva slags signal mener Ola Elvestuen at Norge sender når vi nå kutter 200 mill. kr til dette viktige formålet?

Ola Elvestuen (V) [11:45:23]: Vi var det første landet som sa at vi ville doble støtten til det grønne klimafondet – jeg tror det nå er oppe i 800 mill. kr hvert år – og dette er ikke noe kutt, det er en utsettelse av den innbetalingen. Det er også slått fast i enigheten, og det er en del av den forpliktelsen vi har. Så ja, det blir en forsinket innbetaling, men det innbetales like mye til det grønne klimafondet i årene framover, og forpliktelsen består.

Jon Georg Dale (FrP) [11:46:01]: Vi hører i innlegget frå representanten Elvestuen at Venstre måler sin suksess i pengebruk, ikkje i kva resultatet er. Eitt eksempel på det er bistandspolitikken, eit anna er klimapolitikken. I Framstegpartiet sitt alternative budsjett viser vi ei tydeleg retning for korleis vi kan gjennomføre effektive klimakutt i Noreg til ein ekstremt billig penge. Påskoging, heiter det. Venstre har ikkje vilja vere med på denne typen forslag, som reelt sett bidreg til å auke karbonbindinga, få ned utsleppa og samtidig sørge for å gjere det på ein kostnadseffektiv måte. Kvifor står Venstre igjen og måler sin suksess i kor mykje pengar dei bruker på klimatiltak med liten verknad, i staden for å gjennomføre tiltak som dokumentert kan verke?

Ola Elvestuen (V) [11:46:52]: Jeg tror at spør du Finansdepartementet, vil alle si at de mest effektive klimatiltakene er de generelle avgiftene, særlig CO₂-avgiften. Den går opp med 5 pst. – med 7 pst. på petroleumssektoren – og den trenger å gjøre det framover.

Vi når klimamålene våre. De siste fire årene har utslippene gått ned. Vi er i ferd med å nå målene for 2020, og vi har en forpliktelse overfor EU om å nå målene for 2030. Det kan vi ikke velge bort. Dessuten gjennomfører vi altså tiltak som binder karbon. Det binder karbon også i den gamle skogen, så skogvernet, som vi i fellesskap i sin tid ble enige om skal opp i 10 pst., videreføres også til neste år.

Så skal man være forsiktig med påskoging. Det skal man kunne gjennomføre, men man må gjøre det på en sann måte at det ikke svekker det biologiske mangfoldet.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [11:48:00]: Det er veldig mange folk og bedrifter rundt omkring i Norge som er hardt rammet, og som frykter for framtiden – folk som står i fare for å miste jobben, bedrifter som står i fare for å gå konkurs. Rett før helgen møtte jeg en restauranteier i Oslo som blank i øynene kunne fortelle meg at han hadde grått mer de siste månedene enn i hele sitt snart 50-årige liv på grunn av at de lovnadene som en blir gitt inntrykk av skal hjelpe, ikke slår til. Det er kompensasjonsordninger som ikke treffer, det er inntektssikringsordninger som ikke treffer, og nå er perioden med lønnsplikt ved permittering gått opp igjen til ti dager, mens den i vår var på to dager. Det en vet, er jo at nettopp lønnskostnader er en veldig stor del av kostnadene både for restauranter og for en del andre hardt rammede bransjer. Hvorfor er ikke Venstre og regjeringen villige til å redusere perioden med lønnsplikt ved permittering igjen?

Ola Elvestuen (V) [11:49:01]: Nå er det vel i enighet som vi inngikk med Fremskrittspartiet, med den til-

leggsinnstillingen, redusert igjen – de fem dagene som skulle komme fra nyttår, er tatt ut igjen. Men da vi forhandlet her, var det ikke mulig å kunne få vedtak raskt nok i Stortinget for å redusere den arbeidsgiverpliktige perioden på ti dager, så det er en del av dette.

Så har vi nå gjennom enigheten med Fremskrittspartiet forsterket den kompensasjonsordningen som er blitt nå for hele næringslivet. Det er selvfølgelig slik – jeg har også mye kontakt med utelivet i Oslo – at det påpekes at de har et likviditetsproblem akkurat nå, fram til de kan få kompensasjonen i januar, men den vil vi ikke kunne endre på i det som er budsjettet for 2021. Disse midlene vil uansett ikke kunne komme før til neste år.

Lars Haltbrekken (SV) [11:50:16]: Et samlet storting har bestemt at i 2025 skal alle nye personbiler som selges, være nullutslippsbiler. I høst innførte regjeringen en trafikkforsikringsavgift på elbil. Den 7. oktober forsvarte klima- og miljøministeren avgiften på elbil med at regjeringen også øker CO₂-komponenten i engangsgiften på fossilbiler. Og i Nationen 14. oktober skriver klima- og miljøministeren at det er nødvendig å gjøre det dyrere å kjøpe forurensende biler for at vi skal nå klimamålene. Elbilfordelene videreføres, sier representanten Elvestuen. Nei, de gjør ikke det. Fremskrittspartiet fikk tirsdag gjennomslag for å fjerne prisøkningen på forurensende biler. Venstre har altså blitt med på et opplegg som gjør det dyrere å eie elbil og billigere å kjøpe en forurensende bil. Mitt spørsmål er: Hvordan kan Venstre være med på å fjerne det grepet, som ifølge klima- og miljøministeren er helt nødvendig for at vi skal nå våre klimamål?

Ola Elvestuen (V) [11:51:29]: Det blir ikke billigere å kjøpe en tradisjonell bil, eller en forurensende bil. Det videreføres som i år, så det blir ikke noen endring på den CO₂-komponenten. Men det er det systemet vi har i dag, som har gjort at salg av elbiler utgjør over 50 pst. – en formidabel endring. Der har vi jo resultater som ingen andre land, og vi er på vei mot å nå målet i 2025. Og det du nå må betale – mindre enn det en tradisjonell bileier må gjøre, det samme som hvis du har en motorsykkel – kommer etter min mening ikke til å gjøre at det blir mindre salg av elbiler. Det er ingen grunn til derfor å gå over til å kjøpe en forurensende, tradisjonell bil, hvor også denne kostnaden vil være større.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Tore Storehaug (KrF) [11:52:35]: Eg tenkte eg skulle begynne med å takke for samarbeidet og for at vi har fått på plass ei semje om statsbudsjettet. Dette er det åttande året på rad desse fire partia har vorte samde om ein budsjettavtale, og vi har til liks med tidlegare år

måtta gje og ta for å finne fram til ei semje som no får fleirtal.

2020 har vore eit år som vi kjem til å hugse i lang tid framover. Det var året då vi lærte kva som ligg i orda «nedstenging» og «sosial distansering». For veldig mange menneske har det vore – og er – ei tung tid, då vi ikkje har kunna ha tett kontakt med andre på same måte som før, ikkje har kunna samle fleire menneske, ikkje har kunna besøkje våre nære eller ikkje kunna gje ein god klem. Det har vore vanskeleg.

Koronapandemien har ført til at fleire barn og unge, familiar og eldre har kome i ein sårbar situasjon. Mange kan i stor grad oppleve sosial isolasjon og einsemd. I tillegg har det reduserte undervisningstilbodet våren 2020 medført ein auka risiko for fråfall i vidaregåande skule i tida framover.

Pandemien har hatt betydeleg innverknad på familieøkonomien, noko som kan gjere situasjonen heime vanskelegare. Krisa rammar skeivt, og enkelte barn og familiar er meir utsette enn andre. Personar frå låginntektsfamiliar med lite eller inga formell utdanning er overrepresenterte blant dei som er blitt ledige. Barnefamiliar ser òg ut til å ha vore meir utsette enn familiar utan ungar. Tiltakspakka frå regjeringa og semja vi har fått i lag med Framstegspartiet, er viktige bidrag for å redusere konsekvensane for dei mest utsette og sårbare blant oss.

Budsjettet for 2021 er eit budsjett som er prega av pandemien. Aldri har det vore viktigare at vi får eit budsjett som er tilpassa den situasjonen landet står i. Dette budsjettet har òg prioritert barna, og det har prioritert familiane. Barnetrygda er auka med 3 600 kr for barn opp til seks år. Barnetrygda har stått stille i 20 år. Sidan Kristeleg Folkeparti gjekk inn i regjering, har vi auka henne med 8 200 kr for den aldersgruppa, og vi veit at auka barnetrygd er eit viktig grep for å styrkje økonomien til barnefamiliane og for å nedkjempe barnefattigdom.

Økonomi skal heller ikkje vere eit hinder for å få barn. Studentar og andre som ikkje har tent opp rett til foreldrepengar, får no litt i overkant av 90 000 kr i inngongsstønad. I 2013, då Kristeleg Folkeparti begynte å forhandle statsbudsjett, var denne støtta på omtrent 35 000 kr. Dette er altså ein auke på heile 55 000 kr.

Dårleg økonomi forhindrar mange barn i å delta i aktivitetar på lik linje med andre. For eksempel veit vi at elevar kan vere forhindra frå å delta i skulefritidsordninga på grunn av for høge satsar. I budsjettet føreslår regjeringa 158 mill. kr til å redusere SFO-satsane for familiar med låg inntekt. Det har vi no fått fleirtal for. Regjeringspartia og Framstegspartiet har forhandla, og vi har klart å få på plass ei semje. Det er vi fornøgde med.

Det er ikkje noka hemmelegheit at det òg er saker som Kristeleg Folkeparti ikkje sjølv hadde vilja prioritere i denne avtalen, men eg meiner at heilskapen i det som ligg føre no, er bra. Det er bra for landet at vi får på plass ein budsjettavtale.

Det er viktig for Noreg at vi òg er bevisste det internasjonale ansvaret vårt i ei tid der heile verda slit med verknadene av pandemien. Dette har ikkje vore tida for å gå vekk frå BNI-målet og kutte i bistanden til verdas fattige. Det er heller ikkje tida for å stengje døra for dei som treng ei trygg hamn. Difor er eg glad for at vi har klart å stå fast på målet om 3 000 kvoteflyktningar og 1 pst. av BNI til bistand.

Vi held òg fram med det det grønne skatteskiftet, og vi held fram med ein klimapolitikk som har klart å få utsleppa ned.

Når vi no er einige om ein avtale, har vi eit budsjett som viser veg gjennom og ut av krisa, med tiltak som skal treffe utsette bransjar i Noreg, eit budsjett som skal bidra til aktivitet i heile landet. Vi må handtere den helsekrisa vi står i, og vi må skape tryggleik for jobbane. På den måten lagar vi òg vegen mot eit berekraftig velferds-samfunn. Det har vore det overordna grepet som desse partia har blitt einige om når dei har laga budsjett dei siste sju åra, og det er det som er viktig no når vi står i ein situasjon som er meir krevjande for landet og for verda enn eg trur nokon av oss kunne sjå for seg då denne stortingsperioden begynte.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ingrid Heggø (A) [11:57:40]: Dette er eit budsjett som viser veg ut av krisa, sa representanten Storehaug. Actis – Rusfeltets samarbeidsorgan, som eg er heilt sikker på at representanten kjenner godt til, er veldig bekymra for nedgangen i alkoholavgiftene og peikar på at sårbare barn vil få det verre. Kva forventningar har representanten Storehaug til effekten av nedgangen i alkoholavgifta?

Tore Storehaug (KrF) [11:58:16]: I den budsjetteinigheita som ligg føre, og som kjem til å få fleirtal i dag, er det ein reduksjon i alkoholavgiftene på øl og vin for neste år ved at dei kjem til å bli mellom 6 og 7 pst. lågare enn i fjor. Regjeringa hadde i sitt forslag lagt opp til ein auke på 3,5 pst., i tråd med prisveksten. Der er det no einigheit om at dei heller skal bli 6–7 pst. lågare.

Eg meiner det er viktig, og Granavolden-plattformen slår òg fast, at hovudlinjene i norsk alkoholpolitikk skal liggje fast. Det betyr at vi har eit reklameforbod, det betyr at vi har ein restriktiv skjenkjepolitikk, og det betyr òg at vi har høge alkoholavgifter. Noreg var i år blant dei med dei høgaste alkoholavgiftene i Europa. Det kjem vi òg til å vere neste år. Det meiner eg er bra, for

det å ha ein solidarisk alkoholpolitikk handlar om å stille opp for dei mest utsette gruppene blant oss.

Ingrid Heggø (A) [11:59:14]: Dette var litt nye takter frå Kristeleg Folkeparti. Tek verkeleg representanten Storehaug avstand frå at pris har innverknad på alkoholkonsumet? Betyr det ingenting? Eller er det sånn at regjeringsmakta faktisk er mykje viktigare enn sårbare barn?

Tore Storehaug (KrF) [11:59:38]: Svaret på det er nei. Det er sånn at pris har ein effekt. Det er jo grunnen til at Noreg er blant dei med dei høgaste alkoholavgiftene i Europa dette året, og at vi kjem til å vere det til neste år.

Sivert Bjørnstad (FrP) [12:00:03]: Før Kristelig Folkeparti kom inn i regjering nå sist, hadde de en lang, men langt ifra kjær tradisjon hvor de hvert eneste år krevde økte avgifter i møte med Fremskrittspartiet i budsjettforhandlingene. Det førte til økte avgifter til glede for Kristelig Folkeparti og til desto større sorg i Fremskrittspartiet. Nå har den trenden snudd – og bra er det.

I budsjettet vi vedtar i dag, er det historiske avgiftskutt. Over 7 mrd. kr kuttes, og siden 2013 har nå det totale avgiftstrykket i sum gått ned. Det er også gledelig at det er enighet om å kutte i avgiftene på øl og vin. Det stemte faktisk, det Bondevik sa på TV 2-nyhetene for en måneds tid siden, at det er fullt mulig å få med Kristelig Folkeparti på avgiftskutt – også på alkohol.

Hva har skjedd med Kristelig Folkeparti siden de nå nær sagt har sett lyset og forstått at lavere avgifter er et gode for folk flest?

Tore Storehaug (KrF) [12:01:04]: Det er heilt riktig, som representanten eigentleg indirekte seier i sitt innlegg, at Framstegspartiet har fått nokre gode sigrar i dette budsjettet som vi no er einige om. Så er det slik at når vi lagar budsjettavtalar, er det i år som det har vore før, og det sa eg òg i mitt innlegg, at dei ulike sidene må gje og ta. Dette har ikkje vore ein prioritet for Kristeleg Folkeparti. Det eg er glad for at våre parti har stått i lag om dei åtte åra vi har laga statsbudsjett, er at vi har fått til eit skatte- og avgiftsskifte der vi har auka avgiftene på det vi eigentleg ikkje ønskjer meir av, som f.eks. ting som forureinar og får opp CO₂-utsleppa. Vi har sett ned avgiftene og skattane på det vi ønskjer meir av, f.eks. norsk eigarskap. Det har vore viktige prioriteringar, og det meiner eg òg at heilskapen i dette budsjettet – i alle fall når ein ser på dei åtte åra vi har laga budsjett i lag – verkeleg viser.

Liv Signe Navarsete (Sp) [12:02:06]: Representanten Storehaug og eg kjem frå den same delen av landet,

og der er det mange reiselivsbedrifter som no slit hardt på grunn av ein marknad som forsvann. I slike tøffe tider burde regjeringa bidra til å skape tryggleik gjennom langsiktige tiltak, men slik er det ikkje. Regjeringa skapar utryggleik ved å doble reiselivsmomsen frå sommaren 2021 – på eit tidspunkt der marknaden på ingen måte vil vere normalisert. Den halverte momsen bør forlengjast ut året, slik Senterpartiet føreslår. Ein skapar utryggleik med kompensasjonsordningar som er altfor kortsiktige. Det er mange sesongbedrifter i reiselivet som fell utanfor. No vil fleire store vinterdestinasjonar prøve å halde ope. I dag seier statsministeren at dei skal få halde ope til jul, men etterpå veit me ingenting. Det skapar utryggleik, det skapar frykt for kva som kan skje.

Kva vil Kristeleg Folkeparti og regjeringa gjere for å skape tryggare og langt meir føreseielege vilkår, slik at den store og viktige reiselivsnæringa kan greie seg gjennom den tøffe koronatida utan den utryggleiken som dei føler med dei kortsiktige tiltaka som regjeringa kjem med?

Tore Storehaug (KrF) [12:03:16]: Eg meiner den einigheita som no ligg føre, i seg sjølv er eit svar på spørsmålet frå representanten Navarsete. Der kjem ein no med målretta tiltak for enkelte næringar. Og ikkje berre det – vi forsterkar òg og gjennomfører den generelle kompensasjonsordninga som gjeld bl.a. reiselivsbransjen. Det meiner eg er riktige tiltak, og det meiner eg viktig. Når regjeringa i tillegg til det har utvida løns-sikringsordningane, viser det at ein må treffe med tiltak som er tilpassa den situasjonen vi står i. Når vi har hatt den andre virusbølgja, har ein òg vore villig til å kome med tiltak.

Når vi snakkar med reiselivsaktørane heime i Sogn og Fjordane, har dei heile tida visst at det ville kome ei omstilling på eit eller anna tidspunkt. Dei store bussane med mange kinesarar har ein visst på eit eller anna tidspunkt kom til å bli vekke. Det har skjedd mykje tidlegare enn vi trudde. Difor har det vore viktig at når regjeringa har lagt fram pakkar og vi har forhandla om dei i Stortinget, har vi òg bidrege med midlar til omstilling i desse næringane, for det handlar om at vi skal ha ein veg ikkje berre gjennom krisa, men òg vidare – og han må vere berekraftig.

Eirik Faret Sakariassen (SV) [12:04:33]: Arbeidsavklaringspenger er en viktig ordning for å sikre inntekt til dem som på grunn av sykdom eller skade har behov for å avklares for arbeid eller uføretrygd med bistand fra Nav. De siste årene har regjeringen spart milliarder på kutt i AAP. Konsekvensen av kuttene kan vanskelig misforstås. En Nav-rapport fra i sommer viser en betydelig økning i andelen sosialhjelpsmottakere og uføre-

trygdede. Flere kastes altså ut av ordningen og blir henviset til sosialhjelp, privat forsørging eller fattigdom.

Kristelig Folkeparti har tidligere gått imot disse alvorlige innstrammingene, men er nå med på å legge fram et budsjett som ikke bare viderefører kuttene i arbeidsavklaringspenger, men som heller ikke forlenger ytelsen for dem som har opplevd stans i oppfølgingen som følge av koronakrisen.

Hva vil representanten Storehaug si til dem som nå, midt i en krise, mister det de har å leve av, uten å være ferdig avklart?

Tore Storehaug (KrF) [12:05:36]: Til dei vil eg seie at det lenge har vore tverrpolitisk einigheit om at ein er nøydd til å ta grep om AAP-ordninga i Noreg, for vi har hatt stadige evalueringar som viser at ho ikkje verkar etter intensjonen, at ho ikkje i stor nok grad har klart å ruste folk til å kome tilbake til arbeidslivet – som er intensjonen med ordninga.

No held vi òg på med evalueringar som det er riktig og viktig at ein følgjer opp, og eg meiner det er grep som har vore tekne, som Kristeleg Folkeparti har vore for, og som har vore riktige, som f.eks. når vi ser at stønaden til AAP for dei yngste mottakarane er høgare enn han er for dei som er i tilsvarande aldersgruppe og ikkje er på AAP-ordninga. No set ein dei likt med andre ordningar. Det meiner eg er eit riktig grep, og det meiner eg står seg bra, for vi er nøydd til å prioritere og tore å ta i dei velferdsordningane vi har, slik at dei fungerer etter intensjonen, at dei hjelper folk tilbake i jobb og skapar tryggleik når ein treng det.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Une Bastholm (MDG) [12:07:01]: Mens jeg skrev dette innlegget, hadde jeg plutselig Kaizers Orchestras låt «Hjerteknuser» på øret. Det er mange hjerter som er knust i år. Det er mye vi har mistet – mange klemmer som er tapt, avskjeder som ikke ble tatt, og mange vonde tanker som ikke har blitt delt. Jeg tror det kan påvirke samfunnet vårt lenge.

Men det har også skapt et håp hos noen av oss. Vi har sett hva vi kan få til sammen om de som sitter med makten, tar ledelsen i det som er viktigst. Vi har også sett at selv om veldig mange rammes i Norge nå, er vi tross alt heldige.

Koronakrisen, akkurat som klima- og naturkrisen, rammer mest dem som har minst fra før, og vi vet at tørke, flom, ras og stormer sender mennesker på flukt hver dag allerede, og det øker konfliktnivået. Det truer liv, helse og økonomi også i Norge.

Nordmenn er klar over dette. Faktisk er klima fortsatt den viktigste saken for norske velgerne gjennom hele pandemien. Vi må derfor klare å komme oss ut av

koronakrisen på en måte som også løser klima- og naturkrisen. Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett viser hvordan.

For det første gjør vi det lett å velge rett. Over halvparten i Norge mener at politikerne gjør for lite for klimaet, og åtte av ti vil ta mer klimavennlige valg i hverdagen selv, dersom de bare får det til. Vi vil gjøre det enklere å velge sunn mat ved å fjerne moms på frukt, grønt og økologisk mat, ikke på brus og godteri. Vi reduserer prisen på kollektiv, tog og ferje med 20 pst. Vi gjør det billigere å dele og reparere og lettere å velge elbil, prioriterer utbygging av ladestasjoner over hele landet og innfører støtte for ladepunkter i sameier og borettslag, som også regjeringen har lovet, men ikke levert på.

For det andre sørger vi for grønne, trygge jobber – det kommer jeg tilbake til.

Og til slutt: Vi gjør samfunnet mer rettferdig. Vi setter skattene kraftig ned for dem som har minst, og opp for dem som har mest. Vi reduserer sosiale forskjeller, styrker velferdsordningene for familier og utvider tilgangen på offentlig rettshjelp.

Årsaken til at klimagassutslippene i Norge ikke går mer ned, er at penger brukes feil, og en tør ikke å gjøre det dyrere å forurense. Det har ikke blitt bedre med enigheten med Fremskrittspartiet. Det å fullfinansiere karbonfangst og -lagring på Klemetsrud, som Miljøpartiet De Grønne foreslår, ville ha kostet 1 mrd. kr. Vi foreslår dessuten 1 mrd. kr for å få fart på havvindsatsingen. Vi setter av 3 mrd. kr til å styrke maritim næring, til bygging av miljøvennlige og utslippsfrie skip, ferjer og hurtigbåter. Denne siste satsingen alene kunne i løpet av en toårsperiode ha skapt minst 1 200 årsverk.

Ingenting av dette, som altså alt er bra for klimaet, eksportinntektene og arbeidsplassene, har regjeringen råd til, men de har gitt 3,4 mrd. kr i avgiftslette til sjokolade, brus, alkohol og snus. Det går an i et koronaår!

I statsbudsjettet som i dag vedtas, økes dessuten trafikkforsikringsavgiften på elbil. Da denne nyheten ble kjent i høst, påpekte klimaminister Rotevatn at regjeringen samtidig økte avgiften på fossilbiler, sånn at elbil fortsatt skulle være konkurransedyktig i kjøp. Men etter forhandlingene med Fremskrittspartiet er denne økningen av avgiften på fossilbiler borte. Resultatet er at det har blitt dyrere med elbil og ikke dyrere med fossilbil.

Det er fortsatt mange som faller utenfor regjeringens redningspakker. Situasjonen for studenter, kulturbransje og servicebransje er kritisk nå. Til sammen er det mange flere enn de som jobber i oljen, men likevel er det enorme forskjeller i regjeringens engasjement.

Derfor har vi en rekke forslag i vårt budsjett for disse gruppene. Vi gir ekstra stipend til studenter som mister arbeidsinntekt, og gir nyutdannede studenter rett til

dagpenger. Vi senker merverdiavgiften for servering til 15 pst. Vi hjelper kulturarbeidere, frilansere og selvstendig næringsdrivende ved å gjeninnføre 80 pst. kompensasjon. Vi utvider også kompensasjonsordningen til å inkludere arbeidsgivers kostnader ved permittering, renter og mat og drikke som går tapt, og vi ber regjeringen se på muligheten for å dekke noe av lønnen.

Vi setter også av 1 mrd. kr ekstra til psykisk helse, fordi vi vet at det er enda flere enn før som har knuste hjerter nå.

Med dette tar jeg opp Miljøpartiet De Grønnes forslag.

Presidenten: Representanten Une Bastholm har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Aleksander Stokkebo (H) [12:11:50]: Med Høyre skal vi skape mer. Miljøpartiet De Grønne vil på sin side legge ned vår mest lønnsomme næring, samtidig som de foreslår utbyttest i Equinor. De sier at bedriftene skal omstille seg, men sender dem en skattesmell på mange titalls milliarder. De sier at utslippene skal ned, men i MDG-styrte Oslo går de opp. Det virker som om Miljøpartiet De Grønne er mer opptatt av symbolpolitikk enn av hva som faktisk virker. Så jeg skal stille dem et veldig enkelt spørsmål, og jeg vil ha svar på det og ingenting annet.

Regjeringen har nettopp gitt grønt lys for Rogfast, og Statens vegvesen har slått fast at prosjektet er mer miljøvennlig enn fortsatt ferjedrift, selv om ferjene går på elektrisitet. Likevel foreslår Miljøpartiet De Grønne å kutte satsingen i budsjettet sitt. Svar gjerne på dette:

Hvorfor kjemper Miljøpartiet De Grønne mot Rogfast når en vet at alternativet betyr større klimagassutslipp?

Une Bastholm (MDG) [12:12:51]: Det stemmer at Miljøpartiet De Grønne ikke støtter nye veiutvidelser. Det er andre forskere som gang på gang har vist at med en gang man utvider en vei, får man mer biltrafikk. Det er en logikk innenfor transportforskningen som viser seg gang på gang på gang. Grunnen er rett og slett at inntil man får mer kø igjen, fordi det har kommet flere biler på veien og man har fått flere lastebiler inn i tettstedene, som vi heller ikke ønsker, vil det lønne seg, og man kommer fram forttere, med bil.

En annen grunn til at vi ikke prioriterer det, er økonomi. Vi lever i en tid hvor vi skal halvere utslippene på ti år. Da er vi nødt til å investere i de tiltakene vi vet kutter utslipp, på både kort og lang sikt. Jeg er helt sikker på at dersom representanten fra Høyre hadde vært litt bedre til å prioritere, hadde han vært enig i at varetransporten må over på skip og bane. Det er der framtiden ligger.

Norge er en sjønasjon, og da er det merkelig at vi legger opp til å bruke så mange milliarder på å utvide norske veier for varetransport.

Aleksander Stokkebo (H) [12:14:01]: Vi skal prioritere mer til sjøtransport og bane, og det gjør vi i budsjettet. Men jeg merker meg at representanten Bastholm ikke vil gå inn i det konkrete prosjektet, men likevel er konsekvent imot, selv om utregningene fra Statens vegvesen viser at dette vil være bedre med tanke på klimagassutslippene.

Så til et annet spørsmål: I distriktene trenger man ofte bil for å få varene fram og folk trygt hjem. Mange er avhengige av å krysse en bro eller en tunnel, gjerne med bom. Slik er det også for alle dem som pendler gjennom Ryfast. Mange av dem betaler gjerne over 60 000 kr årlig bare for å komme seg på jobb. Vi har fått kostnadene ned, men Miljøpartiet De Grønne vil på sin side ikke bare øke skattene dramatisk, men også skru opp bompengene for distriktspendlerne med 1,4 mrd. kr. For familiene i Ryfylke og Distrikts-Norge ville det betydd tusenvis av kroner i økte utgifter.

Hvorfor vil Miljøpartiet De Grønne skape slike bom-murer mot distriktene, og hvorfor vil de forverre en allerede vanskelig situasjon for næringslivet, som skal få varene fram, og gjøre det spinndyrt for folk som trenger å komme seg på jobb?

Une Bastholm (MDG) [12:15:10]: Jeg har tålmodighet med at det kanskje er misforståelser i politikken, særlig hvis man er veldig opptatt av å finne mest mulig å holde mot andre partier. Miljøpartiet De Grønne ville vært helt foruten en del av de bompengene som regjeringen har sørget for de siste årene, for vi hadde ikke kommet til å gå for de motorveiprosjektene. Det stemmer ikke at vi sender bompengeregningen til distriktene. Tvert imot er vi opptatt av å holde trafikkveksten inn til byene nede. Det krever en del trafikkregulerende tiltak, som regjeringen for øvrig er med på å motarbeide gang på gang, noe som er veldig trist, for vi har også stortingsvedtak om at vi skal sørge for at veksten i antall reisende inn til byene skjer med kollektiv, sykkel og gange og ikke med bil. Det trodde jeg var en allment kjent oppfatning, at det er et gode å få ned biltrafikken inn til byene.

Da spør jeg meg hvordan det kan være god pengebruk, i en tid da vi er nødt til å halvere utslippene på ti år, og når vi har så mye naturødeleggelse allerede – vi har enorme artstap i verden for øvrig og i Norge – å bruke penger på flere motorveiutvidelser rundt de store byene.

Bård Hoksrud (FrP) [12:16:31]: Representanten Bastholm har omtalt sjøfolk i ganske dårlige ordelag. Fremskrittspartiet er glad i sjøfolka, og derfor har vi fått

på plass en nettolønnsordning på 600 mill. kr. Men vi opplever at den samme Bastholm og Miljøpartiet De Grønne svømmer godt rundt i oljepengene, på tross av at de egentlig vil legge ned alt sammen. Men jeg skjønner at det er godt å bruke av disse oljepengene, og så skal man i tillegg påføre folk og næringsliv 32 mrd. kr i økte skatter og avgifter.

For folk som bor i distriktene, er 5 kr ekstra på drivstoffet en kjempeutgift, med flere tusen kroner ekstra i framtiden. Jeg må be Bastholm fortelle om hun egentlig tenker å legge ned hele Distrikts-Norge, og at alle skal gå på caffè latte-kafeer i Oslo, og om Bastholm ser hele verden og Norge fra Oslo, istedenfor å se det fantastiske Distrikts-Norge vi har, og at mennesker skal kunne bo og leve i hele landet.

Une Bastholm (MDG) [12:17:35]: Det er mye kreativ historiefortelling i disse spørsmålene.

For å begynne med sjøfolk: Jeg har aldri ment å snakke ned sjøfolk. Jeg har vært i kontakt med arbeidstakerorganisasjonene om min uttalelse.

Det vi gjør for maritim sektor i vårt budsjett, er at vi bl.a. bruker 1 mrd. kr til vrakpant for skip og støtter ombygging, som vi forresten vet over to år vil kunne gi 1 200 årsverk. Det er et betydelig og et veldig viktig tiltak for næringen. 2 mrd. kr bruker vi til garantiordningen, lånegarantier for bygging av skip, og 1 mrd. kr til havvind, som også vil være viktig for den maritime næringen.

Når det kommer til avgiftsnivået vårt, stemmer det at Miljøpartiet De Grønne er mye mer villig enn noe annet parti til å bruke avgiftssystemet vårt for å få til de grønne endringene vi trenger for å ta vare på framtiden til ungene våre og for å nå de målene som også regjeringen selv har satt seg, men som kanskje ikke er yndlingsmålet og tiltaket til Fremskrittspartiet. Der er Fremskrittspartiet ganske alene. Alle andre i Stortinget er enige om at vi skal prøve å halvere utslippene våre innen 2030.

Ola Elvestuen (V) [12:18:52]: Utslippene i Norge går ned. Det har de gjort de siste fire årene. Miljøpartiet De Grønne har, som regjeringen og det borgerlige flertallet, i mange år vært for å bruke miljøavgifter for å nå målet. I Granavolden-plattformen har vi for første gang en enighet om å øke CO₂-avgiften hvert år, 5 pst. til neste år, og det vil fortsette. Vi har holdt fast ved bilavgiftene, at elbilene skal ha sine fordeler. Vi har utvidet ordningen for dem som må betale CO₂-avgift, enten det er fiskeriene, naturgass innenfor sjøfart eller forbrenningsanlegg for avfall. Dette står regjeringen for. Samtidig er det partier som Senterpartiet, som går imot at vi skal ha CO₂-avgift på fiskeri og på sjøfart. En har et Arbeiderparti som går inn for at en ikke skal elbilfordeler.

Hvor mener Miljøpartiet De Grønne at en skal få gjennomslag for sine avgiftsøkninger? Er det sammen med det borgerlige flertallet som har vist at vi gjør det, eller er det noen andre man tror det vil bli enklere med?

Une Bastholm (MDG) [12:20:04]: Jeg mener utslippene i Norge går altfor lite ned. De har gått ned 3 pst. det siste året, men de er nødt til å gå ned 5 pst. hvert år fram mot 2030 for at vi skal komme i mål med de utslippsreduksjonene vi trenger. Da ville jeg anbefalt regjeringspartiene å heie på byer som Oslo, som får til utslippskutt, istedenfor gang på gang, som jeg ser både Venstre og Høyre gjør, å trekke fram gamle tall fra 2018, da utslippene over Norge for øvrig gikk opp.

Jeg mener at regjeringen slett ikke forholder seg til forurenser-betaler-prinsippet som står i Granavolden-plattformen. Når man øker CO₂-avgiften med 5 pst., unngår man å få den til å virke i transportsektoren, altså i biltrafikken, fordi man har tatt ned veibruksavgiften akkurat så mye at man sikrer at det ikke blir et øre mer for bilisten når han skal fylle på tanken på bensinstasjonen. Det betyr at grunnmekanismen for å bruke markedet, som jeg trodde Høyre og Venstre var for, for å få miljøet til å vinne, forholder man seg ikke til selv.

Ola Elvestuen (V) [12:21:12]: Samtidig går utslippene ned. Vi er i ferd med å kunne nå målet for 2020, og vi har en avtale med EU om at vi skal nå målet i 2030, så vi må ha et høyere tempo for å det til.

Spørsmålet mitt var egentlig med hvem Miljøpartiet De Grønne mener at det er enklest å få til et grønt skatteskifte. Fra de borgerliges side har vi vist at vi har gjort det, og vi har resultater, mens det er andre partier, Senterpartiet og Arbeiderpartiet, som ikke ønsker å gå den veien.

Une Bastholm (MDG) [12:21:48]: Det jeg prøvde å svare, var at jeg ikke er enig i grunnpremisset her, som er at regjeringen leverer på klima. Det er nettopp grunnen til at landsstyret vårt ønsker et regjeringsskifte. Vi mener at Ernas Solbergs regjering ikke har levert på vår tids aller største utfordring. Det gjelder for øvrig også naturødeleggelsene som denne regjeringen har stått for helt fra dag én, ved å innskrenke fylkesmennenes mulighet til å sette ned foten mot naturødeleggelser og nedbygging av matjord rundt omkring i kommunene. Det gjør at vi egentlig står og må forholde oss til to scenarier, fordi politikken i Norge ser ut til å være blokkert: enten snakke med Erna Solberg først hvis hun skulle tape flertallet og vi er på vippen, eller med Jonas Gahr Støre og SV. Da har vi sagt at vi mener at den jobben som er gjort hittil de siste sju og et halvt årene, ikke inngir nok tillit for oss til å starte de samtalene

med et Høyre som i tillegg er avhengig av Fremskrittspartiet.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Bjørnar Moxnes (R) [12:23:11]: Mange ser nok fram til at 2020 blir historie. Dette har vært et tungt år for alle, for arbeidsfolk spesielt – for dem som har mistet jobben, for dem som har jobbet mer enn noen gang i førstelinjen i velferden, i butikkene og på veiene våre. De som har fått inntektskutt over natten, har tatt den største kostnaden for smitteverntiltakene på vegne av alle oss andre. Nå er mange inne i sin andre runde med unntakstilstand og går julen i møte med store bekymringer.

Budsjettforslaget som regjeringen og Fremskrittspartiet har blitt enige om, gir ingen løfter om at 2021 blir bedre, tvert imot markerer nyttårsaften slutten på flere viktige kriseordninger. De over 200 000 menneskene som står uten arbeid, har nok i det lengste håpet at Fremskrittspartiet skulle komme dem til unnsetning, men nok en gang viser partiet at slagordet «For folk flest» er tidenes markedsføringsbløff, for i forhandlingene har de ikke brukt en eneste kalori på å sikre inntekten til permitterte og arbeidsledige eller på å gi folk trygghet for framtiden. Når bankkontoen er skrappt og ledighetskøen er lang, blir det en mager trøst med bitte litt billigere øl og vin. Det er nesten så man hører Marie Antoinette når Siv Jensen snakker: La dem heller spise sjokolade.

Rødt vil også kutte en rekke avgifter som rammer urettferdig, men det gjør vi etter å ha sikret inntekten til folk, og vi kutter avgifter på det alle trenger: strøm, mat, transport, reparasjoner. Dem Fremskrittspartiet derimot har kommet til unnsetning i budsjettforliket, er de 6 000 personene med dyrest bolig. Etter to runder med kutt i formuesskatten hittil i år har de altså funnet enda et sted å kutte, de fjerner den planlagte formuesskatten på dyre luksurvillaer, og det er litt av en prioritering når hundretusener står uten arbeid og trenger trygghet for inntekt.

Rødt vil fortsette med å jobbe for målrettede krisepakker for arbeidsfolk, arbeidsplasser og miljø, og det gjennomsyrrer budsjettforslaget vårt. Der går vi inn for at lavlønnsstillegget på dagpengene skal gjelde for alle arbeidsledige og gjøres varig. Vi gjeninnfører ferietillegget på dagpenger, slik at de hundretusener som har vært uten jobb i 2020, faktisk får penger til å betale regningene med når juni 2021 kommer.

Samtidig foreslår vi tiltak som skaper jobber, tar vare på naturen vår og kutter utslipp, sånn at investeringer vi uansett må gjøre, skaper aktivitet i sektorer og regioner som har spesielt høy ledighet.

De siste tiårene har forskjellene økt med skiftende regjeringer, som alle som én har sluppet løs kommersielle profitører i velferden og satt stadig nye rekorder i antallet milliardærer. Man skulle nesten tro det ikke var mulig å velge en annen politikk, bare andre politikere. Men heldigvis viser Rødts alternative budsjett at en annen retning er mulig. Vi legger fram et både radikalt og realistisk budsjett med offensive velferdsreformer og rettferdig miljøpolitikk for folk flest. Vårt budsjett får ned forskjellene ved for det første å kutte regningsbunken til folk flest. Vi kutter tannlegeregningen, barnehageregningen, strømgeregningen og prisen på alle kollektivbilletter. For det andre sikrer vi inntekten til dem som ikke kan eller får jobbe, de på uføretrygd, arbeidsavklaringspenger eller sosialstønad.

Vi styrker velferden for alle med 6,5 mrd. kr mer til kommunene og 1 mrd. kr mer til sykehusene. Og vi finansierer det med rettferdige skatter, ingen økt inntektsskatt for dem med under 600 000 kr i lønn, men betydelig økning for den rikeste prosenten i landet vårt – de som tjener over 2 mill. kr, de som har store formuer, de som mottar luksusarv eller tar ut aksjeutbytte. Rødts budsjett for 2021 er det krisebudsjettet Norge hadde trengt – som kunne sikret inntekt, velferd og trygghet til alle, og som kunne gi oss en rettferdig og kortreist vei ut av krisen.

Med det tar jeg opp Rødts forslag.

Presidenten: Da har representanten Bjørnar Moxnes tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Anniken Huitfeldt (A) [12:28:17]: Forsvars- og sikkerhetspolitikken er vel det området hvor det er størst avstand mellom Rødt og Arbeiderpartiet, og i dette budsjettet kutter Rødt alle bevilgningene til kampfly, både til flyene og til basene. Men når jeg spør Moxnes om hvordan han kan ha et forsvar av Norge uten kampfly, sier han: Det er feil, Huitfeldt, Rødt vil ha kampfly. Men hvordan kan de kutte alle pengene til kampfly og likevel hevde at Forsvaret trenger kampfly?

Bjørnar Moxnes (R) [12:28:52]: Rødt har fra dag én vært imot kjøpet av kampfly fra Lockheed Martin. Det vi har sagt hele veien, er at disse kampflyene sannsynligvis er veldig gode hvis vi skal delta i nye angrepskriger, fly inn på fiendtlig territorium, bombe langt inne der fra stor høyde sammen med amerikanerne. Sannsynligvis er det da en fornuftig og god investering, for å delta i nye angrepskriger, men det vi primært ønsker, er å styrke forsvaret av landet vårt og avslutte deltakelsen i amerikanske krigseventyr i andre land.

Det er derfor Rødt i sitt budsjett kutter kampflykjøpet. Ja, det gjør vi, men vi styrker også Hæren med

400 mill. kr, går inn for å kjøpe langtrekkende artilleri for å øke Hærens kampkraft, styrker Heimevernet og beholder dedikert helikopterstøtte til Hæren. Så det er en rekke tiltak i vårt budsjett som vil styrke forsvaret av Norge, men altså naturligvis dempe muligheten til å bli med på flere angrepskriger.

Anniken Huitfeldt (A) [12:29:54]: Dette var jo ikke noe svar. Altså: Norge er mest hav. Derfor trenger vi kampfly, og det sier Moxnes at vi skal ha, men han har jo ikke et rødt øre til det. Det er det som er poenget her. En ting er å avbryte det amerikanske kampflykjøpet, men han vil jo heller ikke kjøpe kampfly fra Sverige. Så hvordan i all verden skal vi ha et gratis kampflyvåpen i Norge?

Bjørnar Moxnes (R) [12:30:21]: Det burde være kjent, også for Huitfeldt, at Norge allerede har anskaffet en god del – eller veldig mange – kampfly fra amerikanerne. Når vi går inn for ikke å kjøpe enda flere, men altså nuller ut det i vårt budsjett, vil det fortsatt finnes amerikanske kampfly på norsk jord. Det vi har ønsket hele veien, har vært en annen type kampfly enn det som altså Arbeiderpartiet gikk inn for, og der det kanskje også, iallfall ifølge danske avsløringer, har vært litt slinger i valsen når det gjelder kjøpet, med tanke på amerikansk påvirkning på norske beslutninger da den rød-grønne regjeringen styrte landet vårt.

Men vårt prinsipp er tydelig: Vi ønsker å styrke forsvaret av Norge. Vi ønsker ikke å bruke så mye penger på kampfly at vi skviser resten av forsvaret vårt. Vi ser jo at mange i Forsvaret sier at F35 på mange måter er gjøkungen som dytter både hær og heimevern ut av redet, fordi dette er så dyrt at det skviser ut andre investeringer i overskuelig framtid. Og det er et problem som flere bør ta inn over seg enn bare Rødt.

Anniken Huitfeldt (A) [12:31:25]: Det som er grunnleggende, er jo at det meste av Norge er hav, og alternativet til at Norge har kampfly, er jo at våre allierte patruljerer våre havområder, at det blir mer NATO-fly, mer amerikanske fly. Så det viktigste for å sørge for norsk selvvråderett i norske havområder er jo norske kampfly. Men når Rødt verken vil kjøpe amerikanske kampfly eller sette av en eneste krone til å oppgradere de kampflyene vi har, og heller ikke vil kjøpe svenske kampfly, hva slags kampfly skal Rødt egentlig ha? Det har jeg ikke fått noe svar på.

Bjørnar Moxnes (R) [12:31:58]: Det vi konkret gjør i budsjettet, er at vi setter av kampflypengene i et fond til forsvaret av Norge, og vi bruker ikke kampflypengene på noe annet, altså på å saldere andre deler av budsjettet vårt. Så vil vi gå gjennom kontraktene. Vi ønsker

å selge fly og anskaffe det som er best for det norske forsvaret. Hvis målet er å sikre norsk selvvråderett, både til havs og til lands, er det viktig at vi tør å stå opp imot forsøkene på å bli dratt inn i rivaliseringen mellom USA og Russland, som norske interesser ikke er tjent med i det hele tatt. Da må vi styrke den norske forsvarsevnen, både til lands og til vanns. Vi styrker Hæren i vårt alternative budsjett, vi styrker Heimevernet, men vi går altså imot kampflykjøpene, som er noe vi har ment i alle disse årene.

Anne Kristine Linnestad (H) [12:32:58]: I dette budsjettet tar Rødt første steg på veien for å innføre sekstimersdag. Sekstimersdagen vil ramme velferden til både unge og eldre i dag og fremtidige generasjoner. For Norges viktigste formue er ikke oljen, men folk som står opp om morgenen og går på jobb. Det er verdien av arbeidskraften vår som er vår viktigste formue. Den utgjør 83 pst. av hele vår nasjonalformue. Hvis vi skulle redusert arbeidstiden med bare 10 pst. og samtidig ha full lønn, ville nasjonalformuen blitt redusert like mye som hele verdien av oljeformuen – både den i fondet og den som fortsatt ligger igjen i bakken. Dette ville gjøre oss alle fattigere, og det ville føre til lavere levestandard. Det betyr også lavere velferd til barn og ungdom, eldre og fremtidige generasjoner. Ikke bare vil Rødt opprette en egen pott for prøveprosjektet med sekstimersdag, de mener også at sekstimersdagen er kvinnekamp.

Mener virkelig Rødt at kvinner som meg ikke tåler like stor arbeidsbelastning som menn?

Bjørnar Moxnes (R) [12:34:02]: Høyre var i sin tid imot åttetimersdagen og titimersdagen, til og med tolv-timersdagen var de imot. De er imot enhver arbeids-tidsreduksjon, for de skjønner ikke at det å senke arbeidsbelastningen for vanlige arbeidstakere også gir økt produktivitet og kan gi mindre sykefravær ved at folk kan stå i jobb mye lenger enn de ville gjort med åtte-, ti- eller tolv-timersdag.

Så er det helt klart at politikere, om det er kvinner eller menn, kan stå i jobb til de blir 100 år, for de lever av å snakke. Hvis man er renholder, hvis man jobber på gulvet på et alders- og sykehjem, eller i industrien for den saks skyld, og har en fysisk tung, krevende jobb, kan det være en god idé å innføre en reform som senker arbeidstiden til seks timer – at flere deler på jobben, og at vi får flere folk inn i arbeid og vekk fra trygd og ledighet. Det er oppskriften på å sikre både at folk kan stå i jobb lenger, at vi får flere inn i jobb, og at vi dermed også får flere ut av ledighetskøen. Det burde være noe som til og med Høyre skjønner er fornuftig samfunnsøkonomi.

Anne Kristine Linnestad (H) [12:35:10]: Det er ikke alle stortingsrepresentanter som har vært det fra den

dagen de gikk ut av skolen. Jeg er en av dem, jeg har lang fartstid i restaurant, jeg har lang fartstid i barnehage, og jeg har eid min egen familiebarnehage. Det er ikke sånn at jeg ikke tåler arbeidsbelastning, det er ikke derfor jeg har blitt stortingsrepresentant.

Vi er midt i en pandemi. Titusenvis er permittert, og enda flere er urolige for jobben som de har i dag, og som de kanskje ikke har i morgen. Hver tiende bedrift i Norge sier de frykter å gå konkurs på grunn av koronaviruset. Før pandemien ble fire av fem jobber i Norge skapt i det private næringslivet, og det er grunnlag for all vekst og aktivitet. Det er dit Høyre mener vi må tilbake. Er da Rødts beste insentiv for å etablere nye bedrifter på Vega, i Mehamn og på Hvaler å gi dem økte skattekrav?

Bjørnar Moxnes (R) [12:36:08]: Vi er ikke først og fremst bekymret for eierne av barnehager, men for dem som jobber der, så er det sagt.

Når det så gjelder skattepolitikken vår, er vårt poeng at nettopp i en krise må vi fordele regningen på en rettferdig måte, sånn at de som går med overskudd, som går godt, bidrar mer til fellesskapet, sånn at de som sliter, kan få hjelp fra fellesskapet. Derfor øker vi altså skatten på selskapsoverskudd fra 22 pst. til 23 pst. Det gir over 2 mrd. kr fra dem som går godt, til dem som nå sliter.

Når det gjelder formuesskatten, har regjeringens egne rapporter vist at formuesskattekutt ikke skaper noen nye jobber. Det er dokumentert gang etter gang. Pengene vi henter inn, kan gå ut igjen til økt verdiskaping, til å starte infrastrukturprosjekter, til investeringer som gir flere arbeidsplasser – mer penger i omløp og en bedre samfunnsøkonomi. Det går vi inn for.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsråd Jan Tore Sanner [12:37:30]: 2020 ble et langt år med store prøvelser for hele samfunnet vårt. Koronapandemien er en global helsekrise som også har blitt en økonomisk krise med store konsekvenser for folk og arbeidsplasser.

I Norge ble smitten fra den første bølgen slått raskt ned, og med omfattende økonomiske tiltak har vi reddet arbeidsplasser og gitt familier større trygghet for sin økonomiske fremtid. Ifølge OECD er Norge blant de landene som så langt har klart seg best når det gjelder både helse og økonomi, og i OECDs siste rapport fra 1. desember gir de sterk støtte til regjeringens finanspolitikk i krisen.

Men vi står fortsatt midt i krisen. Krisen er ikke over. I likhet med resten av Europa er Norge truffet av en ny smittebølge. Den kommer til å prege oss også langt inn i neste år, og vi vil jobbe med ettervirkningene i flere år fremover.

Vi vet ikke hvor hardt den vil treffe oss økonomisk. Det vil i stor grad avhenge av hvor raskt og hvordan vi klarer å slå smitten ned igjen. Usikkerheten er uvanlig stor. Vi må forvente at den økonomiske gjeninnhentingen mister fart, og mot slutten av dette året kan vi igjen oppleve at verdiskapingen faller. Men slik det nå ser ut, blir ikke nedgangen så bratt som den var i vår, og den vil heller ikke ramme like bredt. Det skyldes både at smitteverntiltakene er mindre inngripende nå, og at bedriftene har lært mye om hvordan de kan tilpasse driften til situasjonen. At skolene og barnehagene er åpne, har også stor betydning for økonomien.

I deler av næringslivet holder omsetningen seg oppe. De største utfordringene er konsentrert til noen bransjer og til områder med mye smitte. Det viktigste vi kan gjøre for å minimere de økonomiske konsekvensene, er å få kontroll med smittespredningen. Den økonomiske politikken må være tilpasset smittesituasjonen, og de økonomiske tiltakene må spille på lag med smitteverntiltakene. Gjennom året har vi utviklet et bredt spekter av økonomiske tiltak tilpasset ulike faser av krisen. De ordningene som gjelder nå, er tilpasset bølgen vi er inne i.

Statsbudsjettet er fundamentet og inneholder en rekke tiltak som vil bidra til aktivitet og arbeidsplasser i hele landet neste år. Vi har prioritert tiltak som skal ta Norge ut av krisen, som å satse på kunnskap, tiltak som får ned klimagassutslippene, som CCS, tiltak som skal bidra til inkludering, og tiltak som bidrar til bedre rammebetingelser for bedriftene.

Samtidig skal vi også møte de langsiktige utfordringene vi står overfor, for de vil ikke bli mindre i vår nye hverdag. For å møte den nye smitteøkningen foreslo regjeringen i et eget budsjetttillegg tidlig i november å forlenge flere av inntektssikringsordningene som kom på plass under den første smittebølgen, å gjennomføre en ny runde med kompensasjon til bedrifter med stort omsetningsfall, og mer penger til bl.a. kommunene og helsesektoren.

Siden den gang har smittesituasjonen forverret seg, og smitteverntiltakene er blitt ytterligere skjerpet lokalt og nasjonalt. Jeg er derfor glad for at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet er blitt enige om ytterligere økonomiske tiltak; det vil redde arbeidsplasser.

Vi foreslår store summer til helsetjenesten og kommunene for å sikre at de er i stand til å håndtere krisen, møte økte kostnader og opprettholde nødvendig beredskap uten at det går på bekostning av de andre viktige oppgavene de ivaretar rundt omkring i hele landet.

Vi foreslår egne ordninger som skal fremme aktivitet innen kultur, frivillighet og idrett, og legger til rette for at det kan gjennomføres arrangementer med de begrensningene som smittevernreglene setter.

Vi foreslår å kompensere for inntektsbortfall til kollektivselskapene, slik at vi kan opprettholde velfungerende tog- og kollektivtilbud gjennom pandemien.

Samlet sett vil budsjettet for neste år bidra til betydelig aktivitet og sysselsetting i norsk økonomi. Budsjettet vil bidra til å redde arbeidsplasser og hindre at levedyktige bedrifter går over ende. Inkludert i enigheten mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ligger det an til en oljepengebruk på 344,6 mrd. kr neste år. Det er rundt 60 mrd. kr mindre enn i år, men langt mer enn før krisen. Oljepengebruken tilsvarer 3,3 pst. av Statens pensjonsfond utland. I det opprinnelige budsjettforslaget var uttaksprosenten 3, men det var før tilleggsproposisjonen, som bl.a. skulle inneholde kompensasjon til kommunesektoren for økte utgifter knyttet til pandemien.

Det er mange viktige hensyn å ta i en situasjon som denne. Men tre hensyn er viktigere enn noe annet:

Vi må hindre at arbeidsledigheten får festet seg på et for høyt nivå.

Vi må unngå at det er unge og de med svak tilknytning til arbeidslivet som ender opp med å betale den høyeste prisen.

Og det tredje – norsk næringsliv skal være mangfoldig og konkurransedyktig, også etter denne krisen.

Jo mer langvarig krisen blir, jo viktigere blir det å legge økt vekt på innovasjon, på omstilling og på aktivitet. Vi verken skal eller kan kompensere alle tap. Ordningene må treffe dem som trenger dem, så godt som mulig og avsluttes når det ikke lenger er behov for dem.

Det har vært riktig og nødvendig å bruke mye penger for å motvirke de negative konsekvensene av pandemien og smitteverntiltakene. Alternativet ville vært mindre aktivitet, flere konkurser og tapte arbeidsplasser. Vi er heldige som har denne handlefriheten, med en stor offentlig formue og en fleksibel handlingsregel som legger opp til at vi skal bruke finanspolitikken for å motvirke kriser.

Samtidig må vi ikke glemme dem som kommer etter oss. Det betyr bl.a. at vi må unngå å møte pandemien med tiltaksom løfter offentlige utgifter på varig basis.

På vei ut av krisen er det viktig at vi prioriterer tiltak som skaper aktivitet og arbeidsplasser, men også tiltak som bidrar til at vi får klimagassutslippene ned, at vi satser på kunnskap og forskning som gjør at vi også styrker den langsiktige bærekraften og setter folk bedre i stand til å få jobb og stå i arbeid. Når smittesituasjonen tilsier det, må vi gradvis trappe ned offentlig pengebruk.

Vi er mange som begynner å bli slitne av pandemien. Det er både utmattende og krevende å stå i en så langvarig krise. Men jeg er trygg på at vi skal komme godt gjennom denne bølgen også. Ingen skal være i tvil om at regjeringen kommer til å gjøre det som er nødven-

dig for å bekjempe pandemien, for å gi norske bedrifter den forutsigbarhet som er mulig i en krevende tid, for å få permitterte og ledige tilbake i jobb og for at vi skal føle trygghet for både økonomi og helse.

Vi har mye å glede oss over i Norge. På samme måte som julestjernene nå lyser opp desembermørket, kaster de mange lovende vaksinekandidatene både lys og håp over året vi har foran oss.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Egil Knutsen (A) [12:46:48]: Jeg vil starte med å takke statsråden for samarbeidet i året som har gått. Det går minst ett brev mellom oss i uken, med ulik informasjon. Jeg har også lyst til, på en dag som dette, å sende en hilsen til de ansatte i hans departement, som har stått på dag og natt for å levere beslutningsgrunnlag for regjeringen, Stortinget og finanskomiteen det siste året.

Aller først har jeg lyst til å spørre om en liten oppklaring fra statsråden. I Politisk kvarter i dag morges sa statsråden at han heller ville brukt pengene på andre ting enn på de avgiftskuttene som kom i budsjettforliket på tirsdag. Men på [hoyre.no](https://www.hoyre.no) kunne vi lese at avgiftskutt var knallgod Høyre-politikk. Så jeg har bare lyst til å få en oppklaring om disse avgiftskuttene er knallgod Høyre-politikk, eller om de helst skulle brukt pengene på andre ting.

Statsråd Jan Tore Sanner [12:47:45]: La meg få returnere takken. Jeg mener vi gjennom krisen har hatt et godt samarbeid på tvers av partier og mellom regjering og storting. Jeg mener det har vært viktig, ikke minst for folk og bedrifter som står midt i krisen. Å oppleve at politikerne og partiene kan stå samlet, mener jeg har vært viktig. Jeg vil understreke at Arbeiderpartiet også har bidratt med gode innspill til det krisearbeidet vi har hatt.

Når det gjelder budsjettforliket, er det slik at alle partier må kjenne seg igjen i det. Jeg mener også at det er riktig å sette ned avgiftene på grensehandelsutsatte varer. Men jeg sa at hvis jeg som finanspolitiker og Høyre-nestleder hadde hatt 2–3 mrd. kr, ville jeg kanskje prioritert kunnskap mer. Men det er bakgrunnen for at vi er ulike partier. Kristelig Folkeparti har fått gjennomslag, Venstre har fått gjennomslag, Høyre har fått gjennomslag, og Fremskrittspartiet har selv sagt fått gjennomslag når de har bidratt til et flertall for neste års budsjett.

Egil Knutsen (A) [12:48:55]: Takk for den oppklaringen.

Da vil jeg gå over til å spørre om de siste åtte årenes fordelingseffekt av skattepolitikken, for dette er den

siste finansdebatten før stortingsvalget neste år. Selv om finansministeren overtok så sent som i januar i år, har hans parti, Høyre, ledet regjeringen hele perioden. For Arbeiderpartiet er det viktig å se på fordelingseffekten av skattepolitikken. Oppsummert, så langt, har de tusen rikeste i Norge fått 600 kr i skatteuttak hver dag, mens ni av ti har fått 2 kr per dag. I mitt innlegg tidligere i dag brukte jeg eksempelet med en sjampanjeflaske for de rike og en tom bærepose på butikken for resten – men det er underordnet. De rikeste har altså fått 300 ganger mer i skatteuttak hver eneste dag av denne regjeringen. Når vi nå står i den siste finansdebatten før stortingsvalget, er finansministeren fornøyd med det fordelingsnivået i skattepolitikken? Er det om lag et passelig fordelingsnivå for Høyre?

Statsråd Jan Tore Sanner [12:50:06]: Vi har et omfordelende skattesystem. Det er slik at de som tjener mest, også betaler mest i skatt. Samtidig er det riktig at regjeringen har prioritert lavere skatt, slik at familiene får beholde mer av egen inntekt. En vanlig familie får beholde 14 000 kr mer i 2021 enn man ville fått hvis man hadde videreført det rød-grønne skattnivået fra 2013.

Ja, vi har redusert skatten på arbeidende kapital. Vi mener det er riktig at de som investerer sine egne penger i norske arbeidsplasser, ikke skal få en særnorsk skatt på toppen mens konkurrerende selskaper fra Storbritannia eller andre land ikke skal betale skatt på arbeidende kapital. Det er en av forskjellene mellom Høyre og Arbeiderpartiet. Jeg registrerer at Arbeiderpartiet øker skattene til neste år, også for pensjonister. Jeg vet ikke om representanten vet hvor mange flere som får høyere formuesskatt blant pensjonistene i Norge. Siden jeg har regnet på alle de andre eksemplene, har jeg også regnet på Arbeiderpartiets opplegg.

Eigil Knutsen (A) [12:51:10]: Ni av ti pensjonister kommer bedre ut med Arbeiderpartiets skatteopplegg neste år.

Alt dette snakket om arbeidende kapital er ganske forstemmende retorikk, for hvem er det som arbeider i Norge? Jo, det er arbeidsfolk som arbeider – det er elektrikere, sykepleiere, helsefagarbeidere, butikkmedarbeidere, lærere osv. Å kalle kapitalen for arbeidende, er politisk nytale. Partiet Høyre har på sitt landsmøte vedtatt å fjerne hele formuesskatten. Men så har visst sentralstyret avlyst dette vedtaket og vil bare ta bort aksjerabatten. Hvis vi holder oss til at man bare skal kutte aksjerabatten, er den på 7,2 mrd. kr. Sju av de 7,2 milliardene går altså til den rikeste tidelen i Norge. Nå har jeg spurt finansministeren om han er fornøyd med fordelingseffekten som har vært. Hvis vi ser inn i neste periode – er

han fornøyd med at 97 pst. av de planlagte formuesskatteuttakene til Høyre tilfaller den rikeste tidelen i Norge?

Statsråd Jan Tore Sanner [12:52:16]: Det er vel om lag 15 pst. av pensjonistene som får høyere formuesskatt med Arbeiderpartiets opplegg. Representanten kan jo sende meg et skriftlig spørsmål, så skal han få klare svar på det.

At arbeidende kapital skal være nytale – vel, det er ikke mer nytale enn at også Arbeiderpartiet har brukt det for iallfall fem år siden, og jeg tror også for ti år siden. Selv Arbeiderpartiet mente jo at det var riktig å redusere skatten på arbeidende kapital i skatteforliket 2016, fordi det er viktig å bygge opp under norsk eierskap, men nå har Arbeiderpartiet funnet ut at det er riktig å øke skatten på de samme arbeidsplassene.

Representanten er veldig opptatt av prosentregning. Jeg mener det er viktigere at vi spør: Hvem er det som betaler disse skattene? Og: Hva er det skatt på? Det er skatt på gravemaskiner. Det er skatt på fisken som ligger på varelagre. Det er skatt på det hotellet som i dag ikke har gjester. Ja, det er riktig å redusere skatten på norsk eierskap. Vi skal satse på dem som investerer sine egne penger i norske jobber.

Eigil Knutsen (A) [12:53:28]: Til aksjerabatten først: Jeg tror statsråden er veldig klar over at Arbeiderpartiet foreslår det samme for 2021 som vi var enige med Høyre om i skatteforliket i 2016: å ha 20 pst. aksjerabatt. Det har med svingningene år for år å gjøre, at skatten ikke skal overstige markedsverdien. Men uansett: Statsråden er vel også klar over at i verdsettelsesrabatten mellom aksjer og driftsmidler står aksjer for 90 pst. av den rabatten som ble gitt av dagens høyre-regjering.

Hvis vi ser på skattepolitikken og hvilke mål vi skal ha med den, har Arbeiderpartiet flere mål: Den skal fremme omstilling, den skal fremme arbeid, og den skal få ned forskjellene mellom folk. Så er det også viktig å ivareta tilliten til det skattesystemet vi har, at alle er med og bidrar med sin rettfærdige andel. Finansdepartementet har jo selv regnet på hva Høyre-landsmøtets skattepolitikk vil si for denne tilliten i Norge: Det vil altså bli 30 000 nye nullskatteyttere. Er det et bidrag til å opprettholde tilliten til skattesystemet vårt?

Statsråd Jan Tore Sanner [12:54:32]: Jeg tror representanten gjør klokt i å forholde seg til det Høyre sier er vår skattepolitikk, nemlig at vi skal trappe ned skatten på arbeidende kapital. Det er også et viktig tiltak i den krisen vi nå står i. Staten bidrar mye, men vi må også bygge opp under dem som investerer sine egne penger i norske arbeidsplasser. Det kan regnes mye på antall nullskatteyttere, og det er det også blitt gjort med Arbei-

derpartiets skatteopplegg, som også vil føre til flere nullskatteyttere.

Vi skal ha et rettferdig skattesystem i Norge. Det tror jeg Arbeiderpartiet og Høyre er enige om. Det skal være et progressivt skattesystem, slik at de som tjener mest, også betaler mest. Men så er det slik at vi ønsker å redusere skatten på arbeid. Det skal lønne seg å jobbe, og det skal også lønne seg å investere i norske arbeidsplasser. Det trenger vi i den tiden vi nå er inne i.

Hans Andreas Limi (FrP) [12:55:38]: Jeg kan også starte med å takke finansministeren for samarbeidet i det året som snart har gått. Det har vært mange krevende tiltakspakker som har kommet på løpende bånd. Det vi kanskje har opplevd litt for ofte, dessverre, er at det i mange av disse tiltakspakkene, til tross for at de er solgt ut i media på forhånd, har vært en del mangler både på innretning og volum når pakkene har kommet til Stortinget. Men Fremskrittspartiet og Stortinget har tatt ansvar, både med å utvikle pakkene og også med å sørge for at innretningen blir god.

Det som er viktig, er å skape forutsigbarhet for alle de bedriftene og ansatte der ute som opplever en ekstremt krevende tid. Og nå vil Stortinget, etter forslag fra Fremskrittspartiet, vedta å be regjeringen komme tilbake med forslag til nye kompensasjonsordninger for perioden etter 1. mars, inklusiv for luftfarten. Da vil jeg spørre finansministeren om han nå kan garantere at dette arbeidet skjer veldig raskt, og at de sakene som kommer til Stortinget (presidenten klubber), er ferdige både med hensyn til innretning og volum, slik at de treffer (presidenten klubber), og at de gir forutsigbarhet for alle dem som sannsynligvis fortsatt har store utfordringer når vi kommer ut i mars måned.

Presidenten: Presidenten minner om at alle må respektere taletiden.

Statsråd Jan Tore Sanner [12:57:00]: Jeg kan bekrefte at vi allerede er godt i gang med det arbeidet, på samme måte som vi var godt i gang med kompensasjonsordningen for høsten og vinteren da Stortinget gikk fra hverandre i juni, da vi hadde tett dialog med partene i arbeidslivet, nettopp for å diskutere hvilke utfordringer vi ville møte til høsten, og hvilke tiltak som skulle innføres.

Så må jeg jo også legge til at jeg ikke kan gi noen garanti for at alle blir fornøyd. Vi har prioritert å få pengene raskt ut fremfor millimeterrettferdighet, og vi har i Norge gode og romslige ordninger. La meg bare nevne at med vår ordning kan bedriftene få over 80 mill. kr per måned i november og desember; i Sverige er det 30 mill. kr for perioden august–desember. For de andre nordiske landene blir heller ikke pengene for disse

månedene utbetalt før til neste år. Men jeg vet at det haster, derfor har vi også gitt mulighet for utsatt innbetaling av skatt og også en lånegarantiordning som gir bedriftene og bankene større handlingsrom.

Presidenten: Da får Limi tid til en ny replikk.

Hans Andreas Limi (FrP) [12:58:08]: Takk, president, denne skal være litt kortere. Finansministeren var innom dette med utbetalinger innenfor den ordningen vi nå vedtar å forlenge. Og vi ser at det er ganske kritisk for svært mange bedrifter. Det kunne vi til en viss grad forutsett også før sommerferien, for vi visste at denne utviklingen ville kunne forsterke seg negativt. Det vi også ser, er at bedrifter som har en veldig anstrengt likviditet, har behov for å få disse utbetalingene ganske raskt, helst på denne siden av årsskiftet, i hvert fall veldig tidlig på nyåret. Det er også vanskelig, slik det foreligger nå, hvor ordningen ikke er endelig utformet, å bruke dette overfor banker og andre finansieringsinstitusjoner for å få et midlertidig likviditetslån.

Så det som er interessant å høre fra finansministeren, er hva som nå gjøres, og hvordan regjeringen kan bidra til at disse utbetalingene kommer raskere enn det som kanskje var forespeilet i proposisjonen.

Statsråd Jan Tore Sanner [12:59:16]: Jeg vet at det er krevende for mange bedrifter i Oslo, men også i resten av landet. Derfor har regjeringspartiene og Fremskrittspartiet blitt enige om at vi skal utvide mulighetene for å få utsatt innbetaling av skatter og avgifter. Det er viktig. Når man sliter med likviditeten, er det ekstra krevende hvis man får en skatteregning fra staten.

Det andre er at vi også har fjernet en del begrensninger som lå i den statlige lånegarantiordningen. Så er det bankene som må foreta det bankfaglige skjønnnet, men muligheten og handlingsrommet er større for bankene nå.

Mitt beste råd er at bedriftene forbereder søknaden godt, får revisorerklæringen, og så er jeg helt sikker på at Brønnøysundregistrene nå jobber på spreng for å kunne gi bedriftene støtte så raskt som mulig på nyåret.

La meg bare avslutte med igjen å takke Fremskrittspartiet for godt samarbeid gjennom hele året, og ikke minst det samarbeidet vi har hatt om budsjettet for 2021. Vi trygger mange jobber i fellesskap og skaper trygghet for mange familier, og det er viktig.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [13:00:40]: Norge er et langstrakt land med aktivitet, med arbeidsplasser, med bedrifter i både bygd og by. Reiseliv er en av de næringene som er særdeles viktig i veldig mange byer og bygder rundt forbi. I sommer møtte jeg Jan Olav i Kjøllefjord – omtrent så langt nord som en kan komme på det nors-

ke fastlandet – som har bygd opp en reiselivsbedrift som driver med guidede turer for turister som har kommet med Hurtigruten, tradisjonelt sett. Han var hardt rammet av krisen, ikke på grunn av at smitten var så stor i Kjøllefjord, men fordi turistene uteble. Han hadde nettopp sendt ut varsel om permittering til alle sine ansatte. Fram mot neste sommer kan en kanskje håpe på at en bedrift som den Jan Olav lever av, kan komme litt opp igjen i aktivitet, i knestående. Hvorfor skal en da doble momsen på reiseliv fra neste sommer av?

Morten Wold hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Jan Tore Sanner [13:01:48]: Det er riktig at vi har redusert den lave momssatsen som et krisetiltak, men vår holdning er at det ikke er den mest målrettede ordningen. Det har vært fornuftig gjennom sommeren hvor aktiviteten begynte å ta seg noe opp, og vi har blitt enige med Fremskrittspartiet om at vi skal forlenge det frem mot sommeren. Men det er andre tiltak som er viktigere for reiselivsbedriftene, for det første at vi klarer å få kontroll med smitten. Det er det aller viktigste for å kunne ta aktiviteten opp. Det andre er kompensasjonsordningene, som bidrar til at de får kompensert for en andel av de faste utgiftene. I tillegg har vi bidratt med omstillingsstøtte for bedrifter, særlig innenfor reiseliv, som også vil se på andre produkter, andre markeder, som gjør at man kan opprettholde aktivitet. Men vi er enige om at det er tøffe tider, ikke minst for reiselivsbedriftene, og derfor har vi også omfattende tiltak for å kunne bidra.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [13:02:57]: Jeg hadde håpet at finansministeren nå kanskje hadde innsett at det å redusere avgifter er viktig for bedrifter som står i og er hardt rammet av krisen. Reiselivsbedrifter som nå ligger med brukket rygg, og som fram mot sommeren kanskje kan håpe på å få noe mer aktivitet, kanskje komme seg opp i knestående, skal så fra sommeren av oppleve å få en dobbelt avgift. Det er særdeles uklokt. Men jeg hørte finansministeren si i stad at han kanskje egentlig, ideelt sett, ville prioritert andre tiltak enn dem som ligger i budsjettforliket, og da vil jeg gjerne gi finansministeren anledning til å si hva slags tiltak det vil være. Er det nye tiltak for en hardt rammet bransje, enten det er restaurant-, utelivs- eller eventbransjen, eller er det andre deler av reiselivsnæringen, bedrifter og folk som nå er hardt rammet, finansministeren kunne tenkt seg å prioritere? Hvorfor har han i så fall ikke lagt fram forslag om det for Stortinget?

Statsråd Jan Tore Sanner [13:03:58]: Med all respekt: Vi har lagt frem et budsjett hvor vi bruker nesten

rekordmye penger, nettopp for å få opp aktivitet, for å trygge arbeidsplasser, til kommunene slik at de skal være godt stilt til å kunne håndtere krisen og gi et godt tjenestetilbud. Men det er jo selvsagt slik at i et budsjettforlik som omfatter fire partier, har man litt ulike prioriteringer. Det er derfor vi er fire partier. Det er ingen tvil om at Fremskrittspartiet har fått betydelig gjennomsnitt gjennom dette forliket. Så må jeg kunne si at som finansminister og høyrepolitiker ville jeg kanskje ha brukt noe mer penger på kunnskap, på forskning og på andre ting som bedrer rammebetingelsene for bedriftene, men også i forliket med Fremskrittspartiet ligger det mange tiltak som vil bedre situasjonen for verkene langs kysten, og som vil bidra til å styrke anleggssektoren, bl.a. med betydelig satsing på veisektoren.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [13:05:09]: Jeg har også lyst til å takke for samarbeidet det siste året, og jeg må si at når jeg ser resultatet av forhandlingene som ble presentert her om dagen, så savner jeg SV rundt det forhandlingsbordet.

Finansministeren sa at de økonomiske tiltakene må følge smittetiltakene og smitteutviklingen. Det mener da altså finansministeren at flertallets politikk gjør i dag. Men det er jo ikke riktig, for akkurat nå står vi i episenteret for pandemiens utbrudd i Norge. Oslo er svært hardt rammet, og her blør næringslivet. Utelivsbransjen er desperat, de første konkursene er i gang, og i dette budsjettet finnes det ingen treffsikre økonomiske tiltak for utelivsbransjen. De mister livsverket sitt, folk mister jobber, mange blir satt på bar bakke. Da er altså svaret fra Sanners kollega Nikolai Astrup på Oslos desperate bønn om hjelp at Oslo bare må kutte eiendomsskatten sin, noe som i realiteten viser at Høyre har forlatt Oslos næringsliv. Mitt spørsmål er: Hvorfor?

Statsråd Jan Tore Sanner [13:06:17]: Jeg tror nok at hvis representanten Kaski hadde lest hele svaret, ville hun ha fått med seg at det var langt mer omfattende enn det som ble hausset opp av Dagbladet. I den kompensasjonsordningen vi hadde i vår, fikk bedriftene i Oslo om lag en tredjedel av støtten. Det betyr at i april måned gikk ca. 700 mill. kr til bedrifter i Oslo. Våre anslag tyder på at Oslo vil få om lag det samme også i november og desember. Det betyr at bedriftene i Oslo kan få opp mot 1,4 mrd. kr i støtte for november og desember hvis situasjonen er tilsvarende som det den var i april.

Jeg vet at mange ville ha hatt støtten før, men det er ingen andre statlige tiltak som ville ha fått støtte for desember ut raskere enn i januar, når man skal ta utgangspunkt i omsetningsfall. Derfor har vi supplert med andre tiltak, som en forbedret låneordning som er statlig garantert, og ikke minst muligheter for utsatt

skattekrav, noe som også kan være et bidrag for bedriftene i Oslo.

Bjørnar Moxnes (R) [13:07:35]: For det første: Når juni kommer, vil mange mennesker i landet vårt få en baksmell fordi statsråd Sanners regjering i 2015 fjernet ferietillegget på dagpengene. Hvorfor ikke gjeninnføre ferietillegget når så mange mennesker har mistet jobben og vil stå med mye mindre penger når juni kommer? Da kommer jo regningene også, om de så er tilbake i jobb, for det er jo feriepengene som er lønna de får når juni kommer. De skal betale strøm, de skal betale mat, husleie, boliglån – de trenger noe å rutte med, men det får de altså ikke hvis man ikke gjeninnfører ferietillegget.

Det andre gjelder dem som har vært langtidsledige, som nå kastes ut av dagpengeordningen. 9 000 mennesker blir kastet ut av ordningen innen nyttår, til sammen 25 000 før sommeren, ifølge tall jeg har fått fra departementet. De vil stå uten inntektssikring, de vil kanskje være prisgitt en partner eller å søke sosialhjelp i kommunen. Hvorfor ikke forlenge dagpengene for de langtidsledige så lenge krisen pågår?

Statsråd Jan Tore Sanner [13:08:35]: Det er vel kjent at venstresiden ønsker å gjeninnføre det såkalte ferietillegget. Det er altså i all hovedsak for personer som har vært ledige, og som har kommet tilbake i jobb. Vi mener at de pengene kan brukes bedre på andre måter. Vi mener det er viktigere å prioritere at flere kan komme i arbeid. Jeg er bekymret for en arbeidsledighet hvor det i dag er ca. 195 000 som er arbeidssøkende. Jeg er bekymret for at den ledigheten skal bite seg fast. Derfor prioriterer vi tiltak som kan bidra til at flere kan komme tilbake i jobb, at vi trygger bedriftene, og at vi legger til rette for mer aktivitet.

Vi har også bidratt til at flere av dem som går på dagpenger, kan ta utdanning mens de er permittert. Det mener jeg er et godt tiltak både for den enkelte og for bedriftene. Det gjør at vi også kan styrke næringslivet og den enkelte i tiden fremover.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Jonas Gahr Støre (A) [13:09:57]: Koronakrisen har forsterket mange av de største utfordringene i samfunnet vårt. Vi kan nå være på vei mot over 200 000 helt eller delvis ledige, som vi må ha tilbake i jobb. Derfor trenger vi igjen å gjøre arbeid til alle til jobb nummer én.

Krisen har også økt de økonomiske forskjellene enda mer. Høyre regjeringen har de siste årene fått stemt igjennom en rekke kutt som rammer de mest sårbare – fra kutt i støtten til aleneforeldre til kutt i feriepengar og

dagpenger. Samtidig betaler de med mest fra før mindre skatt, og nå rammes de som fra før tjente minst og hadde løsest tilknytning til arbeidslivet, hardest av nedstengningen. Derfor trenger Norge en ny politikk for et mer rettferdig Norge.

Krisen har virkelig vist oss betydningen av fellesskapet og en sterk, tilgjengelig offentlig helsetjeneste. Det har ikke vært de kommersielle aktørene som har loset oss gjennom krisen. Det har vært helsefagarbeidere, sykepleiere og renholdere i den offentlige helsetjenesten. Derfor trenger vi å satse på en sterkere velferdsstat, ikke mer privatisering, som tapper sykehusene våre.

Ikke på noen av disse områdene svarer høyrebudsjettet vi debatterer i dag. De siste ukene har vi tvert imot vært vitne til et nitrist skue. I stedet for å diskutere nye akutte tiltak for å redde arbeidsplasser – på verftene, i kulturen, i restaurantbransjen – har de blå buret seg inne for å krangle om snus og bistandskutt. Og det de er enige om, bruker de nå tid på å distansere seg fra. Kristelig Folkeparti har fra denne talerstolen i dag fått høre at Fremskrittspartiet har tvunget dem i kne, og representanten Listhaug erklærte at Fremskrittspartiet er ferdig med Kristelig Folkeparti og Venstre. Det er litt av et lag Erna Solberg har for å styre landet i denne krisetiden!

Mens dette pågår, tikker meldingene om konkurser inn fra hele landet. Når det stenges ned på ny i den andre smittebølgen, er bedriftene langt mer utsatt, uten reserver å gå på. Det er en varslet krise, men den kompensasjonsordningen vi nå trenger, er ikke klar. Pengene kommer ikke før på nyåret. Da vil det være for sent for mange. En fungerende ordning skulle ha vært på plass da nedstengningen kom. Arbeiderpartiet vil fremme forslag om en hasteordning som kan svare på disse behovene.

Ellers er budsjettet forutsigbart. Det kuttet videre i skatten til dem med mest, mens folk flest skal betale mer for å være fagorganisert og for å pendle til jobb, og Høyre ville attpåtil at det skulle være dyrere å være syk. Sykehusene våre og kommunene våre har virkelig vist seg tiliten verdig gjennom krisen. Likevel bevilger høyre regjeringen ikke de pengene som trengs for at de kan virke for fullt framover. Det går ut over syke som har blitt stilt i kø, eldre som er ensomme, psykisk syke som trenger hjelp, og barn som ikke får den omsorgen de trenger, hjemme.

Arbeiderpartiets budsjett for 2021 peker ut en annen retning. Vi vil at bedrifter som rammes hardt av smitteverntiltakene, skal få bedre og mer forutsigbar kompensasjon. Vi vil at arbeidsledige skal få feriepengar neste år, slik at de har råd til å ta ferie med familien sin og være reisende i Norge, som trenger aktivitet. Vi vil at kommunene skal få styrket sin økonomi, slik at de ikke

trenger å si opp lærere, assistenter i SFO eller ansatte i eldreomsorgen, men kan styrke tilbudet til innbyggerne sine, ikke minst de sårbare barna, som er mer utsatt i en tid med mer tid hjemme og med mindre omsorg.

Med vårt budsjett ville vanlige folk merket en forskjell. Å ha barn i barnehagen ville blitt over 2 800 kr billigere, gravide kvinner med lang vei til sykehus ville blitt sikret følgetjeneste med jordmor, og sykehusene ville fått mer penger til pasientbehandling – for å nevne noe. Det ville blitt billigere, ikke dyrere, å være fagorganisert og å komme seg på jobben for pendlere. Og med Arbeiderpartiets forslag ville åtte av ti skattebetalere betalt mindre i skatt. Mange med vanlige liv og lommebøker har kommet i andre rekke under Høyre og Fremskrittspartiet. Norge kan bedre – nå må det være vanlige arbeidsfolks tur.

I juni konkluderte finansministeren med at skatteetaten ikke kunne håndtere en kompensasjonsordning om det ble behov for den på ny. Da det ble behov – og det var varslet, fordi smittebølgen skulle komme på høsten – var man ikke forberedt. Hva brukte man juni, juli, august, september og oktober på? Da skulle man hatt en ordning klar for å svare på det som er det mest akutte nå, at vi er i ferd med å få over 200 000 helt eller delvis ledige. Det er å svikte på jobben, det er å ikke ta utfordringen på fullt alvor. Dette budsjettet, debatten her eller pakke-ene som er lagt fram, svarer ikke på det. Derfor vil Arbeiderpartiet legge fram et eget forslag som kan komme disse utsatte bedriftene til unnsetning.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Trond Helleland (H) [13:15:04]: Det er en mørk tid. Snart snur sola, men representanten Støre hørtes ut som om sola hadde gått ned for godt. Det hørtes ut som om Norge var fullstendig på ville veier, og at regjeringen overhodet ikke hadde grep om situasjonen. Jeg så det siste programmet til Torp i går. Jeg hørte Støres tidligere sjef Gro Harlem Brundtland gi en ganske god attest til regjeringen i håndteringen av krisen. Jeg så at OECD mente at Norge håndterte dette svært godt. Så er representanten Støre virkelig så tungsindig som det høres ut som, eller er det et spill for å si at hadde han styrt, hadde alt vært mye bedre? Det var ganske deprimerende å høre. Vi har jobbet godt sammen i Stortinget i år, men dette hørtes ut som om alt var på ville veier, og det syntes jeg var ganske forstemmende.

Jonas Gahr Støre (A) [13:16:05]: Vi diskuterer statsbudsjettet. Gro Harlem Brundtland er det verdt å lytte til. Hun sa bl.a. at hele Stortinget hadde bidratt, og at andre partier, inklusiv Arbeiderpartiet, hadde gjort disse ordningene mer rettfærdige og mer treffsikre.

Men sola snur kanskje for representanten Helleland – han og jeg har trygge jobber, trygge lønninger. Det er 200 000 mennesker der ute som nå er ledige, og som lurer på: Hva skjer? Én av åtte bedrifter vurderer det slik at de går konkurs før jul hvis de ikke får en kompensasjonsordning, som er vedtatt, og som det er støtte til, men ordningen er ikke på plass. Da er det vår jobb å rette kritiske spørsmål til det. Det er vår jobb å peke på at dette er et budsjett som fortsetter å øke forskjellene i Norge. Det er vår jobb å påpeke at det er en usosial innretning i bruken av de store pengene, og det er vår jobb å peke på at det finnes et alternativ, som neppe kunne fått sola til å snu tidligere, men som kunne utjevnet forskjellene i Norge, satset mer på arbeid, satset mer på dem som har kommet i andre rekke. Nå er det vanlige arbeidsfolks tur. Det kommer til å gi mer lys over livet til flertallet i vårt land.

Trond Helleland (H) [13:17:11]: Jeg hørte også at Gro sa at Jonas burde smile mer, og det håper jeg at han vil gjøre framover.

Det var interessant å høre hvordan statsbudsjettet på en måte ble dissekert av Støre. Han selv hadde jo problemer som partileder, parlamentarisk leder og leder av programkomiteen med å legge fram et skatteopplegg knyttet til sitt eget partiprogram for de neste fire årene. Men da det først kom, innebar det en skatteøkning på – ja, ganske beskjedne 7 mrd. kr. Det er mye penger, men det er 7 mrd. kr. Og så ser vi at i statsbudsjettforslaget for neste år er påplussingen på skatt fra Arbeiderpartiet på 7 mrd. kr. Betyr det at representanten Støre har brukt opp kvoten for skatteøkning for de fire neste årene? Når en hørte alle tiltakene som ble listet opp her, som regjeringen burde ha gjennomført, er det jo lite rom for noe særlig økning når skatteøkningen allerede er tatt ut før programmet er iverksatt.

Jonas Gahr Støre (A) [13:18:09]: Jeg håper det er innenfor parlamentarisk språkbruk å spørre om representanten Helleland har tungt for det. Hvis det er ett parti som har lagt fram et glassklart opplegg for skatt – helt forutsigbart, helt tydelig, og representanten Knutsen har i dag redegjort for dette veldig godt – så er det Arbeiderpartiet. Der står det helt klart at innenfor inntektsskatten skal de med midlere og lavere inntekter betale mindre skatt, de med høye inntekter skal betale mer. På formuesskatten går vi tilbake der vi var på innretningen i 2016 i skatteforliket, og på et nivå som vi kjenner igjen fra 2013 – da gikk det bra i Norge. Bedriftene skal betale den samme skatten. Og i framtiden: Går én avgift opp, skal en avgift eller skatt gå ned.

Det er vårt opplegg. Vi har ikke satt noen sum for dette, men vi har sagt at dette er innretningen for skatt, som kommer til å gi stabilitet og forutsigbarhet for fami-

lier og bedrifter. Vi kan satse gjennom vårt statsbudsjett på flere ordninger for å få opp nye bedrifter og foretak, og vi kan støtte bedriftene med å stille krav og stille opp i den store klimadugnaden som skal gjøres. Det er helt klart. Og representantens parti, som vil kutte hele formuesskatten, skal stå opp for det og forsvare at vi skal få 30 000 nye nullskatteyttere. Det er ikke vår vei.

Siv Jensen (FrP) [13:19:32]: Jeg hørte representanten Støre vingle litt videre i dag morges da han uttalte seg om lettelsene på grensehandelsutsatte varer. Men det er vel kanskje først neste uke, eller neste måned eller neste år vi får vite hva Arbeiderpartiet egentlig mener om disse reduksjonene, eller om de vil bli skjerpet hvis Arbeiderpartiet skulle komme i regjering til høsten.

Men mitt spørsmål handler om pensjon, for etter å ha lest igjennom Arbeiderpartiets budsjett er det ikke mulig å finne de nødvendige bevilgningene som skal til for å gjøre noe med reguleringen av pensjoner for alderspensjonister i 2021. Vi har jo hørt Arbeiderpartiet i mange ulike sammenhenger snakke om behovet for å gjøre noe med dette. Arbeiderpartiet har fremmet verbalforslag om det i salen, men det er nå engang sånn at pensjonsøkninger må finansieres. Hvorfor har ikke Arbeiderpartiet satt av penger til dette i sitt alternative budsjett hvis de mener alvor med å oppregulere pensjonene for landets pensjonister?

Jonas Gahr Støre (A) [13:20:36]: Å høre avgiftsdronningen snakke om vingling på avgift er jo helt fantastisk. Etter å ha økt avgiftene år for år som finansminister er det plutselig jojo-politikk som gjelder, når avgiftene skal rase ned året før. Det gir ikke forutsigbarhet for noen.

Pensjon: I oktober ble vårt forslag om å regulere pensjon med snitt av pris og lønn, som hadde gitt pensjonistene mer forutsigbarhet – ikke gå i minus når vi andre går i pluss – stemt ned i denne sal fra representantens Jensens parti og regjeringspartiene.

Så skjønner jeg godt at ikke representanten kan følge godt med, så fort som det gikk på slutten, men i vårt budsjett, som det ble redegjort for nå, har vi ryddet plass til de 1,8 mrd. kr som trengs for at det skal reguleres med lønn og pensjon. Det er funnet inndekning for det, og det er kommet inn i det endelige forslaget som er Arbeiderpartiets alternativ her. Jeg er glad for at representanten Jensen på én måned, etter å ha styrt i syv år og sett at pensjonistene har gått i minus, har kommet på bedre tanker og fått med seg regjeringen. Hun vil få støtte fra Arbeiderpartiet i at det nå skal reguleres på en bedre måte.

Presidenten: Presidenten vil minne representanten om at karakteristikker skal unngås når det gjelder medrepresentanter.

Siv Jensen (FrP) [13:21:45]: Det har vært gjort mye for å styrke pensjonistenes økonomi de siste årene. Det som har gjenstått, har vært reguleringene.

Men det jeg spurte representanten om, var hvorfor Arbeiderpartiet ikke fant rom for å prioritere en så viktig satsing som regulering av pensjoner i det alternative forslaget de la frem. At de nå helt på tampen har funnet ut at det kanskje var litt lurt å legge inn de pengene likevel, er ikke så rart, men Arbeiderpartiet prioriterte det ikke da de la frem sitt alternative budsjett. Det er engang sånn at pensjonsreguleringer koster penger.

Jeg har et annet spørsmål også, og det er hvordan representanten Gahr Støre mener at han skal kunne se alle foreldre som har barn i private barnehager, i øyene, se alle de ansatte som jobber i disse barnehagene, i øynene, med det opplegget som Arbeiderpartiet legger an i sitt alternative budsjett. Ikke bare støttet de helhjertet opp om de reverseringene og skjerpelsene som regjeringen opprinnelig la opp til, de foreslår å kutte ytterligere 147 mill. kr til de private barnehagene. Hva slags svar har representanten Gahr Støre til alle foreldrene som har barn i private barnehager?

Jonas Gahr Støre (A) [13:22:54]: Det er at jeg håper de har barnehager som følger de normene vi har for kvalifiserte ansatte, at barnehagene tar opp barn som har spesielle behov, og at barnehagene som vi har hatt lenge, familieeide og private barnehager, fungerer side om side med de offentlige og ideelle barnehagene. Vi er også opptatt av at disse barnehagene skal behandles likt, at de skal ha like vilkår og like forhold, og at ingen skal komme begunstiget ut.

Vi trenger et mangfold. Det Arbeiderpartiet har sagt nei til, er den utviklingen som har vært de siste årene med store kommersielle kjeder som kommer inn og kjøper opp barnehager og driver dem på en måte som tar store overskudd ut av landet. Det er dårlig bruk av skattebetalernes penger – og foreldrenes penger – og der vil Arbeiderpartiet ha en annen kurs.

Siv Jensen (FrP) [13:23:35]: Representanten Gahr Støre prøver å skape et inntrykk av at det gjelder en egen lov for private barnehager og en annen lov for de kommunale. Men det er jo ikke riktig. Alle landets barnehager er underlagt samme lovgivning, med de samme kravene til pedagogikk, de samme kravene til ansattetetthet og de samme kravene til hva slags opptak man skal ha.

Dette er jo ikke et svar på spørsmålet. Arbeiderpartiet har åpenbart falt for Rødts grep når man nå helt systematisk går etter private, kvinnelige gründere som har satset alle sparepengene sine på å bygge opp en liten privat barnehage til stor glede for foreldrene og for barna som går i den. Spørsmålet mitt er hvilket svar Gahr Støre

har til alle disse foreldrene, til alle de ansatte som jobber i disse barnehagene, og som nå har vært livredde siden statsbudsjettet kom, for at de kanskje skulle gå over ende, gå konkurs, og at de skulle miste jobbene – også det – i denne pandemien. Hvilket svar har Arbeiderpartiet til dem?

Jonas Gahr Støre (A) [13:24:37]: Det er ikke de små, søte barnehagene som representanten her snakker om, som Arbeiderpartiet er opptatt av å stille spørsmål ved. Som jeg sier: Fra barnehageforliket var det en stor innsats fra både private, ideelle og offentlige barnehager, men vi har sett en utvikling i barnehagesektoren som selv Private Barnehagers Landsforbund sier er urovekkende, med store kjeder som kommer inn og kjøper opp. Det er det vi har satt søkelyset på. Vi har satt søkelys på og stilt spørsmål ved hvordan finansminister Jensen kunne se på at deler av skattebetalernes penger og foreldrenes penger går ut av landet i store utbytter. Det kan ikke være riktig måte å bruke de pengene på som skal gå til barna og bedre barnehager. Det å ha varierte barnehager og ha et godt tilbud i alle landets kommuner er Arbeiderpartiet for, og det kommer fortsatt til å kreve et mangfold.

Presidenten: Replikorkordskiftet er omme.

Trond Helleland (H) [13:25:49]: Nå har jeg hatt gleden av å være parlamentarisk leder for Høyre siden 2013, og dette er den siste budsjettdebatten i denne perioden. På disse snart åtte årene har vi fått til bred borgerlig enighet hvert eneste år. Det har ikke vært enkelt, men løsninger har det blitt. Så også i år: Takk til Fremskrittspartiet som har vært konstruktive, søkt løsninger og bidratt til å gi Norge et budsjett for 2021.

Vi skal skape mer og inkludere flere. Vi er på lag med dem som vil skape jobber. Vi sier ja til grønn vekst som får utslippene ned, og nei til skatteøkninger som gjør det vanskeligere å skape de jobbene vi trenger. Alle som kan jobbe, bør få jobbe. Vi må hjelpe flere inn i arbeid og hindre at folk faller ut av arbeidslivet.

Det er for mange som står utenfor arbeidslivet nå. Sammenlignet med de fleste andre land er det en høy terskel for å komme inn i arbeidslivet i Norge – man trenger kompetanse. Å stå utenfor arbeidslivet betyr også at man står utenfor mye av det sosiale i samfunnet. Ved å få riktig hjelp til riktig tid kan flere få en jobb å gå til. Flere må hjelpes tilbake i arbeid, de med hull i cv-en må opp fra bunnen av søkerbunken, og næringslivet må bli bedre til å rekruttere bredt.

Utfordringene vi sto overfor før korona, er ikke borte: De er forsterket. Mange er permittert eller arbeidssøkende nå, og flest mulig av disse må ha en jobb å gå til. Da må vi fortsette omstillingen av Norge.

Da må vi også kutte utslippene, ikke utviklingen. Heldigvis har Norges klimagassutslipp falt de siste fire årene, men framover må det gjøres mer for at utslippene skal gå ytterligere ned. Innen 2030 skal vi redusere utslippene med minst 50 pst. sammenlignet med 1990-nivå. Utslipp må reduseres uten at utviklingen bremser opp, og for at norsk næringsliv skal være konkurransedyktig i framtiden, må vi utvikle og ta i bruk nye klimaløsninger som reduserer utslipp og skaper nye, bærekraftige arbeidsplasser – slik som statsbudsjettet nå legger opp til.

Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti har kommet til enighet i åtte av åtte år. Det viser at det borgerlige samarbeidet er solid. Ja, mange kan si at vi sitter og forhandler i noen uker, men vi blir enige. Og tar vi med det reviderte budsjettet, er vi nå igjenom 15 eller 16 budsjettforhandlinger, i tillegg til alle krisepakkene som også andre partier bidro til i vår. Dette er i kontrast til venstresiden, som ikke er enige om de viktigste grepene og ikke er enige om hvilken vei de skal ta Norge.

Vår viktigste oppgave framover er å sørge for at velferdssamfunnet består når oljeinntektene avtar og vi blir flere eldre. Da må det bli enklere å starte egne bedrifter og investere i nye arbeidsplasser. Det må også være enklere å være en norsk eier og ha norskeide bedrifter.

Så vil det være uenighet om detaljene. Men vi sa at vi skulle bruke oljefondets avkastning på kunnskap og forskning, på infrastruktur som binder landet sammen, og på reduserte skatter som bidrar til økt verdiskaping. Det har vi gjort. Vi har doblet samferdselsbevilgningene, og jeg er stolt over at denne satsingen gir bedre og bredere veier. Det gir raskere jernbane, det gir rekordsatsing på forskning og utdanning, og det har gitt skapende næringsliv lavere skatter og avgifter.

Er det én ting disse åtte årene har lært meg, er det at hvert år byr på nye overraskelser. 2020 blir vel det mest spesielle året siden andre verdenskrig. Året har vist at vi som nasjon er rustet til å takle det meste. Nordmenn løfter sammen, og står sammen – med god avstand.

Mange er slitne nå, sykepleiere og leger som har jobbet mer enn noen gang, lærere som har laget nye, digitale undervisningsopplegg, elever som har måttet sitte hjemme og ikke kunnet møte kompisene på skolen hver dag. Men mange er også usikre, de har ikke en jobb å gå til, de er permittert. Kultur- og restaurantarbeidere og ansatte i luftfarten sliter ekstra hardt. Det er derfor vi stiller opp med nye tiltak for å hjelpe mange over kneika, og jeg er glad for de endringene vi har blitt enige med Fremskrittspartiet om.

Pandemien vil prege Norge også de neste månedene, men pandemien må ikke gjøre oss nærsynte: Vi må fortsette å satse på god infrastruktur. Vi må fortsette å

knytte sammen bo- og arbeidsmarked. Vi må fortsette å satse på kunnskap og kompetanseheving. Vi må fortsette å legge til rette for jobbskaping. Vi må fortsette å kutte utslipp. Ja, vi må fortsette omstillingen av Norge, slik at folk kan leve gode og meningsfulle liv.

Jeg har lyst til på tampen å takke partiene i Stortinget for et godt samarbeid i en vanskelig tid. Jeg vil takke statsministeren og regjeringen for å lede Norge trygt gjennom krisen. Nå nærmer jula seg, sola snur, og lyset kommer tilbake, vaksinene kommer, og alt blir bedre. Men fortsatt må vi holde ut, holde avstand og holde sammen!

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Rigmor Aasrud (A) [13:30:59]: Over en kvart million mennesker har vært permittert i løpet av 2020, og fortsatt er ledighetstallene skyhøye. Jeg regner med at representanten Helleland er opptatt av at flere av disse skal komme tilbake i jobb før sommeren 2021, men da vil nok ikke sola skinne på veldig mange av dem, de som går en måned i møte nesten uten penger. Hvorfor mener Høyre det er riktig at de som nå har gått permittert i en lang periode, ikke skal få feriepenger når juli kommer? Jeg har hørt representanter for Høyre si at det er galskap å gi folk som har vært permittert, feriepenger. Er det derfor dette ikke er prioritert?

Trond Helleland (H) [13:31:50]: Dette er et stadig tilbakevendende spørsmål fra Arbeiderpartiet. For oss er det aller viktigste å få folk tilbake i jobb, få kontroll på pandemien, få vaksiner ut til folk, sånn at vi kan komme tilbake til en mer normal hverdag. Da vil vi også se at det vil lysne, det vil bli bedre tider i næringslivet, spesielt i den delen av næringslivet som nå har vært helt eller delvis nedstengt. Det er det aller viktigste. Det er ikke galskap å gi folk feriepenger, men det er ikke det vi prioriterer øverst når vi står midt i en krise der vi skal satse på å få hjulene til å gå rundt igjen. Da må det viktigste være at folk kommer tilbake i jobb og har en trygg jobb å gå til. Jeg er sikker på at det er det som står øverst på ønskelisten for dem som i dag er permittert eller arbeidsledige, det å kunne komme tilbake, møte arbeidskollegaer, gjøre en jobb som mange setter pris på.

Rigmor Aasrud (A) [13:32:55]: Jeg skjønner at folk gjerne vil tilbake i jobb, og derfor har Arbeiderpartiet bidratt til å forsterke tiltakene for å få folk tilbake. Men jeg vil gjerne forstå hvordan representanten Helleland og Høyre tenker om dem som har små inntekter. En kommer til juli, og det kommer ingen penger inn på kontoen. Hvordan skal de betale de regningene de har, hvordan skal de få livet til å gå rundt med en hel måned uten inntekter?

Trond Helleland (H) [13:33:26]: Jeg vet ikke om jeg trenger å gjenta det jeg sa, men det aller viktigste er å få hjulene til å svive igjen – å få folk tilbake i jobb og til å vite at en har en arbeidsplass som er trygg og sikker, og som gir en lang framtidig god inntekt. Det er den viktigste prioriteringen for oss. Det er også derfor vi innretter disse tiltakspakkene, som vi har lagt fram mange av, som Stortinget har vært med på å forhandle om og forsterke, og som vi nå i siste runde har blitt enige med Fremskrittspartiet om. Dette er det som er aller viktigst å prioritere.

Arbeiderpartiet, som sier at de ikke skal øke skatteinne så veldig mye, har åpenbart råd til det aller meste. De kutter til private barnehager, de kutter fritt behandlingsvalg, de gjør også grep som vil gjøre livet vanskeligere for veldig mange. Vi har valgt å prioritere det å få hjulene i gang igjen.

Sylvi Listhaug (FrP) [13:34:36]: Maritim næring er knallhardt rammet av krisen. Sjøfolk, verft, rederi – alle sliter tungt. Da er det komplett uforståelig at Høyre og regjeringen la fram et statsbudsjett som rett og slett ville gjøre vondt verre i den situasjonen vi nå er i.

Hans Sande i Norsk Sjøoffisersforbund mener at kuttet i nettolønnsordningen er et svik, og han sa at dette forslaget er intet annet enn en skandale. Her velger regjeringen å sparke en maritim næring som allerede ligger nede. Det viser at løftet deres om å satse på havet bare var tomme ord. Nå har heldigvis Fremskrittspartiet sikret en maritim pakke som er langt bedre, men jeg må spørre: Hvordan kunne Høyre la maritim næring, som er i en dyp krise, regelrett seile sin egen sjø?

Trond Helleland (H) [13:35:28]: Jeg er veldig glad for at vi har blitt enige med representanten Listhaug og Fremskrittspartiet om et helhetlig statsbudsjett for neste år. Jeg mener at vi har hatt en god maritim politikk, vi har satset på sjøfolk, vi har satset på skipsfarten sammen med Fremskrittspartiet i mange år. Så kan en si at nå har vi vært med på å styrke i forhold til kuttet som var gjort – eller fjerne det. Det er bra.

Det er klart at da statsbudsjettet ble lagt fram, var vi i en situasjon der koronapandemien ikke var så framtrepende. Det har vært endringer underveis, det er derfor det legges fram nye krisepakker. Det er litt vanskelig – det vet representanten Listhaug: Når en begynner å planlegge et statsbudsjett, kan ting endre seg. Vi har tatt høyde for det, vi har ikke hatt noe problem med å gå med på de endringene som Fremskrittspartiet gjør. Jeg er glad for at maritim næring nå kommer godt ut i dette statsbudsjettet.

Marit Arnstad (Sp) [13:36:43]: Reiselivet har det blytungt. De sliter. Jeg skulle kanskje være litt forsiktig

med å si det, så ikke representanten sier at jeg ser mørkt på tilværelsen, men det må nesten sies lell: Reiselivet sliter. De har det veldig vanskelig. Jeg tror vi alle har fått henvendelser fra bedrifter eller personer som har det fryktelig tøft.

Finansministeren sa i sitt innlegg at nå står vi midt i krisen. Vi er ikke igjennom krisen, vi står midt i krisen, og den kommer til å prege oss langt inn i 2021 og årene etterpå. Da er spørsmålet: Hvorfor synes regjeringen det er et godt forslag å doble momsen, fra 6 pst. til 12 pst. fra 1 juli, for denne næringen, som nå sliter så tungt, og som etter finansministerens utsagn gjør det, når vi nå står midt i krisen?

Trond Helleland (H) [13:37:40]: Jeg er enig i at reiselivet har vært gjennom et kanskje enda vanskeligere år enn de aller, aller fleste. De fikk en ganske god sommer, mange. Nå har ikke snøen kommet heller, så det har tatt tid å åpne slalåmanlegg, skiløyper og andre ting – også det spiller inn. Men å si at vi ikke har satset på reiselivet, når vi har lagt fram den ene krisepakken etter den andre, som nettopp skal kompensere det tapet, og som har tatt høyde for sesongvariasjoner osv., blir jo helt feil.

Senterpartiet er veldig utålmodige på å si at ordningen vi nå har vedtatt, nemlig lavere moms, må videreføres i lang tid framover. Men erfaringene og fakta har vist at regjeringen har gjort endringer når det har vært nødvendig. Det er ikke slik at finansminister Jan Tore Sanner er ferdig med jobben sin nå. Han kommer tilbake med nye endringer dersom det skulle være nødvendig. Jeg sier ikke at det vil komme, men det kan komme. Derfor må en ikke være så utålmodig i Senterpartiet.

Audun Lysbakken (SV) [13:39:09]: Det må være fascinerende og nedslående for arbeidsløse, som gjerne skulle hatt feriepengene neste år, og for andre som er utsatt for usosiale kutt av denne regjeringen, å få høre representanten Helleland stå og si at dette har de borgerlige ikke råd til. For de borgerlige har råd til alt annet. Det som nå har blitt skikken ved borgerlige budsjettoppgjør, er at man høster av Erna Solbergs magiske pengetre, der man kan ta så mye penger man vil, uten inndekning på noe tidspunkt. Vi vet jo alle at et slikt magisk pengetre finnes ikke i virkeligheten. Det må dekkes inn på et senere tidspunkt.

Jeg har et forslag: Er det ikke nå slik at partiet Høyre må be om karantenetid før de igjen får belære andre partier om økonomisk ansvarlighet? Jeg lurte på hvor lenge representanten Helleland synes den karantenen skal vare. Jeg vil anslå en ti års tid og gjerne høre hvor lenge Helleland synes Høyre bør være i karantene før de kan snakke om dette igjen.

Trond Helleland (H) [13:40:10]: Etter å ha lest alternative budsjett, og kanskje spesielt Senterpartiets, tror jeg den karantenen burde gjelde andre og ikke regjeringen. Jeg fant ut at jeg manglet en side i manuset mitt i stad, og der sto det noe om det pengetreet Lysbakken snakker om – uten å si at det er pengetre. Det er noe som heter Statens pensjonsfond utland, som gjennom dette året faktisk har klart seg ganske godt, og som siden vi overtok i 2013, har doblet seg, fra 5 000 mrd. kr til nesten 11 000 mrd. kr. Der skal vi forvalte pengene riktig, og det mener jeg denne regjeringen har gjort. Vi har satset på det vi sa vi skulle gjøre, nemlig infrastruktur, vi har doblet samferdselsbevilgningene. Vi har satset på vekstfremmende skattelettelser, og vi har satset på forskning og utvikling. Jeg håper at SVs karantene, som nå har vart i åtte år, vil vare i mange år til, og at denne regjeringen får fortsette.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Siv Jensen (FrP) [13:41:31]: Fremskrittspartiet har valgt å ta ansvar i en krevende tid. Det er derfor vi gjennom lange og tøffe budsjettforhandlinger har valgt å gi subsidier støtte til den fremforhandlede budsjettenigheten.

Fremskrittspartiet lovte å kutte avgifter – og vi leverer. Over 7 mrd. kr i avgiftslettelser neste år er blitt resultatet. Flypassasjeravgiften blir borte i hele 2021. Den lave merverdiavgiftssatsen videreføres. Vi reverserer regjeringens skjerpelser på bensin- og dieseldrevne biler. Det ligger kraftfulle lettelser knyttet til grensehandelsutsatte varer.

Jeg har sett at noen forsøker å latterliggjøre dette. Det synes jeg man skal være litt forsiktig med å gjøre. Jeg så den gleden som kom fra Freia fabrikker og alle ansatte der da det ble kjent at sjokoladeavgiften er historie. Jeg har sett den gleden som har kommet rundt omkring i store deler av landets butikker som følge av dette. Og det er ikke så veldig rart, for dette handler om arbeidsplasser. Man må gjerne stå og prøve å bagatellisere hva disse lettelsene betyr, men sannheten er at nedstengingen av Norge har gitt oss tusenvis av midlertidige arbeidsplasser rundt omkring i norske matbutikker. Vi vil veldig gjerne at de arbeidsplassene skal bli varige.

Jeg må si at det er ganske oppsiktsvekkende av dem i opposisjonen som velger å kritisere disse avgiftskuttene og latterliggjøre dem, hvis de ikke faktisk også er opp tatt av den verdien disse arbeidsplassene har for dem det gjelder. Dette er særlig en næring som evner å sysselsette ufaglært arbeidskraft, noe vi ikke har altfor mye av i dette landet. Så jeg er snarere tvert imot veldig fornøyd med den leveransen, fordi det betyr noe, og fordi det betyr noe for lommebøkene til vanlige folk.

Selv om dette handler om grensehandel og at det ikke er noen særlig fornuft i å legge igjen avgiftene i den svenske statskassen og sponse svenske kjøpmenn, er det nå langt fra alle nordmenn som har anledning til å reise til Sverige og handle billig. De aller fleste bor så langt unna grensen at det er ikke hverdagskost å kunne ta seg en tur over grensen. Det er den delen av befolkningen som alltid kjøper disse varene til høyere priser fordi vi har et høyere avgiftsnivå i Norge. Det er særlig alle de som nå endelig får nytte godt av et avgiftskutt, som kommer til å merkes på kassalappen. Derfor er jeg glad for at alle kjøpmennene nå går ut og tar ansvar for dette og sier at dette er lettelser som skal komme innbyggerne i Norge til gode, krone for krone.

Fremskrittspartiet har alltid vært opptatt av de eldre. Det at vi nå har fått på plass over 2 mrd. kr neste år til regulering av pensjon, er jeg rett og slett svært godt fornøyd med med tanke på alle de magre årene mange av pensjonistene har bak seg. Det at vi også har funnet rom for å regulere og oppjustere pensjonen til enslige minstepensjonister, er bra, for de er blant dem i vårt samfunn som har de største utfordringene med å få økonomien til å gå rundt.

Jeg håper selvfølgelig på at de pågående forhandlingene om et pensjonsforlik fører frem, for det vil i så fall gi trygghet til pensjonistene også for de neste årene, så de skal slippe å oppleve det de har opplevd i årene som ligger bak oss – nemlig å tape kjøpekraft hvert eneste år.

Jeg er glad for at vi har fått på plass penger til å gi tilskudd til tusen nye heldøgns pleie- og omsorgsplasser. Det kommer til å bety noe for alle dem som ikke lenger er i stand til å bo hjemme i sin egen bolig.

Vi styrker innsatsen for å bekjempe ensomhet blant eldre. Det skulle virkelig bare mangle i en situasjon hvor særlig disse menneskene har vært isolert og blitt svært sårbare som følge av tiltakene under pandemien.

At vi nå også får på plass et prosjekt som skal sikre syke eldre bedre tannhelse, mener jeg er på høy tid.

Vi styrker den sosiale profilen når vi nå får ryddet opp i regjeringens forslag om dyrere medisiner og legebehandling. Egentlig er det helt ubegripelig at Kristelig Folkeparti kunne gjøre dette. Men Fremskrittspartiet har nå sikret at syke mennesker spares for over 1 mrd. kr i egenandeler neste år. Jeg mener det er et godt bidrag til å styrke den sosiale profilen i budsjettet.

Vi trygger hverdagen til tusenvis av barnehagebarn og deres foreldre når vi rydder opp i regjeringens svært usosiale angrep på landets private barnehager. Jeg har ikke tall på hvor mange henvendelser jeg har fått fra engstelige eiere og ansatte i landets private barnehager som rett og slett ikke kan begripe hvordan dette er mulig så pass mange år etter at vi hadde et barnehageforlik i Stortinget hvor hele poenget var at vi skulle likebehandle

offentlige og private barnehager, slik at barna våre skulle ha gode, trygge barnehager å gå i, og at det ikke skulle spille noen rolle om det var en privat eller en offentlig barnehage. Det var bra at vi klarte å gjøre noe med det.

Og jeg må si at det gleder meg å se jubelen kysten rundt over den maritime pakken som Fremskrittspartiet nå har fått til. I en situasjon hvor stadig flere skip kommer i opplag, hvor stadig flere sjømenn blir satt i land, i en tid hvor vi har en maritim næring i krise, er jo ikke svaret å skjerpe nettolønnsordningen. Derfor er det bra at vi nå ikke bare reverserer skjerpelsen, men forbedrer ordningen ytterligere sammen med en styrking av andre rammebetingelser for en hardt prøvet maritim næring.

Så er jeg selvfølgelig glad for at det nå også kommer gladmeldinger fra hele landet, fra anleggsbransjen, etter at vi har fått på plass en styrking av veibudsjettet. Det handler om veiprosjekter, det handler om å asfaltere både fylkesveier og riksveier over det ganske land, og det er klart at det også har en sysselsettingseffekt. Ikke bare betyr det at vi får bedre veistandard rundt omkring i landet, vi får også folk i jobb som nå ellers ville risikert å miste jobben. Det skal vi være veldig, veldig glade for.

Er det nok? Nei, det er jeg ikke sikker på. Kommer det et revidert budsjett hvor vi i så fall kan legge til rette for å bevilge mer? Ja, det kan godt hende at vi må gjøre det. Men jeg er glad for de mange viktige gjennomslagene som Fremskrittspartiet har fått i de forhandlingene som vi nå har bak oss. Og jeg er glad for at vi har klart å forbedre tiltakspakken som regjeringen la frem som et tilleggsnummer knyttet til konsekvensene av covid-19. Det er klart det betyr noe for alle de arbeidsplassene og bedriftene som nå skjelver og er nær konkurs, at vi får på plass bedre kompensasjonsordninger for ulike deler av norsk næringsliv som blir truffet av denne nedstengingen.

Da synes jeg at vi sammen skal være opptatt nettopp av å fortsette jobben med å styrke disse ordningene for et hardt prøvet næringsliv, slik at vi kommer ut av denne pandemien med arbeidsplasser, med jobber. Derfor må jeg si at jeg etter å ha hørt deler av denne debatten er ganske fortørnet over venstresiden, som har som hovedsvar på alle landets utfordringer at man skal skjerpe skattene. Det å skjerpe skattene for landets bedrifter i den tiden vi er inne i nå, er antakelig den absolutt dårligste medisinen man kan klare å servere.

Det er dessverre også ting vi ikke lykkes med. Og jeg må si at det er ikke sikkert at dette hadde båret i en normal situasjon, i en situasjon hvor vi ikke hadde det bakteppet vi nå har, med en pandemi. Det bakteppet, med en krevende situasjon for landet, hvor folk frykter for jobben sin, frykter for økonomien sin, frykter for livsverkene sine, ja, det bakteppet veide så tungt for Frem-

skrittspartiet at vi har valgt å ta ansvar og dermed skape subsidiært flertall for budsjettet gjennom budsjettenigheten.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Terje Aasland (A) [13:51:21]: Fremskrittspartiet er egentlig ansvarlig for hvert komma av den situasjonen vi er inne i. Representanten Jensen understreker at de har valgt å ta ansvar, og det er for så vidt bra. Tidlig i november, da krisepakken ble lagt fram, var representanten Jensen bekymret for bedriftene, og hun forlangte en hurtigbehandling av krisepakken gjennom Stortinget. Det var jeg enig i fordi det var en kritisk situasjon. Nå er situasjonen enda verre, og hun nevnte selv, i sitt eget innlegg, at mange bedrifter nå står på konkursens rand. Vi har fått opplysninger fra bl.a. Virke som viser at så mange som én av åtte bedrifter kan gå konkurs før de får penger fra den krisepakken vi nå behandler.

Hva vil representanten Jensen si til de bedriftene som nå går konkurs, og de arbeidsfolka som mister arbeidet sitt i påvente av at de skal få utbetalinger fra staten gjennom krisepakken?

Siv Jensen (FrP) [13:52:26]: Jeg er veldig glad for at Fremskrittspartiet sto fast på at vi måtte behandle tiltakspakken separat. Det handler om å kunne gi tydelige signaler til alle landets bedrifter om hva slags rammebetingelser de kan forvente seg basert på innholdet i den tiltakspakken. Jeg mener det er svært viktig at vi fikk på plass endringer i kompensasjonsordningen og alt det andre som ligger der. Vi styrket altså tiltakene med nesten 5 mrd. kr. Men jeg er enig med representanten i at den aller beste situasjonen ville vært at man kunne utbetalt mye av dette nå. Jeg må bare konstatere at regjeringen mener at det ikke går. Vi har stilt akkurat de samme spørsmålene om dette som representanten Aasland har gjort. Vi har vært akkurat like opptatt av det og lurt på hvorfor det er klokt å bytte fra skatteetat til Brønnøysundregistrene i en tid som er så sårbar.

Terje Aasland (A) [13:53:24]: Det er ingen tvil om at det er manglende kriseforståelse som er årsaken til at bedrifter nå ikke kan få penger. Siden juni har en visst at skatteetaten ikke kunne forestå nye utbetalinger hvis den skulle gjøre det.

En annen sektor som nå opplever en veldig alvorlig krise, som representanten nevnte, er den maritime. At det nå jubles kysten rundt, kan vel modereres noe. For representanten snakker om en kraftfull pakke for maritim sektor, og det er bra at Fremskrittspartiet har reversert de uforståelige kuttene som regjeringen har gjort i nettolønnsordningen osv., men det er ingen kraftfull satsing på maritim sektor og på verftene i den pakken

som er framforhandlet mellom Fremskrittspartiet og regjeringen. Tvert om er den ganske svak. Det er all grunn til å tro at de 55 pst. som det er analysert kan miste jobben ved norske verft i løpet av 2022, faktisk kommer til å gjøre det også etter det budsjettet vi nå har fått, for det er ingen kraftfull pakke for verftene, som har de mest utsatte arbeidsplassene. Hvor mange arbeidsplasser vil det som ligger i pakken i tilknytning til verft, gi av jubel langs kysten?

Siv Jensen (FrP) [13:54:37]: Fremskrittspartiet har vært opptatt av å lytte til de innspillene som har kommet i forkant av behandlingen av statsbudsjettet fra aktørene selv – fra Rederiforbundet, fra verftene, fra de ulike aktørene langs hele kysten. Man har i tur og rekkefølge snakket om betydningen av nettolønnsordningen. Den har vi ikke bare ført tilbake til det nivået den var på, vi har styrket den ytterligere, med over 600 mill. kr. Det er klart det betyr noe for om vi skal fortsette å ha norske sjøfolk på norske skip eller ikke. At vi har styrket kondemneringsordningen – det er klart det betyr noe. Vi har tatt andre grep, men jeg vet ikke om representanten har fått dem med seg. Summen av dette betyr noe. At vi utsetter regjeringens planer når det gjelder kildeskatt – det er klart det betyr noe. Jeg skjønner ikke helt tilnærmingen fra Arbeiderpartiet. Dette utgjør en forskjell. Forskjellen på Arbeiderpartiets alternative budsjett og det vi skal vedta i dag, er at det faktisk kommer verftene til gode.

Terje Aasland (A) [13:55:38]: Vi også har brukt tiden til å lytte og har snakket med Rederiforbundet, med sjømannsorganisasjonene, med verftene, med Norsk Industri og med Maritimt Forum, og vi har fått helt andre svar enn den satsingen som Fremskrittspartiet har lagt inn for maritim sektor. Vi har dobbelt så mye. Over dobbelt så høy satsing har vi for tiltak for verftene, som er i en kritisk situasjon. Det er arbeidsplasser og kompetansemiljøer som vi skal leve av i tiden framover, som skal bygge flytende havvind, som skal være grunnlaget for at vi kan satse på blått hydrogen, grunnlaget for at vi kan lagre CO₂, osv. – i den maritime klyngen og i verftene, som kanskje er nøkkelen til og motoren for mye av det. Vi har lyttet og fått svar som gjør at vi har lagt inn over dobbelt så mye til verftssektoren som Fremskrittspartiet. Kan det ha sin årsak i at Fremskrittspartiet ikke har prioritert maritim sektor og situasjonen i verftene høyt nok? Det kunne vært greit å få representanten Jensens svar på akkurat det.

Siv Jensen (FrP) [13:56:42]: Det kan godt hende at Arbeiderpartiet har lagt inn mer enn det som ligger i budsjettenigheten her, men det Arbeiderpartiet sender til disse bedriftene i tillegg, er jo 7 mrd. kr i skatteskjer-

pelser. Snakk om dobbeltkommunikasjon! Er det noen som tror at disse tilskuddsordningene holder for de bedriftene når man samtidig får en skatteregning på 7 mrd. kr fra Arbeiderpartiet? Jeg tror Arbeiderpartiet må stikke fingeren i jorda og begynne å innse at den retorikken de har i skattepolitikken, er gjennomskuet for lenge siden. Det har konsekvenser hvis man skjerper skatten for bedrifter i en krisetid. Én ting er å skattlegge bedrifter av det overskuddet de går med, en helt annen ting er å skjerpe skatten for bedrifter som går med underskudd. Det er akkurat det Arbeiderpartiet gjør, og derfor står ikke disse angrepene til troende.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [13:57:51]: Jeg må først gratulere presidenten med nominasjonen.

Så har jeg et spørsmål til partileder Siv Jensen. Jeg har lest budsjettforliket, og i de to siste punktene står det rett ut at Fremskrittspartiet skal være garantisten for alle nye saker fra regjeringen det neste halve året – om det er revidert nasjonalbudsjett, nysaldering eller eventuelt andre budsjettendringer. I det siste står det at alle saker som har budsjettmessige konsekvenser, skal klargjøres med regjeringen. At Fremskrittspartiet er Venstre, Kristelig Folkeparti og Høyres største støtteparti, er det ingen tvil om, og Fremskrittspartiet er garantisten for at Sveinung Rotevatn skal styre norsk miljøpolitikk.

Mitt spørsmål til slutt gjelder de permitterte. Hvorfor er det sånn at man ikke forlenger permitteringsreguleringen for alle de som er usikre når de nå går inn i julehøytiden og er i ferd med å miste jobben? Er Fremskrittspartiet bundet opp og blir diktert av Høyres ønske om å avslutte permitteringen når det har gått tolv måneder, eller har Fremskrittspartiet frihet til å være med og danne et annet flertall i Stortinget?

Siv Jensen (FrP) [13:58:56]: For en gangs skyld skal jeg takke representanten Slagsvold Vedum for spørsmålet, men han kan ikke ha lest særlig godt den teksten han nettopp refererte til. Den gir ikke de bindingene som Slagsvold Vedum prøver å skape inntrykk av, snarere tvert imot. Det står der at Fremskrittspartiet skal informere sine budsjettpartnere hvis man ønsker å inngå i andre flertallsløsninger. Jeg sa det senest på pressekonferansen i vandrehallen da budsjettenigheten ble presentert, at vi kommer til å forbeholde oss retten til å benytte oss av det hvis det er behov for å gjøre endringer som har budsjettmessige konsekvenser gjennom året. Den muligheten kommer vi til å benytte oss av hvis det er nødvendig.

Når det gjelder permitteringsordningen, er jeg veldig glad for at vi bidro til å utvide den. Det var helt nødvendig. Jeg er heller ikke fremmed for å diskutere nye utvidelser hvis det skulle vise seg å være nødvendig.

Presidenten: Det er fem replikker, Vedum. Tre er gått, og du fikk én, og da er det en igjen til Lysbakken.

Audun Lysbakken (SV) [14:00:06]: Sånn må det være, president.

La meg begynne med å berømme Siv Jensen for én ting. Det er at det kommer mer penger til minstepensjonistene, og det som ligger inne der, kan være en god byggestein for å oppnå det vi har foreslått sammen om et løft for eldre med lave pensjoner i Norge.

Så er det også mange andre grupper som har vært utsatt for usosiale kutt i de årene Fremskrittspartiet satt i regjering, men som ikke tilgodeses med noe i dette budsjettforliket. Det gjelder uføre forsørgere, det gjelder folk på arbeidsavklaringspenger, barn som har mistet brillestøtte, kronikere som har fått økte egenandeler, aleneforsørgere osv., osv. – listen er lang. Til tross for at Siv Jensen altså har fått høste fra Erna Solbergs magiske pengetre, hvor varige utgifter ikke trengs å gi inndekning med varige inntekter, så har Siv Jensen ikke funnet rom til å gi en håndsrekning til de mange gruppene som har fått usosiale kutt. Hvorfor ikke det?

Siv Jensen (FrP) [14:01:16]: Jeg er ikke enig i det. Som jeg nettopp sa i mitt hovedinnlegg, har Fremskrittspartiet benyttet disse forhandlingene til å gi dette budsjettet en betydelig bedre sosial profil. Det at vi gjør de endringene vi gjør når det gjelder egenandelstakene, f.eks., skjermer syke mennesker for egenandeler på over 1 mrd. kr – det er klart det betyr noe i en situasjon hvor man er syk. Det er jeg veldig glad for.

Jeg er også veldig glad for at vi i motsetning til SV har lagt inn penger til å regulere pensjonene for 2021. Jeg vedstår meg utmerket godt at vi har lagt frem et felles forslag i salen. Det er jeg glad for at vi har gjort, men Fremskrittspartiet har også finansiert dette både i sitt alternative budsjett og i budsjettforhandlingene. Det er ikke mulig å finne spor av det i SVs alternative budsjett, merkelig nok. Det er fint å være opptatt av det når man er ute og snakker med folk, men man må også være villig til å betale regningen, og det har Fremskrittspartiet vært.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Marit Arnstad (Sp) [14:02:35]: Det er mange som har sagt at vi står midt i en krise. Det har preget mye av debatten her i dag, synes jeg. Vi er i en alvorlig situasjon for både næringsliv og arbeidsplasser i Norge. Vi har flere arbeidssøkere registrert i dag enn på det høyeste nivået under alle de tre foregående krisene, de siste 20 årene – flere enn under finanskrisen, flere enn under IT-krisen og flere enn under oljekrisen i 2014–2015. Nesten 200 000 mennesker er registrert som arbeids-

ledig. Det er mange som kjenner virkningen av den nedstengningen vi nå er midt oppe i. Det er tøft å være i utelivsbransjen i Oslo, i kultur- og arrangementssektoren i Trondheim og å være arbeidstaker bl.a. innenfor luftfart og reiseliv. I min egen region er det 400 permitterte på Værnes. 5 500 er enten oppsagt eller permittert på Gardermoen. Folk strever, og folk er svært usikre på hva som skal skje framover.

Det er da Senterpartiet sier at det vi trenger nå, ikke er flere krisepakker. Vi trenger en kriseplan. Denne regjeringen har lagt fram pakke etter pakke. Jeg tror mange der ute etter hvert har mistet litt oversikten. Nå varsler de også at det kan komme til å komme en pakke til. Det kommer en del slike dulgte hentydninger. Representanten Kapur sa det rett ut: Permitteringsordningen kan ikke forlenges etter 1. mars. Men det er andre talere fra Høyre og Fremskrittspartiet som sier: Nei, det kan jo hende vi skal gjøre det. Representanten Siv Jensen sa at hun ikke var helt fremmed for det. Når det gjelder reiselivsmomsen, sa representanten Helleland til meg at det kan jo hende at det kan komme til å skje noe. Det kommer altså dulgte hentydninger om at endringer kan komme.

Jeg synes folk fortjener bedre enn det. Jeg synes de fortjener å få en avklaring. Er det slik at permitteringsordningen blir forlenget, slik at folk kan føle trygghet for arbeidsplassene sine, trygghet for den jobben de er i? Er det slik at de vil utvide og videreføre kompensasjonsordningen? Er det slik at luftfarten skal få en kompensasjonsordning? Er det slik at reiselivsmomsen skal økes 1. juli eller ikke? Jeg synes at i stedet for at regjeringen skal nøle seg fram fra måned til måned og varsle stadig nye pakker, som de kommer med antydninger om hele tida, fortjener man mer langsiktighet, mer forutsigbarhet og mer oversikt for den enkelte som nå er i en veldig vanskelig situasjon.

Det er noe av det Senterpartiet har vært opptatt av i sitt budsjett – å sikre ordninger for sjølstendig næringsdrivende og frilansere og sørge for at permitteringsordningen blir forlenget, og at kompensasjonsordningen blir forlenget og utvidet. Vi har lagt inn en ordning knyttet til luftfarten. Vi har lagt inn en lettelse i reiselivsmomsen så de som nå har det vanskelig i reiselivet, skal slippe å tenke på det. Vi har lagt inn midler til at fylker og kommuner kan ta en rolle i det arbeidet som trengs framover når det gjelder å skape arbeidsplasser. Vi vet at kommunene og fylkene er gode på det, vi vet at de har gjort det før, og vi vet at det er der man kan bidra til å skape ny aktivitet. Det må gjøres, for alt må gjøres framover for å unngå en vedvarende høy ledighet i Norge.

Jeg har også lyst til å si at de ordningene vi har, også gir noen utslag som jeg tror er vanskelig for mange. Det er jo snart slik at man må ha en stab eller være en stor

kommersiell virksomhet for å forstå en del av de endringene som er utformet. Det gir noen rare utslag. Er man nyoppstartet eller startet virksomheten sent i 2019 eller tidlig i 2020, er det vanskeligere å få hjelp. Eier kommunen virksomheten din, kan det faktisk være at staten sier: Nei, men det får da kommunen dekke – sjøl om det ikke er tillatt etter EØS-reglene. Er man et andelslag og ikke et aksjeselskap, risikerer man faktisk at tapene ikke blir dekt, sjøl om man utøver samme type virksomhet. Hvis man ikke er 100 pst. kommersiell, men er registrert i Frivillighetsregisteret, får man som musikkfestival eller annen type kulturarrangement trøbbel. Det er også en side ved krisetiltakene som vi er nødt til å bli bedre på, det å sørge for at det ikke får den typen merkverdige utslag.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hårek Elvenes (H) [14:07:50]: I 2015 fortalte Politianalysen oss at kun 85 av hele 353 politikontor hadde mulighet til å stille en døgnkontinuerlig patrulje. Det måtte gjøres noe. Kontor måtte slås sammen. Da kom Senterpartiet høyt på banen. Man støttet selvfølgelig ikke politireformen og lovte at alle disse fusjonerte kontorene skulle gjenopprettes. Man skapte store forventninger, og da skulle man jo tro at man var rede til å holde sine lovnader. Men så kommer altså det alternative statsbudsjettet for 2021, og der avsettes det 30 mill. kr til gjenoppbygging av lensmannskontor. Da vil jeg spørre representanten Arnstad: Hvorfor er det et så enormt gap mellom de løftene Senterpartiet gir, og de bevilgningene de legger på bordet? Hvilke kontor skal gjenopprettes, og hvor mange?

Marit Arnstad (Sp) [14:08:52]: Jeg er glad for at jeg fikk den replikken, for da får jeg muligheten til å si litt omkring det.

Senterpartiet satser i sitt alternative budsjett en halv milliard på politi- og lensmannsetaten. Den halve milliard er helt nødvendig både for å dekke økt personell, for å dekke leiekostnader og for å dekke andre sider ved arbeidet til politiet. I våre naboland startet de politisentraliseringen før Norge. Danmark gjorde det, Finland gjorde det. I Danmark har de nå kommet til den erkjenningen at det ikke var så klokt å sentralisere politiet. De har nå valgt å gå inn for en desentralisering. De skal rett og slett gjenåpne politiposter og lensmannskontor. Jeg tror Danmark har lagt seg på en klok linje der. Jeg tror det er en slik linje også Norge blir nødt til å legge seg på, for vi har lagt ned altfor mange viktige politi- og lensmannskontor, noe som gjør at folk ikke føler den tryggheten og får den hjelpen fra politiet utover i landet som de behøver.

Hårek Elvenes (H) [14:09:56]: I kavalkaden over brutte løfter og manglende finansiering er det rikelig å ta av hva gjelder Senterpartiet. De har jo selv fremmet forslag her i Stortinget om flere skip til Kystruten og sågar støttet andre partiers forslag. Så kommer det alternative statsbudsjettet, og der er det ikke satt av et rødt øre til flere skip til Kystruten. Hvorfor er det også her et totalt fravær av samsvar mellom det man lover, og det man legger på bordet av penger?

Marit Arnstad (Sp) [14:10:30]: Vi er opptatt av Kystruten, og vi synes at den måten regjeringen har behandlet det på de siste månedene, ikke har vært så veldig klok. Vi er veldig glade for at en her til slutt klarte å få fram et forslag om at den i alle fall skulle gå fra Trondheim og videre til Tromsø, slik at man får med en del av godset derfra, og at den ikke bare skal gå mellom Bodø og Tromsø. Det synes vi er bra. Vi kommer tilbake til de spørsmålene, for vi kommer også til å ha et videre opplegg som angår styrking av Kystruten, eller Hurtigruten, som jeg fortsatt liker å kalle det, fordi det er en livsnerve for kysten og folket som bor langs kysten.

Hans Andreas Limi (FrP) [14:11:22]: Jeg registrerte at representanten Arnstad ikke snakket så mye om luftfarten i sitt innlegg, og det er kanskje en grunn til det. For når man ser det alternative statsbudsjettet til Senterpartiet, er det ikke mye igjen av de løftene som har vært gitt tidligere. Det har jo virket til tider som om man ville redde både utenlandske og norske selskaper med skattebetalernes penger uten å stille tilstrekkelige krav til at både eiere og kreditorer skulle bidra. Det som er igjen i alternativt budsjett, er å innlemme luftfarten i den generelle kompensasjonsordningen, og den sier bransjen treffer dem svært dårlig på grunn av deres kostnadsstruktur. Og da er spørsmålet mitt til Arnstad: Hva er det som har skjedd underveis? Hvorfor er det ikke mulig for Senterpartiet å innfri egne løfter i sitt eget budsjett?

Marit Arnstad (Sp) [14:12:16]: Jeg nevnte vel luftfarten, tror jeg, i mitt innlegg, men det er klart at det er begrenset hvor mange områder man får mulighet til å komme inn på i løpet av et 5 minutters innlegg.

Senterpartiet har lagt inn ordninger som til sammen beløper seg opp mot 5 mrd. kr når det gjelder luftfarten. 3 mrd. kr av dem er en kompensasjonsordning som jeg vet at også norske flyselskaper ønsker seg. Vi har hatt tett kontakt med alle de selskapene som har norsk driftstillatelse. De er helt klare på at den type kompensasjonsordning ønsker de å ta del i, og det ville være viktig for dem. Enkelte av dem sier også at det begynner å has-

Når det gjelder Norwegian spesielt, er vi opptatt av at regjeringen burde ha gått videre i dialog med Norwegian. De ga seg for lett, de bare la vekk Norwegian situasjon for enkelt. Det burde vært mulig å ha gått i en dialog, særlig når Norwegian er i den situasjonen at de nå har et vindu på fire-fem måneder til en kraftig strukturerings- og reorganisering av hele selskapet. Da er det ubegripelig at ikke regjeringen ser muligheten til å gå i dialog med selskapet.

Hans Andreas Limi (FrP) [14:13:23]: Det er riktig som Arnstad sier, at luftfarten ønsker seg en kompensasjonsordning, men de ønsker seg en egen ordning, og det er det Fremskrittspartiet har fått regjeringenspartiene med på å vedta: å be regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen ordning. Den generelle ordningen som er lagt inn i Senterpartiets budsjett, treffer ikke luftfarten. Den skal dekke uunngåelige faste kostnader, og der inngår husleie, strøm, renovasjon osv., og det er lite av det for flyselskapene. Så spørsmålet mitt kan jeg egentlig gjenta: De store løftene som Senterpartiet har gitt tidligere overfor både Norwegian og andre, og også overfor ansatte i disse selskapene, hvorfor er det ikke levert på det i det alternative budsjettet når Senterpartiet har anledning til å vise hvordan man skal løse den situasjonen som norsk luftfart står i?

Marit Arnstad (Sp) [14:14:23]: For det første er det slik at vi har også vært i dialog med flyselskapene, og de har ment at den type kompensasjonsordning som ligger i vårt budsjett, er et aktuelt tiltak. Hvis det er slik at en her bør gjøre endringer knyttet til kompensasjonsordningen, mener jeg faktisk at det er noe som regjeringen må overveie framover, for det er for mange av ordningene til regjeringen som er uklare, som ikke treffer riktig, som forskjellsbehandler folk som driver med samme type virksomhet, og som rett og slett ikke er til å forstå for dem som er i de ulike sektorene. Så vi er åpne for å gjøre tilpasninger knyttet til det.

Når det gjelder Norwegian, er det altså slik at selskapet nå har fått konkursbeskyttelse og har et vindu på fire-fem måneder til å reorganisere hele virksomheten. Da er det ubegripelig at norske politiske myndigheter ikke engang vil gå i dialog med selskapet om å se på tiltak for å kunne hjelpe dem videre. Det skjedde også i 2011 og 2012 med SAS og Widerøe, og vi hadde en omfattende politisk dialog. Jeg savner det hos denne regjeringen.

Ola Elvestuen (V) [14:15:47]: Situasjonen vi er i, er veldig alvorlig for mange bedrifter. Representanten Slagsvold Vedum var opptatt av alle folkene det berører, i sitt innlegg tidligere. Representanten Arnstad er

opptatt av at man også trenger langsiktighet for norske bedrifter.

Samtidig, i sitt alternative budsjett, skaper Senterpartiet usikkerhet ved at man igjen kutter i EØS-midlene. I merknaden som kommer fra finanskomiteen, er man også bekymret for innvandringen av personer fra EØS-området utenfor Norden til Norge. Det er nettopp å skape en usikkerhet ved den tilknytningen vi har til Europa.

Er det ikke viktig nettopp for norsk næringsliv, som trenger langsiktig trygghet i årene framover, at vi ikke nå skaper usikkerhet og undergraver EØS-avtalen? Er Senterpartiet villig til å legge til side sin motstand mot EØS-avtalen, legge til side sitt forslag om å undergrave den, i en situasjon hvor norske bedrifter trenger forutsigbarhet?

Marit Arnstad (Sp) [14:16:58]: Nei, Senterpartiet er fortsatt imot EØS-avtalen. Det kommer vi også til å være framover. Vi mener det er fullt mulig å ha et fornuftig og godt forhold til europeiske land også gjennom andre typer handelsavtaler enn EØS-avtalen. Det hadde vi før 1992–1993 også, og vi har bestandig hatt en åpen økonomi i Norge, vi har bestandig eksportert varer, og vi har hatt tollfrihet på alle industrivarer – med og uten EØS-avtalen. Så det er fortsatt Senterpartiets holdning.

Når det gjelder EØS-midlene, går ikke de til næringslivet i Norge eller til forskningsinstitusjoner i Norge: De går til alle mulige pussige prosjekter rundt omkring i land som heller ikke er av dem som har mest behov for norske midler og norske bistandsmidler, som dette i realiteten er. De går til Polen, de går til Ungarn, de går til andre land som man kan sette spørsmålsteget både ved hvordan de styres politisk for tida, og ved om de virkelig trenger den typen midler.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Audun Lysbakken (SV) [14:18:18]: Det budsjettet vi behandler i dag, må svare på det som er de to store krisene og de to store utfordringene i vår tid og hele det tiåret vi står foran. Det ene er at den økonomiske nedturen knyttet til pandemien treffer oss på et tidspunkt der ulikheten i makt og rikdom allerede har økt i landet vårt i mange år. Det andre er at det er de nærmeste årene det avgjøres om vi klarer å håndtere klimakrisen på en ryddig måte, en effektiv måte, eller om den skal få skape kaos og ødelegge livsgrunnlaget vårt.

I en slik tid må disse store utfordringene møtes med en politikk som er for de mange og ikke for de få på toppen. Det er den viktigste innvendingen vi har mot det flertallet som styrer Norge i dag, at de altfor ofte velger nettopp å prioritere de få på toppen framfor de mange –

som når stadig lavere formuesskatt blir et viktig politisk mål, eller som når vi får dette forliket på bordet og vi ser at man har valgt mindre skatt på rådyr eiendom som en viktig prioritering.

Regjeringen har feilet når vi i en situasjon hvor forskjellene i dette landet allerede er for store, ser at det er arbeidsfolk som betaler den høyeste prisen for den økonomiske krisen, og at sosiale tiltak kommer for sent og er for svake. Regjeringen har feilet når den tillater privatisering, liberalisering av jernbanesektor og drosjemarked eller stadig mer profitt i velferden vår, fordi det undergraver det som har gjort Norge til en effektiv og produktiv økonomi og et så godt samfunn å leve i, nemlig små forskjeller og sterke fellesskap. Og regjeringen feiler når den tillater at stadig mer av makten og pengene i samfunnet går til dem på toppen.

På samme måte feiler regjeringen når den mangler en plan for å nå klimamålene våre, når regjeringen mangler en plan for de massive investeringene som trengs i grønn industri og næringsliv de neste årene. I stedet ser vi altså at det fortsatt er sånn at f.eks. årets tiltakspakke for oljeselskapene er av et langt større omfang enn krisepakkene som har gått til grønne investeringer i industrien. Vi må i årene som kommer, kutte, bygge og dele. Vi må kutte utslipp, bygge landet, bygge grønn industri og bygge ut velferden, og vi må dele goder og byrder.

SVs alternative budsjett er et opplegg for det, for kraftig omfordeling, hvor vi prioriterer arbeid til alle og 7 mrd. kr mer til kommunene, hvor vi prioriterer nye velferdsreformer som gratis SFO for førsteklassinger og tannhelse, hvor vi tar et oppgjør med de mange sosiale kuttene som har rammet folk som har lite, hvor vi øker minstepensjonen, og hvor vi gjør mer for de arbeidsløse. Det er et budsjett hvor vi vil rigge om skattesystemet, og hvor vi tar et oppgjør med den meningsløse måten skattedebatten føres på i dette landet når det altså er samlede skatteinntekter på samfunnsnivå som er det store temaet, mens realiteten jo er at for de fleste er det fordelingen av skatten som er det viktigste spørsmålet. Og det vårt budsjett viser, er at vi kan omfordele fra privat rikdom til felles velferd, samtidig som vi kan senke skatten for det store flertallet av befolkningen: 72 pst. av de med inntekt i Norge vil få lavere skatt med SVs opplegg enn med regjeringens forslag.

Og vi foreslår en grønn ny deal, en samfunnsplan for å nå klimamålene og samtidig skape arbeid til alle og dele godene rettferdig: en grønn investeringsbank og investeringsselskap, satsing på havvind, hydrogen, karbonfangst, bio, batteriindustri, grønn skipsfart og å vri de store investeringene fra fossilt til fornybart.

Så må jeg få si, avslutningsvis, at det kan være verdt et lite øyeblikk å dvele ved konsekvensene av budsjett-

forliket for Norges internasjonale profil. Bistandsprioriteringene framstår nærmest som en slags trøstepremie for det som måtte være av norske Trump-tilhengere, når Norge nå altså skal kutte til klima, til Palestina, til seksuell og reproduktiv helse og rettigheter og til kunnskaps-samarbeid. Det synes jeg er en pussig og trist profil.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Liv Kari Eskeland (H) [14:23:38]: SV har her gjort greie for eit veldig ambisiøst budsjett: 39 mrd. kr til grønne investeringar, gratis SFO, utvida gratis tannhelse, auka barnetrygd, auka minstepensjon og billegare barnehage. I hovudsak er dette finansiert ved å auka skattetrykket på næringsliv og privatpersonar. Men me finn òg nokre kuttpostar. Éin av dei er å skrota E39 ved å kutta planlegging og grunnverv – eit prosjekt som skal danna grunnlag for at næringslivet skal kunna skapa dei framtidige jobbane langs kysten som skal gje skattegrunnlag for å finansiera SVs velferd.

Korleis tenkjer SV at me i framtida skal kunna skattleggja næringslivet så hardt dersom me ikkje legg til rette for god mobilitet og styrkt konkurransekraft?

Audun Lysbakken (SV) [14:24:32]: Vi er nok rett og slett uenige om hva som vil være effekten av å satse så mye på ferjefri E39. Sannheten om det prosjektet er jo at det begynner å bli veldig upopulært i vårt hjemfylke. Både lokalbefolkningen, naturvernere, sjøfolkenes organisasjoner, transportarbeidere, lastebileiere og bompengemotstandere – listen over folk som er imot dette prosjektet, har blitt fryktelig lang. Det tror jeg er fordi folk ser at det er en feilprioritering som kommer til å ramme så mye annet som er viktig på Vestlandet.

For vår del er vi i SV veldig klare på at vi ikke nå ønsker å satse på store motorveiprosjekter som E39. Vi vil i stedet ha trygge hverdagsveier. Det er veldig viktig i vårt fylke. Det vi risikerer nå, er at prioriteringen av ferjefri E39 gjør at det ikke blir noe av den utbedringen som trengs av E16 og jernbanen Bergen–Voss, og det mener vi er viktig.

Liv Kari Eskeland (H) [14:25:35]: Me hadde i går ein debatt om vindkraftmeldinga. Der kom det tydeleg fram at SV har problem med etablering av vasskraft, vindkraft og nett, for her trumfar naturen behovet for fornybar kraft.

Statens vegvesen har lagt fram ein rapport som bl.a. viser at etablering av Hordfast vil gje eit sterkt redusert energiforbruk på dette strekket. Her er bruk av batteri og utsleppsfrie ferjer ein del av kalkylane. Ved skroting av E39 vil det krevja mykje meir energi å bruka ferjer enn når me får på plass eit effektivt transportsystem som vil byggja opp kring næringslivet langs kysten.

Korleis forsvarar eigentleg SV eit auka energiforbruk samstundes som ein ikkje er villig til å produsera den fornybare energien som skal til for å velja sånne energikrevjande løysingar?

Audun Lysbakken (SV) [14:26:30]: SV er villig til å produsere fornybar energi. Vi har bl.a. pekt på en stor havvindsatsing i vårt alternative budsjett. Men så vil alle partier stå overfor noen vanskelige dilemmaer når det gjelder dette. Det gjelder ikke bare SV – det gjelder Høyre, det gjelder samtlige partier her. Og når vi skal møte den debatten, er vi nødt til å ta med oss at vi i tillegg til klimakrisen har en stor naturkrise, at artsmangfoldet reduseres raskt, og at f.eks. mange utbyggingsprosjekter – siden vi igjen kom innom E39 og Hordfast – også har store klimakonsekvenser. Det har jo vist seg at konsekvensene for utslipp gjennom rasering av myr ikke har vært tatt hensyn til i klimaregnskapet for ferjefri E39. Det kan være betydelig.

Vi er et parti som er opptatt av fornybar energi, men vi er også opptatt av natur, derfor setter vi foten ned når utbyggingsprosjekter har for store kostnader, f.eks. for sårbar vestlandsnatur.

Siv Jensen (FrP) [14:27:50]: Jeg merket meg at SV i og for seg ikke har noe særlig godt svar på hvorfor de ikke har lagt inn penger til å finansiere regulering av pensjoner i sitt alternative budsjett. Men så hørte jeg representanten Kaski tidligere i debatten skryte av at SV var det partiet som i sitt alternative budsjett hadde brukt minst oljepenger. Ja, det er mulig at det går an å skryte av det, men da må man forklare hva man har gjort for å finansiere alt man har gjort på utgiftssiden, og det handler jo om kraftige skattesjerpelser.

Mener SV at det er fornuftig å skjerpe skattene så mye i en situasjon hvor bedrifter sliter med å holde seg oppe – de er i ferd med å gå konkurs, og mange går med store underskudd? Er dette virkelig tiden for å skjerpe skattene så massivt som det SV legger opp til?

Audun Lysbakken (SV) [14:28:43]: La meg først bare få si veldig krystallklart at SV kan og skal finansiere det som er nødvendig for å få trygdeoppgjøret på linje med det vi har foreslått i Stortinget, men vi har ikke forskuttert det i vårt budsjett fordi vi har en egen prosess på Stortinget som forhåpentligvis vil føre til et mer rettferdig opplegg.

Er det riktig med skatt i en tid som dette? Ja – fordi en av de store utfordringene vi har akkurat nå, er at byrdene for denne krisen ikke er rettferdig fordelt. Det skapes nye formuer på børsen, det går bra i toppen av det norske samfunnet, men det er arbeidsfolk som betaler prisen for krisen. Derfor må vi omfordele i en sånn situasjon. Og veldig mye av de inntektene som vi vil hente

inn gjennom å øke skattene i toppen av det norske samfunnet, vil nettopp føre til en mer effektiv politikk for å få folk i jobb og for å sørge for at krisen blir lettere å bære for dem som har minst.

Ola Elvestuen (V) [14:30:03]: Representanten Lysbakken var opptatt av Norges internasjonale ansvar, og med de endringene i bistandsbudsjettet tror jeg nok at mange vil være enig i at en skal bruke mer penger på Verdens matvareprogram, f.eks.

Men i SVs budsjettforslag er det en ting jeg reagerer på, og det er forslaget om å trekke tilbake all støtte til norske styrker internasjonalt – i Irak, i Afghanistan, i Jordan. Er det noe tidspunkt hvor dette ville være helt feil, må det være nå, både i Irak, hvor det mislyktes så mye i 2012, da de amerikanske styrkene ble trukket tilbake og man fikk en oppblomstring av IS, og i Afghanistan nå, hvor fredsprosessen trenger en internasjonal støtte. Er det noen andre enn SV og Donald Trump som mener dette er riktig?

Eva Kristin Hansen hadde her overtatt presidentplassen.

Audun Lysbakken (SV) [14:30:57]: Dette er et spørsmål om hva som skal være Norges internasjonale oppgave. Vi vet alle at hovedgrunnen til at Norge har militære bidrag til stede f.eks. i Afghanistan, ikke har vært at vi kan spille en avgjørende militær rolle for å løse konflikten i Afghanistan, noe ikke engang USA har klart. Det har handlet om allianselojalitet til amerikanerne. Det har handlet mer om norsk sikkerhetspolitikk enn om internasjonal solidaritet, og vi er imot å bruke Forsvaret på den måten. Vi mener at Forsvaret skal brukes for det første til å sikre norsk sikkerhet og trygghet og hevde norsk suverenitet og for det andre til å delta i FN-operasjoner, ikke i USAs kriger rundt om i verden. Derfor er det en veldig konsistent linje vi har hatt gjennom mange år. Forklaringsproblemet ligger egentlig hos dem som entusiastisk har støttet krigføringen i Afghanistan i så mange år, når vi nå ser at den etter snart 20 år fortsatt ikke har gitt det demokratiet og den sosiale utviklingen som var lovet.

Ola Elvestuen (V) [14:32:02]: Samtidig er det millioner av afghanere som har hatt mulighet til utdanning i denne perioden, og det er millioner av personer som har hatt muligheter de ellers ikke ville hatt. Det er ingen tvil om at de internasjonale styrkene har vært med på å gi den muligheten, og vi har hatt mange norske soldater som har bidratt – jeg kjenner mange selv – og gjort en viktig innsats gjennom de 20 årene.

Mener SV at det nå er riktig å trekke seg ut, akkurat i en periode hvor det er framdrift i forhandlinger og man

trenger den internasjonale støtten for å kunne bringe det framover? Er det ikke nettopp nå man trenger å vise solidaritet med Afghanistans befolkning, og er det ikke nettopp nå man trenger at det internasjonale samfunn, også de som har styrker der, står sammen?

Audun Lysbakken (SV) [14:32:54]: Veteranene våre som har tjenestegjort i Afghanistan, skal vi takke, og det er bl.a. derfor SV har stått i spissen i Stortinget for en rausere og bedre veteranpolitikk. Men jeg er stolt over at SV gjennom hele perioden fra 2001 og fram til i dag har vært det partiet på Stortinget som oftest har stilt spørsmål rundt krigen i Afghanistan, som de fleste andre partier i Norge har tidd stille om. Det er jo ikke bare jeg som hevder at hovedgrunnen til at Norge er i Afghanistan, har handlet om å være en god alliert. Det er også i stor grad konklusjonen til det utvalget som regjeringen satte ned, og som har sett på dette. Spørsmålet er om det er det som skal styre hvor vi sender norske soldater rundt om i verden – om det er forholdet til USA, behovet for å ha flagget på bordet, amerikanske sikkerhetspolitiske interesser. Vi mener nei. Vi mener at det er norske interesser og hensynet til FN som bør lede an. Det er internasjonal solidaritet, etter mitt syn.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Terje Breivik (V) [14:34:22]: 2020 har vore eit krevjande og spesielt år, ikkje berre når det gjeld smitte og smittefrykt. Koronapandemien har òg hatt store fylgjer for internasjonal og norsk økonomi, for enkeltpersonar og for bedrifter. Regjeringa har fremja og Stortinget har foredla og vedteke omfattande økonomiske tiltak for å motverka dei negative konsekvensane av pandemien og smitteverntiltaka.

Budsjettet og budsjettavtalen me drøftar og skal vedta i dag, føyer seg slik inn i rekkja, der me òg skal vedta avtalen mellom regjeringsspartia og Framstegspartiet for koronatilleggsnummeret. Der føreslo regjeringa nye kraftfulle tiltak på 17,7 mrd. kr, og etter semja med Framstegspartiet vert det i dag auka til 22,1 mrd. kr, som igjen kjem i tillegg til dei mange tiltaka som alt er innførte eller føreslegne. Denne gongen er tiltaka særleg retta mot helsesektoren, kommunesektoren, bedrifter med stort omsetningsfall og forlenging av utvidingane i inntektssikringsordninga.

Målet for dei økonomiske tiltaka er å bidra til aktivitet og arbeid, sikra inntekter for dei som vert ramma, og at levedyktige bedrifter kjem seg gjennom krisa.

Så høyrst dette kanskje vel rosenrødt ut, for me veit at usikkerheita rundt den vidare utviklinga er stor når det gjeld smittestoda og korleis marknadene vert reetablerte, særleg i dei sektorane som er hardast råka. Regjeringa og me på Stortinget fylgjer utviklinga nøye, i

tett dialog med partane i arbeidslivet og i direkte kontakt med enkeltaktørar. Og me vil til kvar tid tilpassa dei økonomiske tiltaka til smittesituasjonen.

Koronatiltaka hadde ikkje vore like bra og så omfattande utan innsatsen og bidraga frå Framstegspartiet på Stortinget, heller ikkje tilleggsnummeret. Eg ynskjer å takka Framstegspartiet for jobben dei har gjort. Eg veit at mange der ute deler den takksemda, ikkje minst aktørar i hardt råka bransjar, som reiselivet, utelivet, kultur- og eventsektorane – frå storaktørar til sjølvstendig næringsdrivande.

Framstegspartiet har òg bidrege til å styrkja budsjettet for 2021 på det heilt avgjerande området grøn vekst. Avtalen gjer m.a. at maritim sektor kjem betre ut – med nettolønsordninga, meir midlar til kondemnering og betre finansieringsvilkår for bygging av nye skip. Ein sentral industri i det grønne skiftet er no betre skodd til å vidareføra og forsterka alt det spennande som skjer med grøn teknologiutvikling og låg- og nullutsleppsløysingar for både store og små fartøy. Eit frå før grønt budsjett har vorte endå grønarare.

Klimagassutsleppa går – og vil gå – ned, me har no dei lågaste utsleppa på 27 år nasjonalt. Det har ikkje kome av seg sjølv: elbilfordelane, auka bruk av biodrivstoff, ei omfattande satsing på kollektivtransport og jernbane – og ikkje minst eit utstrekt samarbeid med norsk næringsliv og forskning og teknologiutviklingsmiljøa våre. Tunge statlege verkemiddel som Enova, klimateknologiordninga og SkatteFUNN er auka med mangfaldige milliardar.

Me har etablert eit heilt nytt statleg klimainvesteringsselskap, Nysnø, som med løyvinga på 700 mill. kr i dag på rekordtid er tilført 2,4 mrd. kr i forvaltningskapital. Me har gjort det meir lønsamt å ta grønne val i kvardagen gjennom å setja ned prisen på grønne løysingar, som null- og lågutsleppsbilar og kollektivtransport.

I budsjettforslaget for 2021 ligg det inne ei gigantsatsing på karbonfangst og -lagring, Langskip, som kan vera noko av det viktigaste me gjer med tanke på å redusera klimagassutslepp raskt og omfattande nok, ikkje berre i Noreg, men «world wide», for å unngå dei verste klimaendringane i framtida.

For Venstre handlar klima- og miljøkampen om å sikra fridomen og mogleighetene for framtidige generasjonar, slik at dei òg kan nyta og nytta naturen, slik me har glede av. Me er ukuelege framtidsoptimistar. Klima og naturvern går hand i hand med det gode liv. Kvar og ein kan ta klimavenlege val i kvardagen, rett og slett fordi dei framstår som mest attraktive og lønsame.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åsmund Aukrust (A) [14:39:36]: Det var rørende å høre Terje Breivik bruke mesteparten av sitt innlegg på

å skryte av Fremskrittspartiet. Til og med det grønne skiftet mente han at Fremskrittspartiet hadde gjort bedre. Jeg skal spørre Breivik om en liten post der han ikke har trengt Fremskrittspartiets hjelp. I budsjettforslaget har man opprettholdt støtten på nesten 2 mill. kr til Human Rights Service. For staten Norge betyr det lite, men det sier veldig mye om hvor vi vil være som land. Dette er en rasistisk blogg som oppfordrer til sjikanering av muslimer i Norge.

I statsbudsjettet, som Venstre har vært med på, står det:

«Tilskuddet skal medvirke til å gi bedre kunnskap om integrering og innvandring i befolkningen, inkludert kunnskap om muligheter og utfordringer.»

Hva slags kunnskap mener Terje Breivik og Venstre at Human Rights Service bidrar med for integrering og innvandring?

Terje Breivik (V) [14:40:31]: Human Rights Service er éin av mange organisasjonar som Venstre garantert er usamd med når det gjeld veldig mykje av det dei står for, og det dei predikerer. Eg er likevel svært engasjert i at også den typen organisasjonar skal ha same rett som alle andre organisasjonar til å hevda sitt syn og jobba for si sak og verta sidestilt med andre når ein skal tildela midlar over statsbudsjettet.

Åsmund Aukrust (A) [14:41:00]: Takk for det svaret. Det er i så fall nytale fra Venstre. Nå går de aktivt inn og mener det er helt riktig at de skal bruke 2 mill. kr av skattebetalernes penger på en blogg som oppfordrer til sjikanering av norske borgere. De har bedt folk ta bilde av alle eksempler de har på at folk bruker hijab, eller at andre mennesker utøver sin tro. Så det var i hvert fall oppklarende at nå står Venstre fullt og helt bak dette.

Da har jeg et annet spørsmål, som går på en mye større post på statsbudsjettet. Det handler om sykelønnen. Vi skal være glade for at vi har hatt en ordentlig sykelønnsordning i Norge, som gjør at folk kan holde seg hjemme når de blir syke. Vi vet at det er en beredskap og et forsvar også i arbeidet mot pandemien. Hvordan tror Terje Breivik at Norge hadde vært forberedt på pandemien og oppfordringen om å være hjemme hvis man er syk, hvis Venstre hadde fått gjennomslag for sitt syn, nemlig å kutte i sykelønnsordningen?

Terje Breivik (V) [14:41:52]: Eg må nesten få bruka litt tid når representanten vrir på det førre svaret mitt. Venstre er ikkje samd i alt Human Rights Service står for, og alt som dei skriv. Det var jo sånn representanten valde å tolka meg. Eg synest det er synd at den politiske diskursen skal vera på det planet. Det er mange organisasjonar der ute som får støtte gjennom statsbudsjettet,

ulike ordningar, som eg er heilt sikker på at både Venstre og representanten er usamde med når det gjeld kva dei jobbar med, men ein må jo ha respekt for at dei også skal ha anledning til å jobba for sitt syn. Så føreset eg at dei held seg godt innanfor det som kjem inn under ytringsfridomen.

Terje Halleland (FrP) [14:42:55]: Jeg ønsker å følge opp representanten når det gjelder de grønne arbeidsplassene. Vi har en pilot på Hydro Karmøy som har gitt oss en verdensledende teknologi. Den ble realisert gjennom støtte fra og samarbeid med Enova og har gitt oss ny teknologi, klimagevinst og arbeidsplasser. Men den dagen den bedriften åpnet, økte CO₂-utslippene i Norge. Venstre er en pådriver for klimatiltak, også klimatiltak som presser arbeidsplasser ut av Norge. Vil Venstre være med og støtte tiltak som gir oss økt verdiskaping og arbeidsplasser i Norge, når utslippene øker i Norge, men blir redusert globalt?

Terje Breivik (V) [14:43:49]: Eg vil tru at Hydros fabrikk på Karmøy neppe hadde fått så mykje midlar frå Enova og kunne ha realisert satsinga viss det ikkje hadde vore for Venstres ukuelege og iherdige innsats nettopp for å styrkja Enova heilt sidan me kom til budsjettmakt hausten 2013. Enova er jo, som representanten heilt rett peikar på no – og styrkinga der – ein av dei viktigaste føresetnadene for at industrialisering av denne typen teknologi kan skje i viktige distrikt, som Karmøy representerer.

Marit Knutsdatter Strand (Sp) [14:44:48]: Representanten nevner små og mellomstore bedrifter i innlegget sitt, mange av dem innen reiselivet. For 2020 risikerer vi at reiselivet alene har et fall i omsetning på rundt 90 mrd. kr. Videre peker hovedorganisasjonen for handels- og tjenestenæringen, Virke, på at 96 av de norske kommunene sysselsetter i reiselivet én av ti i privat sektor.

I den første runden med smitteutbrudd og nedstenging vedtok Stortinget store krisepakker. I andre runde kom regjeringen sent og med lite. Dette skaper usikkerhet og utrygghet for hva slags kompensasjon bedriftene kan få. Nå er sparepenger brukt opp. Bedrifter rekker så vidt å søke før det skjer endringer. Samtidig er det viktigste virkemiddelet satt til side av regjeringen. Reiselivsmomsen blir doblet til sommeren, akkurat når reiselivet kan håpe å se lys i tunnelen. Hva gjør at Venstre ikke vil gi en varig lovnad om lav reiselivsmoms for å trygge arbeidsplasser og verdiskaping i hele landet?

Terje Breivik (V) [14:45:51]: Det er jo det som er veldig bra med det budsjettet og den budsjettavtalen som me vedtek i dag – den låge reiselivsmomsen er inn-

til vidare no vidareført. Det er jo med den som med alle andre koronatiltak at me er nøydde til å følgja utviklinga heilt tett på, ikkje minst i reiselivet, som me veit verkeleg slit på grunn av smittetiltak og heile tida må vera budde på ei eventuell revurdering – anten forlengja tiltaka eller forsterka andre tiltak. Om det vert å vidareføra låg moms når me kjem til sommaren 2021, eller om det er andre ting, synest eg er for tidleg å svara på no, men ingen skal vera i tvil om at både Venstre, dei to andre regjeringspartia og Stortinget vil følgja utviklinga tett og ikkje minst syta for at levedyktige bedrifter i reiselivet òg skal ha ei framtid etter at koronasituasjonen er komen under kontroll.

Freddy André Øvstegård (SV) [14:47:06]: Vi har under ti år på oss til å kutte halvparten av verdens klimautslipp for å unngå farlige klimaendringer. Men selv om vi bare har ti år igjen, styres Norge fortsatt i 2021 mot å bryte klimamålene. Jeg la merke til at representanten Breivik sa i innlegget sitt at et grønt budsjett hadde blitt enda grønnere med dette budsjettforliket. Da kan vi lese om tiltak som å kutte 600 mill. kr i klimavgifter. Vi ser 200 mill. kr som kuttet fra FN's grønne klimafond, 28 mill. kr i kutt til Innovasjon Norge, 20 mill. kr mindre til frivillig skogvern og 10 mill. kr mindre til oppfølging av den sirkulære økonomistrategien, for å nevne noe. Gjør disse grepene budsjettet grønnere?

Terje Breivik (V) [14:48:06]: Eg har respekt for at representanten sannsynlegvis ikkje har følgd heile debatten i dag og kva som har vorte sagt frå talarstolen og i replikkordskifte. Budsjettavtalen og det budsjettet som me no er samde med Framstegspartiet om, medfører ikkje kutt i nokon klimavgifter. Det vert ei vidareføring av akkurat dei same avgiftene. Bilavgiftene er heilt like, og eingongsavgifta er heilt lik. Til FN's klimafond ligg det ikkje noko kutt. Der ligg det som på dette språket heiter faseforskyving, dvs. tidspunktet for når innbetalinga skal skje, osv. Det er ikkje tvil om at den budsjettavtalen som Framstegspartiet heldigvis har bidrege aktivt til, bl.a. med styrkinga av maritim sektor, som er ei av dei viktigaste næringane i eit grønt skifte, bidreg til at budsjettet for 2021, som i utgangspunktet var veldig bra for klimaet og grøn vekst, no er endå betre.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [14:49:18]: Når julefreden kommer, håper jeg de to statsministerkandidatene Jonas Gahr Støre og Trygve Slagsvold Vedum tenker over dette: Vi har en regjering i Norge som tar oss trygt gjennom krisen. Vi har et folk som stiller opp for hverandre. Vi bor i et land som prioriterer liv og helse først.

Og vi har en statsminister som har tillit i folket, og et folk som viser tillit tilbake.

Når opposisjonen svartmaler, vet vi at de tar feil, for når vi går inn i 2021, vet vi at landet har et godt budsjett. Ja, mange kjenner på usikkerhet og frykt. Det skal vi ta på alvor. Men vi har et budsjett som vedtas i dag som er godt tilpasset den situasjonen vi er i, som sikrer liv og helse og bidrar til at samfunnshjulene igjen skal svinge. Vi sikrer kapasiteten i helsetjenestene, vi trygger folks arbeidsplasser, og vi ivaretar de mest utsatte og sårbare, både i Norge og internasjonalt.

Under trontaledebatten her i Stortinget 5. oktober understreket jeg at Kristelig Folkeparti skulle ha blikket festet på de politiske sakene vi er valgt på. Det løftet har vi holdt. Nå får vi flertall for et budsjett med mange gode Kristelig Folkeparti-gjennomslag, og det er jeg glad for.

Det har vært uaktuelt for Kristelig Folkeparti å være med og kutte i antall kvoteflyktninger. Dette dreier seg om sårbare mennesker på flukt. Nå sikrer vi at Norge fortsatt skal ta imot 3 000 kvoteflyktninger.

Vi gir økt trygghet til barnefamilieene, helt i tråd med våre løfter. I fjor økte vi barnetrygden for første gang på over 20 år. Barnetrygden er til sammen styrket med 8 200 kroner siden 2019. For lavinntektsfamilier kan økte inntekter bidra ikke minst til å bedre barnas utvikling, særlig hvis økningen kommer i barnas tidligste leveår. Vi viderefører kontantstøtten på et høyt nivå, og vi har sørget for en offensiv styrking av støtten til gravide utenfor jobb.

Kristelig Folkeparti brenner for eldreomsorgen. Vi har så mye ugjort her, og vi må vel bare innrømme at det skjærer i hjertet hver gang vi hører om enkeltmennesker som blir ofre for et system som ikke virker. Det er enkeltmennesker vi snakker om, og en hverdag som kan være vanskelig å bære. Jeg er glad for at vi har skaffet midler til bekjempelse av ensomhet under pandemien og økt pensjon, særlig til enslige minstepensjonister, som har de laveste inntektene og minst å leve av. Dette er viktige bidrag. Det er ikke nok, men det er bidrag til noe som for Kristelig Folkeparti bare blir viktigere og viktigere å kjempe for: en verdig alderdom.

Det overrasker meg ikke at opposisjonen trekker fram alkoholavgiftene i det budsjettforliket vi nå har fått til. Ja, det er helt rett: Kristelig Folkeparti ville ikke prioritert denne typen lettelser, enten det er alkohol, snus eller sukker, men jeg må minne om at Kristelig Folkeparti er det partiet som også sørger for at hovedlinjene i norsk alkoholpolitikk ligger fast. Vinmonopolordningen, forbud mot alkoholreklame og informasjonsformidling om følgene av bruk av alkohol er viktige virkemidler i norsk alkoholpolitikk, og det ligger fast.

Kristelig Folkeparti har alltid forsvart vinmonopolordningen, og med dette budsjettet holder vi det vi

lover. Når vi har gjort innrømmelser om såkalte grenseutsatte varer, gjør vi det vel vitende om at for Fremskrittspartiet er billigere brus og snus viktigere enn mye annet. Det får de stå for selv, men et helhetlig budsjett krever at alle må gi og ta. Norsk alkoholpolitikk ligger fast, sånn som det også er formulert i Granavolden-plattformen.

Regjeringen sørger for trygg og god styring av landet. Kristelig Folkeparti er med og tar ansvar for det. Det gjør vi sammen med resten av regjeringen og hele det norske folk. Vi står i en krise som vi nå skal komme oss gjennom sammen. Det viktigste i livet er nok ikke statsbudsjettet, men menneskene som lever i dette flotte landet vårt, lokalsamfunn, det frivillige engasjementet, de varme relasjonene, venner og familie. Men så er det godt å vite at for 2021 har vi et statsbudsjett som er offensivt, som er trygt, og som er godt tilpasset den krisen landet vårt nå står i.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kari Henriksen (A) [14:54:24]: Representanten Grøvan snakket om at dette var et budsjett for de svakeste. Da lurar jeg på om representanten Grøvan har snakket med den gutten som ikke får plass på SFO fordi familien ikke har råd til å betale den plassen, eller om han har fått med seg at matkøene før jul er lengre enn de noen gang har vært.

Kristelig Folkeparti er garantisten for at vi har en regjering som går i en retning der forskjellene mellom folk øker. Det er dyrere å være syk, barnehageprisene øker, feriepenger til foreldre blir borte, og dette går ut over de mest sårbare barna vi har i Norge. Barnevernet – og barna der – skriker etter flere stillinger, men de blir ikke lyttet til.

Er dette en god jul for Kristelig Folkeparti, når køene foran matutdelingen øker? Og hvordan vil Kristelig Folkeparti minske forskjellene?

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [14:55:30]: Jeg er ikke enig i at regjeringen fører en usosial politikk. Hvis vi ser hva denne regjeringen har fått til, nevnte jeg fra talerstolen at vi nå øker barnetrygden med 3 600 kr i året. Det skjedde ikke under Arbeiderparti-regimet. Er det noe som er målrettet, vet vi at det virker, ikke minst for de fattigste familiene.

Vi har fått mange flere lærere i skolen. Det betyr mye for tidlig innsats for de aller yngste barna, og at alle barna skal få like muligheter. Vi har en fritidskortordning der vi nå plusser på med 60 mill. kr i 2021, som gir mange flere barn muligheten til å delta i fritidsaktiviteter, som er et viktig bidrag for å utjevne sosiale forskjeller. Det er også bevilget penger til heltidsplass i barnehage

for to- og treåringer i asylmottak og videre gratis kjerne-tid både i barnehage og i SFO.

Kari Henriksen (A) [14:56:33]: Takk for svarene.

Slik jeg leser denne politikken, er det en politikk for behovsprøving og almisser, og det er fordi Kristelig Folkeparti ikke står opp for de grunnleggende strukturene som må til i et samfunn for at forskjellene skal utjevnes. Verken kontantstøtten, fritidskortet eller engangsstønden gjør noe for de store gruppene som i dag er fattige. Ordningene er lite treffsikre, og de kan være fattigdomsfeller framfor at de får folk i arbeid, som er det viktigste botemidlet mot fattigdom og forskjeller.

Skal barn sikres gode oppvekstvilkår, krever det et godt trepartssamarbeid. Også her har Kristelig Folkeparti bidratt til å redusere inntektene til vanlige familier og arbeidsledige, mens de rikeste altså får mye mer.

Jeg spør en gang til: Hva vil Kristelig Folkeparti konkret gjøre for å sørge for at forskjellene i Norge blir mindre?

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [14:57:37]: Behovsprøvede ordninger er verken barnetrygd eller fritidskort. Det er ordninger som skal gjelde alle. Vi mener at med den innretningen disse ordningene har, gir det nettopp alle de mulighetene som representanten Henriksen etterspør, nemlig i større grad å kunne delta i de samme aktivitetene uansett hva slags familiebakgrunn en måtte ha. Det gir mulighet til å jevne ut forskjeller, og det gir muligheter for at flere skal kunne delta.

Det var nevnt flere andre ting. Det er klart at trepartssamarbeidet er viktig. Det er en grunnpilar i alt samfunns- og arbeidsliv. Det støtter vi fullt opp under. Det er også viktig for å kunne ivareta gode sosiale ordninger, både for arbeidstakere og for å få samarbeidet i samfunnet vårt til å fungere.

Sylvi Listhaug (FrP) [14:58:42]: Jeg er glad for at Kristelig Folkeparti nå skal sikre Fremskrittspartiet fullt gjennomslag når det gjelder innstramninger i innvandringspolitikken, som kan sikre at færre får permanent opphold framover. Men spørsmålet mitt gjelder rett og slett: Tall fra World Watch List 2020 viser at det er 260 millioner kristne i verden som lever under høy, svært høy eller ekstrem grad av forfølgelse. Bare siden 2019 er antallet økt med 15 millioner mennesker. Hver time blir en kvinne voldtatt fordi hun er kristen. Hver dag blir 8 drept for sin kristne tro. Hver dag blir 40 kristne hjem brent ned eller ødelagt på annen måte. Hver dag blir 10 kristne urettmessig fengslet, og daglig blir 26 kirker og kristne bygninger angrepet.

Kristelig Folkeparti har vært uttalt motstander av å prioritere kristne kvoteflyktninger. Hvordan kan representanten Grøvan forsvare dette?

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [14:59:44]: La meg først få lov til å si at jeg er veldig glad for at vi gjennom forliket med Fremskrittspartiet får beholde det antallet kvoteflyktninger som Norge skal ta imot, nemlig 3 000. Det var et veldig viktig gjennomslag som vi var veldig glade for. Det var et uttrykk for at vi tar ansvar i en situasjon der veldig mange mennesker er på flukt, der nøden ikke er blitt mindre, der krig og ufred fortsatt preger store deler av verden.

Så er jeg helt enig med representanten Listhaug i at det er de som har behov for beskyttelse, som skal få det. Det gjelder også kristne som er forfulgt. Det gjelder ahmadiyya, jesidiske flyktninger – mennesker med behov. Det er utgangspunktet for ordningen med kvoteflyktninger. Derfor er vi glade for at vi kan ta med disse gruppene som vi fikk inn i forliket, som en del av dem Norge skal prioritere.

Heidi Greni (Sp) [15:00:44]: Den økonomiske situasjonen i norske kommuner er dramatisk. Med stadig trangere økonomiske rammer skal kommunene finansiere stadig nye oppgaver og normer. Nesten halvparten av kommunene gikk med underskudd i 2019. Omfordeling fra små og mellomstore kommuner til store kommuner gjør at situasjonen er særlig dramatisk i de minste kommunene. Reduksjon av tjenestenivået over år gjør at det nå ikke er mer å gå på. Det har kommunene gitt tydelige tilbakemeldinger om.

Likevel velger Kristelig Folkeparti, regjeringen og Fremskrittspartiet nok en gang å pålegge kommunene å dekke en stadig større andel av ressurskrevende tjenester. 300 mill. kr må kommunene spare på hovedsakelig eldreomsorg for å dekke opp for dette. Bemanningsnormer innen skole og barnehager skjærer disse sektorene, og derfor er det eldreomsorgen det går ut over. Et budsjett for de svakeste, sa representanten i innlegget, men de eldre og pleietrengende er tydeligvis ikke med i den gruppa. Er Kristelig Folkeparti fornøyd med at kommunene nok en gang tvinges til å redusere bemanningen i eldreomsorgen?

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [15:02:01]: Kommuneøkonomien over tid har absolutt blitt bedre enn den var for fem-ti år siden. Vi ser at færre kommuner er på ROBEK-listen, og vi opplever at kommunene har gode tjenesteordninger som gir innbyggerne gode, tjenlige tilbud. Det gjelder både eldre og andre grupper.

Så er det slik, som representanten Greni sier, at det siste året har vi også fått innspill på grunn av at enkelte kommuner sliter. Samtidig ser vi at tilbudet som kommunene gir, stort sett er godt, og innbyggerne er fornøyd.

Når det gjelder ressurskrevende tjenester, bruker vi ca. 11 mrd. kr til det, og for de kommunene som nå sliter

med økonomien, er det satt av ekstra midler for å kunne kompensere dem, sånn at de skal kunne få muligheter til å få litt ekstra midler for å kunne håndtere de store utfordringene som enkeltkommuner kan få på grunn av forholdsvis få brukere.

Marius Meisfjord Jøsevoll (SV) [15:03:19]: Sjunghatten folkehøgskole planlegges etablert i Valnesfjorden, og det skal være en folkehøgskole der alle mennesker får mulighet til å føle seg unike og likeverdige, med ukrenkelige menneskerettigheter. På Sjunghatten venter en hverdag uten unødige barrierer, sånn at tilbudet er tilgjengelig for alle. Oppstartstilskuddet til Sjunghatten blir videreført også i 2021. Det skulle for øvrig bare mangle, men det mangler likevel tilskudd til at Sjunghatten kan bli et helt universelt tilpasset nytt bygg. Vil Kristelig Folkeparti støtte SV, sånn at Sjunghatten får de pengene de trenger for å realisere drømmen om en folkehøgskole med universell utforming og tilrettelegging og dermed reell likestilling?

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [15:03:58]: Jeg har fulgt planene for Sjunghatten folkehøgskole over flere år. Jeg kjenner konseptet godt, og jeg synes det er fantastisk at de jobber med en skolemodell basert på universell utforming, som, så langt jeg kan se, er den eneste i landet som får den profilen og muligheten til å kunne gi et tilbud til disse menneskene, i kombinasjon med elever uten funksjonshemninger. Jeg tror det er et veldig godt konsept.

Det at de får disse midlene nå tredje året på rad, er unntaket. Det er ingen andre folkehøgskoler som har fått det. Det er nettopp et uttrykk for at vi gjerne vil få dette til. Men det er sånn i dette systemet at for å kunne få driftsmidler må skolen være godkjent. Den er ikke godkjent per dags dato. Jeg håper at de nå kan bruke 2021 til å få den godkjenningen på plass, og så vil vi i Kristelig Folkeparti være med og følge opp i fortsettelsen.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsminister Erna Solberg [15:05:21]: Dette er den siste finanstalen i denne fireårsperioden, og statsbudsjettet for 2021 er det åttende i rekken basert på enighet mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Over tid har vi jobbet for å løse både de kortsiktige og de langsiktige utfordringene Norge står overfor. Og vår ambisjon har helt klart vært å skape et bærekraftig velferdssamfunn for de generasjonene som kommer etter oss, et samfunn som er bærekraftig både på miljø- og klimaområdet, på de økonomiske områdene og på de sosiale områdene.

Med det budsjettet som vi etter alle solemerker kommer til å få vedtatt i kveld, går vi også et ekstra skritt videre i dette. Det er basert på regjeringens budsjettfor-slag, med solide satsinger både på miljøtiltakene for å gjøre landet mer bærekraftig fremover, på de økonomiske tiltakene for å sørge for at vi har økonomisk bærekraft fremover, og på de sosiale tiltakene, som dreier seg om at Norge blir bedre for folk som bor her, men ikke minst for å få yrkesdeltakelsen og aktiviteten i arbeidslivet opp.

Det er et budsjett som fire partier er enige om. Det er et budsjettforlik som selvfølgelig gjør endringer i det budsjettet som er fremmet, og hvor Fremskrittspartiet har satt sitt tydelige preg på den enigheten som ble lagt frem for to dager siden. Dette statsbudsjettet for neste år er basert på både å håndtere den koronapandemien vi står midt oppi, og å følge opp og gjennomføre regjeringens hovedstrategi for å ta Norge ut av krisen, nemlig at vi må skape mer og inkludere flere.

Siden budsjettet ble lagt frem i oktober, har smitten økt både i Norge og i andre deler av Europa. Det har økt usikkerheten om den økonomiske utviklingen både her hjemme og i de landene vi handler med. Denne utviklingen var også bakgrunnen for at regjeringen fremla en egen tilleggsproposisjon med økonomiske tiltak.

Vi gjeninnfører en bred kompensasjonsordning for næringslivet. Vi gir kommunene midler for ekstra kostnader, for å sikre inntektstap og for å sikre ytterligere tiltak i helsevesenet.

Norsk helsevesen består prøven i møte med en internasjonal storpandemi. Jeg har lyst til å uttrykke at jeg er takknemlig for og stolt over den gode innsatsen som gjøres i førstelinjetjenesten ute i kommunene, med smittesporingen, med testingen og også den jobben som gjøres på sykehus hele landet rundt for å sikre at helsevesenet vårt fungerer best mulig.

Neste år styrker vi helsevesenet. Vi kompenserer helseforetakenes ekstrakostnader til pandemien. Vi setter av et betydelig beløp til å kjøpe vaksiner, og vi setter inn tiltak for å redusere ventetidene, som har økt siden mars. Et godt helsevesen og en god plan for vaksiner er avgjørende for å ta Norge ut av koronapandemien.

Videre er statsbudsjettet særlig innrettet på å få folk tilbake i jobb. Vi må bidra til at bedriftene kommer i gang igjen over hele landet, at flest mulig kommer tilbake i jobb. Her gjelder det ikke bare kortsiktig å håndtere krisen, men også langsiktig å stimulere og utvikle konkurransekraften. Det å ha en jobb å gå til er kjernen i utviklingen av et bærekraftig velferdssamfunn. Altfor mange mennesker i arbeidsfør alder står i dag utenfor arbeidslivet. Det er sløsing med samfunnets ressurser. Det er et stort tap for dem som opplever at det ikke er bruk for dem, at de ikke får lov til å bidra. Koronapande-

mien har gjort situasjonen vanskeligere for veldig mange, men det endrer ikke regjeringens høye ambisjoner om at vi fremover skal inkludere langt flere i vårt arbeidsliv.

Vi må fremover sikre flere ben å stå på, og veksten må komme i privat næringsliv. Vi bygger vei og bane. Vi bedrer rammebetingelsene for bedriftene. Derfor er det også riktig å redusere skatten på norsk eierskap. Vi vet at skal vi få fart på hele Norge, ja, så trenger vi folk, vi trenger kompetanse, og vi trenger kapital som ønsker å satse og utvikle.

Dette har vært viktig for oss i alle de åtte årene vi har laget budsjetter, men også tidligere. Og vi ser at mange av de tiltakene vi startet med tidlig, gir resultater. Vi har nå løftet forskningsinnsatsen over offentlige budsjetter, og bedriftene har svart med å løfte sin forskningsinnsats. Vi får nå mer igjen – ikke minst på de viktige fremtidsrettede områdene, på klima og innovasjon – fra de internasjonale forskningsfondene vi er deltaker i, enn det vi gjorde tidligere, og norske bedrifter står sentralt i dette.

Norges vei ut av krisen handler altså om å skape mer og inkludere flere. Da må vi satse på kunnskap og kompetanse. Vi må sette inn målrettede tiltak slik at flere fullfører videregående skole, og slik at de står sterkere i møte med arbeidslivet. Derfor har vi en enda sterkere satsing på kompetansereform også i dette budsjettet, og vi løfter hele utdanningen gjennom Utdanningsløft 2020.

Kompetansereformen løfter frem flere slike målrettede tiltak. Det handler om å gi flere ledige og permitterte muligheten til å fullføre skolegangen. Det handler om å gi dem som tar sitt første skritt ut i arbeidslivet, muligheten til å få fagbrev i kombinasjon med arbeid. Det handler om å videreutvikle bransjeprogrammene sammen med partene i arbeidslivet. Vi må gjøre alt vi kan for å hindre at krisen skyver folk ut av arbeidsmarkedet. Vi øker bedriftsbevilgningen til Nav, slik at de kan hjelpe og bistå enda flere mennesker. De setter også av penger til om lag 7 000 nye arbeidsmarkedstiltak, for det å ha en jobb å gå til er viktig for den enkelte. Vi fortsetter inkluderingsdugnaden og øker ungdomsinnsatsen og oppfølgingen av unge på AAP.

For norsk næringsliv og norske kunnskapsmiljøer er det europeiske fellesskapet svært viktig. Dette statsbudsjettet markerer starten på neste etappe av norsk deltakelse i EUs rammeprogrammer. Det er viktig for forskningssamarbeid, studentutveksling, industrisamarbeid og flere andre områder. Og gjennom enighet om statsbudsjettet er også det utvidede samarbeidet om forsvarssindustri.

Med statsbudsjettet for 2021 forsterker regjeringen det langsiktige arbeidet for å styrke både bærekraften og konkurransekraften i norsk økonomi. Derfor er stats-

budsjettet for neste år også innrettet for å løse de langsiktige utfordringene.

Det er en milepæl at vi i dette budsjettet gir grønt lys for gjennomføringen av industri- og klimaprojektet Langskip – det største klimaprojektet i norsk historie. Langskip vil kutte utslipp, legge til rette for ny teknologi og dermed nye jobber. Vårt mål er at mange andre land og prosjekter kan benytte lagerkapasiteten og trekke på kompetansen som utvikles i dette prosjektet.

Vi stiller til rådighet milliardbeløp for å utvikle morgendagens klimaløsninger og styrke norsk konkurransekraft. Det gjør vi bl.a. i programmene Grønn plattform og hydrogensatsingen og via Enovas virkemidler.

Budsjettet for neste år inneholder også en rekke tiltak for å styrke maritim industri. Økte muligheter for ombygging og kombinerer bidrar til både aktivitet på verftene og lavere utslipp. Dette er blitt ytterligere styrket i det forliket som er inngått på Stortinget.

Dette budsjettet har også en tydelig sosial profil. Over år har vi nå lettet på opplevelsen av det å være barn i en familie med lav inntekt – gjennom å sikre at man får gratis kjernetid i barnehage, ved at det er inntektsgradering i barnehagene, ved at vi har sørget for mer ferie til alle, og ved at vi har sørget for mer fritidsaktiviteter. Vi tar nye steg på utviklingen av et nasjonalt fritidskort gjennom budsjettet, og vi legger i dette budsjettet inn mer til prosjekter for gratis SFO og til inntektsgradert betaling i SFO for 3.- og 4.-klassingene.

Statsbudsjettet for 2021 skal være med på å ta Norge ut av krisen, men det skal også være med på å løse de langsiktige utfordringene for Norge fremover. For åttende gang har altså Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti blitt enige om et budsjett som viser veien videre for Norge, og som skaper et bedre grunnlag for vårt bærekraftige velferdssamfunn i årene som kommer.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jonas Gahr Støre (A) [15:15:30]: La meg først si at jeg synes det er fint å kunne si i Stortinget at vi står sammen i kampen mot smitten, og det har vi gjort siden mars. Det er oppslutning om å følge de rådene som helsemyndighetene gir, og jeg vil også gi statsministeren anerkjennelse for å ha frontet det.

Det det er diskusjon om, er hvordan vi håndterer konsekvensene disse smitteverntiltakene får for norsk økonomi. Statsministeren sier flere ganger at det er viktig å ha en jobb å gå til. Siden vi også behandler krisepakken her i dag, vil jeg stille følgende spørsmål til statsministeren: Hvordan kunne det skje at da den varslede andre bølgen kom – som vi visste om i april, vi så det på statistikkene fra Folkehelseinstituttet – hadde vi ikke på plass en kompensasjonsordning som kunne virke fra

det tidspunktet? Da var bedriftene mindre robuste, det var mindre penger i kassa, og nå skal de altså vente til utpå nyåret før de får penger. Nyhetene kommer fra Virke og andre om at flere av disse bedriftene risikerer å gå over ende som følge av at de pengene ikke er tilgjengelige. Hvordan kunne det skje?

Statsminister Erna Solberg [15:16:36]: Det har vært helt klart at vi ville komme med en kompensasjonspakke – fra ganske tidlig i september – for å erstatte de ordningene som har vært tidligere, og følge opp det. Men det har i diskusjonen vært spørsmål om hvor bred den pakken skulle være, avhengig av utviklingen i norsk økonomi. Derfor har vi gjentatte ganger sammen med partene i arbeidslivet hatt disse diskusjonene, og vi har hatt offentlige ordninger som ikke minst og særlig har vært rettet mot reiseliv og serveringssteder, som fortsatt er de kjernebedriftene som sliter mest. De pakkene har det vært klart ville komme, men vi har gått fra prinsippet om å etterkontrollere til å forhåndskontrollere. Da må vi ha et kontrollregime og et system på plass for det. Det er det som kommer på plass nå, og det er fordi vi dessverre så at det ikke var alle som fulgte den tillitsbaserte ordningen i forhold til den ordningen som skattevesenet hadde tidligere, som viser at det blir veldig mye etterarbeid for å rydde opp.

Jonas Gahr Støre (A) [15:17:38]: Innretningen på ulike grupper ute i nærings- og arbeidslivet er en diskusjon – hvor mye reiseliv, hvordan skal vi se de forskjellige bransjene – men at ikke løsningen var der! I mai-juni ble det sagt at skatteetaten ikke kunne håndtere en ny ordning. Vel, det kunne den kanskje om den hadde blitt tilført ressurser. Hvorfor brukte man ikke juli, august, september, oktober både for å se etter hva som var situasjonen ute i økonomien og arbeidsmarkedet, og for å ha en ordning på plass som kunne utbetale pengene når det skjedde?

Vi får nå konkrete eksempler på bedrifter som går over ende. Jeg så nylig et eksempel fra en reiselivsbedrift i Tromsø, hvor han som driver den bedriften, må selge utstyret sitt for å ha penger i forkant av at han vil kunne få denne løsningen utpå nyåret. Kommunalministeren sier at kommunene får senke eiendomsskatten som et håndslag. De fleste som driver butikk, leier sine lokaler. Så igjen er spørsmålet: Hvorfor har man ikke brukt den tiden til å ha en ordning som kunne være der nå? Det er det som rammer, at folk ikke får en jobb å gå til fordi det rett og slett ikke er noe som virker. Her har regjeringen forsømt seg.

Statsminister Erna Solberg [15:18:48]: Vi har nettopp brukt august, september og oktober på å utarbeide denne ordningen. Derfor ble den første skissen til den-

ne ordningen offentliggjort ganske tidlig, i månedsskiftet september/oktober, på de rammene vi hadde for den. Men da var det mer begrenset og ikke helt allment for alle, for da så vi ikke at en så stor bredde av bedrifter ville bli truffet, da så vi for oss det som fortsatt er hovedkjernen, nemlig reiselivs- og utelivsbransjen. Og så har jo dette å gjøre med at man skal vite hvordan det økonomiske er, altså ha godkjent revisorplikt basert på regnskapsåret 2020 for å kunne vurdere opp mot resultatene i 2019. Så det er slik at vi har levert på dette.

Når det gjelder spørsmålet om hvordan situasjonen er f.eks. i Oslo, er denne ordningen veldig godt tilpasset det som er hovedutfordringen i Oslo, nemlig at man har rettet så mye mot reiseliv og andre bedrifter.

Jonas Gahr Støre (A) [15:19:52]: Dette er rett og slett ikke godt nok. Man skrøt i april av at man på tre ukers tid fikk opp en ordning som var tillitsbasert og kunne komme raskt i gang. Da hastet det så mye at bedriftene kunne få støtte. Så er det fullt og helt rimelig at man evaluerer hvordan ordningene virker. Hvis tilliten er brutt, får man gå inn og se på det. Men man har ikke brukt juli, august, september, oktober og november på å sette denne i stand. Problemet nå er at ordningen er der, men det er fortsatt masse detaljer og teknikk som gjør at pengene ikke kommer.

Da vil jeg stille oppfølgingsspørsmålet: De som nå rammes særlig av lokale smitteverntiltak der smitten er mest alvorlig, og der de mest inngripende tiltakene kommer, type Oslo og Bergen, men også små kommuner som møter utfordringer av den karakter, bør få en særlig oppfølging nå, for de har blitt offer for, eller rammet av, at smitteverntiltakene er så alvorlige. Vil statsministeren vurdere at disse foretakene, bedriftene, som kan være historiske og har gjort en god jobb, og som har måttet stenge ned på grunn av smitteverntiltak, blir involvert og inkludert i kompensasjonsordningen?

Statsminister Erna Solberg [15:21:00]: For det første har jeg lyst til å understreke at dette er en ordning som er avhengig av hvor mye penger man taper. Man får mer penger jo større inntektsfall man har. Jo sterkere smitteverntiltak det er et sted, jo mer penger vil bedriftene få, for da er tapene større. I så måte er ordningen helt tilpasset den situasjonen som er. Da vi hadde nedstenging i april og mars, gikk 35 pst. av kompensasjonen til dem som fikk for april, til bedrifter i Oslo, til tross for at de var et mye mindre antall av bedriftene, fordi tiltakene lokalt var sterkere i Oslo. Så dette er typisk et dynamisk system for å hjelpe bedriftene mer der de er.

Så til spørsmålet om hvilke ordninger, og om at dette er sent. Det er mulig at representanten aldri vil være fornøyd, men hvis han ser seg litt rundt til sine naboland

og til sine sosialdemokratiske kollegaer, vil han se at vi utbetaler raskere, at denne ordningen er mer effektiv, og at vi faktisk gir mer i kompensasjon enn våre naboland.

Siv Jensen (FrP) [15:22:17]: Vi kunne nettopp lese i avisen Vårt Land en påstand om at Fremskrittspartiet ikke klarte å sikre de nødvendige millionene til å starte innføringen av tidlig ultralyd og NIPT i det offentlige helsevesenet, og at det derfor går mot en solid forsinkelse. Statssekretær Maria Jahrmann Bjerke sier at det bare er å hoste opp pengene.

Jeg kjenner meg ikke igjen i denne virkelighetsbeskrivelsen. Og siden både statsministeren og jeg satt i det samme rommet da vi diskuterte disse spørsmålene, tenkte jeg å gi statsministeren anledning til å bidra til å rydde opp i denne misforståelsen.

Statsminister Erna Solberg [15:22:59]: Det er riktig at Helsedirektoratet nå har gjort den første delen av det arbeidet som må til for å kunne etablere denne ordningen, med analyser og hvordan man må etablere tidlig ultralyd, og hva det kommer til å koste.

I den enigheten vi har, har vi et verbalforslag som er knyttet til dette, som sier at vi skal komme tilbake igjen med hele systemet og tidsfasen for det i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Men vårt utgangspunkt er at dette ikke skal medføre noen forsinkelser, og det har det vært hele tiden.

Derfor vil det være sånn at på de områdene som jeg forstår særlig dreier seg om at man får nok kompetente jordmødre til tidlig ultralyd, kan man allerede nå sette i gang kompetansetiltak. Og da vil vi sørge for at helseforetakene gjør det, at man i løpet av vårsemesteret setter i gang de kompetansetiltakene som skal til for at vi i samme tempo kan gjennomføre dette i tråd med det som har vært Stortingets vedtak.

Siv Jensen (FrP) [15:24:00]: Jeg er glad for at statsministeren rydder opp i det etterlatte inntrykket, for jeg vil ikke ha det på meg at ikke Fremskrittspartiet har vært opptatt av å ivareta den enigheten som kom i Stortinget knyttet til bioteknologiforliket. Det er bra.

Men la meg stille statsministeren et helt annet spørsmål. Jeg er jo veldig glad for at vi i budsjettforhandlingene fikk regjeringspartiene med på å reversere de negative forslagene knyttet til de private barnehagene, men det jeg ikke begriper, er hvorfor det er god Høyrepolitikk å komme med sånne forslag, som ville bidratt til å svekke mangfoldet i barnehagesektoren, som ville bidratt til å svekke konkurransen i barnehagesektoren, og som helt åpenbart ville bidratt til å svekke det private eierskapet. Kanskje statsministeren kan utdype hvorfor dette er god Høyrepolitikk?

Statsminister Erna Solberg [15:24:47]: De forslagene som var i statsbudsjettet knyttet til private barnehager, er basert på gjennomgangen av hvor det er likheter og ulikheter mellom offentlige og private barnehager. Blant annet på pensjonsområdet har vi ment at private barnehager med de reglene som har vært, er overkompensert for sine pensjonsutgifter. Det la vi inn.

Det er ingen tvil om at det å få mindre inntekter oppleves som vanskelig for alle barnehager, men vi har vært opptatt av at det skal være likebehandling mellom private og offentlige barnehager, og at ikke private barnehager skal ha mer i utgangspunktet. Det har vi slåss for hele tiden, bl.a. når det gjelder innføringen av bemanningsnormen, og i forbindelse med regelverket knyttet til hvordan kommunene skal beregne disse ordningene.

Så jeg mener nok at det vi foreslo fra regjeringens side, var likebehandling mellom offentlige og private barnehager. Når vi er blitt enige om ikke å gjennomføre dette, betyr det at private barnehager har litt bedre kompensasjon – ikke nødvendigvis alle, men i alle fall mange av dem – enn det kommunale har.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [15:26:03]: Norsk offentlig sektor og staten gjør innkjøp for ca. 550 mrd. kr i året. De er det norske fellesskapets desidert største etterspørre etter varer, tjenester og investeringer. Det har enormt mye å si hva staten og offentlig sektor gjør.

Vi hadde en ganske sterk debatt i Stortinget i vår om hvorvidt man kunne legge føringer, og om regjeringen var villig til å legge føringer som gjorde at en større andel av innkjøpene kom norske bedrifter, norske virksomheter og dermed også norske arbeidsplasser til gode – om man var villig til å bruke politikken aktivt ved nettopp å legge den typen føringer: Kjøp mer norsk gjennom å stille kvalitetskrav og andre typer krav. Høyre var da absolutt ingen støttespiller for det, de var sterkt motstander av å bruke staten på den måten. Ønsker statsminister Erna Solberg nå, med den høye ledigheten, å vri de offentlige innkjøpene slik at det blir mer norsk og flere norske arbeidsplasser når vi skal kjøpe varer og tjenester det kommende året?

Statsminister Erna Solberg [15:27:08]: Regjeringen har en uttalt strategi om at vi skal bidra til innovasjon og nyskaping gjennom våre offentlige innkjøp, og at vi skal bidra til næringsutvikling i Norge gjennom det – ikke for å være proteksjonistiske, men for å bidra i partnerskapet ved å stille krav og inngå samarbeid for å kunne utvikle nye produkter. Det gjør vi og ser vi på når det gjelder helseområdet, hvor vi kan kjøpe innovative, nye produkter eller bidra til at private kan levere på enkelte områder. Det gjør vi når det gjelder grønne krav, hvor vi stiller miljøkrav for å løfte statusen.

Men rent proteksjonistiske krav mener vi ikke er riktig, for det ville være med på å ramme norsk næringsliv, som er ekstremt eksportrettet. Vi har et behov for å selge våre varer i andre land, vi har et behov for å kunne stå og si at vi synes ikke noe om de reguleringene, fordi det er proteksjonisme, og det vil bidra til at velferden blir mindre i Norge. Men innovative, nyskapende tiltak bidrar vi til, og det lærer vi opp innkjøpere i staten til å gjøre.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [15:28:13]: Det at norske politikere i lokalsamfunn og den norske stat tenker på hvordan man klarer å løfte fram norske bedrifter, det ser jeg ikke på som proteksjonisme. Jeg ser på det som en aktiv politikk for å få ledigheten ned, for ledigheten er skyhøy.

Noe av det som er problemet nå, er at det er 60 000 mennesker som er helt eller delvis permittert som nå er på vei inn i julehøytiden med stor grad av usikkerhet fordi tolv månedersperioden snart er over. Før sommeren var statsministeren og regjeringen svært motvillige til å forplikte seg til å gå fra seks til tolv måneder, men så ble de gjennom sommeren presset til å komme med at man skulle ha tolv måneders permittering. Koronakrisen er der fortsatt. De som har vært permittert, har vært helt uskyldige i det. Hoteller, restauranter og andre har måttet gjøre det på grunn av de vedtakene regjeringen har gjort, på grunn av smittevern.

Vil statsministeren nå kunne gi ro til dem som er permittert, og si at vi igjen – som fellesskap – skal sikre inntekten til de 60 000 som nå går en usikker julehøytid i møte, og utvide permitteringsregelverket med seks måneder til?

Statsminister Erna Solberg [15:29:21]: De som ble permittert under finanskrisen, var helt uskyldige i finanskrisen. De som ble permittert under oljeprisfallet, var helt uskyldige i oljeprisfallet. Det er ikke forskjell på det og pandemien som sådan – det synes jeg vi skal legge til grunn. På de tidspunktene hadde vi dårligere ordninger, bl.a. på den tiden representanten selv satt i regjering. Nå har vi bedre ordninger.

Så har jeg lyst til å si en ting om det å være permittert kontra det å gå på dagpenger eller å bli oppsagt. Det er faktisk mange av de utredningene som er gjort som viser at det er en utfordring hvis man går for lenge permittert og så blir ledig etterpå. Det er en utfordring når man har brukt mye av den tiden man kan gå på dagpenger, uten å være aktiv arbeidssøker, at man får et større opphold før man kommer i en ny jobb, kommer vanskeligere inn i arbeidsmarked. Så det er ikke alltid en drøm å være permittert.

Vi kommer til å vurdere denne situasjonen fortløpende, hele tiden. Vi kommer til å vurdere den med tanke på arbeidsmarkedssituasjonen.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [15:30:24]: Jeg tror ingen av de som er permittert, ser på det som en drøm, som var det ordet Erna Solberg valgte å bruke. Jeg tror nok det oppleves mer som et mareritt at man har så stor grad av usikkerhet rundt jobben sin og arbeidshverdagen sin. Det er også veldig skummelt å drive og trekke paralleller til at det var noen permitterte som hadde det vanskelig for ti år siden. Poenget er at folk har det livet de har, her og nå, og vi står med ansvar her og nå.

Det er helt spesielt at vi har den smittesituasjonen som vi har nå, som gjør at vi faktisk ikke ønsker at folk skal gå tilbake til jobb. Vi ønsker at de skal være hjemme på grunn av situasjonen, og Erna Solberg som statsminister har vært den tydeligste av alle om det ønsket. Da mener jeg også at statsministeren og regjeringen har et ekstra ansvar for å gi inntektstrygghet, gi forutsigbarhet, sørge for at det blir færrest mulige oppsigelser, når det er mulig. Høyres Kapur, finanskomiteens leder, var helt avvisende, men noen andre talere i dag har vært litt mer åpne for at man kan tenke seg om en gang til. Vil statsminister Erna Solberg tenke seg om en gang til?

Statsminister Erna Solberg [15:31:29]: Jeg skjønner veldig godt at representanten Vedum ikke liker å bli minnet om sin historie, for da minnes han også om hvilken svingdør han for tiden går i, i veldig mange politiske saker.

Når det gjelder dette spørsmålet, er mitt utgangspunkt at vi skal forsøke å inntektssikre absolutt alle, men den viktigste inntektssikringen for folk som er ledige eller går på dagpenger, er faktisk å komme seg i jobb igjen. Derfor må vi jobbe med at arbeidsplassene kan åpne og komme tilbake, og så må vi jobbe med at folk som ikke kommer tilbake i den jobben de har vært i før, kommer inn i en ny jobb.

Det jeg synes representanten undervurderer, er at når folk går permittert veldig lenge og jobben ikke kommer tilbake, kan permitteringsperioden ha skadet dem i arbeidsmarkedet. Da betyr det at man ikke har vært aktiv arbeidssøker og funnet en ny jobb, og man har begynt å få et hull i cv-en sin som blir ganske stort. Derfor er det ikke et svar for alle, og derfor ser jeg mange som faktisk selv sier det: Jeg søker heller jobb enn å fortsette å gå permittert.

Audun Lysbakken (SV) [15:32:47]: Statsministeren mangler svar når det gjelder hvorfor ikke støtteordninger for næringslivet er på plass i tide. Det betyr at hun vil bære et tungt ansvar hvis vi nå får et

konkursras. Det hjelper ikke å være foran Stefan Löfven. Spørsmålet er om statsministeren er langt nok framme når det gjelder den situasjonen vi har i Norge. Men jeg registrerer at vi ikke får svar på det, så la meg heller ta opp skatt.

Spinndoktorene til Høyre har over lang tid lyktes bemerkelsesverdig med å få den norske skattedebatten til å handle om samlede skatteinntekter på samfunnsnivå, som om det er det viktigste for hver enkelt. Det viktigste for hver enkelt er jo fordelingen. Med SVs budsjettforslag ville 72 pst. av dem som har inntekt i landet, fått lavere skatt enn med Erna Solbergs opplegg – lavere skatt for folk flest med SVs opplegg. Hvorfor er det så viktig for statsministeren at vanlige arbeidsfolk skal betale mer skatt enn de ville gjort med venstresidens budsjetter?

Statsminister Erna Solberg [15:33:52]: Det viktigste for folk flest er selvfølgelig hva de sitter igjen med, og da er det fint å si at i løpet av de åtte årene vi har laget budsjettkompromisser mellom de fire partiene, sitter en gjennomsnittsfamilie igjen med 14 000 kr mer enn det de gjorde ved inngangen til denne regjeringens regjeringssperioder. Det betyr at man har fått en betydelig lettelse gjennom det. I tillegg bidrar det forliket vi har gjort her, til ytterligere lettelse i utgiftene, noe som heller ikke er så dumt for barnefamiliene. For de fattigste barnefamiliene har vi fjernet viktige regninger for mange, som f.eks. barnehageregningen. De betaler ikke nødvendigvis for barnehagen lenger. Det er inntektsgradering eller gratis barnehage for mange barn i kjerne-tiden. Det er en veldig viktig satsing som vi har gjort målrettet. Det er det motsatte av det som skjedde da man innførte makstaket, da mange med lav inntekt opplevde at de med rød-grønn politikk måtte betale mer for en barnehageplass.

Audun Lysbakken (SV) [15:34:55]: Nå glemmer statsministeren å legge til at for veldig mange familier har barnehagen blitt dyrere. De får riktignok litt billigere sjokolade på lørdag, men det hjelper ikke så mye hvis barnehagen er dyrere hver dag resten av uken. Statsministeren er for så vidt ikke inne på det jeg egentlig spurte om, nemlig forskjellen i fordelingen i skatteforslagene til venstresiden og høyresiden. Høyresiden har veldig lenge sluppet unna med å si at de vil ha lavere skatt på samfunnsnivå, mens sannheten altså er at den rød-grønne opposisjonen, og det tror jeg gjelder samtlige partier, foreslår lavere skatt for vanlige arbeidsfolk enn det Erna Solberg gjør. Det vil bety en ganske annen skattedebatt enn den Høyres spinndoktorer veldig ofte har fått til i norske valgkamper. Hvorfor mener statsministeren det er riktig at vanlige arbeidsfolk skal betale

mer og de rike mindre i skatt enn det opposisjonen foreslår?

Statsminister Erna Solberg [15:35:56]: Summen av de årene vi har bak oss med skattepolitikk, viser at vi har gitt mer i skattelettelse til barnefamilier og familier generelt enn det venstresiden har gjort. En av grunnene til at vi har en fjerning av formuesskatten, er at vi synes det å skape flere arbeidsplasser er en av de aller viktigste sikringene for folk i fremtiden. Vi ser nå hvem det er som sliter. Masse familieeide bedrifter rundt omkring i landet får en skattepakke fra venstresiden i Norge som er målrettet mot å gjøre det vanskeligere for dem å videreutvikle seg, tappe bedriftene for mer av inntektene ved å øke beskatningen av eierens plassering i bedriften. Det er penger som står i bedriften fra eieren, som er det som er sikkerheten for å kunne være med på det grønne skiftet, på de nye teknologioperasjonene, til å sikre arbeidsplassene, til å gjøre alle de andre tingene. Dem skal dere melke ut for å ta inn til staten.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Terje Aasland (A) [15:37:21]: Debatten går i et vant spor, med kanskje ett unntak, og det synes jeg representanten Helleland sto for i sitt replikkordskifte med representanten Gahr Støre, hvor han prøvde å latterliggjøre og bagatellisere den faktiske virkeligheten der ute, som er ganske dyster, som er ganske alvorlig, og som rammer folk og bedrifter direkte. Når 200 000 er utenfor arbeid og én av åtte bedrifter kan gå konkurs, så er selvfølgelig situasjonen alvorlig. Og når representanten Helleland prøver å latterliggjøre dette på en komisk måte, forteller det meg noe om en representant som ikke forstår situasjonen og alvoret, en som kanskje aldri har kjent på økonomisk utrygghet, og som – i verste fall – heller ikke evner å kjenne etter hvordan helt vanlige folk nå kan føle en økonomisk utrygghet.

Det å være permittert, å få redusert inntektene sine med 20 pst. – en må sitte godt plassert i denne salen for i utgangspunktet ikke å kunne kjenne på kroppen hvordan det føles. Går en rett på utsiden her og snakker med permitterte, så er den økonomiske situasjonen ganske krevende. Eller en snakker med de bedriftseierne som kanskje ser livsverket sitt forsvinne fordi regjeringen mangler kriseforståelse i en tid da bedriftene trenger penger til å betale regningene sine og de sier at de må gå i banken og låne disse. Det er ganske alvorlig, og det vitner om både representanter og en regjering som mangler forståelse av virkeligheten der ute.

Finansministeren skrev et brev til Stortingets finanskomité i juni og redegjorde for at skatteetaten ville få store problemer med å påta seg nye oppgaver, og når vi nå spør statsministeren hva de har gjort i juli,

august, september og oktober for å få på plass en ordning for utbetaling som ville hjulpet de bedriftene som nå står på kanten av stupet, får vi ikke noe svar. De bagatelliserer situasjonen, og det er helt uforståelig at de ikke ga et oppdrag til Brønnøysundregistrene før i oktober. Det er manglende kriseforståelse, det er dårlig kriseledelse, og det vitner om at høyreregjeringen ikke forstår hvilken situasjon veldig mange der ute i det norske næringslivet faktisk opplever. Dette vil bety at bedrifter går konkurs, at arbeidsfolk mister penger og inntekt.

I tillegg har de levert et statsbudsjett som ikke tar høyde for de store utfordringene på siden av pandemien. En har ikke et statsbudsjett som løfter mulighetene for norsk næringsliv. En har ikke et statsbudsjett som tar tak i de alvorlige utfordringene vi har med eksportfremme. En legger ikke fram et statsbudsjett som tar vare på den maritime kompetansen, som skal levere på havvind, blått hydrogen, karbonfangst og -lagring, maritime næringer og marine næringer i tiden framover. Nei, de gjør ikke det.

Så kommer Fremskrittspartiet og skryter av at de har laget en maritim pakke som det jubles over rundt kysten, men Siv Jensen mangler jo et svar på hvorfor de har lagt seg så langt under Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, og så kommer de med skatteanklager til Arbeiderpartiet – hun som har sittet seks og et halvt år som finansminister uten å fjerne formuesskatten, som jo er Fremskrittspartiet og høyresidens mantra. Det er helt uforståelig. Men det er altså et budsjett som er lagt fram som mangler å ta tak i de mulighetene som er der: vekst og oppskalering av bedrifter, en styrking av eksportmulighetene, en kraftfull satsing på den maritime næringen, som er en av våre framtidsnæringer, grønn skipsfart, resirkulering av offshoreskip som ligger ved kai og aldri mer skal seile, en markant satsing på hydrogen som en framtidig energibærer, et løft for karbonfangst og -lagring. Dette er viktige framtidsområder som kan være med og løfte norsk næringsliv.

Men fellestrekket fra regjeringen til de næringene og til de områdene er at de er oversett, uteglemt og ikke ivaretatt. Det er helt fantastisk at en ikke bruker de fantastiske mulighetene vi har, løfter fram de næringene og den kompetansen som ligger der. I stedet har dette blitt en debatt nede på et nivå hvor noen prøver å framstille situasjonen på en så uansvarlig og komisk måte at det ikke er verdig denne sal, i en tid som er meget krevende for dette landet og for veldig mange folk og eiere av bedrifter rundt omkring i hele landet. Dette må vi ta tak i, og dette bør vi gjøre noe med. En bør faktisk tenke litt over at vi nå, mange måneder etter at forrige kompensasjonsordning gikk ut, ikke har mulighet til å utbetale sårt tiltrengte penger til bedriftene.

Elin Rodum Agdestein (H) [15:42:43]: Først har jeg lyst til å si at et hederstegn ved debattene i denne salen er at de selv om de kan være tøffe og offensive, er sannferdige. I så måte var representanten Vedums uttalelser i replikkordskiftet tidligere i dag et unntak. Der sa han bl.a. at Høyre hyrer inn folk fra First House for å skape spinn, og at det dukker opp en ny statssekretær derfra hver fjerde måned. Jeg skjønner at representanten Vedum kanskje gikk tom for argumenter, men det er altså rett og slett usant, og det vet antakelig Vedum godt.

Det vi for trekvart år siden trodde ville være en relativt kortvarig nasjonal ekstremisituasjon, har vist seg å bli en virkelighet vi har måttet forholde oss til i lang tid. Jeg er imponert over innsatsen i helsevesenet og utholdenheten det norske folk viser. Mange enkeltmennesker og bedrifter har stått under kraftig press og i stor usikkerhet på grunn av smitte, sykdom, isolasjon, ensomhet, tap av jobb og tap av livsverk, og fortsatt er det ikke over. Det er veldig tøft for mange.

Nærmere 200 000 er helt eller delvis ledige og savner en jobb å gå til. Selv om tallet er nedadgående, er det altfor mange, og vi skal gjøre alt vi kan for å hindre at den ledigheten biter seg fast, for viruset vil fortsatt være blant oss framover. Men heldigvis vil vaksinen snart være tilgjengelig for oss.

Verdien av Norges internasjonale samarbeid og EØS-avtalen viser sin styrke nå. Da er det desto mer bekymringsfullt at vi har partier i denne salen som vil kappe trosser til Europa og innføre en alenegangspolitikk her til lands, en risikosport Aftenposten sist lørdag karakteriserte som en politikk som vil sette norske interesser i fare og svikte norske innbyggere.

Heldigvis har vi hatt forutseende politikere før oss som har tatt kloke valg, og vi har også ført en ansvarlig politikk i gode tider, sånn at vi hadde reserver å ty til da krisen traff oss. Det har vi gjort gjennom å sette inn kraftfulle tiltak i finans- og pengepolitikken, for å gi trygghet, forsterke velferdsordningene og gi inntektssikring ved ledighet, sykdom eller omsorg for barn og for å bidra til at færrest mulige konkurser ville komme, gjennom støtte til bedrifter i privat sektor.

Smittebølge to av pandemien har gjort det nødvendig å gjeninnføre strengere smitteverntiltak, og dermed har det også vært nødvendig å forsterke og forlenge de økonomiske tiltakene ytterligere siden statsbudsjettet ble lagt fram og tilleggsnummeret presentert.

Den samlede budsjettenigheten vi nå har fått på plass gjennom enigheten med Fremskrittspartiet, viser veien ut av krisen for Norge. Budsjettet handler om å skape mer og inkludere flere. Det aller viktigste for oss er å bekjempe smitten og så få folk tilbake i jobb. Samtidig må vi sikre nødvendig omstilling av økonomien og av jobbene, for den virkeligheten vi møter på den andre

siden, er ikke den vi forlot. Derfor må vi også løse de mer grunnleggende utfordringene i norsk økonomi samtidig. Vi vil gjøre det som er nødvendig for å nå dit. Vi vil ta vare på jobbene, gi folk nødvendig økonomisk trygghet, inkludere og kvalifisere flere, øke innsatsen for grønn omstilling, legge til rette for ny vekst og ikke minst ta vare på tilliten og tryggheten i det norske samfunnet.

I mellomtiden må vi holde ut. Vi må fortsette å holde avstand, og – viktigst av alt – vi må holde sammen. Julen blir ikke som vi har sett fram til. Den blir ikke som vanlig. Nå er det heldigvis lempet på koronatiltakene i julehelgen, sånn at vi kan samles noen flere, f.eks. på juleaften eller ved nyttår. Det er bra, for er det noe vi trenger nå, er det «myttji lys og myttji varme» sammen med dem som betyr aller mest for oss.

Regjeringen og Erna Solbergs varemerke er trygg styring. Det vi lover, er full innsats også framover. Vi skal styre landet trygt videre med stødig kurs, ta oss gjennom koronakrisen, og sammen skal vi ta hverdagen tilbake.

Hans Andreas Limi (FrP) [15:47:32]: Jeg er veldig glad for den store oppmerksomheten Fremskrittspartiet har fått for sine gjennomslag på avgiftskutt i forhandlingene med regjeringspartiene, kutt i avgift på sjokolade, øl, vin og brus, nettopp fordi vi her snakker om viktige produkter med tanke på grensehandel. Dette er lokkevarene, og da må vi gjøre noe med avgiftsnivået og prisnivået for å heve den terskelen som er i dag, slik at ikke så mange reiser over grensen til Sverige og handler varer istedenfor å handle dem i Norge, i det norske markedet, og styrke norske arbeidsplasser.

Så registrerer jeg at Arbeiderpartiet nå bevisst snakker dette ned, dette betyr egentlig ikke noe. Da synes jeg Arbeiderpartiet skal si det til dem som nå har fått jobb i dagligvarebransjen eller i annen varehandel i f.eks. Østfold, til dem som har gått arbeidsledige, og som nå har fått jobb fordi grensen er stengt og det ikke er noen grensehandel. Det gir altså en umiddelbar effekt for norsk sysselsetting. Jeg synes Arbeiderpartiet skal fortelle disse menneskene, om de heter Ola eller Kari, at det egentlig ikke betyr noe hva vi gjør med avgiftsnivået, fordi det er andre ting som er mye viktigere. Dette er faktisk et viktig bidrag til å styrke norske arbeidsplasser.

Det Fremskrittspartiet og regjeringspartiene aller først ble enige om, var en god og solid krisepakke for norsk næringsliv. Det var veldig viktig for Fremskrittspartiet å få avklart dette så tidlig som mulig i forhandlingene om statsbudsjettet for neste år. Det var viktig for å fjerne usikkerhet, det var viktig for å gi norsk næringsliv mulighet til å planlegge fremover, det var viktig for å hjelpe koronarammede arbeidsplasser og ikke minst for å skape en forutsigbarhet. Vi hadde klare prioriteringer

da vi gikk inn i disse forhandlingene, og de prioriteringene var basert på kontakt med virkeligheten der ute, ulike bransjer som står midt oppe i en tøff tid, ansatte, alle de som gjør sitt aller ytterste for å få dette til å funge midt oppe i pandemien. De lever med den økonomiske usikkerheten hver eneste dag. Det handler om trygghet for folk flest.

Heldigvis var det sånn at våre ikke-sosialistiske samarbeidspartnere hadde forståelse for det budskapet som vi tok opp. Vi fikk økt kompensasjonsgraden, vi fikk økt taket på maksimal utbetaling, vi fikk på plass en bedre pakke for luftfarten – og mer skal komme. Vi fikk gjennomslag for full fjerning av flypassasjeravgiften i 2021 og en videreføring av den reduserte lavmomsen til 1. juli.

Regjeringspartiene har vært veldig opptatt av kultursektoren. Kultursektoren har fått utrolig gunstige ordninger og inntektssikring. Fremskrittspartiet er minst like opptatt av andre bransjer, ikke minst eventbransjen, fagmesser, som også nå har tilnærmet null aktivitet på grunn av smitteverntiltakene. Mange av dem er også selvstendig næringsdrivende, og de får altså nå en forlenget periode med inntektssikring takket være Fremskrittspartiet.

Vi er ikke helt i mål. Det er ingenting som tyder på at denne krisen er over ved årsskiftet. Derfor er det så viktig at vi følger utviklingen nøye, og at vi nå også får vedtatt konkrete oppdrag til regjeringen om å komme tilbake med både en generell kompensasjonsordning og også andre ordninger tilpasset ulike bransjer – og ikke minst også fange opp luftfarten.

Så må vi tenke fremover. Skattesystemet må bidra til at norske jobbskapere ikke utkonkurreres av utenlandske investorer, det være seg fra Europa, USA eller Kina. Uten lokale investorer er norsk næringsliv ille ute. Det er ikke noen tvil om at formuesskatten diskriminerer norske eiere som velger å bo i Norge og investere i Norge. Derfor må vi jobbe videre med å fjerne den forskjellsbehandlingen.

Det var vel representanten Knutsen som harselerte litt over høyresidens skatteretorikk og viste til eksempler fra USA. Jeg vil anbefale Knutsen å ta en tur over grensen, kanskje først og fremst til Danmark, men også til Sverige, og snakke med sine sosialdemokratiske kollegaer. De har et helt annet syn på hva skatt betyr for arbeidsplasser. Ikke minst kom det tydelig frem da danskene diskuterte sin skattereform (presidenten klubber) før vi vedtok vår i 2016 (presidenten klubber igjen). De sier at selskapsskatt er skatt på arbeidsplasser.

Presidenten: Presidenten understreker at det er viktig å overholde taletiden, og at når klubben går, er det bare å slutte å snakke.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [15:53:09]: Høyres parlamentariske leder, Trond Helleland, sa tidligere i debatten at vi i opposisjonen måtte være litt blidere, litt mer positive og optimistiske. Senterpartiet er positivt innstilt, og vi er optimistiske. Det oppdraget som vi har som folkevalgte i landets nasjonalforsamling når folk og bedrifter er rammet av en stor pandemi, er å gi trygghet til folk og sørge for at folk og bedrifter kan ha optimisme og framtidstro gjennom konkrete tiltak som virker i den praktiske hverdagen.

En av dem som jeg har blitt kjent med de siste månedene, en som virkelig har greie på det å være optimist, er en av medforfatterne til Jahn Teigens kjente sang «Optimist», Knut Meiner. Han har vært en sentral aktør i eventbransjen i Norge. Han har ventet i runde etter runde, hørt at det har vært fine ord med beskrivelse av at nå skal eventbransjen bli ivaretatt, nå skal reiseliv, som ikke har blitt godt nok ivaretatt, og andre bli ivaretatt. Så har han gått inn og sett på ordningene og blitt skuffet gang etter gang. Etter krisepakkeenigheten som regjeringspartiene og deres støtteparti Fremskrittspartiet står og skryter av her, var hans melding i avisen – som Høyre-medlem gjennom 40 år – at Høyre ikke hadde gitt ham én god grunn til å fornye medlemskapet. Det handler ikke bare om Knut Meiner som enkeltperson. Han kan sikkert klare seg gjennom krisen. Det handler i dette tilfellet, for eventbransjen, om 5 000 ansatte rundt omkring i hele Norge og ca. 30 000 frilansere som står i en svært alvorlig situasjon.

Tilsvarende, da jeg i forrige uke pratet med en restauranteier på Storo her i Oslo, sa han at i mars, da han så finansminister Jan Tore Sanner på tv, fikk han frysninger da han hørte finansministeren si at vi har et velferdssamfunn i Norge, og at vi skulle stille opp for hverandre i krisen. Så ser en, når det kommer til den praktiske virkeligheten, at de kompensasjonsordningene som ble utformet, ikke treffer, og at lånegarantiordningen ikke treffer. En sørger ikke for å bringe virksomheter gjennom krisen på en god måte.

Derfor må vi sørge for å innrette ordningene på en bedre måte. Når den praktiske virkeligheten som folk står i, ikke stemmer overens med de talepunktene som regjeringspartiene og støttepartiet Fremskrittspartiet kommer med i salen, er det talepunktene som må endres, og politikken som må endres. Vi må sørge for en krisepolitikk som bidrar til å ivareta arbeidsplassene og gir folk trygghet og forutsigbarhet gjennom krisen. Vi må sørge for å forsterke og forlenge kompensasjonsordningene, sørge for at inntektssikringsordningen for selvstendig næringsdrivende økes igjen, og at den gis varighet minst fram til sommeren, og sørge for alle dem som har vært permittert, og som nå står i fare for å bli sagt opp etter at perioden med permittering snart går ut. Det

er fint når statsministeren står her og snakker om at ja, det beste hadde vært hvis en hadde kommet seg i annet arbeid. Men for dem handler det om fortsatt å ha en fot innenfor, fortsatt å ha en trygghet i å kunne gå tilbake til sin arbeidsplass når krisen er over. Derfor er det klokt, når vi står i den største krisen for land og folk siden annen verdenskrig, at vi har kraftfulle tiltak og en plan både for å ivareta bedrifter og arbeidsfolk og for å sikre aktivitet og omstilling.

Til det som har blitt sagt fra flere talere her om reiselivsmomsen: Jeg hørte f.eks. representanten Breivik si at det får vi vurdere litt i løpet av året. Det er ikke sånn vi utformer skatte- og avgiftspolitikkk i Norge – at når det gjelder skatte- og avgiftsvedtak som ble gjort i statsbudsjettet, får vi se litt fram og tilbake hvordan ting utvikler seg. Vi må jo gi en langsiktig forutsigbarhet, og spesielt for dem som er hardest rammet, som ønsker å være optimister, men da må vi gi dem grunn til det.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [15:58:22]: Dette er den siste finansdebatten med den sitjande regjeringa. Det sa til og med statsministeren, la eg merke til, og det støttar eg.

Vi kan sjå tilbake på sju år der forskjellane har auka vesentleg. Det er rekordmange barn som veks opp i fattigdom, og det er rekordmange milliarderar. Dei store satsingane har gått til dei aller rikaste i landet, utan at regjeringa klarer å vise at dette har ført til fleire bedrifter. Snarare viser deira eigne tal og fakta at skattekutt til dei rikaste ikkje har noko med næringspolitikk å gjere. Det er ikkje næringspolitikk; det er forskjellspolitikkk dei har hatt som storsatsing dei siste sju åra.

Til og med i budsjettet for neste år, som i stor grad handlar om pandemi, har regjeringa klart å skrape saman litt ekstra pengar frå fellesskapet – til dei rikaste i landet.

Det har vore sju tapte år for miljø og klima. Regjeringa ligg langt bak sine eigne mål om å kutte utslepp, og med dette tempoet vil Noreg nå klimamåla fleire tiår for seint. Og da er det jo for seint.

Utan ein plan for grøn omstilling legg dei fram budsjett år etter år. Det einaste som følger ein viss grad av planmessigheit, er at dei rike skal få litt meir, og at talet på fattige barn skal bli litt høgare.

Sidan mars har vi vore inne i ei krise, ein pandemi. Vi har innført dei mest inngripande tiltaka i fredstid. På grunn av dette har mange fått det verre. Barn og unge har mista verdifull tid. Einsemd har blitt eit enda større samfunnsproblem. Og det er per 1. desember 195 800 heilt eller delvis arbeidslause. Det er 6,9 pst. av arbeidsstyrken. Mange bedrifter er ramma, anten det er kinoar, pubar, drosjar eller verft. Små og mellomstore bedrifter er spesielt hardt ramma. Regjeringa har møtt krisa på

sedvanleg vis. Ja, dei innfører krisetiltak og støtteordningar, men det er alltid litt for lite, alltid litt for seint. Det er alltid nokon som hamnar utanfor.

Resultatet er unødvendig liding, unødvendig arbeidsløyse, unødvendige konkursar.

Det er utruleg tøft å møte folk som er direkte hardt ramma av krisetiltaka: reiselivsaktøren som må skyte bikkjene sine fordi han ikkje kan ha dei lenger, folk som har bygd opp bedrifter frå grunnen av og hatt sunn økonomi i alle år, men som på grunn av den situasjonen vi står i no, ser heile livsverket sitt ramle saman. Det er tøft å sjå den situasjonen. Og det er heilt unødvendig at sunne bedrifter som har gått med overskot år etter år, ikkje får den hjelpa dei treng, fordi regjeringa skal byte ordning og ikkje er førebudd i det heile. Pengane kjem altfor seint, og mange unødvendige konkursar har kome. Det er heilt unødvendig.

Eg merkar at det på mange måtar går på tiltaksløyst laus hos mange – om dei klarer å reise seg igjen etterpå, om dei har energien til å gjere det. Det er det regjeringa i realiteten gneg laus på.

På bordet framfor oss no har vi også SVs alternative forslag. Der legg vi opp til både ein plan for grøn omstilling og ein plan for eit grønt skifte på folket sine premisser, der vi både bruker den situasjonen vi står i no, til å forme landet grønt, og tar vare på arbeidsfolk og aukar rettferda i samfunnet.

Vi har krisetiltak som omfattar langt fleire, som gjer at dei som i dag fell utanfor, fell innanfor, som varer lenger, og der nivået er høgare, sånn at ein faktisk hindrar folk i å gå dukken. Dette har vi plass til, og dette har vi råd til.

Vårt alternativ er det ikkje fleirtal for denne gongen. For børsspekulantar og oljedirektørar er rettferd og klimakamp ein trussel mot det livet dei lever. Regjeringa er jo deira allierte. Men for alle oss andre er rettferdig fordeling og klimaomstilling vegen til eit godt liv.

Vi vil snu perioden med pandemi, milliardærfest, arbeidsløyse, auka forskjellar og klimalamming med ei offensiv grøn omstilling på folket sine premisser. Vi vil bruke dei neste åra til å byggje landet grønt med ny næring, industri og infrastruktur, der forskjellane blir reduserte, klimamåla blir nådde og sentraliseringa blir snudd. Vi vil gjenreise ein politikk for likestilling og eit ryddig arbeidsliv og gi landet ei regjering utan høgrepopulistar.

Nils T. Bjørke hadde her teke over presidentplassen.

Rigmor Aasrud (A) [16:03:34]: Selv om Høyres parlamentariske leder mente at sola snart snur, har det vært et tungt år for mange, og det er ikke slutt. Med andre smittebølger kom nye permitteringer og nye folk som

er bekymret for om de kan betale regningene sine, og nyheten om at arbeidsplasser forsvinner.

Hvordan en krise blir håndtert i startfasen, definerer hele den videre håndteringen av krisen. Derfor var det helt nødvendig for oss i Arbeiderpartiet at vi fra første stund sendte et veldig tydelig signal om at ingen skulle bli stående alene. Det skal være sånn at fellesskapet stiller opp for deg, at inntekten din skal være forutsigbar selv om hverdagen ikke er det, at familien din er trygg, og at helsen din tas vare på når det er tungt.

Men er arbeidsfolk sikre på hva som kommer til å skje framover, og tenker på hva som skjer etter april hvis det ikke blir rom for lengre permitteringer? Blir nyttårsgaven en oppsigelse fordi permitteringsperioden utløper i april? Hvorfor vil ikke regjeringen allerede nå si at de stiller opp lenger for arbeidsfolk? Bedrifter etterlyser forutsigbarhet og er overrasket over at regjeringen ikke har på plass et system for å få betalt ut støttebeløpene. Det er ikke bare overraskende, det er faktisk dårlig politisk arbeid at man nok en gang ikke har systemer på plass for å sikre arbeidsplasser.

Etter år med kutt for de rikeste må det nå være arbeidsfolks tur. Derfor gikk Arbeiderpartiet i bresjen for arbeidsfolk da Norge stengte ned i mars. Det har gjort at mange har blitt rammet av permitteringer, men allikevel fått en anstendig lønn å leve for. Men mange milliardærer har fått mer enn det regjeringen mente var nok.

Det var helt nødvendig at regjeringen ikke fikk det som den foreslo, for når vi nå på overtid av overtida får et budsjettforlik, handler det om helt andre ting enn de 200 000 som står utenfor arbeidslivet. Alle som har blitt rammet av nedstengningen i år, men som er tilbake i jobb neste år, vil få en sommermåned nesten uten inntekt. Det betyr at en kvart million nordmenn vil ha dårligere kjøpekraft, mindre mulighet til å bruke penger på restauranter, hoteller og reiselivsvirksomhet i en tid da disse bedriftene sårt trenger kunder. Det er også grunnleggende urettferdig. Hvorfor har vi råd til å gi de 1 000 rikeste personene i dette landet en sjampanjeflaske om dagen i skatteuttak, mens vi ikke har råd til å gi dem som har blitt arbeidsledige i år, penger til å ta med familien sin på en liten ferietur neste år?

Vårt forslag om å gjeninnføre ferietillegget på dagpenger som Solberg-regjeringen har sagt er galskap, er helt rettferdig. Det er vårt forslag som sørger for rettferdighet, og det er ikke galskap.

Helt fra 2017 har Arbeiderpartiet foreslått å følge det som var intensjonen i pensjonsreformen, at pensjonen skulle reguleres med gjennomsnittet av lønn og pris. Vi foreslo det senest i trontaledebatten. I forliket kommer det endelig en ny beregningsmåte, men bare for 2021. Hvorfor vil ikke regjeringen si at de skal rette

opp igjen urettferdigheten også i årene som kommer? Vi mener det trengs en permanent endring, slik vi har foreslått flere ganger, men vi har blitt nedstemt hver eneste gang.

Vi har vært gjennom en krevende tid, og det er ikke over. En pandemi har vært en del av de krisescenariene som helsevesenet har planlagt for, og vi visste at det ville få konsekvenser for resten av samfunnet. Mennesker rammes, ulikheten vil skyte fart om ledigheten biter seg fast. Derfor må vi stille opp for arbeidsfolk, alltid, for å sikre folk inntekter og trygge arbeidsplasser. For Arbeiderpartiet vil det også gjelde for dem som i juli 2021 går feriemåneden i møte nesten uten inntekter. Det er ikke galskap å gi folk feriepenger. Det er rettferdighet. Nå er det arbeidsfolks tur.

Vetle Wang Soleim (H) [16:08:39]: 2020 har vært et år som har satt samfunnet vårt på prøve. I den første tiden handlet det om å håndtere de akutte konsekvensene av at regjeringen stengte landet 12. mars. Det gjaldt permitteringsregelverk og utsettelse av skatter og avgifter. I tiden som fulgte, handlet det om å få på plass ordninger som sikret næringslivet støtteordninger som skulle sørge for at de kom seg over kneika. I den tredje fasen handlet det om veien ut av krisen. Nå er vi tilbake i en ny smittebølge, og vi må igjen handle deretter. Men det behøver ikke å bety at de tankene vi har gjort oss om veien ut av krisen og omstillingen av norsk økonomi, ikke kan være med oss samtidig.

Jeg vil takke mine kollegaer i finanskomiteen, regjeringens medlemmer, især finansministeren, embetsverket i departementene og vår stab her på Stortinget for den enorme innsatsen som er lagt ned gjennom dette året. Likevel vil jeg understreke at det er ikke oss det er vondest for i denne situasjon. Det er de mange titalls tusen nordmenn som nå går en veldig usikker jul i møte, og det gjelder dem som er berørt av koronaviruset.

Man har det som tryggest i livet når man har en jobb å gå til og en god helse. Dette henger ofte også sammen. Har man arbeid, har man nettverk, en grunn til å stå opp om morgenen, egne penger og frihet til å fylle livet med mer av det man ønsker. Det er nettopp derfor det å skape mer og inkludere flere er så viktig for Høyre. Det er vår visjon for et samfunn der alle kan bidra med sitt, og der vi har et næringsliv som skaper verdier og flere jobber.

Det er til det siste at jeg mener vi ser et helt soleklart skille mellom de fire samarbeidspartiene og venstresiden. Vi forstår at det er kun gjennom et aktivt og blomstrende næringsliv at vi har penger til å fordele ut til gode formål. Det er kun gjennom økonomisk vekst vi kan legge til rette for velstand og flere jobber. Det er kun gjennom markedsadgang til omverdenen vi kan sikre alle

eksportbedriftene langs vårt langstrakte land kunder å selge sine varer til. Og det er kun gjennom forutsigbare og forbedrede rammevilkår bedriftene tør å satse mer og får rom til å investere. For samtlige av disse punktene er det partier på venstresiden som har det som sin politikk å gå motsatt vei.

Så la meg fokusere på det siste – rammevilkårene, som skatter og avgiftsopplegg. Vi har SV, som vil øke skattene med 18 mrd. kr, Miljøpartiet De Grønne, som vil ligge litt over 30 mrd. kr, og Rødt, som ligger litt under 30 mrd. kr. Og vi har Arbeiderpartiet, som vil øke skattene med 7 mrd. kr. Felles for dem alle er at disse skatteøkningene i tillegg til å treffe vanlige innbyggere treffer norsk næringsliv hardt, og det på det verst tenkelige tidspunktet.

Over hele landet er det nå norske bedriftseiere som står med blodrøde tall allerede. Og hva er det venstresiden mener er løsningen? Jo, at man skal ta mer penger ut av bedriften, en bedrift som allerede er blakk, for å betale en skatt som venstresiden ønsker å sitte her i Oslo og fordele ut igjen. Istedenfor å la bedriftseierne sitte igjen med pengene, omstille seg og investere for framtiden og ansette flere, mener venstresiden at det er et riktig grep fordi det alltid dreier seg om de aller rikeste. Er eierne av det lokale verftet, bilverkstedet, klesbutikken eller kiosken de aller rikeste i samfunnet vårt? Eller er de jobbskapere og verdiskapere som trenger oss politikere med på laget nå mer enn noen gang? Er det god distriktpolitikk å flytte opptjent kapital vekk fra de områdene i landet der verdiskapingen skjer, og inn på et kontor i Oslo, der man skal bestemme hva det skal gå til? Jeg mener ikke det. Jeg mener god distriktpolitikk handler om å la penger være igjen der de tjenes, slik at større verdier kan bli skapt.

Vi er nødt til å skape mer, ikke skatte mer. Det er nesten paradoksalt at vi har en venstreside i norsk politikk som vil forsterke alle kompensasjonsordninger ytterligere, men bare for at bedriften skal overleve lenge nok til kanskje å klare å betale deres økte skatter. Jeg har ofte spurt hvem det er i norsk næringsliv venstresiden snakker med når de foreslår å øke skattene målrettet mot norsk eierskap, men svaret uteblir. Kanskje kan denne debatten være et godt tidspunkt for å få et svar på det spørsmålet.

Sivert Bjørnstad (FrP) [16:13:25]: Fremskrittspartiets budsjettforslag vil ta landet i en ny og bedre retning. Det er et budsjett som hvis det hadde fått flertall, ville ha flyttet makt og myndighet bort fra oss politikere og ned til folk flest. Det ville ha medført at norske skattebetalere kunne ha beholdt vesentlig mer av sin egen inntekt og formue og disponert det til det som er viktig for dem og deres familie. Det er et budsjett som trygger

hverdagen til folk flest: trygghet for at jobben består, også i morgen og til neste år, trygghet for at man får hjelp når man trenger det, at man ikke må stå i kø fordi flertallet i denne salen mener at det offentlige i praksis skal ha monopol på å behandle mennesker, trygghet for at man har et tilstedeværende politi som er der når kriminaliteten skjer, og et forsvar som er kampklart og kompetent, trygghet for at foreldre fortsatt kan sende barnet sitt i den barnehagen de selv ønsker, uavhengig av om den er offentlig eller privat.

Vårt budsjettforslag bygger hele landet, fra Agder til Finnmark, vei, jernbane, kyst og bredbånd. Det ville ha ført til mer leting på norsk sokkel, til glede for velferden til dagens og framtidens innbyggere av Norge.

Vi får ikke gjennomslag for all vår primærpolitikk når vi voterer senere i dag, sånn er ikke Stortinget sammensatt. Men i budsjettforliket med regjeringspartiene drar vi politikken kraftig mot høyre. Når avgiftene neste år reduseres med over 7 mrd. kr, betyr det noe for folk flest. Avgifter betales av alle, uavhengig av om man er kong Salomo eller Jørgen hattemaker. Det er ikke vi i denne salen som vil merke dette mest, det er det de nederst ved bordet som vil gjøre.

Med dette grepet vil avgiftene i sum ha gått ned totalt siden 2013. Da Senterpartiet sist styrte landet, økte avgiftene med nesten 5 mrd. kr. Det betyr noe hvem som har hånda på rattet. I dette tilfellet, som i mange andre, skal vi være glade for at det ikke er Senterpartiet.

I Fremskrittspartiet tror vi at mange reiser til Sverige for å handle snus, brus, snop og alkohol. I Senterpartiet tror man at folk reiser til Sverige for å handle knekkebrød, kaviar og salami. Noen gjør sikkert det, men i debatten om grensehandel må det være greit å si at det framstår som grenseløst naivt å tro at det er det i stort som driver svenskehandelen. Samme hvem man spør, om det er varehandelen, om det er næringsmiddelindustrien, om det er LO, Virke eller NHO, peker alle på det samme: Avgiftene på lokkevarer er det som betyr aller mest.

I går bekreftet de store kjedene at avgiftskuttene vil komme norske forbrukere til gode, krone for krone. Det er godt nytt for produsentene av varene. Det er godt nytt for varehandelen. Og det er godt nytt for oss som forbrukere. 3,7 mrd. kr på lavere grensehandelsavgifter er en veldig god start, men langt fra nok for å stoppe svenskehandelen. Før det skjer, må dette gjentas hvert år de neste fire årene også. Da begynner det å monne, og da er våre avgifter harmonisert med de svenske. Vårt mål er at vi kommer dit.

Vi skulle gjerne sett at inndekningen i dette budsjettforliket hadde sett annerledes ut. I vårt alternative budsjett er det en rekke reelle politiske prioriteringer

som fører til at når noen får mer, får andre mindre. Vi skulle gjerne ha sett kutt i engangsstønad, NRK, mediestøtte, Kulturrådet, Operaen, Fylkesmannen, jordbruksavtalen, Langskip, direktorater, departementer, råd, tilsyn og etater. Kutt i antallet kvoteflyktninger og bistand kunne potensielt ha frigjort milliarder av kroner som vi kunne ha brukt på treffsikre tiltak. Dessverre var regjeringspartiene i veldig liten grad interessert i å snakke om dette. Konsekvensen av det ble til slutt trillebårlass på trillebårlass med oljemilliarder. Det var ikke vårt primære ønske, men det var det eneste som var mulig å tilby fra regjeringspartiene.

Det er langt fra noe perfekt budsjett som vedtas her i dag, men det er et budsjett som kan bety noe for mange enkeltmennesker rundt omkring i det ganske land.

Anniken Huitfeldt (A) [16:18:35]: På fredag fikk jeg en skikkelig klump i halsen da jeg så på Dagsrevyen. En dame fra min hjemkommune, Eli-Anne Zahl, elsker jobben som renholder på flyplassen på Gardermoen, men rett etter intervjuet fikk hun vite at hun hadde mistet jobben, og det hadde mannen hennes gjort rett før.

Det er alvor nå. Det er ikke så mange lenger som ler og sier: Ja, ja, det er godt med en liten koronapause – slik enkelte gjorde da Norge stengte ned i vår. Da kunne vi gå ut i sola og våren og sitte ute. Nå i desember er det blitt kaldere og mørkere, og de strenge restriksjonene på hvor mange vi kan møte, gjør at mange eldre opplever ensomhet, og mange mister jobben. Nå er det ikke så mange som smiler lenger.

For alle dem som har mistet jobben i luftfarten, er det en fattig trøst at flytrafikken skal ta seg opp fram mot 2025. Arbeidsløsheten rammer alltid dem som har minst, aller mest, og det kommer til å ta lang tid før det tar seg opp i det området der jeg bor. Noen får nok jobben tilbake når vaksinene kommer og vi kan gå på kafé og reise igjen, men for alle dem som har vært ledige og permittert i deler av 2020, kan sommeren 2021 bli ganske tøff. Mens alle de som har jobb, får feriepenger som vanlig, får de som er permittert eller ledige, ikke feriepenger for den tida de har vært utenfor arbeidslivet. Det utgjør generelt 12 000 kr i snitt per person som har vært ute av arbeidslivet i deler av 2020.

Så kan jo Trond Helleland si her på Stortingets talerstol at vi burde smile mer. Men ungene til dem som har vært uten jobb i 2020, kommer seg kanskje ikke på ferie neste sommer. Det er ikke noe å smile av. Det er faktisk til å grine av. Det er altså ikke penger som kan prioriteres i dette budsjettet.

Det er et par spørsmål som gjenstår etter budsjettavtalen i går som jeg gjerne vil at Høyre skal svare på. Det ene handler om et område som er viktig for meg i

bistandspolitikken, og det handler om kvinners rett til å bestemme over egen kropp, rett til prevensjon og abort. Det finnes vel knapt noen mer effektiv form for bistand enn den som kan gjøre kvinnene selvstendige, som gjør at de kan delta i yrkeslivet, og at de selv kan bestemme hvor mange unger de vil ha. Men i en sen nattetime, selv om regjeringa sier at den på sikt skal øke bidragene til prevensjon og abort, er det dette området man kutter på – 86 mill. kr – av alle ting. Ikke fordi bistandsbudsjettet som sådant reduseres – nei, det skal være like høyt, men det er altså bidragene til prevensjon og abort. Jeg mener at Høyre må svare på hvorfor de prioriterer på den måten. Jeg synes det er en helt gal prioritering.

Så til det andre spørsmålet jeg må be Høyre avklare: Nå er det jo full mundur utenfor, i studio i VG, som går på Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet og måten de tolker bestemmelsene om at de skal prioritere kristne asylsøkere, på. Kristelig Folkepartis statsråd Ulstein sa til meg her i spørretimen i går at det innebar ingen forskjell. Det samme hørte vi på Dagsnytt 18 i går – det var det samme. Fremskrittspartiets Siv Jensen og Sylvi Listhaug sier at nei, Kristelig Folkeparti tar feil, de har fått til store endringer. Da må nesten Høyre, hvis de ikke bare ønsker å la disse andre partiene krangle – vi lar de andre krangle, og så kan vi på en måte framstå som rolige bak – komme opp her og avklare for Stortinget i dag. Det er inngått et budsjettforlik en sen nattetime. To av de partiene som har underskrevet avtalen, er totalt uenige om hva den innebærer. Spørsmålet er rent konkret: Skal det gis noen nye styringssignaler i asylpolitikken på bakgrunn av bestemmelsene i den avtalen som ble inngått mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet? Det må nesten vi i Stortinget få svar på.

Michael Tetzschner (H) [16:22:57]: I motsetning til forrige taler tror jeg heller jeg skal snakke om statsbudsjettet – ikke om asylpolitikken.

En typisk norsk budsjettdebatt dreier seg ofte om å bruke mer penger til nye formål. I konkurransen mellom opposisjonspartiene gjelder det å bruke mer penger enn de andre. Så raskt har det gått i år at partiene ikke engang har fått tid til å skrive de nye tallene inn i sine alternative budsjetter.

Vi har også i dag merket et tradisjonelt skille i debatten. Det går på holdningen som det borgerlige flertallet har, og holdningen som opposisjonen har til det som bærer velferdssamfunnet. Jeg tenker på holdningen til privat sektor, privateide bedrifter, enkeltmannsforetak og bevisstheten om at samfunnets bærebjelke faktisk ikke er kommunene, men menneskene, familiene, bedriftene.

Når staten lempet på skatter og avgifter, styrkes det sivile samfunn. Men vi ser også her i dag venstresidens

gjennomgående manglende tillit til at vanlige familier, enkeltmennesker og bedrifter treffer fornuftige valg, og forståelse for at lønnsomme arbeidsplasser ikke er noe vi kan kjøpe oss, men at de som har nye ideer, tilbyr nye produkter eller tjenester som andre vil etterspørre i et marked. Det er disse igangsetterne som skaper arbeidsplasser – enten ved å øke produktiviteten i kjente bransjer eller ved å etablere helt nye. Det er snakk om risikovillig kapital, nye og mer effektive arbeidsmetoder, nye patenter, nye produkter, markedsføring og marked.

Det var nødvendig å vedta de store stimuleringspakene for å berge sunne virksomheter som var lønnsomme før koronaen, og sikre at disse ikke gikk tapt. Men overføringer kan over tid ikke erstatte bortfall av kunder og marked. Og det kommer til å bli et vedvarende press også mot bevilgende myndigheter om å opprettholde overføringene fordi man venner seg til dem. Det Norge ikke trenger på den andre siden av pandemien, er en overdimensjonert offentlig sektor eller et semioffentlig næringsliv.

Jeg la merke til at representanten Slagsvold Vedum sa at man skulle bruke kommunene som motkonjunkturtiltak. Det var et meget interessant utsagn. Tanken bak slike motkonjunkturtiltak er nettopp at de bygges ned og fjernes helt når høykonjunktoren igjen innfinnes. Er det da slik at Senterpartiet vil bygge ned kommunesektoren til tidligere nivåer når oppgangen melder seg? Det har jeg ikke noen tro på.

Andre talere har påpekt at Arbeiderpartiets leder i NRK i morges ikke ville redegjøre for om Arbeiderpartiet vil beholde de avgiftslettelsene som innføres for å hindre handelslekkasje i grensestrøkene. Det som derimot er sikkert, er at Arbeiderpartiet kommer til å fortsette der de slapp i 2013, med å bruke stadig mer av andre menneskers penger hvis de kommer i regjeringsposisjon.

Det som bør være den største bekymringen for næringslivet og skattebetalerne, er nettopp denne regjeringsposisjonen. Hvis regjeringen ser ut i nærheten av det målingene antyder, vil det være med et Arbeiderparti som kommer til å ende som et mindretall i et nytt flertall. Regjeringen vil i så fall bestå av et flertall som vil si opp EØS-avtalen. Og inntil det eventuelt kan skje, vil de motarbeide den og sette områder ut av kraft ved bruk av reservasjonsretten.

Det er et spørsmål om Arbeiderpartiet har kraft til å kjempe seg igjennom på de områdene som betyr mest for næringslivet og dermed arbeidsplassene. Vil de velge Oslo-modellen, der vi har et byråd som i stort har overlatt trafikkreguleringen til Miljøpartiet De Grønne og skolen til SV? Vil Arbeiderpartiet stå opp mot SV og Senterpartiet for å hindre at de ødelegger EØS-avtalen? Jeg tviler, for Arbeiderpartiet har allerede i opposisjon vist

vaklevorenhet når det gjelder å stå sterkt på EØS-avtalen.

Vi vet at det å tilhøre det indre marked forutsetter at man aksepterer de fire frihetene. Det er ingen mellomting der – ingen som får unntak fra det. Det betyr at hvis man fikler med EØS-avtalen, er vi også ute av det indre marked. Det er kanskje ikke de som er mest bekymret for næringslivet, som vil ha oss med på en slik galei.

70 pst. av norsk eksport går til EØS-området. Medregnet olje og gass går omtrent 80 pst. av all norsk eksport til EØS-området. Man skjønner hvilke verdier det er snakk om, hvilket betydelig antall arbeidsplasser og dermed også hvilken finansiering av velferdsstaten det vil stå om.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [16:28:12]: Dette årets statsbudsjett har vært spesielt krevende. Grunnen er, som alle vet, at det er store utgifter, det er store krisepakker – vi kommer til å slite lenge.

Det er i sånne tider at vi burde spare der vi kan, men det er en svakhet ved dette hus at det er en manglende evne og vilje til å prioritere. Fremskrittspartiet har lagt fram forslag til innsparinger på en rekke områder som er omtalt av tidligere talere, men det er ingen vilje til å prioritere som man bør.

Enkeltpersoner og bedrifter har ofret og mistet alt. Det er nesten ingen som er blitt skjermet i den pågående krisen – bortsett fra asylsøkere og flyktninger, som man ikke har ønsket å røre. Asylsøkere har hatt fri tilgang over grensene hele veien, og det har ikke vært mulig å få med regjeringspartiene på å senke antall kvoteflyktninger midt i en krise.

Som kjent er det å ta imot kvoteflyktninger meget kostnadskrevende. Grunnen til at Fremskrittspartiet ønsker å redusere antall kvoteflyktninger, er ikke at vi ikke ønsker å hjelpe, men det er faktisk sånn at å hente kvoteflyktninger til det som er verdens dyreste land å bo i, er den dyreste og dårligste måten å hjelpe på.

Hvis vi har en sum penger som vi ønsker å hjelpe mennesker med, er vi garantert å nå ut til å hjelpe færrest mulig ved å hente de menneskene hit. Vi vet også at dagens politikk bidrar til å lokke mennesker ut på en farlig reise, som for mange ender i lidelse og død. Mange ender i grusomme leire. Vi har sett at andre deler av verden, f.eks. Australia, løste problemet med båtmiгранter som druknet i håp om å nå asyl. Ved å si nei til båtmiгранter som kom for å søke asyl, klarte man å redusere antall drukninger til null over natten.

Vi står faktisk i en situasjon hvor vi kan velge. Vi kan velge å hjelpe langt flere av dem som trenger det, mye mer, samtidig som vi sparer penger i en krise i Norge – og samtidig som vi hindrer at mennesker dør på en farlig reise. Samtidig kunne vi ha unngått at pengene forsvin-

ner, og at asylindustri styres av kyniske menneskesmuglere og kriminelle bander. Men det er ingen vilje til å velge de løsningene som vi vet kunne ha fungert.

Fremskrittspartiet legger i dag fram et budsjett som innebærer null kvoteflyktninger, men det kommer til å bli nedstemt. Det er ikke Fremskrittspartiets budsjett som i dag kommer til å bli vedtatt, men vi har vært med på å forbedre det – vi har dratt det i riktig retning. Vi skjerper underholdskravet til familieinnvandring. Nå kan man ikke lenger bruke introduksjonsstønad som et grunnlag for underholdskravet. Det vil bety noe – det vil bety mer reell forsørgelse for dem som kommer. Vi øker også botidskravet fra tre til fem år, noe som innebærer at vi vil ha større mulighet til å avdekke juks, vi vil ha større mulighet til å sende folk hjem igjen for å være med og bygge opp hjemlandet når det er trygt, og det vil også være med på å avvise asylsøkere med dårligere grunner. Asylsøkere med dårligere grunner vil velge seg andre land dersom de vet at de vil bli sendt tilbake når det er trygt.

Vi har også fått gjennomslag – når vi nå ikke får redusert antall kvoteflyktninger – for at man skal prioritere å hente kristne minoriteter. Jeg synes det er veldig rart at det virker å være for Kristelig Folkeparti det er vanskeligst å bli med på å prioritere kristne flyktninger. Debatten etter forliket synes jeg har vært meget spesiell. Det er blitt trukket opp en redsel for at man kan bidra til å skape illusjoner om koblinger mellom Vesten og kristne dersom vi velger å hente kristne flyktninger til Norge. Jeg synes det er rart at det skulle være noe problem om det skulle være koblinger mellom Vesten og kristne flyktninger, men jeg synes vi skal sette pris på den gode gjerningen det er (presidenten klubber) å hente kristne flyktninger til Norge.

Presidenten: Då er tida ute.

Statsråd Kjell Ingolf Ropstad [16:33:34]: Jeg hater korona, var det en jente på 13 år som skrev. Det er ikke vanskelig å slutte seg til det. 2020 har vært et krevende år for veldig mange. Vi har dessverre opplevd at 350 mennesker har mistet livet på grunn av korona til nå. Det er nesten 200 000 mennesker som er arbeidsledige eller permittert.

På grunn av korona har vi måttet endre vanene våre og måten vi opptrer på. Vi flyr mindre. Vi tar mindre tog. Vi bruker bussen mindre. Vi kjører mindre taxi. Det er færre overnattinger eller kurs på hotellene, færre på restaurantene, osv., osv. Det er rett og slett mange mennesker som er i en krevende situasjon, og mange bedrifter som er i en krevende situasjon.

Jeg hater korona. Jeg ønsker bare å gi farmor en klem – dette skrev 13-åringen videre. Jeg tror det er mange som vil kjenne seg igjen i det også. Det er lenge siden

vi har gitt folk en klem – det flotte med å møte hverandre og gi hverandre en klem.

Vi leser om flere situasjoner som vi ser er krevende, og som er rørende: Mennesker som er ensomme. Ungdommer som opplever at russetida er avlyst. Studenttilværelsen blir på en helt annen måte. Det er færre aktiviteter for de unge. Voldsutsatte barn kan måtte tilbringe mer tid med en voldsutøver. Folk som hadde det vanskelig fra før, kan ha fått det verre.

Dette er bakteppet for det budsjettet vi har lagd, og som blir vedtatt i dag. Målet vårt er å ta Norge ut av krisa. Vi skal klare å inkludere flere mennesker, vi skal klare å ta vare på de utsatte, og vi skal skape flere bedrifter og flere arbeidsplasser.

Derfor løfter vi antall tiltaksplasser i dette budsjettet med 7 000 for å gi hjelp til dem som har falt utenfor arbeidslivet. Vi får flere studieplasser, slik at mange av dem som før har fått avslag, eller som nå kanskje har mistet jobben – eller ikke får jobb – kan studere videre og bygge kompetanse. Vi har utvidet permitteringsordningen til 52 uker ut juni 2021, slik at de som har bærekraftige bedrifter, som vil komme seg når krisen er over, skal kunne få kompetansen og de viktige arbeidstakerne tilbake.

Når jeg hører på debatten, vil jeg også minne om at vi har sikret viktige sosiale ordninger, som f.eks. økt kompensasjonsgrad for dem som er arbeidsledige eller permittert. Vi har bedret ordningene for sykepengen, og vi har sørget for flere omsorgsdager.

Det er et budsjett som er målrettet for å hjelpe utsatte grupper. For eksempel er det for eldre enighet om 400 mill. kr for å sikre tiltak mot ensomhet, tiltak for å skape flere aktiviteter der det er mulig, tiltak for å legge til rette for besøk, tiltak for fellesskap rundt måltider – eller for utsatte unge at man kan gjennomføre flere aktiviteter, at vi sikrer at man kan være på skolen, og at de som har tapt progresjon, skal få mulighet til å kunne ta igjen noe av det. Vi har alle sett at det også er bekymring knyttet til psykisk helse, og derfor er det et kraftig løft når det gjelder opptrappingsplanen for barn og unge i dette budsjettet.

Det blir sagt at det kinesiske tegnet for krise betyr både krise og mulighet. Jeg er litt usikker på om det er sant, men det er i hvert fall et godt bilde. Midt i krisen er budsjettet tilpasset med kompensasjonsordninger, med tiltak for de bedriftene som av ulike hensyn ikke kan ta imot like mange restaurantgjester og hotellovernattinger, eller som har andre utfordringer. Men det er også tiltak for å skape nye bedrifter.

De utfordringene vi hadde før koronaen kom, er der også i dag. Kanskje er de til og med forsterket. Derfor er det også et langsiktig perspektiv for å bruke krisen til å bygge det samfunnet vi skal ha framover. Derfor er Lang-

skip, karbonfangst og -lagring, et viktig tiltak som også ligger der. Derfor er all satsingen på å skape nye bedrifter så viktig.

Vi skal bygge det bærekraftige velferdssamfunnet som sikrer barna våre et godt liv framover. Derfor styrker vi familiene. Vi har økt barnetrygden med 8 200 kr de to siste årene. Fritidskortet for å sikre barn og unge aktiviteter blir videreført og styrket – og ikke minst samarbeidsstrategien for barn i lavinntektsfamilier.

Det er et budsjett som løfter det internasjonale perspektivet. I dag kom nyheten om at FN frykter at én milliard mennesker kan komme i fattigdom på grunn av korona. Det er en lang nedgang som nå er snudd med tilbakegang. Derfor er jeg stolt. Jeg er stolt over at vi skal gi 1 pst. bistand. Vi skal fortsatt kjempe for verdens fattigste. I en slik tid er jeg også stolt over at vi skal ta imot 3 000 kvoteflyktninger og stille opp for mennesker som er på flukt.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Kari Henriksen (A) [16:38:48]: Jeg la merke til at statsråden avsluttet med at regjeringa skulle bygge det bærekraftige velferdssamfunnet, og da tror jeg ministeren må ha glemt et ord, for det bør stå «ned» etter «bygge», for det er det vi ser.

Vi ser at køene foran matutdelinger vokser, køene for å gi barna fritidstilbud vokser, køene for å få gratis gaver til familier, sånn at barna kan få gå i bursdag, vokser. Vi har 102 000 fattige barn i Norge i dag. Det er mer enn noen gang. Vi har barn i barnevernet, som skriker etter flere stillinger, men det er det ikke penger til, og vi har karakterbaserte opptak og en kommersialisering av alle velferdstilbud, noe som splitter folk.

Kristelig Folkeparti sliter, og flere markante medlemmer har meldt seg ut – sist i dag eller i går en tidligere fylkesleder nede hos oss, vi har hatt mange som har meldt seg ut. Ser ministeren at det er en sammenheng mellom politikken og utmeldingene?

Statsråd Kjell Ingolf Ropstad [16:39:56]: Når jeg har hørt på Arbeiderpartiet i dag, er det nesten så en skulle tro at det er regjeringas skyld at vi har en pandemi i landet. Det er som jeg sa i mitt innlegg, at jeg slutter meg til denne 13-åringen: Jeg hater korona. Det er en forferdelig situasjon for mange mennesker.

Ja, det er blitt flere mennesker som har mistet jobben. Jeg er bekymret for de familiene som går jula og neste år i møte med usikkerhet om jobben vil bestå. Det er derfor dette budsjettet er så målrettet, enten det er for å skape nye arbeidsplasser for å inkludere flere eller for å ta vare på de utsatte gruppene. Vi har også lagt fram nysalderingen, der vi f.eks. gjør det vi kan i dialog med

frivillige organisasjoner for å gjøre mer for å hjelpe dem som sliter.

Jeg besøkte Frelsesarmeen, som delte ut matpakker, og de fortalte det samme: Det er flere som trenger mat. Vi skal være der og hjelpe dem. Men det de også sa, som var minst like viktig, var at folk følte at det var noen som brydde seg når Frelsesarmeen kom.

Det er store utfordringer, og det er derfor vi skal stå sammen for å slå ned smitten, få mindre smitte i samfunnet. Det er det som gjør at vi kan åpne opp og igjen få trygget arbeidslivet og få trygget situasjonen for disse familiene.

Kari Henriksen (A) [16:41:03]: Jeg er veldig glad for at Frelsesarmeen stiller opp når staten ikke gjør det. Det er veldig bra, men det vi ser, er en storstilt nedbygging av de felles velferdsordningene vi har. Vi ser et skifte i politikken fra det å satse på offentlig velferd gjennom offentlige sykehus, offentlige skoler, offentlige barnehager og offentlig barnevern til en kommersialisering. Det betyr at det er noen mennesker som får råd til å bruke de kommersialiserte tjenestene, mens andre ikke får det. Det er å splitte mennesker. Det er ikke å samle.

Det vi ser i regjeringas politikk, er at det blir flere fattige. Forskjellene øker og øker og har gjort det de siste årene. De tiltakene Ropstad peker på, er ikke tiltak som vil imøtekomme den utviklingen.

Mitt spørsmål var: Tror Ropstad at det har noen sammenheng med politikken at så mange melder seg ut?

Statsråd Kjell Ingolf Ropstad [16:42:04]: Jeg har ikke engasjert meg i politikken for at Kristelig Folkeparti skal gjøre et fantastisk godt valg, og at det er det viktigste. Jeg har engasjert meg i politikken for å bety en forskjell i menneskers liv i positiv forstand. Når jeg hører den beskrivelsen til Arbeiderpartiet, blir jeg helt – ja, jeg vet ikke helt hvilket begrep jeg skal bruke.

Jeg er for en sterk velferdsstat som skal være der med et sterkt sosialt sikkerhetsnett for dem som faller utenfor. Derfor har vi styrket mange av de ordningene. Men det er en fundamental forskjell på meg og Arbeiderpartiet i at jeg snakker om et velferdssamfunn. For staten er der for å hjelpe Frelsesarmeen med noen ekstra midler som genererer enormt mye frivillighet og frivillig innsats. At det er kaldt at Frelsesarmeen gjør en jobb på vegne av staten og folket, er en virkelighetsbeskrivelse som jeg bare ikke kan forstå.

For å bygge et varmere samfunn trenger vi å styrke de små fellesskapene, vi trenger å styrke familiene, vi trenger å styrke lokalsamfunnene, og da er frivilligheten enormt viktig. Derfor er jeg også stolt av at vi har en så tydelig satsing på f.eks. Frelsesarmeen og andre organisasjoner som gjør en fantastisk jobb.

Sivert Bjørnstad (FrP) [16:43:15]: Både Ropstad og statsministeren var i sine innlegg innom det sosiale aspektet i budsjettet. Ropstad trakk sågar fram satsingen på ensomme eldre, men droppet elegant å nevne at det var det Fremskrittspartiet som fikk inn i budsjettforliket. Han glemte også å nevne de andre usosiale tiltakene som lå i regjeringens forslag til budsjett. Det lå inngenting til pensjonister, verken minstepensjonister eller de øvrige, med tanke på økt kjøpekraftsutvikling, det lå målrettede kutt inne til de private barnehagene – ellers snakker Kristelig Folkeparti ofte varmt om valgfrihet for familiene – og han nevnte heller ikke forslaget om å gjøre helsehjelp dyrere for omtrent en million nordmenn.

Mitt spørsmål er ganske enkelt: Er Ropstad fornøyd med at Fremskrittspartiet har gjort dette budsjettet mer sosialt?

Statsråd Kjell Ingolf Ropstad [16:44:08]: Jeg er veldig godt fornøyd med mange av forslagene som Fremskrittspartiet forhandlet inn, og så er det andre som jeg er mindre fornøyd med. Men det er helt riktig som representanten sier, det er mange ting som jeg var glad for at vi fant sammen om, f.eks. når det gjelder tiltak for å bekjempe ensomhet blant eldre. Der har vi et fantastisk prosjekt – apropos forrige replikk også – i regi av frivillige organisasjoner, fordi vi ser at det i mange av disse tilfellene ikke er staten som klarer å nå best ut. Det er mye kreativitet og innovasjon blant de frivillige.

Men når det gjelder egenandelene, må jeg si at der mener jeg vi tar et viktig grep med å slå sammen de ulike takene, tak 1 og 2. Vi hadde en målrettet ordning som gjorde at mange kronikere, noen av de mest syke, fikk lavere egenandel, mens noen av oss andre fikk høyere. Så fant vi en løsning sammen med Fremskrittspartiet der vi slo sammen takene og også senket det ytterligere. Det mener jeg var en god løsning, og det var jeg fornøyd med.

Kjersti Toppe (Sp) [16:45:19]: Senterpartiet har i Stortinget vore ein pådrivar for å sikra barn i barnevernet helsehjelp på lik linje med andre. Forutan ei stor satsing på BUP og psykisk helsearbeid i kommunane i budsjettet for neste år prioriterer Senterpartiet å øyremerkja midlar til helsekartlegging ved omsorgsovertaking. Riksrevisjonens rapport om statlege barnevernsinstitusjonar, som kom i haust, inneheldt sterk kritikk, og han viste at behova til barna ikkje vert godt nok kartlagde ved val av barnevernsinstitusjon. Manglande informasjon om behova til barna før plassering i institusjon kunne ifølgje Bufetat sjølv forklarast med ventetid på informasjon om barnet frå psykisk helseteneste. Så når budsjettavtalen inneheld kutt til offentlege sjukehus, er det derfor grunn til bekymring.

Mitt spørsmål til statsråden er: Kan han garantera at barn i barnevernsomsorg i 2021 slepp å venta på hjelp frå barne- og ungdomspsykiatrien, og at barn i barnevernet får helsehjelp på lik linje med andre barn i Noreg?

Statsråd Kjell Ingolf Ropstad [16:46:19]: Tusen takk for et veldig viktig spørsmål. Jeg har lagt merke til at det også i komiteen er et stort engasjement knyttet til dette spørsmålet, og det er jeg veldig glad for.

I budsjettet for neste år har jeg sammen med helseministeren utarbeidet et forslag knyttet til nettopp helsekartlegging for å få et bedre bilde av hvilke utfordringer barn har når det går mot en omsorgsovertakelse. Som representanten beskriver, og som jeg er godt kjent med, er vi dessverre i en situasjon der veldig mange barn, spesielt de som havner på institusjon, har store psykiske helseutfordringer. Derfor ligger det 25–30 mill. kr til disse forslagene, og vi er i gang med å utvikle den kartleggingen når det gjelder helse. Jeg har stor tro på at det vil bedre situasjonen for dem, sånn at vi får et bedre bilde av det, og at det ikke minst kan gi dem en bedre plassering og også bedre helsehjelp.

Kjersti Toppe (Sp) [16:47:17]: Takk for svaret. Det er veldig bra at det har come eit prosjekt når det gjeld helsekartlegging – vi hadde jo òg eit representantforslag om det – og at det no er på gang. Men den delen av spørsmålet mitt som statsråden ikkje svarte på, og som er mi bekymring, er jo kapasiteten, iallfall no når det er eit kutt òg i budsjettavtalen til offentlege sjukehus – til offentlege sjukehus er det kutt, og det er auke til private.

Spørsmålet mitt er: Kan statsråden garantera at barn i barnevernet slepp å venta på hjelp i barne- og ungdomspsykiatrien? For det hjelper ikkje med helsekartleggingar viss dei ikkje får hjelp. I dag er det eit stort problem at det er for lange ventetider for hjelp i barne- og ungdomspsykiatrien. Eg kan visa til Barneombodets rapport, han er eigentleg ganske knusande. Viss dette går ut over barn i barnevernet, er det ekstra ille, for er det nokon som må koma først i denne køen, meiner eg at det iallfall er desse barna.

Statsråd Kjell Ingolf Ropstad [16:48:22]: Jeg skal ikke bli for påståelig, men jeg må innrømme at jeg ser at helseministeren rister på hodet når det snakkes om kutt i offentlige sykehus, så jeg antar at det betyr nei. Det kan være at det handler om ABE-kuttet, som er skjermet når det gjelder sykehus. Det var vi veldig opptatt av da vi behandlet saken. Spesielt i den situasjonen vi er i, med krevende kapasitet i sykehusene, har vi vært opptatt av at dette budsjettet både skal være i stand til å sikre at en får den hjelpen en trenger, gitt korona, og også få opp igjen aktiviteten med hensyn til dem som f.eks. ikke hadde fått gjennomført operasjoner.

Men til spørsmålet: Jeg kan selvsagt ikke stå her og garantere at det blir null ventetid, men vi er veldig opptatt av dette spørsmålet, og jeg har tett dialog med helseministeren knyttet til hvordan vi kan gi bedre helsehjelp. Vi har en satsing på psykisk helse spesielt knyttet til barn og unge i neste års budsjett, og dette er et spørsmål som opptar oss spesielt. Barn i barnevernet skal ikke ha noen B-behandling eller at de ikke behandles på lik linje med andre barn, de skal ha den samme hjelpen. Dette er et område som vi har fokusert sterkt på.

Freddy André Øvstegård (SV) [16:49:34]: Mange familier går mot julen med en enda større klump i magen enn vanlig. Ikke bare er de rammet av usosiale kutt over flere år, i brillestøtten til barn, for å nevne ett eksempel, nå er mange i tillegg rammet hardt av koronakrisens konsekvenser. Så har regjeringen bevilget 25 mill. kr til diverse hjelpetilbud i frivillig regi nå inn mot julen. Det er fint – honnør for det. Men det folk trenger nå, er ikke bare almisser. Det folk trenger, er inntektssikring, økonomisk trygghet til å gi ungene sine den julen alle andre unger får. Det er ikke et varmt samfunn, som statsråden sa, når folk må være avhengige av Frelsesarmeen i julen. Da er det ekstra provoserende at statsråden velger å gi kommunene lov til å trekke barnetrygden fra sosialhjelpen – for dem som virkelig trenger barnetrygden aller mest. Hvorfor skal ikke familier som mottar sosialhjelp, som sliter nå inn mot julen, få hele barnetrygden, sånn som andre familier?

Statsråd Kjell Ingolf Ropstad [16:50:38]: Det enkle svaret på det er at representanten Øvstegård og jeg ikke har flertall i salen. Hadde vi hatt flertall, hadde forslagene gått gjennom, og det hadde blitt sånn. Men det vi har sikret, er en historisk økning i barnetrygden. For første gang på over 20 år økte vi barnetrygden i fjor, og for neste år vil vi til sammen øke barnetrygden med 8 200 kr for de yngste ungene. En har i tillegg sørget for at økningen skal skjermes, sånn at den også kommer dem som går på sosialhjelp, til gode.

Det er sånn at sosialhjelp er en midlertidig stønad, så snittida en går på det, er forhåpentligvis lavest mulig fordi en kommer over på andre ordninger – og aller helst tilbake i jobb.

Jeg vil også si at i det som blir vedtatt i dag, ligger det også en spesiell sikring av dem med lave inntekter. Opp til 3G er det 80 pst. kompensasjon for dem som går på dagpenger. Det er historisk høyt. Det har aldri vært sånn – det var ikke sånn under finanskrisen, det var ikke sånn under andre kriser. Så jeg vil virkelig understreke at vi gjør mye for å stille opp med et sikkerhetsnett for dem som trenger det, og så er alle disse andre, frivillige organisasjonene der i tillegg.

Presidenten: Tida er ute.
Replikordskiftet er avslutta.

Åsmund Aukrust (A) [16:51:52]: I disse koronatider bør alle være takknemlige for at fellesskapet i Norge er så sterkt, at det er fellesskapstanken som er grunnplanken i Norge. Jeg håper det er mange av partiene som revurderer sine standpunkter og tenker igjennom: Hvor hadde vi vært dersom vi hadde fått gjennomslag fullt ut? Hadde folk holdt seg hjemme om de ble syke, om Venstre hadde fått gjennomslag for å kutte i sykelønnen? Hvor hadde Norge vært om Fremskrittspartiet hadde fått sitt gjennomslag for å bruke opp oljefondet i gode tider? Hvor hadde vi vært i arbeidet med krisepakker dersom regjeringen hadde fått gjennomslag fullt ut for sin støtte til det uorganiserte arbeidslivet? Hvor hadde vi vært og hadde folk følt trygghet i helse-tjenesten dersom helsetjenesten hadde vært privatisert og forbeholdt dem med størst lommebøker?

Det er fordi Norge er det landet det er, at vi har klart å møte pandemien på den måten vi har. Men det er en mager trøst for alle dem som sliter, at vi har kommet bedre gjennom dette enn mange andre land. Koronakrisen er et forstørrelsesglass på samfunnet. Forskjellene mellom folk øker. De som har det vanskelig, får det verre.

Derfor har det aldri før vært viktigere å ha en politikk som aktivt omfordeler. Men det er dessverre det motsatte som skjer. For hva er oppsummeringen etter åtte år med Erna Solberg? Jo, det er en målrettet politikk for å øke forskjellene mellom folk. Det har vært smålige kutt til dem som har minst i samfunnet. Skoleelevene har mistet skolefrukten sin. De demente har mistet kulturtilbudet. De uføre har fått fjernet barnetillegget. De med brannskade har fått fjernet rehabilitering. Det har vært kuttet i støtten til barn med briller og til regulering, og de arbeidsløse har mistet feriepengene sine. Denne listen over usosiale kutt kunne vært mye lengre. Det er så grunnleggende urettferdig at man knapt tror det man hører. Hvem er det egentlig som har kommet på det? Det er i hvert fall usosialt og urettferdig.

Verst av alt er at det er jo ikke mangel på penger. Samtidig som Erna Solberg, Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre har kommet med smålige kutt, har de gitt milliarder i skatteuttak til landets rikeste. For denne regjeringen er skatteuttak svaret, uansett spørsmålet. Kutt formuesskatten, var det første vi hørte fra Høyre og Fremskrittspartiet da koronaepidemien kom til Norge. Vi fikk se det igjen i forrige uke da utelivet ba på sine knær fordi de frykter konkurser. Da var svaret fra Nikolai Astrup at man burde fjerne eiendomsskatten. Om Olav Thon får skattelette, hjelper det fint lite for bartenderen,

servitørene og alle de 17 000 arbeiderne i utelivsbransjen i Oslo.

Høyre driver en systematisk politikk for å øke forskjellene mellom folk. Det er et paradoks det knapt er mulig å tro, at vi i 2020 både har rekord i antall fattige barn og rekord i antall millionærer. Det sier noe om hvordan vi fordeler ressursene i Norge. Derfor er det behov for en ny kurs og et nytt flertall, for en regjering som minsker forskjellene mellom folk, som skaper sikkerhet for å få jobb, som skaper sikkerhet i jobben, og som kutter utslippene i et helt annet tempo enn det vi ser i dag.

Arbeiderpartiet har i dag lagt fram to alternative statsbudsjett, ett i kroner og øre som viser hvordan vi investerer i fellesskapet og i velferd, og ett klimabudsjett, som viser hvordan Norge skal komme i mål med å halvere utslippene våre innen 2030. For Arbeiderpartiet er dette budsjettet like viktig, eller på mange måter kan man si at det er enda viktigere, for en feilprioritering i kroner og øre kan en gjøre om på året etter, men en feilprioritering i utslippsbudsjettene er gjort for alltid. Kommer Arbeiderpartiet i regjering, vil det bli lagt fram egne klimabudsjett fra regjeringen.

I vår sa leder av Høyres programkomité og distriktsminister at lærdommen vi måtte ta fra korona, var at vi måtte ta mindre hensyn til klima og miljø. Hun mente at det å snakke om det grønne skiftet var fra en annen tid. Hun sa at i Norge har vi den luksusen at vi kan si nei til titusenvis av arbeidsplasser. Jeg tror at når vi har rekordhøy ledighet, hadde det vært interessant å vite hvilke titusenvis av arbeidsplasser Høyre i regjering har sagt nei til. Når de blir utfordret på det, er det som vanlig tomt fra lederen av Høyres programkomité og distriktsministeren.

I Arbeiderpartiet tenker vi motsatt. Vi mener at vi må kutte utslipp og skape jobber samtidig. Det er ingen motsetning. Tvert imot, det er en forutsetning for begge deler. Da trengs det et helt annet trykk i politikken. Vi vil ha en hydrogenpolitikk som virkelig satser, og som ikke er et faktahefte om at hydrogen er fint. Vi trenger en industripolitikk med nye virkemidler som skaper arbeidsplasser over hele landet. Hva som er regjeringens klimapolitikk, er fortsatt litt uklart. Vi vet ikke hva som er Norges nasjonale mål. Vi vet ikke hva slags tiltak man skal ha, for etter åtte år er det først nå, etter at det siste budsjettet er lagt fram, at den klimameldingen kommer.

Tom-Christer Nilsen (H) [16:57:05]: Dette er det åttende statsbudsjettet disse fire partiene er blitt enige om, og de syv før har lagt et godt grunnlag som vi kan være veldig glade for i dag. Lavere skatter gir mer investering og grunnlag for nye jobber. En doubling av næringsrettet forskning gjør at morgendagens produkter

utvikles mens vi snakker. Forenkling av byråkrati og skjemavelde gjør det lettere å starte og drive bedrift. Økte samferdselsinvesteringer til et historisk høyt nivå har skapt aktivitet og sikrer jobber i krisetider.

Alle disse tingene er tiltak som må settes i gang før krisen for å ha en virkning i krisen. Det er skattesatsen for 2019 som avgjør skatten som betales ut i 2020. Derfor var det viktig at den var satt ned før krisen. Forskning tar tid, derfor må dette ha startet før. Innføring av nye rutiner og skjemaer tar tid, derfor var det bedre at det var påbegynt før. Å få samferdselsinvesteringer fra papiridé til spadetak tar tid, derfor er det viktig at de var kommet i gang før krisen.

Likevel er krisetiltak nødvendige og viktige. Det er det bred enighet om også i denne salen, om enn noe uenighet om innretning av enkelttiltak. Et av de mer kuriøse koronakrisepakketiltakene ligger i Senterpartiets forslag. Som krisetiltak foreslår de et tiltak rettet mot den bransjen som ikke er i krise, nemlig reduksjon av matmoms. Det ville vel kanskje være bedre å rette krisetiltak mot bransjer i krise, ikke mot bransjer uten krise.

Kanskje noen ser det som at næringslivet har et ikke særlig langt tidsperspektiv på det de driver med, eller er for kortsiktige. Det er feil. Der jeg kommer fra, er mange bedrifter startet og drevet av familier i generasjoner. Hver generasjon har bygd litt, sånn at fiskeren har blitt havbruker, verkstedet har blitt leverandørindustri og gjestgiveriet har blitt hotell. Nå ser de på sine utfordringer og tenker at nå er det krise, hva kan vi gjøre på kort sikt? Men samtidig spør de seg, som alltid: Hvordan blir rammebetingelsene for 2022 og framover? De spør seg kort sagt hva de skal leve av. Og kanskje ser de seg litt tilbake, f.eks. til det siste året. Er de et hotell eller en reiselivsbedrift, ser de at det har vært fremmet forslag om turistskatt og begrensninger på turisme. Bransjen ligger i dag nede, og det vil kreve tid å bygge den opp. Kan de stole på at et rød-grønt flertall vil la dem få gjøre det, eller vil skatteøkninger og reguleringer komme så snart krisen er over? Er de en leverandørbedrift til olje og gass, f.eks. et familierederi: Vil de møte gode rammebetingelser, eller vil de møte en avviklingsplan for sine kunder, slik flere partier ønsker? Driver man havbruk: Vil man få et stabilt vekstregime, eller vil man få enda mer økning i særskatt og reguleringer, som gjør dagens drift umulig og gjør at norsk laks prises ut av markedet?

Det kan se ut som om deler av Stortinget har brukt de siste årene før krisen til å jakte på næringer vi ikke skal leve av.

Om vi tar vekk det partiene selv har kalt krisepakke, altså tiltak som er på grunn av krisen og skal bort etterpå, blir det klart at Arbeiderpartiets grunnleggende forslag som vanlig er det samme som tidligere år. Bedriftene, og bedriftenes eiere spesielt, skal betale mer. Nok en

gang skal det betales nær tre ganger mer i økt brutto-skatt for norske bedriftseiere, ikke utenlandske, enn det som skal gis tilbake i form av næringsrettede tiltak utenom krisepakker. Det er den langsiktige politikken – en forventning om at næringslivet skal tappes, og et håp om at de skal skape flere jobber med mindre penger. Det er som å fjerne oasen i ørkenen og håpe at det blir lettere å finne vann. Dette er også bildet fra Senterpartiet, at man skaller vekk det som er kategorisert som krisetiltak.

Nå gjelder det å skape framtidstro, sørge for at bedriftene tror og vil ansette folk, sørge for at bankene tror, slik at de gir lån, sørge for at kreditorene tror, slik at de ikke slår konkurs for tidlig. Da må budsjettet peke mot en framtid som gir gode og trygge rammebetingelser for næringslivet på lang sikt. Ellers blir dette som Maos tusen blomstrende blomster: en kort vår og en lang, hard vinter.

Valget her i dag står egentlig mellom stø kurs og et alternativ med høyere skatter, flere reguleringer og større politisk risiko for næringsliv og jobber, kort sagt mellom å komme ut av krisen og å gå dypere inn i krisen etter krisen.

Vi har også opplevd i dag at Arbeiderpartiet tydeligvis ikke er sikre på hva de skal gjøre med grensehandelen og grensehandelsavgifter, som det er blitt et godt resultat for i budsjettet. Jeg ser av talerlisten at en av dem som kommer senere, har uttalt seg om dette, og er fra Arbeiderpartiet, så da kan jeg kanskje spørre om det er Jonas Gahr Støres forvirring i morges vi skal legge til grunn, eller om det er Stein Erik Lauvås' tydelige innlegg fra i sommer, om å kutte avgiftene og skape arbeidsplasser – jeg kunne ikke ha skrevet det bedre selv – som gjelder også i dag.

Bård Hoksrud (FrP) [17:01:34]: Det har vært snakket om at vi må ut og snakke med folk, og det er jeg veldig enig i. Statsråd Ropstad snakker om å hate korona – det er jeg også veldig enig i. Men jeg har heller lyst til å ta det motsatte av å hate, nemlig elske: ut og treffe folk og ut og prate med folk rundt omkring i hele landet. Det er noe av det jeg synes er det aller beste ved å få lov å være stortingsrepresentant. Da er det litt spesielt å møte folk som jobber på taxfree-en på Gardermoen, som opplever at et parti som sier at de er opptatt av å ta vare på og sikre de ansatte, er de samme som skal ta fra folk noe av taxfree-kvoten, sørge for at salget går ned, at omsetningen går ned, og at folk ikke har den jobben som de burde ha. Eller som en av de ansatte sa til meg: Det er sånn at når jeg våkner hver morgen, åpner jeg øynene og håper at det går over, at det er feil, alt sammen. Og det skjønner jeg veldig godt.

Så er det jo sånn at når man skal ut og prate med folk, må man også lytte til hva folk sier. Her mener jeg at

Trygve Slagsvold Vedum bør ta seg en tur og snakke med fylkesordføreren i Telemark, for i går vedtok Senterpartiet, sammen med Arbeiderpartiet og SV, som sitter i posisjon der, å legge ned den videregående skolen i Seljord, og det er i tjukkeste, fantastiske, herlige Telemark – midt i distriktene. Det er altså en skole som Senterpartiet legger ned, på samme måte som de rød-grønne partiene også la ned skoler en masse da de satt i regjering. Så det er tydeligvis langt mellom liv og lære.

Det kom et forslag til statsbudsjett på samferdsel som var bra på en del områder, men det var full brems fra regjeringen på det som går på veibygging. Der var det litt stopp med hensyn til å satse videre. Det er noe som Fremskrittspartiet er opptatt av. Det er tydelig at da Fremskrittspartiet satt i regjering, var det full gass, det var full bønn speed på å satse på å bygge mer vei. Men etter at Hareide ble statsråd og Fremskrittspartiet var ute av regjering, ble det full bråbrems, og det ble også full bråbrems, eller økning, når det gjelder avgifter på bil. Derfor er jeg kjempeglad for at Fremskrittspartiet, med det vi nå har kommet fram til med regjeringen, sørger for å stoppe avgiftsøkninger og er tilbake igjen til å redusere avgiftsøkningene, og at det kommer over 1,6 mrd. kr ekstra til samferdsel. Det betyr noe for folk, og det vil folk også merke. Det betyr at det kommer en halv milliard kroner til asfalt. Det betyr at det skal lukte skikkelig asfalt rundt omkring i landet, over hele landet. Fremskrittspartiet skulle gjerne sett at det var enda mer, og har foreslått enda mer, men vi er på veldig god vei. Det betyr at vi kan sende folk ut i jobb, gravemaskinene kan fortsatt grave rundt omkring, man kan bygge veier og la kuer og budeier sprette rundt overalt – det var vel det en tidligere partifelle sa i sin tale på et landsmøte. Det handler om veiene, det skal bygges i bøtter og spann, og folk skal ut og gjøre jobben. Det synes vi er fantastisk bra.

Jeg er glad for at vi får til noe på FOT-rutene, det blir Stokmarknes–Bodø–Tromsø, det blir Florø–Oslo, det blir Florø–Bergen og Ørsta/Volda–Oslo. Det er viktig for næringslivet og for folk som bor i distriktene. Når det gjelder Torp, har Fremskrittspartiet fått regjeringen med på at vi skal bevilge 35 mill. kr for første kvartal, og man har fått regjeringen med på at vi skal komme tilbake og se nærmere på luftfarten i januar. Det er bra. Det morsomme er at Senterpartiet med 30 mrd. kr ekstra klarer å finne 25 mill. kr for hele neste år. Det var alt de klarte å finne til Torp. Vi klarte altså 35 mill. kr for første kvartal, og jeg forutsetter at det sannsynligvis må komme mer i januar når vi skal komme tilbake til luftfarten.

Så kommer det bergingsbil til Rennfast i Rogaland. Det er kjempebra – en viktig sak for mange som har vært opptatt av sikkerheten når man skal kjøre i tunell. Og det kommer en rekke andre viktige veiprosjekter som

Fremskrittspartiet nå har fått flertall for. Det er til og med noen bruer som man er litt usikker på hvor egentlig er i landet, men sånn kan det være. Men dette blir bra. Det blir veier, og det blir bruer, og det blir ting som kommer til å bli veldig bra.

Så har jeg lyst til helt på slutten også å komme litt innom hurtigruta, for i morgen skal vi diskutere hurtigruta videre i denne salen. Noen tror at hurtigruta går på luft og kjærlighet, og at ansatte kan jobbe for luft og kjærlighet, mens de fleste av oss andre vet at det faktisk må penger til for å få det til. Derfor er jeg glad for at vi også har fått penger til å sørge for at det blir fem båter mellom Bergen og Kirkenes. Men det må penger til, og Arbeiderpartiet og Senterpartiet har altså ikke en krone til det, de vil at noen skal kjøre på luft og kjærlighet.

Statsråd Guri Melby [17:06:57]: Vi står i en krevende tid, og det har uten tvil preget budsjettforhandlingene. Det har vært et spesielt år. En rekke forhandlinger her i Stortinget har hatt stor betydning for folk og næringsliv i år. Tiltakspakker har kommet på plass og vært til stor hjelp gjennom den pågående koronapandemien. Forhandlingene mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet har vært konstruktive, og de viser at vi evner å finne sammen om de store grepene som trengs for å ruste Norge for fremtiden.

For Venstre har det vært viktig å få til en enighet som tar oss gjennom krisen, samtidig som vi holder på hovedsatsingene fra budsjettforslaget i oktober. Med denne budsjettavtalen fortsetter vi å satse på skolen, vi fortsetter å kutte utslippene våre, og vi fortsetter med å hjelpe næringslivet gjennom koronapandemien.

Kunnskap gir frihet. Utdanning sikrer at alle kan leve et godt liv og ha en arbeidsplass å gå til. Derfor er Venstre veldig glad for at budsjettenigheten viderefører den solide satsingen på Utdanningsløftet, fra barnehage til barneskole, ungdomsskole, videregående skole, fagskoler og høyere utdanning. Som kunnskapsminister vil jeg også trekke fram enigheten vår med Fremskrittspartiet om å satse på toppidrettslinjene og utstyr på yrkesfag samt en solid styrking av økonomien til private barnehager. Gjennom forhandlingene har vi kommet fram til et godt utgangspunkt for å se nærmere på pensjonsordningen for de private barnehagene sammen med de aktuelle aktørene.

For Venstre er det avgjørende at vi løser klima- og naturkrisen, og heldigvis er vi på rett vei med denne regjeringen. Norske klimagassutslipp var i 2019 på det laveste nivået siden 1993. Statsbudsjettet for 2021 inneholder kraftfulle tiltak som fortsetter å kutte i utslipp. Vi får fart på CO₂-fangst og -lagringsprosjektet, vi styrker kollektivtilbudet vårt, og vi viderefører elbilfordelene.

I 2020 vil vi mest sannsynlig nå Norges klimamål for første gang i historien. Vår politikk viser at det lar seg gjøre å kutte utslipp samtidig som vi ruster næringslivet for grønn omstilling. Vi skal fortsette å omstille samfunnet og kutte i utslippene, men ikke kutte i aktiviteten. Vi skal legge til rette for at næringslivet skal omstille seg med en sort bunnlinje, ikke en rød. Vi skal skape nye grønne arbeidsplasser over hele landet.

Vi tar på alvor den situasjonen næringslivet står i nå, med en rekke tiltak og ordninger. Det er nok mange, både folk og næringsliv, som vil sette pris på at vi nå senker avgifter i en grensehandelspakke.

Norge har alle forutsetninger for å komme styrket gjennom den krisen vi nå opplever, og til å fortsette å være et foregangsland i å løse klimakrisen samtidig som vi skaper et bedre samfunn for alle, fortsetter Utdanningsløftet og gir folk mer makt over egen hverdag. Samtidig har vi ikke nå den totale oversikten over hva pandemien vil bringe i 2021.

Vi har snart vært gjennom et år hvor vi har blitt kjent med én- og tometeren, antibac og munnbind. Dette kan mange av oss håndtere helt fint, men det er også veldig mange som har kjent på ensomheten, på frykten, på sårbarheten og ikke minst på den avstanden som en pandemi skaper. Derfor betyr en del mindre ting i budsjettet også noe ekstra for de unge, sånn som at vi nå får flere forsøk med fritidskortordningen, at den dobles i 2021, at vi prioriterer en rekke jobbtiltak som vil gi flere innpass i arbeidslivet, og at vi styrker frivillige organisasjoner som ser folk som ingen andre ser.

Gjennom forhandlingene har vi blitt enige om en rekke små og store saker. En av de sakene som ikke skaper de største overskriftene, men som jeg er veldig glad for, og som Fremskrittspartiet og Venstre har kjempet sammen om i mange år, er å sikre dyrepoliti i alle landets politidistrikt. Det betyr noe ekstra for liberale dyrevenner.

En annen sak Venstre-folk har kjempet for over veldig lang tid, er realisering av Stad skipstunnel, som med dette budsjettet endelig kommer et steg videre. Det er et viktig prosjekt for Vestlandet og for maritim næring.

Jeg er også veldig glad for at bistandssatsingen opprettholdes med dette statsbudsjettet, og at målet om 3 000 kvoteflyktninger ligger fast for 2021. Vi har nå over flere år hatt et historisk høyt nivå på kvoteflyktninger. Det mener jeg er en god innretning på den norske flyktning- og asylpolitikken, og jeg er veldig stolt over at vi fortsetter med det også i 2021.

Med enighet om statsbudsjettet for 2021 har vi nok en gang kommet sammen om en kurs for landet som vil gi mer frihet for folk og større muligheter for næringslivet til å vokse og omstille seg til mer miljøvennlig verdiskaping. Det er vi i Venstre godt fornøyd med.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Torstein Tvedt Solberg (A) [17:11:56]: Jeg vil utfordre kunnskapsministeren først og fremst – ikke Venstre-lederen.

I går kveld skrev Elin Måge, norsklærer fra Bærum, på sin Facebook-side at hun etter nyttår forlater læreryrket etter 15 år. Hun skriver at hun elsker jobben sin, men ikke kan fortsette fordi hun ikke føler seg trygg på jobb på grunn av dårlig smittevern, at lærerne ikke blir anerkjent for den jobben de gjør, og har en enorm og stadig voksende arbeidsmengde. Beskjeden fra Elin er ikke et enkelttilfelle. Det enorme skippertaket fra i vår har blitt erstattet av et endeløst arbeidspress for lærere over hele landet. Jeg mener den eneste medisinen mot dette er mer penger, flere folk og bedre smittevern. Det lærerne og elevene ønsker seg nå før jul, er flere folk, nok ressurser og tydeligere signaler fra sin statsråd. Man kan si at det lærerne vil ha – «All I want for Christmas» – er tydeligere signaler og en statsråd som viser vei. Kan statsråden berolige Elin og andre slitne lærere?

Statsråd Guri Melby [17:12:59]: Det jeg kan si, er at jeg har veldig stor forståelse for den opplevelsen Elin og helt sikkert veldig mange andre lærere har hatt. Jeg tror det er erfarne lærere, som har vært årevis i skoleverket, som nå opplever at de har måttet gjennomføre mer skoleutvikling på noen få måneder enn det de har gjort i hele sin lærerkarriere. Jeg tror det er ferske lærere som opplever at de har vært overlatt til seg selv. Jeg tror det er andre ansatte i skole og barnehage som må jobbe lange dager, og som føler seg utrygge på egen arbeidsplass fordi de er relativt ubeskyttet i møte med barn og unge.

De gjør en utrolig viktig jobb, og vi gjør det vi kan for å sikre dem gode rammevilkår. Vi har overført milliarder til kommunene og fylkeskommunene. Jeg synes det er en utfordring at landets ordførere og rådmenn ikke sørger for at de pengene kommer ut til barnehagene og skolene. Når det store flertallet av rektorer forteller at de ikke har fått økt handlingsrom, er det et problem. Da har vi ikke greid å få pengene ut. Det er kjempeviktig at man nå prioriterer å faktisk sette inn vikarer, sørger for å tilføre de ressursene som trengs, slik at ikke lærere som Elin blir utslitt – og ikke minst slik at barn og unge får de tilbudene de trenger.

Torstein Tvedt Solberg (A) [17:14:04]: Jeg synes det er en enda større utfordring at statsråden, som sitter på pengesekken, skyver ansvaret over på ordførerne – ikke gjør sin del av jobben og gir de nødvendige pengene – og er mer opptatt av å krangle på regningen. Vi vet at ennå er ikke regningen gjort opp for 2020. Den har ikke

kommet ennå. Det er altfor sent for den jobben som skal gjøres i kommunene.

Jeg vil også stille kunnskapsministeren et spørsmål om det nederlaget regjeringa nå har gått på i finansieringssystemet for private barnehager. Jeg må si jeg er glad for at det ikke ble det pensjonskuttet som regjeringa hadde foreslått. Det var en dårlig løsning. Arbeiderpartiet fremmer i dag vår løsning, men jeg er nå veldig spent på hva som er regjeringas løsning etter enigheten med Fremskrittspartiet. Kan hun i dag gi noen svar på veien videre? Er vi tilbake på start i forbindelse med finansieringssystemet? Blir det en grundig gjennomgang, eller bare på pensjon? Hvor hurtigarbeidende blir det utvalget som nå skal settes ned, og kan man forvente at også de ansatte blir hørt – og ikke bare PBL og KS?

Statsråd Guri Melby [17:15:08]: Vi har så langt i denne krisen bevilget over 30 mrd. kr ekstra til Kommune-Norge. Vi har kommet med stadig nye midler i stadig nye pakker. Vi har sagt at for neste, første, halvår blir det 7,7 mrd. kr ekstra til Kommune-Norge. Det har kommet penger fra staten. Utfordringen er at de ikke har kommet ut til landets skoler og barnehager. Utfordringen er også at kommunene har hatt veldig ulike utfordringer. Mens det er noen som rapporterer at de ikke har hatt økte utgifter, er det andre som har hatt store økte utgifter. Det er viktig at de som står nærmest utfordringene, faktisk også er de som finner de praktiske løsningene på utfordringene. Senest i dag hadde vi et bredt møte, bl.a. for å se på hvordan vi i større grad kan bruke både lærerstudenter og pensjonister som vikarer i både skole og barnehage for forhåpentligvis å avhjelpe noe.

Jeg registrerer at representanten fra Arbeiderpartiet kritiserer kuttet i pensjon uten at de selv retter det opp i sitt alternative budsjett. Det er interessant. Nå skal vi se på hvordan vi kan utforme en god finansieringsordning for de private barnehagene i framtiden som både er bærekraftig og sikrer oss gode barnehager.

Sylvi Listhaug (FrP) [17:16:22]: Jeg må si at statsråden har frekkehets nådegave når hun står og skryter av bevilgningene til de private barnehagene, som regjeringen selv foreslo å kutte kraftig. Det er sjelden jeg har opplevd å få så mange mailer med bekymrede meldinger fra ansatte i barnehager, ledere i barnehager, eiere av barnehager og familier rundt omkring i Norge som rett og slett er redde for at hele tilbudet til barna deres skal forsvinne.

Jeg må også si noe om de tilbakemeldingene som kommer. Prestelva barnehage føler seg urettferdig behandlet og sier: Er det et forsøk på å få vekke visse private barnehager nå? Eller hva med PBL, som sier at dette er dårlig politisk håndverk, og at resultatet av regjering-

ens foreslåtte kutt kan bli dårligere kvalitet og konkurser?

Vil regjeringen nå sikre de private barnehagene i stedet for å prøve å legge dem ned?

Statsråd Guri Melby [17:17:23]: De borgerlige partiene har over flere år stått sammen om å sikre god finansiering for de private barnehagene. Der vi har sett at de rød-grønne partiene har hatt generelle kutt for private barnehager, har vi alltid unngått det. For noen år siden gjorde man en utredning av finansieringssystemet for private barnehager som viste at man på de fleste parametere traff ganske godt, men at de var overkompensert for pensjon. Det ble da også sendt ut et forslag på høring om å nedjustere det pensjonsanslaget, og det var det vi gjennomførte i vårt forslag til statsbudsjett.

Jeg mener fortsatt at det var et riktig forslag med tanke på hva som er de faktiske pensjonsutgiftene i de private barnehagene, for det er sann at de private barnehagene har fått mer penger enn de faktisk har hatt i pensjonsutgifter. Likevel er det ingen tvil om at de pengene som nå er bevilget gjennom forliket vi har inngått med Fremskrittspartiet, vil komme veldig godt til nytte, og jeg er helt sikker på at de private barnehagene vil forvalte dette på en veldig god måte og sikre at det kommer barna til gode.

Sylvi Listhaug (FrP) [17:18:23]: Jeg blir litt forvirret av at man skryter av å gi mer, men mener det er riktig å gi mindre. Det er vanskelig å forstå.

Men så må jeg også si at jeg er veldig glad for at det nå er en ny partileder i Venstre. Fremskrittspartiet har kjempet i årevis for å stramme inn ytterligere i innvandringspolitikken, og ikke minst for dette med å øke antallet år man må være i Norge for å få permanent opphold, fra tre til fem år. Også underholdskravet har vært en kamp. Nå fikk vi riktignok gjennomslag for å øke hvor mye man må tjene, men nå har vi fått strammet ytterligere inn, slik at introduksjonsstønden ikke kan brukes som grunnlag. Innebærer dette en ny kurs i Venstres politikk, der vi endelig har fått en leder som er mer positivt innstilt til å foreta innstramminger i innvandringspolitikken? Og er det noe vi kan glede oss over kommer til å være situasjonen også videre?

Statsråd Guri Melby [17:19:19]: Over veldig mange år har Venstre hatt noen tydelige prioriteringer i innvandringspolitikken, og det har egentlig vært av ulike årsaker. For det første har vi også ment at det har vært enkelte innstramminger som både har vært riktige og nødvendige, særlig i en periode da vi hadde veldig sterk tilstrømming. Det har også vært fordi vi ser at vi i veldig mange saker har et stort flertall i denne salen mot oss,

og at vi derfor har vært nødt til å prioritere våre kamper med omhu.

Det vi da har gjort, er at vi har hatt en veldig klar prioritering av barn, særlig av lengeværende og sårbare barn, og vi har også hatt en veldig klar prioritering av flyktninger med beskyttelsesbehov. Derfor har vår prioritering de siste årene vært at dersom det har vært innstramminger på asyl- og innvandringsfeltet, har vi heller sikret at Norge tar sin del av det internasjonale ansvaret gjennom å ta imot kvoteflyktninger. Jeg er veldig fornøyd med at vi da har hevet nivået på kvoteflyktninger fra å ligge på rundt 1 000, til at vi nå har ligget på et nivå på rundt 3 000, og jeg håper at vi også greier å ha et effektivt uttak neste år som gjør at vi tar igjen det etterslepet vi har fått i 2020.

Marit Knutsdatter Strand (Sp) [17:20:33]: I budsjettenigheten mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet kommer det bl.a. kutt til digital undervisning, kutt til tapt studieprogresjon og kutt til utbedring av undervisnings- og forskningslokaler. Samtidig sliter studenter og elever med å fullføre, lærere og barnehageansatte er utslitte etter måneder med koronatiltak, og i kommunene og fylkene sitter de i disse dager og strever med å få skolebudsjettene til å gå i hop på grunn av at regjeringen ikke stiller opp med nok penger. Kvaliteten i skolen blir ikke bedre bare av å snakke om det, vi må sørge for at pengene når fram.

Statsråden sier at pandemien skaper avstand, men det opplever Senterpartiet at regjeringen også gjør. Når forliket mellom regjeringen og Fremskrittspartiet prioriterer billigere alkohol og tobakk, finansiert bl.a. ved kutt i Kunnskapsdepartementet og null mer til kommunene, kan statsråden skjønne at lærere og elever føler seg oversett og er skuffet?

Statsråd Guri Melby [17:21:33]: Jeg har faktisk ikke regnet sammen dette, men jeg er ganske sikker på at vi i sum sitter igjen med mer penger til både barnehager og skoler gjennom dette budsjettet enn det vi gjorde før vi startet forhandlingene med Fremskrittspartiet. Og så er det noen små justeringer, bl.a. på digital satsing, som gjør at vi får en mindre påplussing enn det regjeringen opprinnelig hadde lagt opp til.

Vi la inn en sterk økning i midler til de digitale ressursene i kommunene både i revidert nasjonalbudsjett og i vårt forslag til statsbudsjett for 2021. Nå er den satsingen tatt litt ned, men det er fortsatt en betydelig satsing, som gjør at kommuner over hele landet nå får en større mulighet til både å kjøpe inn utstyr, kjøpe inn programvare og bidra til å heve kompetansen hos sine ansatte. Det er en satsing som jeg er veldig stolt av og veldig fornøyd med. Det er ingen tvil om at dette er et budsjett som bærer preg av at hovedsatsingen vår for å ta

Norge gjennom krisen er en satsing på utdanning. Det er et historisk høyt antall studieplasser. Det har aldri vært en så sterk satsing på videregående skoler og fagskoler. Det er jeg veldig stolt over.

Marius Meisfjord Jøsevoll (SV) [17:22:44]: Nok en gang tar en Venstre-leder på seg de ideologiske skylappene og foreslår et tvungent fritt skolevalg i alle fylker. Et fritt skolevalg er kun et fritt valg for de elevene som har de aller beste karakterene og det beste utgangspunktet.

Forrige gang en Venstre-leder foreslo dette, var det en massiv motstand fra elever, lærere og fylkeskommuner, og heller enn da å forkaste dette forslaget tar statsråden omkamp. Dette er elev- og distriktsfiendtlig politikk fra regjeringen.

I et fylke som Trøndelag, som statsråden skulle kjenne ganske godt, vil f.eks. ordningen medføre betydelige kostnader fordi man er nødt til å opprette ekstra klasser og bygge skole i Trondheim. En sånn omveltning er det ikke dekning for i budsjettene til Trøndelag fylkeskommune.

Hva mener statsråden det vil koste, og hvordan mener statsråden at dette skal kunne innføres?

Statsråd Guri Melby [17:23:43]: Da forslaget om fritt skolevalg ble sendt på høring, var det veldig mange som hadde innvendinger mot de modellene som var presentert. Det vi nå har gjort, er at vi har sagt at vi skal gå videre i arbeidet med et friere skolevalg, men vi vil ha med oss fylkeskommunene og KS i å lage gode kriterier for hvordan dette skal gjennomføres.

Det er jo veldig mange fylker rundt omkring – det store flertallet av fylker, faktisk – som fram til nå nylig har hatt ulike versjoner av fritt skolevalg. Mange har løst det med å ha ulike former for inntaksregioner, og også ved å ha ulike ordninger som gjør at de sikrer at noen av de elevene som har størst utfordringer, får gå på sine nærskoler. Vi skal nå se på hvordan vi kan ta inn disse kriteriene i et nasjonalt system, og også gi fylkene handlingsrom til å finne gode løsninger.

Det er interessant at representanten nevner Trøndelag, for i dag var det faktisk et leserinnlegg i Adresseavisen fra en ung jente, jeg tror hun var 16 år, som fortalte om sin kamp for å få slippe å gå på sin nærskole i Stjørdal og heller gå på en skole i Trondheim. Hun har vært utsatt for systematisk mobbing gjennom hele sin skolegang og hadde stort behov for å skifte miljø. Den ordningen vi lager nå, sikrer grunnleggende rettigheter for elevene, og det er det viktigste for meg.

Presidenten: Replikordskiftet er avslutta.

Ingvild Kjerkol (A) [17:25:05]: Koronapandemien har rammet helse, trygghet, arbeidsplasser og økonomi for folk over hele jordkloden. Politikken aller viktigste oppgave framover blir å bidra til større trygghet for folk i Norge, både de som er rammet av krisen direkte, og de som føler utrygghet for arbeidsplassen sin og nære familiemedlemmer som er rammet. Rådmenn og kommunepolitikere må nå legge budsjetter med stor usikkerhet for de utgiftene de har fått, og som de pådrar seg langt inn i 2021.

Pandemien rammer vanlige folk, da må statsbudsjettet også prioritere vanlige husholdninger. Men regjeringen og Fremskrittspartiet har sine prioriteringer. Med Høyre og Fremskrittspartiet i regjering har avgiftene økt med over 6 mrd. kr. SSB dokumenterte i 2019 at avgiftene særlig rammer husholdninger, og særlig dem med lav inntekt.

Det er en rar logikk at man må drikke øl og begynne med snus for å få avgiftslette fra det borgerlige flertallet. Regjeringen er godt kjent med bibelske ord og uttrykk, og jeg vil minne om det som står om at etter sju fete år kommer sju magre. For det er slik regjeringen må tenke når de prioriterer dem som har mest fra før, og i sitt budsjettforslag sender en regning og deler av et sluttoppgjør for sin oljepengebruk til landets pasienter. Milliardregningen skal gå til en million pasienter. Nordmenn som opplever sykdom, må ta støytten for regjeringens fete år. I år topper Høyre det hele med å gjøre det dyrere å være syk og billigere å være rik. Arbeiderpartiet har hele tiden foreslått en mer sosial løsning, der taket på egenandeler for sykdom settes til 2 460 kr. I budsjettforliket ser det ut til at Fremskrittspartiet var de som fikk regjeringens kalde hjerte til å banke, og at de nå stiller seg bak Arbeiderpartiets opprinnelige forslag.

Det er utrolig at budsjettforliket ikke skjermer sykehusbudsjettet, men kutter med såkalte ABE-kutt. Det er også utrolig at budsjettforliket forsterker fastlegekrisen ved å kutte i ALIS-ordningen, som sikrer rekruttering av sårt tiltrengte nye fastleger midt i en pandemi. Regjeringen la i år fram en handlingsplan for fastlegeordningen, men ved aller første korsvei svikter de. Med Fremskrittspartiet og regjeringens kutt vil kommunene få enda større problemer med å beholde og rekruttere fastleger. Det er det motsatte av det pasientene, fastlegeordningen og kommunene trenger – en fullstendig svikt fra en regjering som har forpliktet seg til å redde fastlegeordningen.

Vi har lenge vært klar over at en ny smitteoppblomstring var sannsynlig, særlig på grunn av de siste månedenes importsmitte, og regjeringen har iverksatt strenge tiltak for å slå viruset ned til juleferien.

Første bølge i mars kom overraskende på. Det tok forståelig nok tid både å stokke armer og bein og å få sys-

temene på plass. Denne gangen har vi ingen unnskyldning for at vi ikke så det komme. Tiltakspakkene som er lansert, er dessverre ikke sterke nok, og vi kan ikke la koronakrisen få skape nye helsekriser eller nye sysselsetningskriser, som rammer hardt i det lokalsamfunnet de rammer.

I forrige runde sviktet vi de eldre, dem som sliter med psykisk helse og rus, og sårbare barn og unge. Det finnes ingen unnskyldning i denne runden. I Trøndelag melder Fylkesmannen om 1 500 nye bekymringsmeldinger fra barnevernet. Vi må sikre de utsatte bedre. En krise vil alltid forsterke de forskjellene som allerede er i samfunnet, og det vil ramme de mest utsatte.

Nå må det være vanlige folks tur. Det burde statsbudsjettet reflektert.

Jon Georg Dale (FrP) [17:29:42]: I krevjande tider tek Framstegspartiet ansvar. Det gjorde vi i 2014 og 2015, då oljeprisane fall, det gjorde vi då migrasjonskrisa ramma Noreg seinare, og det gjer vi når vi i år er i ein heilt spesiell situasjon knytt til korona. Og det har vore avgjerande at vi tek ansvar, for arbeidsplassar kysten rundt har stått i fare. Når nokon byter ut «fornye», «for-enkle» og «forbedre», slik det alltid har stått i talepunktta til Jan Tore Sanner, med «fordyre», «forvanske» og «forverre» vilkåra for norske sjøfolk, må Framstegspartiet ta ansvar – ganske enkelt fordi å kutte i nettolønsordninga i den situasjonen som norsk næringsliv har vore i, og som norske sjøfolk har vore i med skipa delvis liggjande til land, hindrar oss i å få folk tilbake igjen i arbeid.

Når verftsindustrien vaklar som han ikkje har gjort sidan tidleg på 2000-talet, handlar det om at ei heil verdikjede knytt til maritim industri er i ferd med å gå over ende. Då måtte ein gjere grep, og Framstegspartiet tok ansvar. Det gjer at verfta går lysare tider i møte, fordi vi bruker verkemiddelapparatet til å lette likviditetssituasjonen deira, som reelt sett gjer at norske verft kan konkurrere om dei oppdraga som er i marknaden, med mykje større moglegheit for faktisk å vinne nye anbod. Og når vi utvidar kondemneringsordninga på skip til også å gjelde offshorefartøy, bidreg det til at dei mange båtane som ligg i opplag langsmed heile kysten, kan gå ut av marknaden, og vi kan få ein raskare tilbakekomst i ein viktig del av reiarlagsnæringa vår.

Det er ei av dei lengste verdikjedene vi har i landet, mykje av det vi driv med i maritim sektor. Difor meiner eg at den avtalen som vi fekk til med regjeringsspartia bl.a. på det, er utruleg viktig – heilt avgjerande for at vi har ein avtale, men også utruleg bra for alle dei som er avhengige av trygge jobbar kysten rundt. Det er til sjuan-de og sist det det handlar om i annleisåret 2020, å evne å bite i seg nokre kamelar når vi må det. – Det hjelper

naturlegvis litt at alkoholavgifta vert redusert, så dei er litt lettare å skylje ned! Men vi må det i ei tid der landet treng trygge arbeidsplassar. Det er krevjande å ta ansvar, men det er nødvendig at vi gjer det. Stortingets plikt er å bidra til å styre oss trygt gjennom den største krisa vi har hatt i fredstid. Det må vi gjere på ein måte som gjer at norsk næringsliv kjem ut av dette med moglegheit for å få folk tilbake igjen på jobb så raskt som mogleg, tryggje dei arbeidsplassane vi har, og leggje grunnlaget for å skape nye.

Det har vi gjort i maritim industri, i verftsindustrien – lagt grunnlaget for reiarlagsbransjen med den avtalen som ligg på bordet. Men det er ikkje berre det. Den satsinga som vi også gjer for å auke aktiviteten i bygg- og anleggssektoren, få i gang mindre arbeid på norske vegar for å halde entreprenørane med arbeid, med kontraktstilgang i ei tid der mange andre er redde for å investere, er avgjerande viktig for ein samla norsk entreprenørbransje. Og det vi gjer i totale avgiftskutt, bidreg til at ikkje berre daglegvarehandelen kan skape nye arbeidsplassar, men at store, lange verdikjeder i Noreg, i næringsmiddelindustrien, i produksjon som går til daglegvarehandelen, faktisk kan skape verdiar framover. Vi bidreg gjennom aktivt å tore å stå i krevjande debattar om at norsk eigarskap må løne seg dersom vi skal ha norske eigarar som investerer i arbeidsplassar på den andre sida av koronaen, i staden for å skjerpe skattane, regulere tyngre og bidra til usikkerheit for norske jobbar.

Difor er eg stolt over at Framstegspartiet nok ein gong tek ansvar i krevjande tider, fordi det er nødvendig å tryggje folks arbeid, hus, heim og jobb. Det er det det handlar om i statsbudsjettet for 2021. Så er eg heilt overtydd om at vi seinare vil få rikeleg anledning til å få på plass ytterlegare ny politikk som aukar veksten og verdiskapinga i landet.

Torstein Tvedt Solberg (A) [17:34:56]: Det er alvor ute i norske skoler og barnehager. De tok koronadugnaden i vår på strak arm, de har hatt en tøff og nesten umulig høst. Dugnaden er over, høreregjeringa møtte ikke opp. Eller for å si det med ordene til lærer Johann Falkenberg fra Bergen: «Jeg blir gal.» Han jobber døgnet rundt for at elevene skal få det tilbudet de har krav på, med fare for egen helse og stor smitterisiko. Ja, han sa at han vurderer å feire jul alene.

Jeg får stadig flere alvorlige meldinger om koronautmattelse i skoler og barnehager over hele landet. Ansatte melder om stort arbeidspress, økende sykefravær, mangel på vikarbudsjetter og usikkerhet rundt smittevern. Budsjettene til skolene og barnehagene er allerede sulteføret. Utgifter til ekstravask, vikarer og overtid og annet koronarelatert må skolene selv fikse. Milliardene

satt løst for næringslivet, men barnehagene og skolene er blitt glemt.

Det jeg nå er mest bekymret for, er konsekvensene av dette. Som beskjednen fra Elin Måge, norsklærer fra Bærum, som i går skrev på Facebook at hun etter nyttår forlater læreryrket etter 15 år. Hun skrev at hun elsker jobben sin, men ikke kan fortsette, fordi hun ikke føler seg trygg på grunn av smittesituasjonen, at som lærer blir hun ikke anerkjent for den jobben hun gjør, og at hun har en enorm og stadig voksende arbeidsmengde.

Jeg tror at beskjednen fra Elin ikke er et enkelttilfelle. Det enorme skippertaket en hadde fra i vår, er blitt erstattet av et endeløst arbeidspress. Vi ser nå at koronakrisa blir langvarig, og det er behov for å gi allerede slitne ansatte bedre svar på hvordan hverdagen ute i skolene og barnehagene skal bli framover. Det er et svar regjeringa ikke makter å gi, en regjering som heller skyver ansvaret nedover til kommunene, som statsråd Melby her oppe nettopp, som peker på alle andre og ikke ser at det er hun og regjeringa som sitter med det største ansvaret.

I barnehagen er det den samme magre visa. Sykefraværet blant ansatte i barnehagen har økt dramatisk etter sommeren. Mange barnehager har ikke penger igjen til vikarer, viser undersøkelser fra Respons Analyse. Vi ser nå at dette får konsekvenser for elevene. Jeg er, som lederen i Utdanningsforbundet, Steffen Handal, alvorlig bekymret for at de sårbare elevene nok en gang rammes. VG kunne avsløre for noen uker siden at 14 000 barn i grunnskolen har fått redusert sin spesialundervisning i høst. Vi så allerede i vår at det var de mest sårbare elevene som ble rammet hardest da skolene måtte stenge. Det gjentar seg dessverre.

Jeg tror den eneste medisinen mot koronautmattelsen i skolen og barnehagen er bedre smittevern, mer penger og flere folk. Derfor er jeg glad for at vi i Arbeiderpartiet setter av de pengene som trengs til skoler og barnehager i vårt kommuneopplegg, der vi budsjetterer både med penger og flere folk.

Men jeg er egentlig ikke så overrasket over regjeringas manglende svar. I snart åtte år har vi hatt en høyre-regjering som ikke har maktet å prioritere skole og barnehage. Høyrepartienes budsjetter fortsetter på den samme kursen som før. Det er mer til dem som har mest fra før, til privatisering av velferden og et mer utrygt arbeidsliv. Dette er en politikk som svekker den norske samfunnsmodellen og tilliten mellom folk om det får fortsette og vi ikke tar utgangspunkt i at vi løser de viktigste oppgavene sammen.

Derfor er jeg glad for at Arbeiderpartiets budsjett viser en helt annen retning. Arbeiderpartiet vil ikke gi mer skatteuttak til de rikeste, men heller bruke pengene på å få folk i jobb, satse på kompetanse og prioritere sko-

ler og barnehager. Det er slutt på pengegavene til dem som har mest fra før. Nå er det vanlige arbeidsfolks tur. Derfor prioriterer vi de store pengene til bedre og billigere barnehager, og vi starter innføring av gratis SFO til alle førsteklasinger. Det er ting som vil merkes i lommeboka til vanlige folk og vanlige familier rundt omkring i landet.

Arbeiderpartiet vil også ha en mer aktiv, praktisk og framtidsrettet skole, der elever lærer bedre, og der en skal få en kvalifisert lærer uansett hvor i landet en bor. Under høyreregjeringa har vi sett en økende lærermangel, fallende rekruttering, lavere søkertall til lærerutdanningen og rekordmange ukvalifiserte som underviser i skolen. Det kan vi ikke godta. Derfor vil Arbeiderpartiet ansette, rekruttere og utdanne flere kvalifiserte lærere og la kommunene ansette 1 000 flere lærere neste år.

Den økende ledigheten denne krisen viser, viser også at vi må investere i kompetanse. Derfor er jeg glad for at Arbeiderpartiet også setter av penger til flere studieplasser, flere fagskoleplasser og økt satsing på forskning og utvikling. Sånn kommer vi oss ut av krisen.

Stein Erik Lauvås (A) [17:40:10]: Det er mye nå om dagen. Det er sosial nedstenging, det er permitteringer, det er oppsigelser, det nærmer seg 200 000 arbeidsledige, forskjellene mellom folk bare øker – og høyreregjeringen har brukt tiden på å sørge for at den selv skal overleve.

Det koster – det koster mange penger for at høyre-regjeringen skal beholde makten. Det ser også ut til at makten over beslutningene ikke ligger hos regjeringen lenger. Regjeringsmakten ligger nå utenfor regjeringen. Det er et faresignal for landet, det er et faresignal for arbeidsplassene og bedriftene, og det er et faresignal for det fellesskapet Norge er bygd på.

Jeg ser en jojobolitikk hvor de lange linjene for å styrke fellesskapet mangler. Først bruker altså høyre-regjeringen sju år på å kutte i skatten til dem som har mest fra før – de har kuttet milliarder av kroner til Norges rikeste de seneste sju årene – og det har regjeringen gjort under dekke av at kutt i formuesskatten gir flere arbeidsplasser. Men når vi har spurt finansministeren og Finansdepartementet om dette faktisk stemmer, får vi til svar at nei, kutt i formuesskatten vil ikke være det som skaper flere jobber, det vil ikke være det som setter flere i arbeid. Kutt i formuesskatten til Norges aller rikeste har én tydelig konsekvens: De rikeste i landet blir bare enda rikere.

Høyre-regjeringen har i sju år jevnt og trutt sørget for at avgiftene til vanlige folk har økt med over 6 mrd. kr – samtidig som den har sørget for å innføre økt skatt på pendleropphold, skatt på kost og losji for arbeidstagere, avkorting av dagpenger, avkorting av uføretrygden,

avkorting på sluttvederlag, skatt på tjenestereiser, sterk økning i elavgiften, økt avgift på kollektivtransport og rekord i bompengainnkreving. I tillegg har de svekket fagforeningsfradraget, svekket arbeidsmiljøloven, kuttet i barnetillegget for uføre, økt maksprisen i barnehage, fjernet skolefrukten og økt egendelene ved legebesøk. Og det er enda flere eksempler.

Men høyre-regjeringen sørger for at det finnes en trøst for alle dem som er blitt arbeidsledige og permittert, for alle dem som har fått økte egenandeler og økte avgifter, og som har opplevd at hverdagen er blitt gjort dyrere for vanlige folk med vanlige lønninger: De har fått pils. Høyre-regjeringen slår av ca. 1 krone og 48 øre på en halvliter pils. Det blir de sikkert glade for, alle de som har fått økte egenandeler, og alle de som har mistet jobben.

I all forhandlingsstøy som regjeringen og Fremskrittspartiet har hatt de siste ukene, var det ingen – ingen – i Høyre, i Kristelig Folkeparti, i Venstre eller i Fremskrittspartiet som så mye som løftet en finger for å styrke en av våre viktigste økonomier, nemlig kommuneøkonomien. Nå ligger det an til minusbudsjetter for kommunene, det ligger an til kutt i skoletilbud, kutt i eldreomsorgen og kutt i helsetjenester og fritidstilbud til ungdommen. Ikke engang den økte kostnaden på 300 mill. kr til ressurskrevende tjenester i kommunene klarte noen av de høye herrer og damer i regjeringen å huske på å reversere da millionene satt som løsest.

Kommuneøkonomien for i fjor var den dårligste på 15 år. Kommunenes økonomiske utsikter for 2021 med høyre-regjeringen kan bli enda dårligere. Det betyr kutt i våre felles velferdstjenester midt i en krise hvor vi trenger fellesskapet mest, hvor vi trenger at kommunene kan sikre et godt tilbud på viktige velferdstjenester til sine innbyggere. Da får de altså beskjed av regjeringen om å drive kuttpolitikk. Der folk fikk litt billigere pils til trøst, fikk kommunene ikke engang det. Snarere er det slik at kommunene er med og betaler for pilsen.

Så da får vi vel runde av med å si: Skål!

Kari Henriksen (A) [17:44:21]: Koronasituasjonen er krevende og kunne vært enda mer alvorlig for mange hvis ikke Arbeiderpartiet og Stortinget hadde tatt initiativ til en enda bredere pakke med bedre tiltak for vanlige folk, tryggere jobber og større sikkerhet. Det var riktig og viktig. Troen på at markedet kunne ordne opp i denne krisen, står ikke særlig til troende. Krisen krevde fellesskap, og som med alle kriser rammer denne de mest sårbare hardest.

Debatten – og budsjettene – viser at det er tydelige forskjeller mellom folk i Norge. Den viser tydelige forskjeller i selve grunnlaget for velferd og trygghet, og den

viser også at denne forskjellen ikke er kommet på grunn av noe tilfeldig, nei, den er kommet med bakgrunn i villet politikk. Når mange står her og snakker pent om at budsjettet er så bra, lurer jeg på: For hvem? Snakker de om de 102 000 barna som vokser opp i fattigdom, de 200 000 arbeidsledige, de 364 000 uføretrygdete? De som trenger behandling i helsetjenesten over lang tid – er det dem de snakker om? Snakker de om foreldrene som står i kø for å få mat? Snakker de om barna i barnevernet som ikke får god nok hjelp fordi det mangler folk? Snakker de om de familiene som ikke får feriepenge av dagpengene? De familiene som nå må søke om behovsprøvd barnehagestøtte – er det dem de snakker om? Dette er nemlig helt vanlige folk som rammes av regjeringas politikk.

Vi er vitne til en regjering som snakker med og til seg selv og til de rikeste blant oss. De får nok en gang mest av skattebetalernes penger. Dette må ta slutt. Norge trenger en ny regjering som tar vanlige folk på alvor. Høyre regjeringa bagatelliserer og bortforklarer disse realitetene og kaller det svartmaling. Snakk med en som er permittert, om det er svartmaling å være uten feriepenge i sommer. Snakk med en familie som må søke behovsprøving for å kunne sende datteren sin i barnehagen, om det er å svartmale. Snakk med en familie der alle barna bruker briller, og spør om de opplever kuttet i brillestøtten som svartmaling.

Regjeringas politikk bygger ned velferdsstaten, stykker den opp, selger den ut. På den måten rives grunnsteinene ut av den muren som arbeidsfolk har brukt nesten 100 år på å bygge opp. Under denne regjeringa overlates dette til kommersielle aktører innen skole, sykehus, barnevern og barnehage. Det er å skape utrygghet – utrygghet for jobb, økonomi og helse. Forskjellene i Norge øker. Når vi nå går inn i desember og juletid, er vi altså vitne til at køene av folk som trenger nødhjelp, vokser. Det viser at det grunnleggende velferdssystemet er i ferd med å rakne, og regjeringa kan ikke skylde på korona, regjeringa kan bare skylde på politikken.

Arbeiderpartiet mener at fellesskapet må stille opp for sårbare barn, vanlige folk. Derfor vil vi ha velferdstjenester som kan ivareta alle. Vi vil bygge dem opp og ikke ned. Vi vil ha en rettferdig klima- og skattepolitikk. Vi vil gi feriepenge til dem som går på dagpenger, vi vil ha billigere barnehage og SFO og innføre et skolemåltid. Det er tiltak som treffer alle i samfunnet, og som ikke er øremerket noen spesielle grupper.

Vi vil ha en kjempedugnad for frivilligheten, mer penger til bua som låner ut gratis sports- og fritidsutstyr, mer penger til frivilligsentralene, som gjør en formidabel innsats for å engasjere frivillige over hele landet, og vi skal sikre full momskompensasjon. Vi gir også

160 mill. kr til fritidsaktiviteter, som gjør at barn og unge kan få delta på aktiviteter i sitt nærmiljø.

Hvis vi fører en grunnleggende sosialdemokratisk politikk, trenger vi ikke å dra på avlatsturné i etterkant, sånn som barne- og familieministeren har gjort i høst.

Geir Pollestad (Sp) [17:49:20]: Beredskapen i Noreg er for dårleg. Difor må beredskapen i Noreg styrkjast. Det er ei av hovudprioriteringane i Senterpartiet sitt alternative budsjett.

Eg meiner at regjeringa har ei nokså farleg tilnærming til matvareberedskapen når dei, ut frå situasjonen under koronautbrotet, trekkjer den konklusjonen at matforsyninga er robust og fleksibel. Senterpartiet meiner ein må byggja ein beredskap for langt meir alvorlege kriser, for den neste krisa vert ikkje lik denne. Men det som er sikkert, er at under ei krise vil ein alltid ha behov for tilgang på mat.

Senterpartiet vil styrkja matvareberedskapen, og me føreslår å etablera beredskapslagring av matkorn. Eg kan ikkje forstå Kristeleg Folkeparti og Framstegspartiet sin motstand mot dette. Senterpartiet vil også auka nødlagringa av mat. Under krisa har det vorte avslørt kor små nødlager av mat me har i Noreg. Omrekna til energiinnhald målt i sjokolade snakkar me om ei halv rute mjølkesjokolade til kvar nordmann. Det er ikkje beredskap. Det er laurdagskos på diett.

Det viktigaste tiltaket er den løpande matproduksjonen. Senterpartiet har mange tiltak i sitt alternative budsjett for å styrkja norsk matproduksjon, for å bruka norske ressursar og sikra små og store bruk i heile landet. Tilskot til veterinærvakt og auka tilskot til fornying av fjøs er viktige satsingar.

Fiskerinæringa er ein viktig del av matvareberedskapen. Senterpartiet vil ha ein fiskeripolitikk som sikrar vekst og utvikling i fiskerisamfunn langs heile kysten. Då treng me mangfaldet i fiskeriflåten, og me treng ein landindustri som er moderne, og som utviklar seg vidare. Senterpartiet vil vera med og støtta opp med tilskot til modernisering av både fiskeflåte og fiskeindustri og med ei særleg satsing på Nord-Troms og Finnmark.

Regjeringa og Framstegspartiet har gjort fiskerinæringa og fisken til ei mjølkeku for å dra inn avgifter til statskassa – 42 mill. kr til statskassa på kontrollavgift, ein kvart milliard i auka CO₂-avgift og varsel om at det i revidert budsjett vil verta innført ei såkalla fiskal avgift på fisk på 100 mill. kr. Senterpartiet vil ikkje gjera fiskerinæringa til ei mjølkeku for statskassa.

Det vart jubla i salen her i dag over at det ikkje vert noko av kuttet i nettolønsordninga for sjøfolk. Isolert sett er dette bra, men realiteten er at sjøfolka og maritim næring har vorte brukte i eit kynisk spel frå regjeringa. Midt i ein pandemi føreslår regjeringa kraftige kutt i

nettolønsordninga, vel vitande om at både opposisjonen og støttepartiet Framstegspartiet vil reagere på dette, og at det vil vera ein siger for Framstegspartiet å rydda opp. Men det er eit skadeleg og uverdig spel regjeringa har brukt sjøfolka og maritim næring til denne hausten.

Så kan ein spørja: Er dette konspiratoriske tankar? Boka til Trine Skei Grande gjev eigentleg støtte til at det er slik den solbergske parlamentarismen fungerer. I denne boka kom det fram at den famøse nedlegginga av pelsdyrnæringa berre var ein test frå Venstre si side – ein test som har ramma 200 familiar knallhardt. Tre år etter at næringsforbodet tredde i kraft, er det framleis ikkje landa noka god erstatningsordning. Statsbudsjettet gjev heller ikkje svar på dette spørsmålet.

Eg vil bruka slutten av innlegget til å senda ei klar melding til landbruksminister Olaug Bollestad om pelsdyrsaka: Det er nok no. Det er nok tomme løfte. Det er nok trenering. Det er nok unnskyldningar. Det er nok unnviking. Det må handlast no. Ein må sørgja for ei ordning som gjev pelsdyrbøndene full erstatning. Det er ekte folk. Det er ekte familiar som er ramma. Det er dei det handlar om. Det handlar ikkje om regjeringas eller landbruksministerens ve og vel. Så gje pelsdyrbøndene full erstatning, og slutt med alt spelet rundt dei. Eg håpar det er ei oppfordring som landbruksministeren vil ta med seg, og at me raskt kan få avslutta denne uverdige saka som regjeringa har brukt i eit maktspele for å sikra seg posisjonar.

Statsråd Bent Høie [17:54:18]: Ved fjorårets finansdebatt var det ingen som kunne forestille seg hva vi hadde i vente i 2020. Koronaviruset har preget hele året og hele verden. Takket være en helt spesiell innsats fra den norske befolkningen har vi greid å holde smitten ganske lav og samfunnet ganske åpent gjennom store deler av pandemien. Men vi er ikke i mål. Den siste tiden har smittenivået gått noe ned, men det er fortsatt for høyt. Derfor kan vi ikke senke skuldrene.

Regjeringens fremste mål med statsbudsjettet for 2021 er å ta Norge ut av koronakrisen. Vi skal sikre godt smittevern og god behandling i helsetjenesten, samtidig som vi svarer på de langsiktige utfordringene vi står overfor.

Budsjettforslaget setter sykehusene i stand til å håndtere koronapandemien, samtidig som det legges til rette for at både kvalitet og kapasitet kan styrkes. Driftsbevilgningene til sykehusene foreslås økt med 6,5 mrd. kr neste år. Budsjettforslaget dekker ekstraordinære kostnader som følge av covid-19, og det gir rom for å øke pasientbehandlingen med om lag 2,5 pst. Til sammenligning er demografikostnadene på 1,3 pst. 200 mill. kr skal gå til en insentivordning som skal stimulere helseforetakene til å gjennomføre forbedrings-

tiltak som skal redusere de økte ventetidene som følge av pandemien. Som følge av budsjettforliket blir det bevilget 250 mill. kr for å få ned ventetidene i sykehusene gjennom kjøp hos private. Vi foreslår også 2 mrd. kr til oppbygging av beredskapslager for smittevernustyr og legemidler.

Vi foreslår å forenkle og forbedre frikortordningen for helseutgifter ved at dagens to egenandelstak blir til ett. Dette er en viktig sosial reform som gjør at de pasientene som i dag har de høyeste helseutgiftene, sparer mye penger og får raskere gratis helsetjenester. I budsjettforliket er den sosiale profilen bedret ytterligere på dette området. De 188 000 pasientene i Norge med de høyeste helseutgiftene sparer med dette over 2 170 kr hver i året på denne endringen. Samlet vil 590 000 brukere tjene på denne ordningen og får i snitt om lag 1 300 kroner hver i lavere utgifter.

Regjeringen har etter åtte budsjetter lagt til rette for om lag 8 prosentenheter større budsjettvekst i sykehusene enn etter åtte budsjetter med den rød-grønne regjeringen.

Kommuner over hele landet har gjort – og gjør – en kjempeinnsats med å håndtere smitten, samtidig som de leverer de vanlige tjenestene til innbyggerne sine. Gjennom hele pandemien har regjeringen vært tydelig på at vi skal stille opp for kommunene. Det har vi gjort gjennom flere tiltakspakker, og så langt er KS og staten enige om at kompensasjonen samsvarer godt med de merutgiftene og mindreinntektene kommunesektoren har hatt. Det er jeg glad for, og vi skal fortsette å stille opp også i 2021.

Regjeringen legger til rette for bedre kvalitet og økt kapasitet i omsorgstjenestene. Som følge av budsjettforliket mellom de fire borgerlige partiene foreslås det tilskudd til 2 000 heldøgns omsorgsplasser. Mange eldre har vært sosialt isolert som følge av smitteverntiltakene knyttet til covid-19. Som en del av budsjettforliket blir det bevilget 400 mill. kr for å bekjempe ensomhet blant eldre.

Det foreslås videre 450 mill. kr til handlingsplanen for allmennlegetjenesten. Tiltakene skal bidra til å realisere målene om en attraktiv og trygg karrierevei for fastlegene, god kvalitet til alle og en framtidig teambasert allmennlegetjeneste.

Rus og psykisk helse har alltid hatt høy prioritet i denne regjeringen. Opptrappingsplanen for barn og unges psykiske helse følges opp med 170 mill. kr. Regjeringen foreslår 93 mill. kr til arbeidet med felles kommunal journalløsning, Akson, for kommunene utenom helseregion Midt-Norge, og 189 mill. kr til e-helsetiltak for samhandling.

Pandemien varer heldigvis ikke evig. Gjennom samarbeidet med EU får Norge tilgang til vaksine, og det set-

tes av 2,47 mrd. kr til dette i 2021. Signalene om rundt 90 pst. vaksineeffekt er svært gode nyheter.

Det er lys i tunnelen. Hold ut.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tellef Inge Mørland (A) [17:59:27]: To av tre jobber deltid i kommunal helse- og omsorgstjeneste. Dette var allerede et problem for eldre, som stadig møtte nye fjes og for helsepersonell uten økonomisk trygghet. Men under pandemien ser vi også mange eksempler på hvor skadelig det er for smittevernet med mye deltid og vikarer istedenfor nok folk på jobb i hele, faste stillinger. Dette kunne vi bidratt til å løse i årets budsjett.

Mange kommuner, som Arbeiderparti-styrte Arendal, har allerede lagt ned en innsats for å øke andelen heltidsstillinger i sektoren. På et drøyt år der fikk de opp heltidsandelen med 5 pst. Samtidig bør staten være en aktiv pådriver i dette arbeidet. Vi kunne, som Arbeiderpartiet foreslår, bruke mindre på vikarer og konsulenter og i stedet styrke bemanning og heltid i både sykehus- og kommunesektoren.

Hvorfor har ikke Høyre en større vilje til å prioritere heltid i sine budsjett – ikke bare fordi det er bra for bruker og arbeidstaker, men rett og slett fordi det også er godt smittevern?

Statsråd Bent Høie [18:00:27]: Det har virkelig Høyre og regjeringen, derfor har vi i dette statsbudsjettet lagt fram Kompetanseløft 2025, der nettopp arbeidet for å redusere bruken av deltid og vikarer er løftet opp som en veldig klar målsetting. I Kompetanseløft 2025 er det satt opp 2,2 mrd. kr i øremerkede midler til forbedringer og kvalitet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, som bl.a. skal brukes til dette.

Det har vært viktig for meg hele veien å bidra til en heltidskultur, både i spesialisthelsetjenesten og i kommunehelsetjenesten. Det at vi nå for første gang løfter fram dette arbeidet som en sentral målsetting i kompetanseløftarbeidet i en plan som skal vare i fem år, der vi også skal invitere partene til diskusjon om hvordan vi utvikler og forbedrer dette, mener jeg representerer et taktskifte i arbeidet mot deltid, for en heltidskultur og for reduksjon i bruk av vikarer.

Tellef Inge Mørland (A) [18:01:27]: Det er nok sånn at vi i Arbeiderpartiet har en annen oppfatning av regjeringens arbeid på dette feltet.

Jeg vil inn på et annet område der vi er dypt bekymret når det gjelder koronaen, og det er folks psykiske helse. Vi har i vårt budsjett lagt inn en betydelig styrking av både skolehelsetjenesten, lavterskel psykisk helse-tilbud og psykisk helsevern i sykehusene.

I et skriftlig spørsmål til statsråden har Arbeiderpartiet utfordret ham på hvordan og hva regjeringen har beregnet de psykiske omkostningene hos befolkningen til å være ved de nedstengingene og restriksjonene vi nå opplever. Svaret er at det vet man ikke, men det vises bl.a. til en undersøkelse gjennomført av FHI i juni som i hovedsak ikke viste mer ensomhet eller flere psykiske plager. Jeg skulle ønske det var sant, men frykter at det ikke stemmer. Vi får f.eks. tilbakemeldinger om at hjelpetelefonene opplever en eksplosiv vekst i alvorlige hendelser.

Er det slik at regjeringen legger til grunn at koronatilstandene ikke medfører økte psykiske plager når man innfører de enkelte nye tiltakene? Når kan vi eventuelt forvente at de psykiske omkostningene hos befolkningen inkluderes som en del av beslutningsgrunnlaget før nye tiltak innføres?

Statsråd Bent Høie [18:02:30]: Dette inkluderes hver eneste gang, både i vurderingen av tiltakene og avveiningene der. Det har vært gjort hele veien, samtidig som det ikke minst tas med i alle de ulike tiltakene som er blitt innført. Ved hver eneste korsvei der vi har kommet med ulike tiltakspakker, har det også ligget tiltak på dette området: betydelig satsing på oppbygging av tilbud innenfor psykisk helse, betydelig satsing innenfor tilskudd til frivillige lag og organisasjoner som driver med dette, og styrking av hjelpetelefonene. Det er en rekke andre tiltak nettopp for å kompensere for de negative sidene. Men til tross for det kommer vi ikke til å klare å kompensere alt. Tiltak mot en pandemi har negative sider som vi dessverre kommer til å måtte leve med i mange år framover. Alternativet kjenner vi dessverre også veldig godt til, at det er nettopp de mest utsatte som også blir hardest rammet hvis vi mister kontrollen på pandemien.

Sylvi Listhaug (FrP) [18:03:46]: NIPT og tidlig ultralyd har definitivt vært en del av forhandlingene. Selv har jeg fått tre barn og kjenner veldig godt til den følelsen og de bekymringene man har som gravid. Det er viktig for mange kvinner å føle trygghet i svangerskapet og avdekke sykdom tidlig. Det Fremskrittspartiet har vært opptatt av, er å få slutt på at norske kvinner må være NIPT-flyktninger til naboland. Regjeringen led et stort nederlag i saken, og vi venter på oppfølgingen. Nå kom det påstander i Vårt Land om at vi ikke hadde fulgt opp dette i forhandlingene og stått på for å få inn pengene. Heldigvis ryddet statsministeren det av banen. Men det ser ut til at det er motstand i regjeringen mot å gjennomføre dette. Derfor vil jeg spørre helseministeren: Kan statsråden garantere at det nå vil settes i gang en innføring av NIPT og tidlig ultralyd, og at dette blir satt i gang i løpet av 2021?

Statsråd Bent Høie [18:04:48]: Det enkle svaret på det er ja. Regjeringen følger opp de vedtakene som Stortinget har fattet på dette området – den enigheten som vi har med Fremskrittspartiet i budsjettforhandlingene. I tråd med den enigheten vil det bli etablert en godkjenningsordning for private som skal tilby NIPT, og vi vil komme tilbake i revidert budsjett med oppfølgingen for å tilby ytterligere NIPT til en større gruppe gravide.

Det er likevel verd å merke seg at det var jeg som helseminister, med Fremskrittspartiet i regjering, som godkjente bruk av NIPT i Norge første gang. Det er flere år siden. Det er ikke snakk om å ta i bruk NIPT i Norge, det har vi brukt i flere år. Det er snakk om en utvidelse i bruk av NIPT, og vi følger opp den enigheten som er.

Sylvi Listhaug (FrP) [18:05:38]: Det er godt å høre at man har en plan for det, og at det blir gjennomført.

Vi har også noen andre helseflyktninger, nemlig personer som har MS. Vi har nylig sett en dokumentar som viser at mange bruker hundretusener av kroner på å reise til utlandet – Mexico og Russland – for å ta i bruk stamcellebehandling. Dette er en type behandling som vi finner i vårt naboland, som har en helt annen tilnærming til dette. Vi har også et prøveprosjekt på Haukeland. Jeg er veldig glad for at Fremskrittspartiet har fått gjennomslag for å sette av mer penger og gi flere mulighet til å få denne typen operasjon i Norge – også dem som ikke har prøvd alle andre virkemidler. Det er rett og slett fordi disse menneskene er i en veldig vanskelig situasjon. Det er en forferdelig sykdom.

Så jeg lurer på: Hvor raskt vil helseministeren ta initiativ til at flere kan komme inn i denne ordningen, og at flere forhåpentligvis vil kunne bli friske ved hjelp av denne metoden?

Statsråd Bent Høie [18:06:43]: Jeg er helt enig, og jeg er veldig glad for at Fremskrittspartiet har fått gjennomslag i forhandlingene for å utvide studien vi har på MS-pasienter. Dette vil nå kunne omfatte betydelig flere pasienter enn det det var grunnlag for. Det vil mange pasienter sette stor pris på.

Det som også er ekstra flott med å gjøre det på denne måten, er at dette ikke bare vil være til glede for den enkelte pasient – ved at vi gjør det gjennom en studie, vil den kunnskapen vi får gjennom studien, ikke bare komme norske pasienter, men pasienter i hele verden til gode. Noe av utfordringen på dette området er at veldig mange har tilbudt slik behandling uten å ha gjennomført gode studier i forkant. Dermed blir det ikke anerkjent som behandling. Hvis de norske studiene viser at dette er en god behandling, og bedre enn den gjeldende behandlingen, kommer det til å ha stor positiv betydning for mange andre pasienter. Dette kommer til å bli fulgt raskt opp av meg.

Kjersti Toppe (Sp) [18:07:58]: I ein situasjon der fleirtalet midt i ein pandemi ser seg nøydd til å kutta i fastlegeordninga og auka effektiviseringskravet til sjukehus, vert midlane til den felles journalløysinga Akson i Helsedirektoratet skjerma. Akson er sterkt kritisert av både fagforeiningar, forskingsmiljø og eit samla norsk IT-miljø. Akson har ikkje vore på høyring – det er òg kritisert. Riksrevisjonen har sett i gang gransking av både journalprosjektet og konsulentbruken i direktoratet, og det er ikkje fleirtal i Stortinget for saka. Men helseministeren har tydelegvis trua dette igjennom i budsjettforhandlingane.

Spørsmålet mitt er om helseministeren ikkje ser det som uheldig å gå vidare med eit så utskjelt prosjekt, som vil kunna kosta 22 mrd. kr til slutt, når det ikkje eingong har eit reelt fleirtal i den folkevalde forsamlinga.

Statsråd Bent Høie (H) [18:08:55]: Jeg har flere ganger hørt representanten Toppe hevde at det er kutt i de offentlige sykehusene i dette budsjettforliket. Det er definitivt feil. Det er en historisk satsing på de offentlige sykehusene i dette budsjettforliket. Det er også feil at det er kutt i fastlegeordningen. Det er en historisk satsing på fastlegeordningen i dette budsjettet. Jeg håper representanten kan la være å gjenta disse feilaktige påstandene.

Historien om Akson: Akson er et prosjekt som er sterkt etterlengtet av dem som jobber i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Sykepleierforbundet, som organiserer de fleste av dem, er en sterk pådriver for dette. Det er sterkt etterlengtet blant pasientene. Derfor er Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon en sterk pådriver for dette prosjektet. Det er sterkt etterlengtet av kommunene. Derfor er KS og Kommune-Norge sterke pådrivere for dette prosjektet.

Da jeg la fram dette for kommunene, var det stor entusiasme for at vi hadde fått gjennomslag for endelig å bevilge penger for å komme videre med dette prosjektet, som er utrolig viktig for at vi i Norge skal få en sammenhengende helsetjeneste, også digitalt.

Karin Andersen (SV) [18:10:16]: I kommunehelsetjenesten og i sjukehusene er de ansatte nå dønn slitne. De trenger flere kollegaer å dele ansvaret med. På Hamar var det så galt at kommunelegen sluttet for ikke å miste helsa sjøl. I en kronikk på nrk.no skriver Oda, 26, sykepleier på St. Olavs hospital, at det er så stramme turnuser at hun ikke får sove mellom vaktskiftene. De mangler helsepersonell, og vi risikerer en flukt fra disse yrkene fordi det er for stramme rammer til å ha nok ansatte.

Da så jeg med forundring på budsjettforliket, og da må jeg spørre helseministeren: Hvordan går det an å være helseminister og akseptere å bruke milliarder på

billig snop og alkohol framfor penger til flere nødvendige stillinger i helse- og omsorgssektoren og i sjukehusene?

Statsråd Bent Høie (H) [18:11:12]: Jeg kan forsikre representanten Andersen om at det brukes betydelig større beløp på å styrke både kommunenes økonomi og sykehusenes økonomi. Det er en veldig viktig prioritering i dette budsjettet. Historien vil vise – hvis representanten går inn i tallene og ser på årsverksutviklingen i kommunene under denne regjeringen – at det er en kraftig årsverksutvikling i kommunene i pleie- og omsorgssektoren. Det som er ekstra hyggelig, er at den veksten er spesielt stor i de gruppene som har høyere utdanning, altså sykepleierne. Det er en veldig positiv utvikling, som bidrar til å øke kvaliteten i helsetjenesten.

Jeg er helt enig i representantens beskrivelse av arbeidssituasjonen for dem som jobber i helsetjenesten nå. Det å stå og jobbe under en pandemi over så lang tid er ekstremt krevende. Det er krevende å leve med den usikkerheten, det er krevende å leve med de smittevern-tiltakene som er, og når det varer over så lang tid, er det en stor belastning. Jeg er utrolig takknemlig for den innsatsen som legges ned. Men en kan være trygg på at dette budsjettet legger til rette for at de får flere kollegaer, og flere kollegaer som også har muligheten til å få høyere kompetanse gjennom Kompetanseløft 2025.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Maria Aasen-Svensrud (A) [18:12:43]: Jeg kjenner et barn som ikke får plass på SFO. Han faller mellom to stoler – foreldrene har ikke lav nok inntekt til å komme inn under det lokale barnefattigdomsprosjektet, men de tjener heller ikke godt nok til å ha råd til å prioritere SFO-plass for alle ungene sine. Derfor er det nå lillebrors tur til å gå inn døra på SFO, og det er storebrors tur til å stå utenfor og se inn.

Jeg kjenner også en som er arbeidsledig. Han er en av de 250 000 nordmenn uten jobb som må klare seg helt uten feriepengene til sommeren.

Og jeg kjenner en fengselsbetjent som gruer seg til å gå på jobb fordi sikkerheten er svekket på arbeidsplassen. Det er et stort behov for å få på plass sikkerhetskannere i fengslene, slik at narkotika og skadelige gjenstander ikke kommer inn i fengselet – det er hennes arbeidsplass. Men penger til skannere måtte gi tap for avgiftskutt og grensehandel.

Jeg leser i FriFagbevegelse at regjeringen øker kuttene i staten med 365 mill. kr. Overskriften er: Prioriterer snus foran bedre velferd.

Budsjettavtalen mellom regjeringen og Fremskrittspartiet innebærer kutt i staten. Et av innsparingstiltake-

ne er å øke osthøvelkuttene. De øker kuttene fra rundt 1,8 mrd. kr til over 2,1 mrd. kr i 2021. Dette virket kanskje ikke som de store summene da regjeringen med Fremskrittspartiet satt rundt bordet og forhandlet, men for henne som i dag igjen går kveldsvakta og hadde håpet at forhandlingene skulle føre til at hennes arbeidsplass fikk på plass en skanner, virker det ytterligere kuttet på 5 mill. kr til kriminalomsorgen som en hån.

Vi som lytter til de ansatte, vet at de ikke kan løpe raskere i offentlig sektor. På jobb i fengselet er det ikke flere byråkrater å kutte, det er ikke mer å effektivisere på. Da er det kanskje ikke så rart at LO og de ansatte rister på hodet over et av forslagene vi skal behandle her i dag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en effektiviseringsstrategi for offentlig sektor.»

Det er ikke så rart at vi kan lese at lederen i LO Stat sier:

«Jeg vil igjen advare mot følgene av slike kutt. Mange av virksomhetene er allerede kuttet ned til beinet gjennom mange år med disse flate, uprioriterte kuttene. Alarmklokkene har kimt lenge, og nå befinner vi oss midt i en pandemi, der staten og de ansatte blir satt på store prøver. 0,1 prosent høres ikke mye ut, men vil få følger for leveransen av tjenester.»

Dette er litt av en takk å gi til statsansatte som har jobbet døgnet rundt for å håndtere pandemien og følgene av den.

NTL poengterer:

«Hittil har denne regjeringen kuttet 600 årsverk bare i Nav, som betyr at regjeringen synes det er helt greit med lengre saksbehandlingstid i Nav. Vi står i en situasjon hvor det må gis strafferabatter i straffesaker på grunn av køer i domstolene, og vi har over år fått dårligere beredskap over hele landet fordi budsjettssituasjonen er så tøff i virksomhetene.»

I den krisen vi står i nå, ser vi virkelig verdien i fellesskapet vårt. Vi ser tydelig verdien av det organiserte arbeidslivet. Høy tillit til hverandre, sterk solidaritet med hverandre – det er Norge på sitt beste.

Men vi i Arbeiderpartiet er bekymret for at både tiliten og solidariteten nå er under press. Etter ukevis med forhandlinger mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ender partene opp med enighet om kutt i alkohol- og tobakksavgift framfor tiltak for dem som er sagt opp, permitterte og bedrifter som sliter og er på randen av konkurs. Vi ser mer av det samme som vi har sett de sju siste årene: svekkelse og privatisering av velferden vår og et mer utrygt arbeidsliv. Dette svekker den norske samfunnsmodellen. Det svekker tilliten mellom folk. Arbeiderpartiet ønsker å løse de viktigste oppgavene

sammen. Nå trengs den sosialdemokratiske samfunnsmodellen mer enn på lenge. Vi trenger et fellesskap som tar større ansvar og sikrer vår felles velferdsstat.

Flere hundre tusen nordmenn skal tilbake på jobb. Vi skal gjøre vår felles velferdsstat sterkere. Velferdsstaten skal favne alle – en trygg oppvekst, en god skole og en raus eldreomsorg, uansett hva man tjener, eller hvor man bor.

For det er som lederen i LO Stat sier til Frifagbevegelse:

«Med Frp som forhandlingspart så er det vel ikke å forvente at H, KrF og V vil gjøre noe annet enn å fortsette å kutte, og prioriterer snus foran bedre velferd. Derfor blir stortingsvalget neste år svært avgjørende ...»

Nå er det arbeidsfolks tur.

Helge Orten (H) [18:18:02]: Samferdsel har vært et prioritert område for Høyre og regjeringa siden vi tok over i 2013. En god infrastruktur er viktig for at vi skal ha verdiskaping og bosetting i hele landet. Stor satsing på samferdsel skaper også aktivitet.

Koronakrisen har minnet oss om hvor viktig det er at transporttilbudet er der når vi trenger det. Derfor har det vært viktig at kollektivtrafikken, godstransporten og luftfarten fungerer i en tid da folk reiser mindre. Nødvendige og samfunnskritiske funksjoner er blitt opprettholdt. Flyplassene har vært åpne i hele landet, og det er blitt brukt betydelige midler til kjøp av flyruter og til kollektivtransporten. Det blir videreført i statsbudsjettet for 2021 og i budsjettforliket med Fremskrittspartiet.

Vi bygger vei og bane i et langsiktig perspektiv. Det gjør vi for å knytte landet sammen og legge til rette for at personer og gods kan komme seg trygt og effektivt fram, og for å bygge sterke bo- og arbeidsmarkedsregioner som kan bidra til vekst og verdiskaping i hele landet.

Siden 2013 er det åpnet 800 km moderne og trafikk-sikker vei, og vi bygger mer. En sammenhengende utbygging av E6 i Helgeland er viktig for framkommelighet og trafiksikkerhet og for å bygge sammen en landsdel med et aktivt næringsliv. Vi bygger ut E6 sammenhengende i Trøndelag. Sammen med Trønderbanen vil det binde sammen store og små byer og tettsteder til et sammenhengende bo- og arbeidsmarked. Det vil bety mye for vekst og verdiskaping i den regionen.

For godstransporten betyr halvannen time spart reisetid mellom Trondheim og Oslo svært mye. Og kanskje nærmere to timer spart reisetid fra Ålesund er viktig for eksportindustrien på Møre.

Vi bygger sammenhengende E6 gjennom Innlandet, i tillegg til viktige tverrforbindelser. Det vil sammen med jernbanen knytte sammen Mjøsregionen, korte ned reisetiden til Osloregionen og øke attraktiviteten i

hele regionen. Dette er bare noen eksempler som viser hvor viktig samferdselssatsingen er for vekst og verdiskaping i hele landet og kanskje det sterkeste distriktspolitiske virkemiddelet vi har.

Samferdselsbudsjettet som regjeringa la fram for 2021, er på over 80 mrd. kr. Etter budsjettforliket med Fremskrittspartiet er dette ytterligere styrket, og det er bortimot en dobling siden 2013. Det gir mer vei og bane, og det skaper stor aktivitet i hele landet. Samtidig må vi ta vare på det vi har. På riksveinettet er forfall snudd til fornying, og vedlikeholdsetterslepet er redusert hvert år siden 2015. I 2021 reduseres det med over 1,5 mrd. kr. Det merkes når vi kjører langs norske veier.

Det har også vært viktig og nødvendig å øke bevilgningene til samferdsel, men det alene er ikke nok. Derfor har vi gjennomført viktige reformer. Etablering av Nye Veier har vist at det er mulig å bygge vei både raske og til en lavere kostnad, og at samfunnsnyttene av prosjekter øker. Det er anslått at innsparingen i porteføljen er på 59 mrd. kr, hvorav 25 mrd. kr er rene kostnadsreduksjoner. Det betyr enkelt at vi får mer vei for hver krone.

Også innenfor jernbanesektoren jobber vi med store reformer. Ny organisasjonsmodell og gjennomføring av anbudskonkurranse i persontogtransporten er viktige grep. Etter å ha gjennomført tre trafikkpakker har vi oppnådd en samlet besparelse på 1,2 mrd. kr per år i anbudsperioden, sammenlignet med 2019. Dette er det mulig å gjennomføre samtidig som tilbudet til kundene blir forbedret.

Alle reformene i samferdselssektoren har Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV vært imot. De stemte imot etablering av Nye Veier og er imot konkurranseutsetting av jernbane. Men de beholder gjerne gevinsten. Når jeg hører på representanten Slagsvold Vedum og Senterpartiet, kan det synes som om de er mer opptatt av å reversere enn å reformere. Jeg har lest det alternative budsjettet til Senterpartiet og ser at alt pratet om reversering bare er ord. Når budsjettet skal salderes, er det veldig komfortabelt å bruke gevinsten fra reformer de har stemt imot. Representanten Slagsvold Vedum kalte gevinsten fra konkurranseutsettingen fiktiv i replikkordskiftet tidligere i dag. Det er vel en beskrivelse som kanskje passer bedre på budsjettet til Senterpartiet.

Vi er inne i en krevende tid. Da er det viktig og riktig å bruke penger på kompensasjonsordninger og tiltak for å få oss gjennom krisen. Samtidig må vi legge til rette for omstilling og verdiskaping og at det blir skapt nye jobber. En god infrastruktur i hele landet er viktig for at vi skal klare det. Samferdselspolitikken er kanskje vårt viktigste distriktspolitiske verktøy.

Sverre Myrli (A) [18:23:07]: For noen dager siden fikk jeg en e-post fra en drosjeeier i Oslo Taxi – en 61 år gammel mann som skriver til meg at han er veldig bekymret for framtida, så bekymret at det går ut over livskvaliteten. Han skriver videre at det går bare noen måneder til før han er konkurs, og med enkeltmannsforetak ryker huset også. Han undertegner «hilsen en sliten drosjesjåfør».

Ja, det er mange som har det tøft nå. Så kan jo Trond Helleland og andre si at det er Arbeiderpartiet som svartmaler situasjonen, men dette er eksempler fra virkeligheten. Drosjenæringen og mange andre næringer sliter og har det tøft på grunn av tiltakene som er innført i den ekstraordinære situasjonen. Men som om ikke det er nok: Midt oppe i den vanskelige situasjonen ønsker altså regjeringen å tvinge gjennom en liberalisering av drosjenæringen. Den 1. november ble næringen fullstendig liberalisert. I realiteten kan hvem som helst nå starte å kjøre drosje – til stor fortvilelse for dem som er aktører i næringen i dag. Hvorfor behandler regjeringen arbeidsfolk sånn?

I spørretimen forrige uke stilte jeg samferdselsministeren spørsmål om situasjonen for togrenholderne, altså de som vasker togene. Jeg viste til en samtale jeg hadde hatt med Wenche Bye, som er tillitsvalgt for togrenholderne i Trondheim. Renholderne har nemlig som følge av regjeringens jernbanereform gått ned i lønn – til tross for at regjeringen og stortingsflertallet som vedtok den såkalte jernbanereformen, lovet det motsatte. Samferdselsministeren ville ikke diskutere spørsmålet med meg, men jeg har i ettertid fått tilsendt dokumentasjon fra Wenche Bye som viser at renholderne faktisk har gått ned i lønn. Renholderne vasker de samme togene som før, på det samme stedet, men i en ny bedrift, til vesentlig lavere betaling. Hvorfor gjør regjeringen dette? Hvorfor behandler regjeringen arbeidsfolk på denne måten?

Nå er det fribilletten til ansatte og pensjonister i kollektivtrafikken regjeringen er ute etter. Det skal nå skattlegges. Dette er et gode som ansatte i kollektivtrafikken har hatt i alle år: bussjåfører, trikkeførere, lokførere, konduktører og andre ansatte i kollektivtrafikken. Nå skal det skattlegges. Hvorfor gjør regjeringen det? Jo, selvsagt må de finansiere skatteletten til stortingene, og da er det veldig lettvinnt å ta fra arbeidsfolk.

Så har jeg lagt merke til Fremskrittspartiet i debatten i dag. Flere talere har sagt at i en normalsituasjon hadde ikke dette budsjettforslaget blitt vedtatt. Vel, så veldig oppsiktsvekkende var det vel ikke at det ble et budsjettforlik. Det er jo de samme fire partiene som har vedtatt de sju foregående budsjettene og holdt sammen i alle politiske saker i Stortinget de siste sju årene. Så det

var egentlig mest show og skuespill for dem som trodde at det ikke skulle bli noe budsjettforlik.

Budsjettet blir vedtatt, og hvis budsjettkameratene er så misfornøyd med innholdet i budsjettet, skulle en vel kanskje tro at det var den vanskelige situasjonen som nå er for folk og bedrifter der ute, som hadde preget budsjettforhandlingene. Men er det det? Er det situasjonen for permitterte og arbeidsledige? Nei. Er det situasjonen for bedrifter som sliter på grunn av omsetningsbortfall? Nei. Er det situasjonen for renholdere og drosjesjåfører? Nei, det er ikke det. Er det situasjonen for ansatte i luftfarten, i hotell- og restaurantnæringen eller i reiselivet? Er det tiltak for dem som har preget budsjettforhandlingene? Nei, det er ikke det.

I mitt område, Gardermo-regionen og Ullensaker, har man nå landets høyeste arbeidsledighet. Folk sitter og venter på tiltak og forslag fra regjeringen, og i hvert fall på at vi har en regjering som har dialog med bransjen, har dialog med arbeidslivets parter og finner løsninger på den vanskelige situasjonen. Det burde ha preget debatten i dag.

Jeg har lett etter lyspunkter i budsjettforliket, og da ble jeg litt glad da jeg hørte Ola Elvestuen i dag, for han pratet om at budsjettforliket medfører økte midler til Nysnø. Da tenkte jeg: Det var da noe. Kunne vi enda få litt snø som lyste opp i tilværelsen. Men jeg har i løpet av dagen skjønnet at det betød visst ikke det, det var nok en skuffelse.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [18:28:26]: Den 1. desember meldte Nav at 195 800 personer i Norge var helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige eller arbeidssøkende på tiltak – 6,9 pst. av arbeidsstyrken. I tillegg var 120 163 personer på arbeidsavklaringspenger, AAP, ved utgangen av tredje kvartal. Dette utgjør 3,5 pst. av befolkningen i alderen 18–66 år. Det er altså samlet mer enn 315 000 mennesker og over 10 pst. Nå er det alvor.

Det er dette statsbudsjettet for 2021 skal gi svar på, for å skape større trygghet og framtidshåp for folk. Senterpartiets leder sa i sitt innlegg at det tas for lett på denne rekordhøye ledigheten. Arbeiderpartiets leder, Gahr Støre, sa at arbeid til alle er jobb nummer én. Finansminister Sanner sa at det er usikkert om ikke verdiskapingen faller høsten 2021 – altså nye problemer sett fra Finansdepartementet. Statsråden sa videre at vi må hindre at ledigheten biter seg fast på et for høyt nivå – merk: for høyt nivå.

Senterpartiets overordnede parole er full sysselsetting og kamp mot arbeidsledigheten, for å si det poengtert. Det må lages en kriseplan, avbøtende tiltak overfor bedrifter og arbeidstakere samt sjølstendige på kort sikt, og det må legges til rette for ny næringsvirksomhet med produktive foranstaltninger, som det ble sagt i 1930-åre-

ne, for at bedriftene skal se muligheter i nye produkter for framtida.

Da kan vi se til Saugbrugsforeningen i Halden som et eksempel. De har nå stoppet en av papirmaskinene sine. De ønsker at tremassen som gikk til den papirmaskinen, kunne gå til en ny fabrikk som koster milliarder, som kan produsere kompositt, halvfabrikata kompositt, som altså er et grønt produkt, til erstatning for et svart produkt, som i dag kommer fra olje. Men det trengs tiltak. Da nytter det ikke å ha – sånn som vi har i dag – en bedriftsintern opplæringsordning som er sånn at det settes et tak for Saugbrugsforeningen på 2 mill. kr per bedrift i løpet av to år. Det må kraftfulle tiltak til for å omstille arbeidsstokken, og det kreves et eierskap til bedriften som sikrer at en har kapital til å gjennomføre dette.

Vi må ha full sysselsetting med norske lønns- og arbeidsvilkår, og det er ikke mulig med ukontrollert arbeidsinnvandring. Det er i direkte konflikt med det overordnede målet om at arbeid til alle er jobb nummer én, som Gahr Støre sa. Spreke ungdommer fra land med skyhøy ledighet og elendige lønns- og arbeidsvilkår er i dag villige til å arbeide for vilkår som gjør at den norske arbeidsledigheten biter seg fast. Derfor må vi få en systemkritisk debatt om kontrollert kontra ukontrollert arbeidsinnvandring fra land utenfor Norden. Stortinget må bli viktigere. Det er Stortinget som må styre de store linjene i arbeidsmarkedspolitikken.

Alle må kunne leve av sitt inntektsbringende arbeid når en har full eller delvis arbeidsevne. Folk med svak tilknytning til arbeidslivet taper i dag i konkurransen om arbeidsplassene. Vi må altså gjøre noe på kort sikt. Der er Senterpartiets viktigste tiltak et lønnstilskudd i en størrelsesorden som finansierer 10 000 nye arbeidsplasser, hvor bedriftene ansetter folk med delvis arbeidsevne, gir dem full lønn, og differansen mellom det folk yter, og det en må ha, dekkes av lønnstilskuddet – en fantastisk ordning. Vi satser der, og det ser ut til at Senterpartiet er det eneste partiet som satser kraftfullt på dette nødvendige og viktige virkemiddelet. At det er dyrt – ja, det er dyrt over statsbudsjettet, men det er samfunnsøkonomisk billig fordi folk yter etter sin evne og dermed har inntekt til å fungere i samfunnet på en god måte. Det er også nødvendig for å sikre at det blir etterspørsel etter de mange menneskene som blir avklart med arbeidsavklaringspenger, de som har over 50 pst. arbeidsevne. De menneskene er det i dag altfor liten etterspørsel etter. Det tiltaket vil øke etterspørselen. Det vil gjøre det lettere for Nav å fungere etter sin hensikt, nemlig å få folk ut i arbeid.

Her må vi få en debatt om de store linjene i arbeidsmarkedet for å sikre full sysselsetting. Senterpartiet står for kontrollert arbeidsinnvandring, og vi står for en

næringslivspolitik som bryter med næringsnøytraliteten, som gjør at vi kan skape lønnsomhet for Saugbrugsforeningen, sånn at det kan skje ved at en bruker både sin eierkapital fra statens side og sitt statsbudsjett til å omstille bedriftene for å få til ny sysselsetting. Det kreves en kriseplan.

Eva Kristin Hansen hadde her overtatt presidentplassen.

Ingrid Heggø (A) [18:33:41]: Det er ikkje mykje entusiasme å spora frå regjeringspartia eller Framstegspartiet her i dag. Det er ingen ord om gode prosjekt som har vorte betre, ingen gemyttleg tone og ekte gledesmil. Det er tydeleg at Ernas draum om ei firepartiregjerung no definitivt er knust. Eit eksempel er Framstegspartirepresentanten Dale, som sa at regjeringa hadde ein fordyrande, forvanskande og forverra politikk. Dette minner mest om eit skilsmisseoppgjer med skiten-tøyvask i full offentlegheit – sårande, bittert, der alle ser at det er ingen veg tilbake.

Pandemien har prega mykje av 2020. Mange har det tøft. Nærare 200 000 står utan jobb, forskjellane aukar, og klimaproblemet heng over oss. Likevel vel regjeringa å prioritera børsfolka med store aksjeformuar og føreslår også å gjera det dyrare å vera sjuk – og det midt i ein pandemi. Det er for meg komplett umogeleg å forstå.

Nei, no er det vanlege arbeidsfolk sin tur. Gjennom sju år har høgrepertia gjeve store pengegåver til dei rikaste og finansiert det ved å auka avgiftene for vanlege folk. No har Framstegspartiet fått kalde føter, så no skal avgiftene skruvast ned att – men rikingfesten held fram.

Arbeidarpartiet vil ha større rettferd og fleire arbeidsplassar. Det viser vi òg med vårt enkle skatteopplegg – lågare skatt på inntekter under 750 000 kr, høgare på høge inntekter og formue, uendra skatt for bedriftene. Og ingen avgifter skal opp utan at andre avgifter eller inntektsskatten vert senka tilsvarende. Åtte av ti vil betala mindre inntektsskatt med Arbeidarpartiet. Ni av ti pensjonistar vil koma betre ut. Vi gjer det i tillegg rimelegare å pendla til jobben, vera fagorganisert og ha barn i barnehage eller SFO.

Folk oppfattar dette som rettferdig, noko som openbert frustrerer Høgre både her i dag og i mange avisinlegg der ein til det keisame gientek den feilaktige påstanden om at formuesskatten er skatt på næringslivet.

La meg ta det med teskei: Formuesskatten er ein personskatt. Det er i tillegg den einaste personskatten som sikrar at òg dei aller rikaste bidreg til fellesskapet. Høgreregjeringa har gjeve milliongåver til landets rikaste, konsentrerte i Oslo vest og Bærum. Kutt i formuesskatten er ikkje god distriktspolitikk. Kutta har heller ikkje skapt ein einaste påviseleg arbeidsplass. Det har

berre auka forskjellen mellom folk, gjeve stygge kutt for svake grupper og svekt sjukehusøkonomien, kommuneøkonomien og musklane til å driva målretta næringsutvikling.

No trengst den sosialdemokratiske modellen meir enn nokon gong før. Vi treng satsing på offentlege sjukehus og fleire fastlegar – ikkje auka statleg støtte til å privatisera helsevesenet. Vi treng ein rettferdig klimapolitikk som skapar grønne jobbar, at heile landet kan ta del i elbileventyret. Då må vi stoppa staten si finansiering av luksusbilar og heller få på plass ladestasjonar i alle kommunar over heile landet.

Det som ikkje er rettferdig, er å kutta skatten for dei aller rikaste og samtidig auka avgiftene for alle. Høgre og Framstegspartiet kjem ikkje unna at det som har skjedd i åra med Høgre, Framstegspartiet, Venstre og Kristeleg Folkeparti i fleirtal i denne salen, er nettopp det. I tillegg har regjeringa overprisa gebyra og bl.a. ramma dei som tek førarkort, og dei som har hamna i gjeldsfella og vil gjera opp for seg. Arbeidarpartiet vil kutta i desse gebyra. Det er ikkje riktig.

Arbeidarpartiet viser med sitt alternative budsjett at vi er partiet for vanlege folk – folk flest. Høgre viser nok ein gong at det er partiet for rikfolk flest.

Statsråd Monica Mæland [18:38:52]: I forslaget til statsbudsjett for 2021 fortsetter regjeringen en kraftfull satsing på justis- og beredskapsfeltet. Helt siden regjeringen tiltrådte i 2013, har vi vært opptatt av å styrke politiet og beredskapen i Norge. Det har vært helt nødvendig. Vi har nå rekordmange politifolk, og vi har vekst i alle politidistrikter.

Regjeringen foreslår neste år et historisk løft med ansettelse av 400 politifolk. Det gjør at vi i 2021 går forbi målet om to per tusen og har den sterkeste politibemanningen i moderne tid.

Både i sum og i stillinger foreslår regjeringen en betydelig styrking av alle ledd i straffesakskjeden. Målene er bedre forebygging og raskere oppklaring og irtteføring. Vi har derfor foreslått å styrke politiet med både flere politiutdannede og nye påtalejurister. Vi har også foreslått å styrke den høyere påtalemyndighet med nye statsadvokatstillinger.

Så er det slik at når politi- og påtalearbeidet styrkes, må også domstolene styrkes. Riksrevisjonen har bl.a. kritisert at for mange domstoler har for lang saksbehandlingstid. Derfor foreslår regjeringen tiltak i form av både økonomiske ressurser, nyansettelser, digitalisering og strukturendringer. Det er også forslag om midler til et nødvendig forprosjekt for et nytt tinghus i Bergen.

Regjeringen foreslår også å videreføre satsingen på nybygg og rehabilitering innenfor kriminalomsorgen. Oslo fengsel er viktig, bl.a. på grunn av varetektskapasi-

teten på Østlandet. Fengselet er nedslitt og lite funksjonelt. Regjeringen foreslår derfor midler til et forprosjekt for et nytt fengsel.

Illa forvaringsanstalt har også behov for betydelig rehabilitering, og regjeringen bevilger derfor 157 mill. kr i 2021-budsjettet.

I tillegg foreslår regjeringen å styrke arbeidet med å motvirke isolasjon i fengsel og særlige tiltak for kvinnelig innsatte.

Regjeringen fortsetter det viktige arbeidet med å styrke den samlede beredskapen. Politiets beredskaps-senter ble denne høsten ferdigstilt. Dette er et stort løft for vår nasjonale beredskap. Regjeringen har også i budsjettet for 2021 foreslått ekstra midler slik at 500 innsatsspersonell fra alle politidistrikter hvert år kan trene ved det nye beredskapssenteret. Det vil styrke beredskapen i hele landet.

Regjeringen vil også styrke brann- og redningsutdanningen. Vi foreslår å etablere en ny fagskole for brann- og redningspersonell i Tjeldsund. Byggingen av fagskolen starter i 2021, og fra 2023 kan 160 studenter påbegynne utdanningen hvert år. Det vil styrke den sivile beredskapen i hele landet.

La meg også nevne at regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Redningsselskapet for å styrke beredskapen langs kysten i nord med en ny redningsskøyte.

Gjennom budsjettavtalen med Fremskrittspartiet er vi blitt enige om en ytterligere styrking av justis- og beredskapsfeltet. Vi får en ytterligere styrking av politiet i distriktene, som skal gi økt tilstedeværelse og flere patruljer. Vi får en betydelig styrking av innsatsen mot ungdoms- og gjengkriminaliteten i hele landet. Vi er enige om at det skal opprettes egne enheter for dyrepoli i alle de politidistriktene som ikke allerede har det. Vi er enige om en ytterligere styrking av domstolene, både med flere stillinger og med midler til utstyr for lyd- og bildeopptak i domstolene. Vi er enige om å avsette midler til et forprosjekt for bygging av en felles norsk-svensk grensepolitistasjon på Magnormoen. Vi er enige om å styrke Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, med midler både til materiell og til kompetansehevingstiltak i Sivilforsvaret.

Vi er inne i en spesiell tid, og vi håper alle at vi i løpet av 2021 vil få en mer normalisert situasjon. Regjeringens forslag til budsjett legger godt til rette for at vi skal komme oss gjennom pandemien og også møte hverdagen etterpå.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Martin Henriksen (A) [18:43:16]: Vi har nå en situasjon der ofre for kriminalitet står i lange køer før saken deres kommer opp for domstolene. Det er tusenvis av saker som venter på behandling. Vi ser at krimi-

nelle får strafferabatter fordi det rett og slett tar for lang tid med sakene. Ansatte har sendt varslar om denne situasjonen, og det er en varslet krise.

I tillegg til at bevilgningene har vært for lave, har det vært vanskelig å få oversikt over hvor pengene som er bevilget, faktisk havner. Derfor ba justiskomiteen i budsjettet i fjor om et veldig enkelt grep som kunne gjort situasjonen bedre, nemlig at midlene til påtalejuristene ble prioritert i en egen post på statsbudsjettet. Det koster ikke en krone, men kunne gjort situasjonen bedre. Spørsmålet er rett og slett: Hvorfor følger ikke justisministeren opp det en samlet justiskomite har bedt om – en klar beskjed om å få politijuristene på en egen post i statsbudsjettet?

Statsråd Monica Mæland [18:44:19]: Jeg er veldig glad for å være del av en regjering som har satset målrettet på politi, på påtalejurister, på domstoler i år etter år i alle våre år i regjering. Det er nå ansatt 30 pst. flere jurister i politiet enn det var i 2013. Det er betydelig. Og for å bruke Oslo som eksempel: Oslo hadde før 2013 127 påtalejurister hvis man regner inn Bærum og Asker, som man ble slått sammen med. Nå har man 180. Det er et pluss på ca. 50 påtalejurister i Oslo politidistrikt alene. Det er altså sånn at vi satser på både politijurister og en historisk styrking av domstolen. Det sa Domstoladministrasjonens styreleder: en historisk satsing. Så angrepet på manglende prioritering er mer enn merkelig, og jeg inviterer representanten til å lese budsjettet en gang til.

Martin Henriksen (A) [18:45:20]: Jeg takker for svaret, men det var jo ikke det jeg spurte om. Jeg kan også informere justisministeren om at både jeg og resten av Arbeiderpartiets justisfraksjon har lest budsjettet. Det har også påtalejuristene gjort, og de ansatte der er svært kritiske ikke bare til at dette ikke er synliggjort ordentlig i budsjettet så man kan komme til bunns i hvordan bevilgningen faktisk disponeres, men også til at bevilgningen er for lav. Det vi vet, er at dersom man hadde bevilget 100 mill. kr totalt direkte til påtale, ville man kunne fjernet køen av ofre som venter på behandling.

Det er en belastende situasjon for folk som er utsatt for overgrep eller annen kriminalitet, å stå lenge og vente på at saken behandles i domstolen, og jeg skjønner ikke hvorfor det er så vanskelig å gjøre det enkle grepet justiskomiteen ba om i fjor. Jeg kan jo spørre om regjeringa vil komme tilbake og gjøre dette fra revidert nasjonalbudsjett av og faktisk følge opp det også påtalejuristene i politiet har bedt om.

Statsråd Monica Mæland [18:46:23]: Jeg er litt forbauset over spørsmålet, siden jeg svarte på det på onsdag i spørretimen, men jeg skal gjerne gjenta svaret. For

det første er det altså 30 pst. flere ansatte jurister i politiet nå enn i 2013. For det andre er køene gått betraktelig ned. Køen er per nå – og vi er ikke ferdig med 2020 – 20 pst. kortere enn ved utgangen av oktober i fjor. Det har altså skjedd en betydelig nedgang. Det er bra. Det er bra for offeret, og det er bra at vi får iredteført flere saker, slik at folk blir dømt for sine kriminelle handlinger.

Så er det helt riktig at det foreligger et anmodningsvedtak fra komiteen om å synliggjøre satsingen på påtale i politiet. Det har jeg tenkt å følge opp, men det er ikke noe man bare liksom gjør med en skrivebordsteknikk. Det krever faktisk et grundig arbeid av Politidirektoratet og Justisdepartementet. Det arbeidet har vi ikke greid å prioritere i år. Vi har prioritert å håndtere en koronakrise og en rekke saker som vi har måttet gjøre, men vi kommer tilbake til det.

Maria Aasen-Svensrud (A) [18:47:44]: Man kan undres på hvorvidt statsråden og regjeringen tar sikkerheten i fengslene på alvor, både for de ansatte og for de innsatte. Jeg lurer på: På hvilken måte ser statsråden for seg at kriminalomsorgen skal få på plass disse sikkerhetsskannerne som må komme som en naturlig følge av den nylige dommen i Gulating som har gjort at kroppsvisitasjon nå skal endres, og at nye regler er innført?

Vi i Arbeiderpartiet fremmer et forslag her i dag, et anmodningsforslag til regjeringen om at regjeringen får på plass sikkerhetsskannerne i fengslene – vi mener det er en regjerings ansvar og oppgave å sørge for at institusjonene kan følge loven – og så kan de komme tilbake i Stortinget i RNB med det. Vil statsråden følge opp dette?

Statsråd Monica Mæland [18:48:33]: Jeg kan forsikre om at jeg tar sikkerheten til ansatte, også i kriminalomsorgen, på alvor. Vi har da også satset stort på nybygg, på rehabilitering og på investering i ny teknologi. Det er viktig. Men jeg er nok litt forbauset over debatten, for både representanten og en del andre virker nå å være av den oppfatning at man ikke lenger kan visitere besøkende og innsatte. Det kan man selvsagt, men man kan ikke gjøre det ubegrunnet, og man kan ikke gjøre det vilkårlig. Men man kan altså fortsatt visitere på den gode, gamle, manuelle måten hvis man har en begrunnet mistanke. Så det er ikke noe som nå er forsvunnet ut av kriminalomsorgen: Det kan man fortsatt gjøre, selv om vi samtidig skal få på plass skannere og vi skal få på plass mer gjennomlysingsutstyr. Kombinasjonen er veldig viktig.

Per-Willy Amundsen (FrP) [18:49:35]: Innsats for å bekjempe ungdoms- og gjengkriminalitet er ekstremt viktig. Derfor er Fremskrittspartiet svært glad for at vi har fått med oss regjeringspartiene på å prioritere 60 mill. kr ekstra i statsbudsjettet for ytterligere å presse

på for å bekjempe denne typen kriminalitet, som er særdeles viktig dersom vi ikke skal utvikle oss i retning av vårt naboland Sverige.

Mitt spørsmål til statsråden gjelder dette: Det er registrert at en del ansatte i politiet har bekymringer fordi man velger å fokusere på forebyggende tiltak til erstatning for konkrete, tydelige tiltak som har med politiets tilstedeværelse i gaten, med å opprette respekt og tydelighet fra politiet om hvem som faktisk styrer, å gjøre. Spørsmålet til statsråden er: Mener hun at man i tilstrekkelig grad prioriterer de harde virkemidlene, (presidenten klubber) eller har man i altfor stor grad basert seg på de myke?

Statsråd Monica Mæland [18:50:44]: Vi er veldig heldige som bor i et land med lite ungdomskriminalitet og lite gjengkriminalitet, men vi har noen problemer, spesielt her i Oslo. Derfor er jeg veldig glad for den satsingen regjeringen har gjort med Fremskrittspartiet i regjering og med Fremskrittspartiet utenfor regjering. Det at vi får tydelige satsinger på å bekjempe gjengkriminalitet, er viktig. Dette er elementer vi ikke har plass til i vårt samfunn. Det gir utrygghet. Det er en rekrutteringsarena, og vi må bekjempe den. Jeg opplever at det jobbes målrettet, basert på lokal kunnskap, med lokale virkemidler mot dette, spesielt her i Oslo, som sagt. Jeg tror at den effekten det har, er veldig avgjørende.

Det er ingen motsetning til det å drive forebygging av kriminalitet. Enhver forbrytelse vi kan forebygge og avverge, er kjempeviktig, og derfor er det bra at alle de nye politidistriktene har fellesenheter som forebygger og har dette som primærstrategi.

Per-Willy Amundsen (FrP) [18:51:47]: Når jeg tar det opp, er det vel vitende om at vi tidligere har hatt tilsvarende problemstillinger, særlig i hovedstaden. Da har man klart å slå det tilbake gjennom tydelige virkemidler, gjennom å være til stede, gjennom å bruke de virkemidlene man har, ikke bare gjennom forebygging, men også gjennom å bekjempe det på gaten. Igjen er mitt spørsmål: Man må selvfølgelig ha en kombinasjon av forebygging og tilstedeværelse, men når ansatte i Oslo-politiet melder tilbake til oss at man ser med bekymring på at forebyggingen går på bekostning av tilstedeværelsen, at det er på politiets kontorer mye av dette arbeidet skjer, og ikke ute på gaten, blir jeg svært bekymret. Erfaringene fra tidligere har vist at det er de tøffe, harde tiltakene som har fungert. Er statsråden villig til å se nærmere på Oslo-politiet, (presidenten klubber) på hvorvidt de faktisk bruker de mulighetene de har? (Presidenten klubber.)

Statsråd Monica Mæland [18:52:50]: Det er ikke så lenge siden jeg var hos Oslo politidistrikt. Jeg opplever

at de har både mye kunnskap og gode metoder, og de jobber veldig målrettet med dette. De gjør ikke det inne fra kontorene sine. De gjør det med tilstedeværelse i miljøene, med etterretning, med analyse, og jeg opplever at de har mange gode prosjekter som nettopp skal sørge for å avdekke og bekjempe denne typen kriminalitet. Det må vi gjøre med penger. Vi må gjøre det med tøffere regler knyttet til det å rekruttere til gjengkriminalitet, med å kunne inndra gevinster vunnet på denne typen kriminalitet. Vi må gjøre det med en gjennomgang, og det holder vi på med, av ungdomsstraffen som gir større fleksibilitet og større tydelighet knyttet til oppfølgingen av unge spesielt som rekrutteres inn i dette. Så mitt inntrykk er at det gjøres mye bra arbeid. Jeg har ikke hørt det motsatte, men hvis det er tilfellet, kan vi selvfølgelig gå inn på det.

Presidenten: Da skal vi gå over til neste replikant, men før vi gjør det, vil presidenten understreke at når det står 00:00 på klokken på talerstolen, er tiden ute. Da skal man ikke prøve på å dra et spørsmål. Da kan man overlevere resonnementet til statsråden. Det er ikke noe poeng å begynne å snakke utover det, for da er taletiden over. Den taletiden vi har i Stortinget, er ikke veiledende. Den er absolutt.

Karin Andersen (SV) [18:54:15]: Bunnplanken i rettsstaten er likhet for loven, og vi liker å tenke at det er slik, men jeg tror både jeg og statsråden vet at det ikke er sant. Har en dårlig råd, har en mye mindre mulighet til å få retten sin, for en har rett og slett ikke råd til å ta opp saken, enten det er mot det offentlige, eller det er privat eller andre forhold.

Satsene for den frie rettshjelpen i Norge har stått stille siden 2009, og nå er det slik at om en er uføretrygdet, tjener en for mye til å kunne få tilgang til fri rettshjelp. Vi har jo Nav-skandalen friskt i minne, og vi vet at her er det ikke bare i private forhold, men også overfor det offentlige vi kan ha stort behov for rettshjelp. Det brukes vanvittig mye penger av denne regjeringen. Kan statsråden forklare hvorfor hun ikke har hatt noen ting å avsette til det som er bunnplanken i rettsstaten, nemlig fri rettshjelp?

Statsråd Monica Mæland [18:55:18]: Jeg er helt uenig i beskrivelsen representanten har. Hvis en kaller 600 mill. kr for ikke noe penger, vil jeg være dypt uenig i det. 600 mill. kr er et betydelig beløp, som brukes på fri rettshjelp hvert eneste år.

Så er det riktig at det har vært mye debatt både om innretningen på rettshjelpen, bruken av den, omfanget, og hvem den treffer, og hvem den ikke treffer. Derfor satte regjeringen ned et offentlig utvalg som overleverte sin rapport til meg i juni, i hvert fall rett før ferien. Den er nå

ute på høring, og i påvente av den har vi ikke gjort endringer. Det er naturlig å få inn høringsinnspill, foreslå endringer og så fremme sak for Stortinget. Det skal vi gjøre.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Svein Roald Hansen (A) [18:56:21]: Arbeiderpartiets talere før meg har på en god måte presentert vårt budsjettalternativ, som forholder seg til de viktigste utfordringene landet står i: å få de 200 000 ledige tilbake i jobb, bekjempe de voksende forskjellene, styrke velferden og kutte klimautslippene på en sosialt rettferdig måte.

Jeg vil derfor si litt om det politiske bildet vi har etter at de fire høyrepartiene fant sammen – eller ble tvunget sammen av koronapandemien, skal vi tro Fremskrittspartiets leder, Siv Jensen – om et åttende statsbudsjett. Presentasjonen av budsjettendringene vi ble vitne til på tirsdag kveld, minnet mer om en skilsmisse enn en gjenforening. Og som ved noen skilsmisser synes det like viktig å plage den andre parten som å finne fram til løsninger de kunne stått sammen om. Det har vi også sett og hørt i denne debatten. Det var ikke mange smil å se under presentasjonen, ingen stemning å la den Kristelig Folkepartis Jon Lilletun ga uttrykk for i 2003, om at et godt budsjett var blitt bedre. Men i 2003 var det altså Arbeiderpartiet de laget budsjettavtale med. Det var åpenbart lettere for sentrumspartiene.

Det bildet ble jo også bekreftet i Politisk kvarter dagen etter, da Siv Jensen sa at Fremskrittspartiet var grundig ferdig med å samarbeide med Kristelig Folkeparti, noe som også er gjentatt i debatten i dag.

Statsministerens politiske prosjekt, å samle de fire partiene på høyre side til en styringsdyktig regjering, ble ganske grundig smadret tirsdag kveld. Det måtte altså en pandemi til for at ikke også denne borgerlige regjeringperioden skulle ende med regjeringens fall, slik vi så på 1960-, 1980- og 1990-tallet. Men regjeringss grunnlaget løste seg opp denne tirsdagskvelden.

Hvis noen lenger husker tilbake til høsten 2013 – da ble de fire partiene enige om en målsetting om å gjøre norsk økonomi mindre oljeavhengig. Resultatet er blitt det motsatte. År for år er norsk økonomi blir mer og mer avhengig av oljeinntektene. Mer penger fra oljefondet er brukt til å smøre ethvert forlik med partiene som har stått utenfor regjeringen. Storesøster Høyre har vært helt uten evne til å holde igjen. Også denne gang ble oljefondet løsningen, ikke bare til nødvendige tiltak for å hjelpe norske bedrifter og næringer gjennom koronapandemien, men også for å fylle inntektshullene som skatteuttene og nå avgiftskuttene danner på statsbudsjettets inntektsside.

Det kanskje alvorligste som står igjen etter denne regjeringen, er at den år for år har redusert statens inntekter – uten å greie å få folk i jobb eller å kunne redusere dens utgifter på en god måte gjennom omstilling og fornyelse. For de målrettede skatteuttene for landets rikeste har ikke blitt en investering for flere arbeidsplasser i privat sektor. Sammen med en ganske heftig økning av de mange avgiftene fram til nå har det vært en målrettet politikk for økende forskjeller i samfunnet. Det er nesten noe bibelsk over dette. Det er beskrevet i Matteus-evangeliet:

«For den som har, skal få, og det i overflod. Men den som ikke har, skal bli fratatt selv det han har.»

Svake grupper har opplevd å bli fratatt støtten de har behov for. Det vil være en annen arv etter denne regjeringen, nemlig økende forskjeller, som er en trussel mot noe av det viktigste vi burde ta vare på i dette samfunnet: den tilliten som er mellom oss, i arbeidsliv og samfunnsliv. Økende forskjeller gir strekk i laget. Mens erkjennelsen av hvor skadelig økende forskjeller er, vokser i flere og flere land, har den altså fått fotfeste i våre høyrepartier. Det triste er at Høyre har fått sentrumspartiene med på denne tenkningen, partier som i sin tenkning egentlig står for noe annet.

Det slående med budsjettenigheten er at den overhodet ikke retter seg mot de sentrale utfordringene vi står foran – de 200 000 ledige som vi må få tilbake i jobb, utviklingen av velferdstjenestene, med mer til kommuner og fylker. Og det er lite som vil kunne bidra til kutt i klimautslippene, for det er jo ikke Fremskrittspartiet særlig opptatt av.

Det som vil stå igjen som arven etter denne regjeringen etter disse årene, er økende forskjeller mellom folk, tapte muligheter for å ta tak i de store utfordringene vi har i vente, en politisk brannnot – og en regionreform ingen forstår meningen med.

Lars Haltbrekken (SV) [19:01:48]: Kutte, skape, dele. Dette er de tre stikkordene som må være styrende for det tiåret vi nå er inne i. Vi skal kutte utslippene av klimagassene, vi skal skape nye arbeidsplasser, og vi skal fordele byrder og goder på en rettferdig måte.

SV har lagt fram et budsjett som bidrar til store utslippskutt, i motsetning til regjeringens. Prognosene til regjeringen viser at vi ligger svært dårlig an til å nå våre klimamål i 2030. SVs klimabudsjett, derimot, viser hvordan vi kan kutte utslippene i Norge med over 60 pst. innen 2030, sammenlignet med det vi slapp ut i 1990. Vårt klimabudsjett viser hvordan vi skal støvsuge Norge for utslipp, samtidig med at vi skaper ny næringsvirksomhet. Men skal vi klare så store utslippskutt, trengs det store endringer i klimapolitikken. Vi må vri innstasen vår bort fra den kraftige satsingen på å pumpe

opp fossil energi som vi ser fra dagens regjering, til å satse på nullutslippsløsningene.

I høst har jeg reist rundt i landet og sett på de mange mulighetene som ligger der for en kraftfull satsing på en ambisiøs klimapolitikk – som kutter utslipp, som skaper jobber, og som gir landet inntekter vi kan bruke til å finansiere velferdsstaten med framover.

En av de bedriftene jeg besøkte, var skipsverftet Brødrene Aa i Hyen. De er verdensledende i produksjon av hurtigbåter. De selger hurtigbåter til hele verden. Hvilken type hurtigbåter som går ut fra hallene til Brødrene Aa, har stor betydning, ikke bare for utslippene her hjemme i Norge, men for utslippene mange steder i verden. Da jeg spurte dem som jobber på skipsverftet, hva det viktigste vi på Stortinget kunne gjøre for å støtte dem, var svaret: Still miljøkrav. Still miljøkrav – det var beskjeden jeg fikk.

For Brødrene Aa kan produsere nullutslipps hurtigbåter, men det vil ikke skje dersom det ikke er noen som vil kjøpe disse nullutslippsbåtene. Her kan det offentlige sikre et marked gjennom å stille krav og gjennom å stille opp med penger, slik at de fylkene som skal fornye sine hurtigbåtruter, sørger for at det skjer med nullutslippsløsninger. Det sørger SV for at fylkene har råd til, i sitt alternative budsjett. Dessverre er satsingen på nullutslippsløsninger i budsjettenigheten med Fremskrittspartiet ikke bare altfor svak, den er også betydelig svekket.

Den svake satsingen regjeringen og Fremskrittspartiet har i sine budsjetter på kommuner og på fylker, kan komme til å gå ut over miljøatsingen til bl.a. Brødrene Aa i Hyen. I stedet for at framtidens nullutslipps hurtigbåter blir produsert i Hyen, kan de bli produsert helt andre plasser i verden. Det er utrolig synd for norske arbeidsplasser og norsk verdiskaping. Det kan gi tapte muligheter for Norge.

Og her er vi inne på en viktig grunn til at det skal stilles miljøkrav, til at vi skal kutte utslipp i Norge. Vi skal selvfølgelig ta vårt moralske ansvar, men vi må også sikre at vi har en industri og et næringsliv som resten av verden vil handle med når verden frir seg fra fossil energi. Hvis vi overlater til andre å utvikle teknologien, utvikle nullutslippsbåtene, batteriene, kommer vi til å bli akterutseilt. Vi kommer til å tape, til å miste arbeidsplasser, og det vil gå ut over vår velferd.

Klimakrisen er heldigvis menneskeskapt. Det betyr at den kan løses. Vi må gi folk håpet, gi folk troen på at det nytter. Apatien er vår største fiende. Brødrene Aa og mange andre i dette land baner vei og viser at det er mulig å kutte utslipp.

For utslippene skal ned, forskjellene skal ned, og da må regjeringen bort.

Dag Terje Andersen (A) [19:07:04]: I året vi snart har lagt bak oss, er det budsjettet vi nå har til behandling, veldig sterkt preget av koronasituasjonen som landet er i. Og jeg vil gjerne si at jeg synes det er bra at det har vært stor enighet om – og basert på faglig gode råd – de tiltakene som er gjort for å ivareta nasjonen og folkets helse. Der har det stort sett vært enighet.

Jeg vil påpeke at også Stortinget har gjort en veldig viktig jobb i koronatida. Det startet med koronalovent i sin tid, der det jo var Jonas Gahr Støre som tok ansvaret for at et lovutkast, vil jeg si, som var sendt fra regjeringa, ble betydelig forandret når det gjaldt virketid, når det gjaldt for hvilke lover regjeringa kunne endre forskrifter, og ikke minst at Stortinget kunne stoppe forskrifter. Det var godt politisk håndverk.

Så begynte vi å få tiltakspakkene. Og det at den første kom litt i hurten og sturten, etter at landet fort ble stengt ned, går det an å ha forståelse for. Den pakka ble betydelig forandret i Stortinget. Vi tok oss av dem som går på AAP, vi sørget for å bedre situasjonen for de permitterte, og vi sørget for å styrke mulighetene til bedriftsintern opplæring, sånn at en kan bruke en permitteringsperiode til noe fornuftig og få ny kunnskap til den dagen bedriften kommer i gang igjen.

Det har vært flere pakker, og det har vært stadig mer overraskende hvor lite og dårlig politisk håndverk regjeringa har levert. For når det gjelder pakkene, den delen av koronasituasjonen, er det Stortinget som har styrt. Og det er bra at Stortinget har styrt – at vi har styrket situasjonen for de selvstendig næringsdrivende, styrket tiltakene for reiseliv og kultur, styrket tiltakene for både arbeidsfolk og næringslivet på en måte som kunne vært bedre forberedt av regjeringa hvis de hadde forholdt seg til partene i arbeidslivet. For det vi har fått til, har i veldig stor grad vært i samarbeid med dem.

Når myndighetenes vedtak fratar folk inntektsgrunnlaget, må vi ta ansvar for å kompensere. Et helt konkret eksempel for oss i Vestfold er Torp flyplass. Der var det Sverre Myrli som sørget for at regjeringa ble pålagt å komme opp med midler også til de private flyplassene i Norge. Det så regjeringa bort fra og tilbød bare å bruke de vanlige kompensasjonsordningene. Så overkjørte Stortinget regjeringa en gang til, og det var Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet som sørget for at det ble gjort, og at den første bevilgningen kom. Da opplevde vi noe som har vært litt typisk for denne perioden, og det er at når stortingsflertallet overkjører regjeringa, kan det av Høyres representanter i lokalavisene se ut som om det var de som kjørte. Regjeringa reiser rundt og tar æren for de vedtak som Stortinget har fattet på tross av regjeringas manglende forslag. Jeg er glad for at det i budsjettet nå, også i tråd med

Arbeiderpartiets forslag til bevilgning, blir bevilget ytterligere midler til Torp.

Vi må ta ansvar for i den utrygge situasjonen som vi er i nå, å gi folk størst mulig grad av trygghet. Da er det skremmende at regjeringa nekter å utvide permitteringsperioden. Det virker som om regjeringa ikke skjønner norsk arbeidsliv. Senest denne uka hadde jeg samtale med folk som jobber for Color Line, som forteller meg at de har tre måneders oppsigelse, dvs. at de i jula kan komme til å få beskjeden om at selskapet deres ikke ser at de kan beholde dem som ansatte når permitteringsperioden i mars er ute. Det er det som gir en håpløs planleggingssituasjon for næringslivet og for arbeidstakerne i næringslivet.

Det siste er det helt utrolige i at en skal kutte i økonomien til dem som allerede har fått redusert økonomien fordi de går på dagpenger, ved å nekte dem å få såkalte feriepengar. Det er jo et rent kutt, krone for krone, i ytelsen til de ansatte, og vi burde for skams skyld sørge for å hjelpe dem som er mest utsatt, mer når vi har fattet vedtak om ekstramilliarder.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Liv Kari Eskeland (H) [19:12:28]: Når regjeringa saman med Framstegspartiet no presenterer statsbudsjettet for 2021, handlar det om så mykje meir enn kor mykje pengar me skal bruka. Det handlar òg om kva slags samfunn me vil ha. Bak budsjettpostane ligg ei forventning og eit håp om å kunna bidra til ein betre kvardag for folk, enten ein bur langs kysten eller i innlandet. Målet for politikken til Høgre er å bidra til at kvar og ein av oss kan leva gode liv, vel vitande om at det viktigaste ansvaret alltid ligg hos oss sjølve, hos innbyggjarane som utgjer desse små og store samfunna me dagleg har vårt daglege virke i.

Akkurat no er det viktigast å bidra til at fleire kjem i jobb. Å ha ein jobb handlar om så mykje meir enn løn. Det handlar om meining, trivsel og fellesskap, om respekt, sjølvtilit og tru på framtida, om å kunne leggja seg om kvelden og vita at morgondagen byr på moglegheiter og ikkje berre bekymringar, om å kunna setja seg rundt middagsbordet og fortelja kva ein opplevde på jobb i dag.

Når store delar av budsjettet dreier seg om at fleire kjem i jobb, sørgjer me òg for at fleire får ein betre kvardag og eit betre liv. Me legg til rette for at det vert skapt jobbar i fleire bransjar over heile landet. Veksten må koma i det private næringslivet, for det er her jobbane har forsvunne under pandemien, og me legg til rette for at næringslivet kan skapa fleire grøne jobbar som bidreg til ei meir berekraftig framtid. Me som er politikarar, er ikkje dei beste til å skapa jobbar. Det skal me overlata til

kreative gründerar og næringslivsfolk, men me kan vera dei gode tilretteleggjarane. Me bidreg med verkemiddel for å skapa utvikling, løfta lokalsamfunn og frigjera kreativitet. Eg har tru på den kreative krafta som ligg i næringslivet i heile Noreg. Eg har tru på at me vil lukkast, og at me med dette budsjettet har gjeve dei medvind på vegen.

Difor lèt eg meg på ny undrast over den svartmålinga av budsjettet som vert lagd for dagen her i dag, den manglande trua på at folk i heile vårt langstrekte land ikkje skal evna å reisa seg att.

Det er ikkje slik. Det er tvert imot tiltakslyst og ynske om å bidra når me no legg forholda til rette. Mange distriktsbedrifter manglar no kompetent arbeidskraft fordi dei har evna omstillinga mot ein grønar og berekraftig industri og kan selja teknologi ut i verda. Kanskje må me verta litt meir mobile, men med den utbyggingstakta me no har på veg og bane, skal me greia det. Og med det trykket me har på digitalisering og breibandsutbygging, vert folk meir fleksible når det gjeld kvar dei bur, kvar dei jobbar, og korleis ein nyttar dei offentlege tenestene.

Med vårt budsjett gjev me folk tilbake trua på at den enkelte kan få lov til å vera med på å bety ein skilnad der dei bur, samstundes som me har eit nødvendig sikkerheitsnett for dei som treng oss mest.

Kjersti Toppe (Sp) [19:15:41]: I ei helsekrise som den landet står i, vert helsevesenet og helsestyresmaktene sette på prøve. Konsekvensane er store for både folk og næringsliv. Mange sårbare grupper, som dei eldre, har vorte særleg hardt ramma. Seks av ti covid-19-dødsfall har skjedd på sjukeheimar. Gjennomsnittsalderen for dei som har døydd av covid-19, er 82 år. Ingenting burde vera viktigare for Stortinget, midt i ei helsekrise som no, enn å prioritera ressursar til å styrkja det offentlege helsevesenet og gi sårbare grupper som dei eldre eit tilbod som er godt, trygt og verdig.

Sjukeheimane treng folk, dei treng heiltidsstillingar, dei treng kompetanse, dei treng smittevernutstyr, dei treng bygningsmessige tilpassingar i smittesituasjonen – og dei treng Stortingets merksemd. Det har dei ikkje fått til no. Men i det alternative budsjettet vårt prioriterer vi 3 mrd. kr meir til kommunane og ei eiga tilskotsordning på 200 mill. kr, nettopp med tanke på å gi eldre ei betre støtte og styrkja sjukeheimane og eldreomsorga under koronapandemien. Dette er faktisk viktig.

I ei helsekrise som det pandemien er, er det òg tid for å byggja grunnmuren i helsevesenet vårt. I budsjettet vårt føreslår vi 1,1 mrd. kr til å styrkja spesialisthelseteneste og offentlege sjukehus. Dei største prioriteringane våre er akuttbereidskap i lokalsjukehus, fødetilbod, føljeteneste og ambulanse, ei stor satsing på felte rus og

psykisk helse både i kommunar og på sjukehus og eit løft for fastlege- og legevaktordningar.

No er det ikkje tid for privatisering av helsevesenet. No er det ikkje tid for å kutta i sjukehusbudsjettet gjennom auka krav til effektivisering, og no er det ikkje tid for å kutta i fastlegeordninga, slik som regjeringspartia og Framstegspartiet har gjort i budsjettavtalen sin. Senterpartiet meiner at det no er tid for å satsa på det offentlege helsevesenet, for å byggja opp nasjonal beredskap og styrkja pasientbehandlinga i heile landet.

Det viktigaste i helsepolitikken er folkehelsepolitikken. I Noreg er det store sosiale helseforskjellar. Dei kan førebyggjast, men da trengst det ein tydeleg folkehelsepolitikk. Senterpartiet vil styrkja denne politikken i budsjettet med å innføra ei ordning med gratis frukt og grønt til barn og unge i grunnskulen, satsing på skulemat og fysisk aktivitet.

Eg har fått med meg at i budsjettavtalen er alkohol- og tobakksavgiftene reduserte. Men det som nokon må tora å seia, er at særavgiftene på alkohol og tobakk som vi har i Noreg, er ein del av folkehelsepolitikken vår som andre land har misunnt oss fordi han er vellykka. Vi har særavgifter på alkohol og tobakk fordi det skal bidra til redusert bruk, og det kan gi ein betydeleg folkehelsegevinst i Noreg. Eg er stolt av at Senterpartiet har ein ansvarleg folkehelsepolitikk, og at vi ikkje prioriterer milliardar til billigare alkohol og tobakk.

Cecilie Myrseth (A) [19:18:58]: Det er vel ingen tvil om at vi er inne i en krevende tid for mange. Jeg skulle ønske at det hadde vært tema i større grad fra flere, også fra regjeringspartiene. Og hva mener jeg når jeg sier det? Selvfølgelig skjønner vi alle at det er en krise, men hvilke tiltak er det vi snakker om?

Det er veldig mye snakk i dag om spill, om hvordan Norge kommer til å se ut med en ny regjering neste høst, svartmaling av en ny regjering som ennå ikke har kommet på plass. Men jeg skjønner at man tenker det, for én ting vi åpenbart er enige om i denne salen, er at det vil komme en ny regjering. Det må jo det.

Det er ganske mørkt for veldig mange. Selv om det har kommet beskjed om at man må smile mer, fordi solen snart skal stå opp, så er det en mørk tid. I den landsdelen jeg bor, er det mørketid. Det er veldig mørkt når det er mørketid, men i år er det ekstra mørkt for veldig mange. Det er vanskelig. I Tromsø er det 50 pst. flere konkurser enn i fjor. Det er dramatisk, det må vi snakke om. Bedrifter som Brim Explorer, som lager utslippsfrie båter, treffes ikke av regjeringens kriseordninger – og han Magne i Tromsø Outdoor er kjempebekymret, for alle hans ansatte er permittert, og han sier at uten penger, uten likviditet, skjønner han ikke hvordan det skal gå rundt. Og snart er det jul. Så er det rart at vi snakker

om det som er mørkt? Det er ikke svartmaling. Det er å fortelle hvordan situasjonen faktisk er.

For det dette handler om, er folk, folk sine liv, folk som er permittert, og folk som heller ikke vet hva slags sommer de får, for man vil jo heller ikke bruke penger på feriepenger til dem som allerede tjener minst. De folka som er permittert, har kanskje en årsinntekt på rundt 300 000 kr, og i dag får de under 70 pst. av det. De går hjemme, de går ikke rundt og har ferie og koser seg med piña colada og det som bedre er. Hvis man tror det er en fest å være hjemme som permittert, så er det ikke det. Det er blodig alvor.

Jeg er veldig bekymret for langtidseffektene av de permittertes situasjon. Man kan ikke engang gi dem trygghet om å sikre en permitteringsordning for dem. I stedet bruker høyresiden tid på å gråte krokodilletårer over formuesskatten og de stakkars folkene som blir rammet av litt ekstra i formuesskatt, men litt ekstra penger for å sikre sommeren for barn av foreldre som er permittert, vil man ikke bruke tiden på.

Jeg skulle ønske denne regjeringen brukte mer tid på kriseledelse og sørget for at krisetiltakene – krisepakkene – fulgte smitteverntiltakene som hånd i hanske. Det hadde sikret arbeidsplasser, det hadde sikret folks liv. Men vi trenger en ny regjering, det er vi enige om.

Geir Sigbjørn Toskedal (KrF) [19:22:13]: Jeg er så glad for at vi nå har landet et budsjett i en krisetid, med kapasitet i helsetjenestene, trygging av arbeidsplasser og et budsjett som ivaretar utsatte og sårbare både i Norge og internasjonalt.

I budsjettet har Kristelig Folkeparti dessuten fått gjennomslag for mange viktige fanesaker. Det har vært helt uaktuelt for Kristelig Folkeparti å svekke innsatsen for verdens fattigste. Bistand er ikke svekket med en eneste krone, men er tvert imot sikret som 1 pst., og det skulle bare mangle i en pandemitid. Bistand er å støtte folk i deres nærområder, slik at de kan utvikle sitt eget samfunn og sin egen hverdag.

Denne uka kom departementet med en ny portal – bistandsresultater.no – som gir oss detaljert innsikt i bistandsjungelen. Kristelig Folkeparti mener at bistand skal gis målrettet og på bestemte vilkår for å gi ønsket resultat. Nå kan alle følge hvert enkelt prosjekt, slik at påstander kan ettergås og fakta verifiseres.

Budsjettenigheten har flere solide endringer for eldre. Kristelig Folkeparti har plussset på 12 000 kr i tidligere budsjett. Nå økes det igjen, med 5 000 kr. Barnetrygden økes, kontantstøtten videreføres, engangsstønaden økes betydelig – et godt familiebudsjett. I tillegg utvides ordningen med fritidskortet for barn over seks år, uten at familier med svak økonomi blir stigmatisert.

I et år der noen har billigere rus- og nytelsesmidler som politisk mål, er forebyggende tiltak i kampen mot rus dessverre mer nødvendig enn før. Skadeomfanget av rus i samfunnet er stort, i tillegg til kostnadene, og må reduseres. Jeg minner om at vi også i 2021 beholder en av Europas høyeste alkoholavgifter, reklameforbud og restriktive skjenkebestemmelser. Nå er Kristelig Folkeparti glad for at 172 mill. kr gis til rusmiddeltiltak i regi av kompetansesentre, 45 mill. kr til frivillig rusmiddel-forebyggende og spilleavhengighetsforebyggende innsats og i tillegg 23 mill. kr til drift av frivillige rusmiddel-politiske organisasjoner. I tillegg er det 20 mill. kr til kampanjeorganisasjonen Av-og-til og 18 mill. kr til Akan, slik at sykefravær kan reduseres, og effektivitet og livskvalitet økes. Det er også foreslått 16 mill. kr til Actis, som er et samarbeidsorgan innen ruspolitikk.

For egen del må jeg legge til at jeg er fornøyd med nettolønnsordningen, kondemnering av offshoreskip og enigheten om å få en tilleggsproposisjon til verftene. En bergingsbil til Rennfast og midler for å utrede bru i Egersund er viktige gjennomslag for oss i Rogaland, som Fremskrittspartiet har bidratt til.

Kristelig Folkeparti håper på og ser fram til en normalisering av samfunnet etter koronatiden. Nå er vi midt i en krevende fase for å bistå kommuner og samfunn, men vi i Kristelig Folkeparti ser fram til å sikre et bærekraftig velferdssamfunn etter koronaen.

Kristin Ørmen Johnsen (H) [19:25:40]: Koronasituasjonen gjør at mange familier, enkeltpersoner og bedrifter går en usikker framtid i møte. Vi ser stengte restauranter, nedgang for handelsnæringen, et reise- og kulturliv som sliter voldsomt, og det er økt arbeidsledighet.

Regjeringen og Fremskrittspartiet legger fram et budsjett og en kompensasjonsordning som skal møte denne krisen. Vi skal skape mer og inkludere flere. Arbeiderpartiet velger å sende en skatteregning til bedrifter på 7 mrd. kr. Den er kirurgisk innrettet slik at den vil ramme norske eiere av norske arbeidsplasser. Vi står midt i den største økonomiske unntakstilstanden vår generasjon vil oppleve, og så er det altså næringslivet, som skaper verdier, som straffes.

Partiene bruker mer oljepenger i sine forslag til statsbudsjett. Det er forventet når Norge står i en helt ekstraordinær situasjon. Vi har den største helse- og jobbkrisen vi har opplevd. Det som ikke er forventet, er at Arbeiderpartiet skal sende en gigantisk skatteregning rett til norske jobber, og de som skaper jobber. Det blir ikke flere jobber av det.

Vi trenger inntekter til staten for å øke barnetrygden, slik vi gjør i budsjettet. Vi trenger inntekter til staten, slik at vi kan ha inntektsutjevnerende tiltak, som

bostøtte, som gratis kjernetid i barnehager, som gratis kjernetid i skolefritidsordningen. Vi trenger inntekter for å bygge mer vei i vårt langstrakte land. Vi må faktisk skape mer, ikke skatte mer.

Vi har vist, og vi vil fortsette å vise, at det er mulig med nye ideer og bedre løsninger uten å gi bedrifter og folk mer skatt. Det er faktisk mulig å kutte i helsekøene, bidra til flere jobber i privat sektor, styrke politi og forsvar og nesten doble pengebruken på vei og bane i hele landet uten å belaste næringslivet med mer skatt. Det går altså an. Slik vi forstår dette skatteopplegget, vil Arbeiderpartiet, midt i den største økonomiske krisen, sende en stor regning til dem som skaper jobber i Norge. Det vil vi ikke være med på. Økt skatt er ikke Norges vei ut av krisen – uansett hvem som får regningen.

Ole André Myhrvold (Sp) [19:28:32]: Det siste trekvart året har vært en lang unntakstilstand for verden og for Norge. Titusener på titusener har blitt berørt av permisjon, arbeidsledighet, manglende ordreinnngang, gjester som uteblir, passasjerer som ikke dukker opp, konserter som avlyses – og sånn kunne jeg fortsatt for næring etter næring.

Mange har stått i konstant usikkerhet siden landet stengte ned i mars, en usikkerhet som kunne vært redusert dersom regjeringen hadde konsentrert seg om en mer helhetlig plan framfor pakkelsen – en pakkeløsning som er drevet fram etter hvert som krisene og brannene har oppstått. Det er pakker som har kommet for sent, har vært for små, har blitt avvirket for tidlig, og som ikke har vært forutsigbare. På den måten er bedrifter, kommuner og enkeltpersoner satt i svært vanskelige situasjoner, og ingenting tyder på at krisen er over. Etterdønningene vil vare lenge. Derfor trenger vi fortsatt en langsiktig plan, selv om jula er tiden for pakker. Vi trenger en plan for å hindre at pandemien brer seg videre, vi trenger en plan for å vaksinere, og vi trenger en plan som sørger for at folk, samfunn og virksomheter kommer minst mulig skadelidende ut på den andre siden.

Det har Senterpartiet prøvd å ta høyde for i sitt alternative budsjett med tiltak som strekker seg langt inn i 2021 og lenger. Kritikken fra regjeringen og særlig Høyre for bruk av oljepenger og EØS-midler har vært stor, og da er det jo interessant å merke seg at regjeringen nå tyr til de samme virkemidlene for å få budsjettforliket med Fremskrittspartiet til å gå opp. Nok en gang setter altså Erna Solberg og regjeringen en annen standard for seg selv enn for andre, og det begynner iallfall å bli mer regelen enn unntaket.

Som jeg sa, trenger vi planer framfor pakker. Vi trenger planer som ivaretar reiseliv og servicenæring. Vi trenger en plan som ivaretar transportnæringen, sånn at

vi kommer gjennom med minst like god infrastruktur etter krisen som vi hadde før krisen. Vi trenger en plan for å ivareta det brede kulturlivet og ikke minst frivilligheten, som i dag har sin egen dag – gratulerer med den, for øvrig! Vi trenger en plan som gir kommunene forutsigbarhet til å levere gode tjenester innenfor skole og helse og innenfor alle andre tjenester som gir gode lokalsamfunn gjennom og etter krisen. Og vi kjenner alle i denne salen folkevalgte rundt i landet som i dag prøver å få kommunebudsjettene til å gå sammen.

Vi trenger også en plan for omstilling fra det fossile til det grønne, en plan som tar oss fra en olje- og gassbasert økonomi til den fornybare. Jeg er glad for at Senterpartiet i den forbindelse foreslår en kraftig satsing på fornybarindustrien med bl.a. 340 mill. kr til satsing på skog, som skal styrke industrien og bidra til klimakutt.

Jeg er også veldig stolt over at Senterpartiet gjentar forslaget om et nytt, grønt investeringsselskap som kunne bidra til at Norske Skog Saugbrugs hadde fått omstillingen fra papir til komposittproduksjon. Men dessverre er Senterpartiet sørgelig alene om det forslaget.

Ingjerd Schou hadde her overtatt presidentplassen.

Runar Sjøstad (A) [19:31:40]: Koronapandemien påvirker samfunnet på måter og i et omfang ingen hadde forutsett. Pandemien setter velferdsstaten på prøve, men den setter også oss politikere på prøve.

Frykt for sykdom, smitte og arbeidsledighet preger manges hverdag. Helsevesenet gjør en enorm innsats for å hindre videre spredning og for å behandle dem som er blitt syke.

Som en konsekvens av pandemien og bekjempelsen av den har mange bedrifter og tilbud delvis eller helt stoppet opp. Stortinget har vedtatt økonomiske krisepakker og ordninger for bedrifter, slik at de skal komme gjennom krisen på en best mulig måte. Ordningene er endret, og nye ordninger er kommet til underveis, etter behov. Likevel mener Arbeiderpartiet at ikke alle ordningene treffer like godt, og at ordningene ikke ivaretar den enkelte på en god nok måte.

Konkurser og midlertidige nedstengninger fører til økt arbeidsledighet og et stort antall permitterte. Folk mister rett og slett jobben. På det meste har mer enn 250 000 vært uten et arbeid å gå til. Pandemien påvirker samfunnet og hverdagen til mange familier, med manglende forutsigbarhet, bekymring for egen og andres helse, bekymringer rundt eget arbeid og for personlig økonomi og framtid. Mange preges av dette.

De som er arbeidsledige eller permitterte, har i tillegg fått redusert sine inntekter, noe som er ekstra krevende for mange med økonomiske forpliktelser. Usikkerheten øker, og vi ser at forskjellene i samfunnet er

økende. Tidligere har det gått et skille mellom dem som er i arbeid, og dem som av forskjellige grunner står utenfor det ordinære arbeidslivet. Nå ser vi at stadig flere som er i arbeid, men som av forskjellige grunner er permittert, sliter økonomisk. De økonomiske utfordringene vil forsterkes neste år, når det ikke utbetales feriepenger til arbeidsledige og permitterte. Arbeiderpartiet har derfor lagt inn 3,4 mrd. kr i sitt alternative statsbudsjett for å kunne utbetale feriepenger til denne gruppen. Dette handler ikke om at arbeidsledige skal ta ferie fra å søke arbeid, det handler for Arbeiderpartiet om at alle ledige skal kunne ha et sikkerhetsnett og en viss økonomisk forutsigbarhet og inntekt i juni, slik at de kan ha noe å leve av og kan ivareta sine økonomiske forpliktelser.

Norge er inne i en ekstraordinær situasjon som krever ekstraordinære løsninger. Skal vi lykkes, kreves det fortsatt at mange stiller opp i en nasjonal dugnad. Det gjør de som er ledige. De er ledige i påvente av at pandemien slås ned, og at samfunnet normaliseres. For at de permitterte kan gå tilbake i jobb, må det skapes nye jobber til dem som er ledige. Arbeiderpartiet mener det er usosialt og urimelig at de som er ledige grunnet en nedstengning av samfunnet, skal ta så stort økonomisk ansvar som regjeringen og Fremskrittspartiet legger opp til ved å nekte denne gruppen feriepenger.

Torill Selsvold Nyborg (KrF) [19:34:56]: Budsjettforliket har sikra eit godt budsjett for pensjonistane våre. Einslege minstepensjonistar vil få 5 000 kr meir i pensjon frå nyttår. Det er fjerde gongen denne gruppa har fått ein ekstra auke under regjeringane Solberg. Tidlegare har einslege minstepensjonistar vorte tilgodesett med 4 000 kr i tre omgangar. Det er ei prioritert oppgåve for Kristeleg Folkeparti å styrkja denne gruppa, også med den bakgrunnen at pensjonen er lågare enn det som er fattigdomsgrensa i Noreg.

Minstepensjonistar er hovudsakeleg kvinner – åtte av ni er kvinner – så denne satsinga er også eit kvinnepolitisk løft. Det er difor gledeleg å sjå at einslege minstepensjonistar har fått auka pensjonen med heile 17 000 kr sidan 2016. Alle alderspensjonistar vil, som følgje av budsjettforliket, få ei ny regulering frå 2021. Trygdeoppgjeret skal med dette bereknast med grunnlag i den gjennomsnittlege løns- og prisveksten. Dette skal sikra at alderspensjonistane ikkje tapar kjøpekraft samanlikna med lønsmottakarar.

Kristeleg Folkeparti er oppteken av at eldre skal ha ein verdig alderdom med føreseielege økonomiske rammer. Neste års statsbudsjett er med på å sikra at dei som har minst, får det største løftet.

Det er stor glede ute i dei private barnehagane over at budsjettforliket har resultert i ei løyving på

215 mill. kr til dekning av pensjonskostnader og 135 mill. kr til kapitaltilskot. Vi treng private barnehagar for å oppnå full barnehagedekning. I tillegg til omsynet til kapasitet ser vi også behovet for mangfold. På målinger om generell tilfredsheit skårar dei private barnehagane høgt. Budsjettforliket inneber at dei private barnehagane er sikra drift framover. Saman med foreldrebetaling, kapitaltilskot og pensjonstilskot vil dei klara seg. Kristeleg Folkeparti vil støtta opp om den viktige jobben som dei private barnehagane gjer, og som bidreg til at over 92 pst. av barna i Noreg går i barnehage. Halvparten av desse går i private barnehagar, difor er vi glade for at budsjettforliket gjev dei private barnehagane tryggleik og føreseielege rammer i det året kjem.

Gledelege tilbakemeldingar strøymar inn frå barnehagar rundt om i landet. Frå Løveparken barnehage i Øygarden kommune kom denne meldinga på tysdag, etter at statsbudsjettet vart lagt fram: Hurra – dette var svært gledeleg.

Aleksander Stokkebo (H) [19:37:55]: I urolige tider og når det stormar for den enkelte, er Norge en trygg havn. Vi har små forskjeller og tillit mellom folk, et solid oljefond som holder landet vårt gjeldfritt, og en stødig regjering som loser oss trygt gjennom krisen.

Høyre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Venstre har landet 16 budsjettenigheter i tillegg til krise-pakkene. Det borgerlige samarbeidet er solid. Vi har styrt Norge trygt gjennom et oljeprisfall. Nå skal vi ta Norge trygt ut av koronakrisen.

Regjeringen har hele tiden vært tydelig på at vi skal stille opp for folk og næringsliv. Derfor har vi satt inn kraftfulle tiltak, og siden april er ledigheten mer enn halvert. Det er bra. Samtidig er det fortsatt krevende for mange. Derfor må vi også i tiden framover prioritere det viktigste først: å få folk i jobb. Derfor foreslår vi i statsbudsjettet mer enn 9,8 mrd. kr til næringsrettet forskning og innovasjon. Derfor prioriterer vi virkemidlene gjennom Innovasjon Norge og Enova, og derfor sikrer vi et konkurransedyktig skattenivå, slik at bedriftene kan investere, skape nye produkter og omstille seg.

Også regjeringens historiske satsing på samferdsel er viktig for å holde folk i jobb nå og styrke konkurransekraften for fremtiden. Vedlikeholdsetterslepet på veiene går ned, og i budsjettenigheten styrker vi satsingen ytterligere. La meg ta to eksempler på det.

Eigerøy bru er den eneste innfartsveien for tusenvis av fastboende og arbeidsplasser på Eigerøy i Eigersund kommune. Dessverre er broen både smal og svak, trafikkfarlig og en flaskehals, til hinder for viktig nasjonal industri og verftet til Aker Solutions. Sånn kan vi ikke ha det, derfor sikrer vi nå planleggingsmidler til prosjektet.

Også innbyggerne på Finnøy og Rennesøy har grunn til å juble etter budsjettenigheten. Gjentatte ganger har de opplevd at tunnelen de er helt avhengig av, har vært stengt over lang tid på grunn av ulike hendelser. Nå får de en bergingsbil rett ved og kan se fram til en vei som er oftere åpen. Tomatene og laksen skal raskere ut i markedet, og jobbene skal trygges.

I Høyre prioriterer vi det viktigste først: å få folk i jobb. Regjeringen har ledet Norge gjennom kriser før, og nå skal vi gjøre det igjen.

Marit Knutsdatter Strand (Sp) [19:41:05]: Vi står i en krise. Et smitteutbrudd har lammet oss i både arbeid og måten vi lever på. Dette gir store utslag, bl.a. i barnehager, barneskoler, ungdomsskoler, videregående skoler, fagskoler, høyskoler, universiteter og andre steder der man jobber med folk og kompetanse. For å unngå smitte må vi alle bidra. I mulm og mørke, mens vi nærmer oss årets mørkeste døgn, gjør mange alt de kan for at konsekvensene av smittevernet ikke skal bli for alvorlige.

Undervisning er krevende for både elever, lærere, professorer og studenter. Jeg tror mange føler på at de står mer alene om de tøffe oppgavene enn de burde ha gjort. Hele veien har vi fått lovnader fra regjeringen om at alt merforbruk i forbindelse med koronapandemien skal bli kompensert. Jeg tror vi aldri får kompensert for prisen folk betaler. Studenter og elever som skal gå opp til eksamen selv om undervisningen ikke har vært optimal, eller lærere og undervisere som går på jobb selv om de føler at det er utrygt, kan skrive under på det.

Senterpartiet ønsker å satse på alle fagfolk som står i førstelinjen. Det er blitt altfor mange krav til rapportering og utfylling av papirer. Tilliten må tilbake, enten det er til helsesykepleiere, lærere eller andre. Vi må ha tillit til at folk ønsker å gjøre en god jobb. Vi må ha mindre byråkrati.

Senterpartiet vil videre satse atskillig mer på kommuner og fylkeskommuner enn regjeringen. Dette sikrer at vi får flere hender og hoder i førstelinjen – flere fagfolk som kan gjøre den store jobben som må til for å innfri lovpålagte oppgaver og for å følge opp elever og andre på en god måte. Budsjettene i kommunene er trange til tross for at statsbudsjettet aldri har vært større. Store ord i Stortinget hjelper lite lokalt når vikarer, hjelpelærere og sosialarbeidere mister jobben.

Forrige taler fra Høyre omtalte samarbeidet på høyresiden som bunnsolid og skrøt av redusert arbeidsledighet. Ingen av de påstandene holder vann når vi har sett hvordan samarbeidet og utarbeidingen av budsjettforliket har gått fram, og hvordan koronapandemien har rammet arbeidsmarkedet. Stemningen der ute er

bekmørk, og jeg er sjeleglad for at vi endelig har tent vårt første adventslys og nærmer oss jul.

Budsjettet og forliket regjeringspartiene og støttepartiet Fremskrittspartiet legger fram i Stortinget, svarer ikke på behovene der ute. Senterpartiet vil ha en koronaplan, som gir større forutsigbarhet, og satse på kommunal sektor og høyere utdanning i hele landet.

Freddy André Øvstegård (SV) [19:44:25]: Det er mange som rammes på forskjellige måter av den krisetiden vi står i nå. Noe av det jeg kjenner meg mest igjen i selv, er alle de tusenvis av arbeidstakerne som jobber i uteliv og kulturliv, og som nå står midt i en «lockdown» tilsvarende slik det var i mars, men som ikke får den krisehjelpen de fikk under vårens «lockdown». Barer og klubbscener går konkurs fordi de må holde stengt, eller fordi gjestene deres holder seg hjemme, mens krisehjelpen fra regjeringen lar vente på seg. Det rammer særlig de unge.

På tirsdag var det registrert 195 800 helt eller delvis ledige og arbeidssøkere hos Nav. Det er folk i aldersgruppen under 30 år som nå står for den desidert største andelen av de ledige. Det som gjør meg så frustrert, er hvordan disse bedriftenes og disse arbeidstakernes kresituasjon ikke blir behandlet med det samme store alvor som om det hadde vært industriarbeidsplasser eller annen næring det var snakk om. Når tusen arbeidsplasser står i fare på et verft, kommer politikerne løpende – med rette – men når titusener av arbeidsplasser i kultur- og uteliv står i fare, tar regjeringspartiene seg innmari god tid. Men dette er også viktige bedrifter for landet. Her er det titusener av arbeidsplasser, her er det folk som har livsverkene sine, her er det bedrifter som skaper mangfold og liv i byene og tettstedene våre, seriøse aktører som kan bli erstattet av de store utenlandske franchiseveldig raskt.

Det gjelder ikke bare de store byene. Jeg skal møte kriserammede bedrifter hjemme i Østfold i morgen, bedrifter som Glenghuset i Sarpsborg og Magenta i Gamlebyen i Fredrikstad. Dette er gode eksempler på hvem som sliter nå, og ikke får den hjelpen de trenger – bedrifter som gir viktige arbeidsplasser, som bidrar til både utelivet og kulturlivet i lokalsamfunnene sine. Det er serveringssteder med små scener, som gir mer mangfold og mer bredde til kulturtilbudet lokalt.

De har et klinkende klart budskap: De trenger kompensasjon nå. Kompensasjonen må ta utgangspunkt i tapt omsetning, de trenger forutsigbarhet for forlenget permisjonsordning, og de må inkluderes i krisehjelpen for kulturlivet. Om det er Blå i Oslo eller Glenghuset i Sarpsborg, kan de fort erstattes av Starbucks eller O'Learys om det fortsetter som nå, og da forsvinner mangfoldet.

Regjeringen vender det døve øret til, men SV lytter. Vi foreslår den forsterkede krisehjelpen de ber om, fordi vi mener at det også er viktige arbeidsplasser for landet vårt.

Steinar Reiten (KrF) [19:47:55]: I dagene etter at budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ble lagt fram, har det vært interessant å følge mediedekningen. Konfliktthungrige journalister valgte å fokusere på spørsmålet om hvem som er mest skuffet og frustrert etter at forliket ble landet. De færreste lar seg overraske over at pressen nok en gang velger å fokusere på konfliktstoffet i et budsjettforlik mellom en mindretallsregjering og et opposisjonsparti. Likevel er det synd at mediedekningen så ensidig følger det sporet. Sannheten er nemlig at budsjettforliket som ble landet på tirsdag, også inneholder godt politisk håndverk, der forhandlerne fra de respektive partiene er blitt enige om viktige næringspolitiske satsinger.

Jeg er svært glad for at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet er blitt enige om en budsjettavtale som innebærer et kraftig løft for den maritime næringen, der det viktigste punktet er en økt bevilgning til nettolønnsordningen for sjøfolk på til sammen 611 mill. kr. Dermed unngås kutt i ordningen i 2021. I tillegg er det enighet om å oppheve makstaket i tilskuddsmodellen for petroleumsskip i nord, NIS konstruksjonsskip og NIS generelt for første, andre og tredje termin i 2021. Det er også svært gode nyheter for nærskipsfarten og for kommunene Vanylven og Stad at det i budsjettforliket ligger inne 75 mill. kr til oppstart av arbeid med Stad skipstunnel.

Videre har regjeringspartiene og Fremskrittspartiet blitt enige om å utvide Innovasjon Norges ordning for kondemnering av skip i nærskipsfarten til også å gjelde offshoreskip. Samtidig blir ordningen styrket med 150 mill. kr. Det er også enighet om å utvide byggelånsgarantiordningen i GIEK til å omfatte forskuddsgarantier, slik at GIEK kan gi forskuddsgarantier på inntil 50 pst.

På vegne av Kristelig Folkeparti er jeg glad for enigheten som er oppnådd om disse punktene. Oppstart av arbeidet med å realisere Stad skipstunnel er også viktig for økt sjøsikkerhet i den delen av landet jeg representerer, i tillegg til at det vil gi positive ringvirkninger og vesentlig bedret sjøverts kommunikasjon for distriktskommunene ved Stadlandet.

Jeg vil gi honnør til Fremskrittspartiet for å ha satt alle de nevnte sakene høyt på agendaen da budsjettforhandlingene startet. Det har vært svært viktig for at det nå foreligger en budsjettavtale med et kraftig løft for maritim næring.

Så er det alltid slik at det er to sider i forhandlinger. Som eneste representant fra det maritime fylket Møre og Romsdal i næringskomiteen har jeg sett det som min oppgave å bruke de interne kanalene inn mot Kristelig Folkepartis regjeringsapparat og forhandlere, for å bidra til at forhandlingsklimaet rundt disse viktige spørsmålene kom inn på et godt spor. Resultatet som nå foreligger, er svært gode nyheter for den maritime næringen, ikke minst i mitt hjemfylke.

Regjeringen har også foreslått en kompensasjonsordning på 480 mill. kr for karanteneutgifter hos bedrifter som er avhengig av innleid utenlandsk arbeidskraft, noe som bl.a. er svært viktig for en kriserammet verfts-næring.

Samlet sett er de nevnte tiltakene et sterkt signal om at de fire partiene tar utfordringene i den maritime næringen på største alvor.

Karin Andersen (SV) [19:51:07]: Kommunene står også midt i ei krisetid. Jeg tror ikke jeg har hørt ett ord fra noen av regjeringspartiene eller fra Fremskrittspartiet i dag om dette. Det er milevidt fra de trygge regjeringskontorene til de slitne ansatte, de slitne pårørende og folk som er i krise og trenger hjelp. Derfor har SV prioritert kommunene før, og vi prioriterer dem nå i krisa. Er det noen gang det er viktig at kommunene har god økonomi, så er det nå, for det er kommunene som er grunnplanken i tryggheten i hverdagen for folk. Det er dit de henvender seg når noe er vanskelig. Det er de som skal ta vare på barna, som både skal ha hjemmeundervisning og skoleundervisning. Det er de som skal ta vare på dem som er sjuke, og dem som har det vanskelig.

Det har gått ukevis og månedvis der både pårørende og pasienter nå har måttet vente fordi smittevernet krever sitt. Hvorfor tenker man ikke da at man burde legge mer penger på bordet til kommunene raskt, slik at de i hvert fall kunne ansette der det var mulig for å ta disse viktige jobbene?

Hele veien, helt fra i vår da krisen inntok Norge, har Stortinget vært nødt til å presse fram økte bevilgninger til kommunesektoren. Regjeringen har kommet halten-de etter, og det merkes ute i kommunene nå. Nå sitter man i kommunestyrene og kutter i tiltak innen psykisk helse for de mest vanskeligstilte, og det gjør de fordi de har ROBEK-spøkelset hengende over seg. Kuttene tvinges fram, og jeg kan ikke høre fra noen her at dette har vært på bordet i de forhandlingene som har vært.

Til og med for særlig ressurskrevende tjenester har regjeringen funnet det riktig å kutte også dette året: ikke én krone til brukerstyrt personlig assistanse, som vi vet det er skrikende forskjeller på og store behov for, og heller ikke for å starte veikart for universell utforming på

skolene. Hva har man tenkt når man har lagt fram dette budsjettet? Det er ingen tiltak for å ta noen steg for at dette samfunnet skal bli likestilt for folk med funksjonsnedsettelse?

Jeg er skuffet. SV velger å bruke de store pengene i våre budsjett på fellesskapet, på å trygge skolen, på å trygge dem som trenger omsorg, på å trygge barnevernet og også på å trygge at kommunene har noen penger i kassa, slik at de kan drive vedlikehold og holde arbeidsplasser i gang også i privat sektor.

Kirsti Leirtrø (A) [19:54:23]: Langt på overtid har vi omsider fått et forlik. Det som er helt sikkert med dette forliket, er at det også i år blir mer til dem som har mye fra før. Det blir privatisering av velferden og et enda mer utrygt arbeidsliv.

Verden står midt i en pandemi. Folk er redde, de er ensomme og bekymret for framtiden sin. Andre er slitne, mange er arbeidsledige eller syke. Oppslagene etter dette budsjettforliket dreier seg overhodet ikke om bekymringene for dem. Drosjesjåfører, renholdere og ansatte i transportnæringen blir alle utsatt for sosial dumping og har fått dårligere lønns- og arbeidsvilkår.

Når et statlig selskap skal øke sin konkurransekraft ved å ansette østeuropeere til 30 kr timen, når renholdere i Forsvaret eller jernbanen må gå ned i lønn og miste pensjonsrettigheter fordi tjenesten skal privatiseres, når drosjenæringen blir liberalisert, slik at drosjesjåfører etter en 16-timers økt ikke har en full dagslønn, da er konsekvensen av regjeringens politikk et mer utrygt arbeidsliv.

Denne regjeringen har nå kuttet velferden vår med 14,3 mrd. kr og kaller det avbyråkratisering. Jeg kaller det mindre velferd og mer privatisering. Flere direktører og høye lederlønninger bygger ikke dette landet. Det er det arbeidsfolk som gjør. Arbeiderpartiet mener det nå er arbeidsfolks tur. Vi vil kutte i innkjøp av konsulenter og erstatte det med faste ansettelser. Vi vil ha tjenester nær folk. Vi vil ikke ha et løsarbeidersamfunn. Vi vil trygge arbeidsfolk og gi dem verdigheten tilbake. Arbeiderpartiet mener vi nå bør bygge på det krisen har vist oss – verdien av fellesskapet vårt, en sterk offentlig velferd for alle og sterk tillit og solidaritet til hverandre. Vi vil gi arbeidsfolk anstendighet, likeverd og fellesskap. Det er de som bygger landet vårt.

Anne Kristine Linnestad (H) [19:57:29]: Gjennom de siste ni månedene har regjeringspartiene og Fremskrittspartiet gjort sitt for å løse Norge gjennom krisen på best mulig måte. Pandemien er dessverre ikke over, og innsatsen for å sikre at bedrifter overlever, slik at så mange som mulig har en jobb å gå til i 2021, og å skape trygghet for alle landets innbyggere fortsetter med stor styrke.

Høyre, sammen med Venstre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet, vil gjennom dette budsjettet legge til rette for et bærekraftig og framtidsrettet næringsliv over hele landet. Gjennom hele pandemien har regjeringen vært tydelig på at vi skal stille opp for kommunene. Det har vi gjort gjennom flere økonomiske tiltakspakker. Hittil har kommunesektoren fått overført 17,4 mrd. kr for å kompensere for økte utgifter og reduserte inntekter og bidra til å få hjulene i gang igjen. I tillegg viser økonomiske anslag at lønns- og prisveksten sannsynligvis blir lavere i 2020 enn det som var anslått i statsbudsjettet. Det vil gi kommunesektoren et økt handlingsrom på rundt 9,1 mrd. kr. Regjeringen legger opp til at kommunesektoren får beholde hele det økte handlingsrommet.

Midt i denne pandemien velger Senterpartiet å legge fram et budsjettforslag som kutter i regionsentertilskuddet til mange kommuner. Med Senterpartiets budsjettforslag vil Senterpartiets egen ordfører i Indre Østfold få ca. 6,4 mill. kr mindre å bruke på gode velferdstjenester til sine innbyggere. For min egen kommune, Nordre Follo, betyr det et kutt på ca. 7,5 mill. kr. I Aurskog-Høland vil de få et kutt på i overkant av 4,5 mill. kr. Og det er ikke bare kommunebudsjetter her på Østlandet Senterpartiet ønsker å kutte i, de vil også kutte 5,5 mill. kr i Molde, 7,8 mill. kr i Sandefjord, 4,9 mill. kr i Lindesnes, 5 mill. kr i Steinkjer, 4,8 mill. kr i Narvik, 4,3 mill. kr på Senja – bare for å nevne noen.

Oslos budsjett, derimot, ønsker Senterpartiet å øke. Med Senterpartiets forslag vil Oslo få økt sitt innbyggertilskudd med mer enn 26 mill. kr. Dette er et signal fra Senterpartiet som kommunene landet over bør merke seg. Og, ja – som representanten Myrvold fra Senterpartiet sa det: Vi kjenner alle kommunepolitikere som sliter med å få budsjettene til å gå i hop.

Bengt Rune Strifeldt (FrP) [20:00:25]: Jeg registrerte at Arbeiderpartiets representanter Myrseth og Aasland helhjertet forsøkte å kritisere den maritime pakken i budsjettavtalen. Jeg kan ikke med min beste vilje skjønne hva de kritiserer, særlig etter at jeg har sjekket Arbeiderpartiets alternative budsjett. Her foreslås det å fjerne taket i nettolønnsordningen for offshoreskip for 1. og 2. termin 2021. Vi fjerner taket for 3. termin i tillegg, og vi fjerner også taket for NIS-skip. Vi leverer altså bedre enn Arbeiderpartiet på nettolønnsordningen. Vi sikrer 150 mill. kr til vrakpantordning for offshorefartøy. Det er 50 mill. kr mer enn Arbeiderpartiet foreslår. Vi fikk også gjennom å utvide byggelånsgarantien i GIEK. Det hadde ikke engang Arbeiderpartiet med i sitt forslag.

Representanten Myrseth siterte fra en artikkel i E24 fra for tre uker siden for å kritisere den maritime pakken som kom for to dager siden. Det må jo være ganske flaut.

Representanten burde ha oppdatert seg på mediebildet etter framleggelsen av den maritime pakken. Overskrifter fra den siste tiden levner ingen tvil. Her kan vi lese:

«Maritimt Forum gir uforbeholden ros til FrP for budsjettforliket.»

Fra Sunnmørsposten:

«Frp fortjener skryt for dette.»

Fra FriFagbevegelse:

«Nå roser sjøfolkene Frp.»

Superlativene har altså haglet over Fremskrittspartiets gjennomslag for maritim næring. Mediebildet etter framleggelsen av budsjettforliket er i all hovedsak kun positiv, og Fremskrittspartiet hylles for resultatene. Som nevnt jubler sjøfolkene. I tillegg: Entreprenørforeningen – Bygg og Anlegg jubler. MEF jubler. NHO jubler. Virke jubler. Private barnehager jubler. Pensjonistene jubler. Næringsforeningene jubler. Reiselivet jubler. Visit Svalbard jubler. Naprapatene jubler. Osteopatene jubler. Snøscooter- og MC-folket jubler.

Bilavgifter kuttes istedenfor å økes. Skatter og avgifter kuttes betydelig. Samferdselsbudsjettet økes betydelig, slik at vi kommer til å kjenne lukten av asfalt over hele landet, noe folk flest kjenner som et tydelig Fremskrittsparti-stempel. «Et historisk grep for å bidra til flere arbeidsplasser i Norge» – det er en kommentar som går igjen i de fleste medier etter forliket. Listen er uuttømmelig, men fordi jeg bare har 3 minutter til rådighet, velger jeg å stoppe her for å trekke fram et moment som jeg synes er veldig gledelig.

Finnmarksløpet er en godt etablert merkevare og har opparbeidet en unik posisjon som et av verdens mest krevende og populære hundeløp. Det er stort potensial for videre profilering og næringsutvikling med Finnmarksløpet som katalysator, spesielt innenfor reiselivsnæringen. Som finnmarking er jeg veldig glad for og fornøyd med at Fremskrittspartiet fikk gjennomslag for å bevilge 2,5 mill. kr til dette prosjektet.

Avslutningsvis: Budsjettforliket er et særdeles godt budsjett for å bidra til å sikre og skape nye norske arbeidsplasser.

Tom Kalsås (A) [20:03:49]: Koronapandemien har gitt et alvorlig tilbakeslag for norsk økonomi og har ført til at mange har blitt arbeidsledige eller permittert. Nesten 200 000 står nå i ledighetskø hos Nav. Vår viktigste oppgave, etter liv og helse, er å sørge for at folk kommer i jobb, og at ledigheten ikke får bite seg fast.

En bedrift som har fått kjenne på de økonomiske konsekvensene av pandemien, er hjørnesteinsbedriften Figgjo AS, en tradisjonsrik porselensfabrikk på nesten 80 år. Da landet ble stengt ned den 12. mars, ble det brått slutt på bestillingene fra både inn- og utlandet, og nesten 90 pst. av staben ble permittert. En krisegruppe på

ca. ti ansatte har holdt hjulene i gang. Resten har stort sett blitt permittert og vært permittert de siste ni månedene.

En av disse er Egil. For første gang i sine 30 år i arbeidslivet har han blitt permittert. I tillegg er også ektefellen permittert. Som han sier selv: Nå har hele livet stoppet opp, og jeg føler bare det blir verre. Det sliter på psyken.

Det er hjerteskjærende å høre hvor krevende hverdagen har blitt for Egil og de mange tusen rundt om i landet som har blitt permittert eller sagt opp. Dersom permitteringsperioden ikke forlenges, vil konsekvensen for de permitterte hos Figgjo AS være at de vil være uten jobb til våren. På toppen av dette vil de heller ikke få utbetalt feriepenger.

For Arbeiderpartiet er det viktigste at arbeidsfolk og bedrifter gis trygghet for at sikkerhetsnettet varer så lenge pandemien varer. Arbeiderpartiet lytter til og prioriterer vanlige arbeidsfolk. Derfor foreslår vi i vårt alternative statsbudsjett forlengelse av viktige ordninger for bedrifter og arbeidstakere, inkludert permitteringsperioden, og vi gjeninnfører ferietillegget på dagpenger.

Mens Arbeiderpartiet prioriterer vanlige arbeidsfolk, fortsetter høyre regjeringen med støtte fra Fremskrittspartiet å prioritere skattekutt til de rikeste. Også i krisetider er store skattekutt til dem som har størst formue, viktigere for Høyre og Fremskrittspartiet enn å gi vanlige arbeidstakere trygghet og forutsigbarhet i hverdagen.

Etter sju år med budsjettssamarbeid mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti er kanskje ikke denne prioriteringen veldig overraskende. Det som derimot overrasker meg, er at stortingsrepresentanten fra Høyre, Heidi Nordby Lunde, omtaler vårt forslag om å gi feriepenger til arbeidsledige og permitterte som ko-ko. Hvis Høyre synes at dette uttrykket passer til forslag som gir vanlige arbeidsfolk trygghet og økonomisk forutsigbarhet, og som sikrer at de også neste år får råd til å ta ungene sine med på ferie, lever jeg godt med å være litt ko-ko.

Roy Steffensen (FrP) [20:07:05]: I Fremskrittspartiet var vi sjokkerte over regjeringens forslag til statsbudsjett. Jeg tenker da spesielt på det som handler om private barnehager. Jeg satt i salen, jeg så at det var finansminister Jan Tore Sanner som la det fram, jeg hørte at det var Jan Tore Sanner som la det fram, men budskapet som kom ut, kunne like gjerne ha vært sagt av formann Moxnes fra Rødt.

I høst har regjeringen skutt flere giftpiler inn i de private barnehagene, med forslag om kutt i pensjonstilskudd, kutt i kapitaltilskudd og forslag om å endre regelverket for lån i Husbanken. Etter to tunge år med stram

økonomi for private barnehager har de gjort sitt for å oppfylle bemanningsnormen, men konsekvensen har vært at fire av ti barnehager har gått med underskudd. Enda flere blir det i år på grunn av koronasituasjonen. De private barnehagene så fram til å senke skuldrene og til å få et hvileår i 2021, hvor de i stedet for å måtte snu på hver krone, kunne bruke mer av sin tid på det de liker best å gjøre, som er å være sammen med barna og ta vare på dem. Inn mot 2021 så de lyset i enden av tunnelen, men det viste seg å være et motgående tog.

Kutforslagene fra regjeringen vekker et engasjement som jeg ikke har opplevd maken til fra foreldre og ansatte. For noen uker siden var det 1 000 barnehager som hadde morgenaksjon og protesterte mot kuttene. De frykter for kvaliteten, at dette ville føre til et dårligere tilbud til ungene: færre innkjøp av leker og mat, mindre vedlikehold, færre vikarer, ny og dårligere pensjon for de ansatte og i verste fall at barnehager ville måtte stenge ned, og at titusenvis av barn ville stå uten en barnehageplass. Uten det engasjementet fra foreldre og ansatte tror jeg at 2021 hadde vært begynnelsen på slutten for sektoren og det arbeidet som ble satt i gang i 2003.

Fremskrittspartiet er veldig stolt av barnehageforliket for 17 år siden, som var et samarbeid mellom SV og Fremskrittspartiet som sikret at private og offentlige barnehager skulle likebehandles, og at vi fikk en massiv utbygging av private barnehager, som sørget for full barnehagedekning. Vår partileder, Siv Jensen, var barnehageforlikets mor i 2003. Heldigvis var det hun som skulle forhandle med regjeringen nå i 2020. Hun har på vegne av Fremskrittspartiet vunnet fram med fullt gjenomslog. Vi får nå reversert kuttene i pensjonstilskudd og kapitaltilskudd, man endrer ikke regelverket for lån i Husbanken, og det settes ned et utvalg som skal se på finansieringen av private barnehager i en helhet.

Nå kan foreldrene trekke pusten. De ansatte kan i 2021 bruke mindre tid på å bekymre seg for hverdagen og mer tid på det de liker og kan best, som er å gi ungene en meningsfull hverdag og bruke tiden sin på dem. Så får vi håpe at Venstre, Kristelig Folkeparti og Høyre ikke bruker sin tid i 2021 på å planlegge nye forsøk på å forverre hverdagen for private barnehager.

Bengt Fasteraune (Sp) [20:10:23]: Regjeringen påpeker stadig vekk at de er opptatt av å bygge sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Selv om regjeringen satser på samferdsel i 2021-budsjettet med en økning på 20 pst., har regjeringens prioriteringer en klar slagside.

Statsråd Hareide påpeker at denne økningen i stor grad dekker tidligere overskridelser på flere titalls milliarder. Direktøren i Bane NOR sier at det i årets budsjett

ikke finnes penger til vedlikeholdstiltak utenfor det sentrale Østlands-området, selv om vi har tiltak som raskt kan iverksettes.

Samferdselsutfordringene i distriktene tas rett og slett ikke på alvor. Senterpartiet presiserer at NTP er en plan for hele Norge, og at dette må reflekteres i de årlige budsjettene. Det må satses kraftig på rassikring, fjerning av flaskehalser på veinett, kryssningsspor på jernbanen, godsterminaler, havner og farleder, fergesamband, utbygging av bredbåndsdekningen i distriktene og mobilnettet langs transportårene. Det ser vi svært lite av i årets budsjett.

Lastebiler med sjåfører som knapt nok har råd til livets opphold, fortsetter å kjøre på nedslitte fylkesveier og riksveier. Elektrifiseringen av jernbanen står i stampe. Deler av hurtigruten blir med et pennestrøk borte, og flyselskapene sliter uten at de får ta del i den generelle kompensasjonsordningen som andre selskaper drar nytte av.

Kommunene er klar for en aktiv motkonjunkturpolitikk, slik vi har gjort det når andre kriser har rammet landet, men de blir avspist med knapper og glansbilder når de selv sier at de er klar til å bidra i krisen.

Mange av dem som skal bygge landet, er pendlere – folk som bor rundt omkring i hver en krok og reiser dit arbeidet foregår. De er fleksible, de er på, og de sørger for at landet bygges meter for meter. De får nok en gang mindre penger i lommeboka.

Senterpartiet beklager sterkt at regjeringen gjennom flere år har forverret pendlernes kår. I Senterpartiet er vi nok en gang tydelige i vårt budsjett på at denne ekstrabelastningen burde pendlerne ha vært spart for. Mange sliter fra før med lang reisevei, en belastning som blir forverret av utilstrekkelige kollektivtilbud og mangel på gode overganger mellom bil og kollektivtransport. For å sikre at bo- og arbeidsregionene fungerer, er det nødvendig å prioritere pendlernes behov på en helt annen måte enn i dag.

Til slutt vil jeg bare nevne at vi har noen fjellstyrer i Norge som forvalter statsallmenningene. De har gjentatte år bedt om en liten skjerv for at de skal kunne gjøre dette på en god måte. Nok en gang har man altså ikke råd til å gi fjellstyrene 5 mill. kr i årets budsjett.

Kent Gudmundsen (H) [20:13:41]: Med åtte budsjettenigheter på rad viser de borgerlige partiene at selv om forhandlingene til tider er tøffe, klarer vi å enes om viktige tiltak for å ta Norge styrket ut av koronakrisen som vi nå står i.

Retningen på politikken er viktig, og også på dette området enes vi. Vi bidrar til å bygge landet. Vi satser på samferdsel, vi øker framkommeligheten for næringslivet og for oss som bor langs kysten. Vi reduserer skatter

og avgifter, vi gjennomfører omstillinger som ruste oss bedre for framtiden, og vi investerer. Vi investerer i mennesker, satser på kunnskap og tidlig innsats og bidrar til å løfte yrkesopplæringen, for å nevne noe – sammen med en økning innen forskning og utvikling på 50 pst. siden vi fikk et regjeringsskifte i 2013. Dette gjør Norge sterkere i møtet med nye utfordringer.

Det er gledelig at enigheten vår bidrar til ytterligere styrking av kunnskapsbudsjettet, og i sum ser vi at hele Kunnskaps-Norge har tjent svært godt på snart to perioder med ikke-sosialistisk flertall i Stortinget. Vi har styrket kvalitet og innhold i barnehager, styrket tidlig innsats i skolen, bidratt til flere lærere med fordypning, fått til store løft på yrkesopplæringen – også på høyere nivå – og fått på plass flere tusen ekstra studieplasser, samtidig som vi bygger studentboliger som aldri før. Vi har løftet studentøkonomien, og vi har gjort det enklere å være heltidsstudent.

Så må vi ikke glemme forskningsinnsatsen, som også slår rekorder, og hvor vi tar stadig større plass internasjonalt med våre miljøer.

Utgangspunktet er derfor godt for Kunnskaps-Norge, og det bidrar til at vi møter framtiden bedre rustet enn på mange år. Pilene peker altså oppover, og vi vil mer.

På venstresiden i politikken er det imidlertid sprik i ulike retninger – men de kan enes om økte skatter og kamp mot private barnehager og andre som bidrar til kvalitet og mangfold for Kunnskaps-Norge. Det virker som om man er mer opptatt av å avvike nasjonale prøver, senke kravene osv. enn av å sikre kunnskap om skolen og i skolen. Flere karriereveier for lærere fjernes også med et pennestrøk. Det er mye. Men på vei inn i et valgår bør velgere og vi foreldre merke oss den politiske kursen, når venstresiden tar oss i helt feil retning på dette viktige kunnskapsfeltet.

I Høyre vil vi fortsette satsingen, og vi vil inkludere de mange varme hendene og kloke hodene der ute i mangfoldet av folk som er engasjerte for oppveksten til barna våre og for Kunnskaps-Norge.

Tage Pettersen (H) [20:16:37]: For åttende året er de fire borgerlige partiene enige om et budsjett for landet. Det har nok sikkert vært enkelte uenigheter, men det viser oss allikevel at samarbeidet er solid – i kontrast til det vi ser på venstresiden, hvor man ikke er enige om de viktigste grepene og heller ikke hvilken vei Norge skal ta.

Statsbudsjettet skal ta Norge ut av krisen og bidra til å løse de langsiktige utfordringene som ligger og venter på oss. Regjeringen har definert fem tydelige prioriteringer. En av dem er å få folk tilbake i jobb; en annen er å inkludere flere.

Det er ikke enkelt å få med seg innholdet i Arbeiderpartiets nye skattepolitikk, men jeg har fått med meg at det som et minimum betyr et økt skattetrykk på 7 mrd. kr, som er mer eller mindre kirurgisk innrettet for å ramme norske eiere av norske arbeidsplasser.

Det er heller ikke enkelt å skjønne hva Arbeiderpartiet mener om avgiftsnivået, og spesielt avgifter på typiske grensehandelsvarer. Vår medrepresentant fra Østfold, Stein Erik Lauvås, har i lengre tid løpt rundt og sagt at nå må avgiftene reduseres. Så kom først utkastet til partiets program, uten at dette er trukket fram. Så kom deres alternative budsjett, uten at dette er nevnt. Så hørte vi i dag på Politisk kvarter at partilederen gikk til angrep på finansministeren for at Høyre kunne være med på å redusere disse avgiftene.

Jeg må erkjenne at jeg stoler mer på Arbeiderpartiets programutkast, alternative budsjett og partileder enn på min gode kollega på Østfold-benken. Det regjeringen og Fremskrittspartiet nå gjør, er å legge fram en grensehandelspakke på 3,4 mrd. kr, som avvikler avgiften på sjokolade og sukkervarer og reduserer avgiftene på alkoholfrie drikkevarer, snus, vin og øl.

Ifølge SSBs tall handlet nordmenn for 16 mrd. kr på dagsturer til utlandet i fjor, og sett i lys av dette er en avgiftsreduksjon på 3,4 mrd. kr betydelig. I en rapport finansiert av Virke dagligvare finner man at varig bortfall av grensehandel kan danne grunnlaget for inntil 8 200 nye arbeidsplasser i Norge. Mange av disse vil komme i dagligvarebransjen.

Avgiftsreduksjonen i budsjettet vil derfor sikre og bidra til flere arbeidsplasser som mange er kvalifisert til, og min lokale REMA 1000-kjøpmann Rune er nok en av mange som vil bidra til nettopp dette.

NHO-sjefen sier statsbudsjettet viser vei ut av krisen. Både kutt i formuesskatt og betydelig lavere avgifter for grensehandelsvarer er viktig for bedrifter over hele landet, sier han. Og jeg vil være tydelig på at Norges viktigste formue ikke er oljen, men folk som går på jobb, og det legger regjeringens budsjett grunnlaget for.

Marianne Haukland (H) [20:19:44]: Jeg tror alle i denne salen ønsker å stille seg bak et budsjett som er med på å dra Norge ut av krisen og sikre Norge arbeidsplasser. Men det jeg mener skiller seg ut i posisjonens budsjettforslag, er at man evner å se framover og fortsette å jobbe mot det viktige målet denne regjeringen har satt seg, nemlig at det skapes flere arbeidsplasser, økonomien må få flere ben å stå på, og man skal fortsette dugnaden med å inkludere flere i arbeidslivet.

Høyre har lenge ment at en uforholdsmessig skatt på norsk eierskap ikke vil gagne økonomien på sikt. Det er sant at bedriftene ikke plikter å betale formuesskatt, men dersom eier må ta ut utbytte for å betale en skatt på

sitt eierskap, mener Høyre det er logisk at det er en ulempe for bedriften i konkurranse med tilsvarende bedrifter med utenlandske eiere.

Anleggsbransjen er kanskje den bransjen i Norge som er mest sårbar for konkurranse fra utlandet. Effekten av formuesskatt er at bedrifter må tilpasse forretningsmodellen sin for å unngå skatt. Når jeg googler «leasing av anleggsmaskiner», får jeg på et halvt sekund 75 000 treff på norske nettsider. Det lønner seg å betale dyrt til finansinstitusjoner for leasing sammenlignet med å eie livsgrunnlaget for bedriften sin selv.

Nå skulle ikke jeg bruke innlegget mitt på å snakke om formuesskatt, men jeg blir provosert når Arbeiderpartiet kontant avfeier denne skatten og at den ikke påvirker bedrifter eller arbeidstakere.

Dette er prisen vi betaler for det Arbeiderpartiet og Jonas Gahr Støre kaller et mer rettferdig Norge og en sterkere stat – at bedriftene tar pengene ut av bedriften og tvinges til å redusere anleggsmidlene sine ved å putte pengene tilbake i finansinstitusjoner. Det medfører en fryktelig komplisert bedriftsstruktur, og det skaper et marked for finanstjenester som kun styrker banker og finansieringsinstitusjoner. Jeg vet ikke om dette er konsekvensen av en bevisst politikk fra Arbeiderpartiet, men politikken de fører, er med på å understøtte den, og det bør de være bevisst på.

Videre må jeg si at det er disse bedriftene som skal skape framtidens arbeidsliv. Det er disse bedriftene som skal inkludere flere og skape mer. Og det er disse bedriftene som skal ta risiko i en usikker tid.

Er dette et rettferdig Norge – at utenlandske eiere skal ha bedre betingelser? Grunnen til at jeg stiller meg dette spørsmålet er at Arbeiderpartiet i sitt budsjett ønsker å innrette en skatteøkning på 7,2 mill. kr som med kirurgisk presisjon treffer nettopp det norske eierskapet. Har ikke Arbeiderpartiets rettferdige Norge bruk for folk som stiller sin private kapital til rådighet for å satse på næringsutvikling og arbeidsplasser? Her mener jeg Høyre skiller seg ut, og det er bra for Norge. For en skatteøkning er det siste norsk næringsliv og norske eiere trenger akkurat nå.

Nils Kristen Sandtrøen (A) [20:23:05]: Nå er det arbeidsfolks tur. Det er arbeidsfolk som holder hjulene i gang i samfunnet vårt, både til hverdags og i sånne spesielle tider som vi har opplevd de siste månedene. Det er arbeidsfolk som skaper tryggheten for oss alle. Likevel ser vi derimot at høyre regjeringen konsekvent forsøker å samle mer av pengene i landet vårt på de rikeses hender. Ved nedstengingen av landet vårt kalte de det en dugnad, men når det kommer til stykket, og vi ser de viktige prioriteringene som skal gjøres her i Stor-

tinget, er det de som allerede har betalt den største prisen, som skal måtte lide i året som kommer.

Det er våre folk som nå er permittert, eller til og med helt arbeidsledige, som vil bli fratatt inntekt til sommeren. I en allerede presset situasjon vil man slite med å få endene til å møtes når vi tvert imot trenger trygghet for familiene og å få hjulene i gang igjen i næringslivet. Det sier mye. Det samme ser vi innen helsefeltet hvor regjeringen forsøkte å øke egenandelene. Så mye som 1 million nordmenn skulle få økte egenandeler for nødvendig helsehjelp.

Arbeiderpartiet er krystallklar: Nei, det skal ikke bli dyrere å være sjuk. Et godt felles helsetilbud som alle har råd til i landet vårt, er en av juvelene i den sosialdemokratiske norske velferdsstaten. Derfor er vi helt tydelige, og som det ble nevnt i forrige innlegg, trenger vi et mer rettferdig Norge som verdsetter jobben som vanlige arbeidstakere gjør, som gir trygghet til både dem og familiene i en krevende tid. De som har ofret mest i året som har gått, skal også sikres inntekt i året som kommer.

Willfred Nordlund (Sp) [20:25:38]: Senterpartiets alternative budsjett bidrar til en mer rettferdig fordeling mellom ulike grupper og ikke minst mellom ulike deler av landet. Budsjettforliket mellom høyreregjeringen og Fremskrittspartiet om statsbudsjettet og den foreløpige krisepakken for 2021 viderefører en budsjettpolitikk som går i feil retning når det gjelder å dele på samfunnsgoder og å ta hele Norge i bruk. Usikkerheten fortsetter.

Tidenes kommuneøkonomi, hevder regjeringen. Det må bero på manglende internettdækning fra Norges land og inn til regjeringskvartalet. Det er å håpe at det kanskje blir bedre når det nye står på plass. Faktum er at påstanden ikke stemmer, når vi begynner å se nærmere på enkeltkommuner og enkeltfylker. Folk lever i alle kommunene og lokalsamfunnene, hvor de har sine barnehager, sin skole og sine helsetjenester. De opplever noe annet. Kommunene får faktisk redusert sitt allerede trange økonomiske handlingsrom med flere hundre millioner med budsjettforliket. Det betyr dårligere tjenester til folk – midt i en krise.

Høyreregjeringen og støttepartiet Fremskrittspartiet legger opp til å øke forskjellene geografisk og sosialt. De gir ikke nødvendig trygghet, og de gir ikke like muligheter til alle kommuner og fylker for å levere gode tjenester til innbyggerne. Regjeringen og Fremskrittspartiet vil altså ikke utjevne. Det er det motsatte av hva vi i Senterpartiet legger opp til i vårt alternative forslag.

Grunnen er at Senterpartiet anerkjenner de utfordringene og de vanskelige avgjørelsene som mange lokalpolitikere fra alle partier må ta i disse dager, når neste års

budsjett for kommunene skal lages. Vi leverer derfor på det vi varslet i vår, og mer til – faktisk betydelig mer.

For ikke mange uker siden viste undersøkelser at halvparten av entreprenørbedriftene har betydelig lave ordreserver enn på samme tid i fjor. 15 pst. svarer at de planlegger oppsigelser. Offentlig sektor vil i en krisetid gjennom en aktiv motkonjunkturpolitikk kunne bidra til å dempe dette fallet som vi nå ser, og gjennom det sikre arbeidsplasser og bedrifter, samtidig som helt nødvendige offentlige investeringer og vedlikehold blir gjennomført.

En av suksessene ved tidligere kriser har vært å bruke offentlig sektor aktivt. Det ønsker ikke regjeringen lenger. Senterpartiet mener det er uklokt å vente. Det er derfor vi foreslår en kraftig koronapakke på 2,7 mrd. kr til kommunene og fylkene, som de kan bruke til å sikre aktivitet utover den generelle styrkingen som vi også foreslår, på 4,6 mrd. kr. Det ville gitt et felles løft for vår velferd med nye skoler, fylkesveier og annet vedlikehold. Ikke minst vil det gi byggenæringen tiltrengte ordrer for å skape trygghet og gitt næringslivet bedre vilkår.

Det er behov for kraftfulle tiltak for å bidra til å sikre folks hverdag og norske arbeidsplasser. Det vil dessverre ikke regjeringen og Fremskrittspartiet.

Martin Kolberg (A) [20:29:00]: Tidligere i debatten sa statsminister Solberg at dette budsjettet er en forlengelse av de syv foregående. Det er det budsjettet som peker ut linjen for Norge i årene som kommer, sa Norges statsminister. Det er selvfølgelig på mange måter naturlig at statsministeren sier slike ting og uttaler seg på den måten.

Spørsmålet som da følger i forlengelsen av den uttalen, er: Hva er så hovedlinjen i det vi ser? Det er at vi gjennom dette budsjettet ser en videreføring og en forsterkning av skjevfordelingen av samfunnets verdiskaping, og at den dokumenterte ulikhetsutviklingen som vi tydelig ser, er skadelig for stabiliteten i samfunnet og dermed også for framtidens produksjon. Det er svaret på det statsministeren selv sier.

Helt unødvendig skjer dette, for Norge er så penge-rikt at med riktig politisk vilje og riktig politisk styring kunne denne utviklingen vært unngått i 2020. Og attpåtil er det slik at denne linjen videreføres i en tid hvor Norge er i en spesielt kritisk situasjon. Derfor er det grunn til å slå fast, i forlengelsen av det vår statsminister har sagt, at ulikhetsutviklingen er en villet politisk handling. Det er det som er Solberg-regjeringens politiske arv. Høyre er blitt mer og mer liberalistisk. Fremskrittspartiet har alltid vært pengefolkets parti. Men det forunderlige er at over år og i dag er Kristelig Folkeparti og Venstre med på ferden, stiller seg bak høyrepartiene

her i denne salen og danner et flertall som dokumenterer utviklingen slik den er beskrevet.

Kristelig Folkepartis finanspolitiske talsmann, Storehaug, forsøkte tidligere i dag å forsvare seg når det gjelder innvandringspolitikken og skjerpningen, men klarte det selv sagt ikke, og når det gjelder avgiftsenkningen på alkohol og snus og andre varer, men klarte det selv sagt ikke. Hvorfor klarte han det ikke? Nei, det er fordi det selvfølgelig ikke lar seg forsvare, sett fra Kristelig Folkepartis side.

Den situasjonen vi kan konstatere i denne debatten, er at vi har en regjering hvor koalisjonspartnerne ikke klarer å svare for seg. De peker på Fremskrittspartiet – det er Fremskrittspartiets skyld. Og hva sier Fremskrittspartiet? De er glad for at de ikke lenger har noe med Venstre og Kristelig Folkeparti å gjøre. Det er dette som er Solberg-regjeringens parlamentariske grunnlag.

Nina Sandberg (A) [20:32:24]: Studenttilværelsen 2020 har vært krevende for mange. Koronapandemien har lagt kraftige begrensninger på undervisning, på sosialt liv og ikke minst på økonomi. Arbeiderpartiet har hele veien bedt regjeringen være oppmerksom på studentenes sårbare situasjon. Rekordmange utdanningsøkere fra før av ble flere med økende arbeidsledighet og permitteringer. Deltidsjobber og sommerjobber forsvant på et vanskelig arbeidsmarked.

Da regjeringen i vår ville at studenter kun skulle tilbys mer lån som krisestøtte, bidro Arbeiderpartiet til at deler av støtten kunne omgjøres til stipend, og Stortinget satte av 1 mrd. kr til det. I juni ba Arbeiderpartiet om videreført krisestøtte fordi vi fryktet at studenter med svak økonomi ville falle fra. Regjeringen sa nei til det. Statsråden ba studentene søke sosialhjelp.

Representanten Kolberg var inne på at denne ulikhetsutviklingen kunne vært unngått. La meg henge bjella på katten i en situasjon her. Dette er nemlig oppskriften på sosial ulikhet, å snu ryggen til dem som har minst fra før i en krise. Syv av ti studenter sier at de ikke kan studere uten inntekt fra deltidsjobb. Hver tredje student sier at de har fått pengehjelp fra foreldrene sine eller familiemedlemmer under krisen. Hva da med dem som ikke har familie i ryggen?

I den såkalte omgrupperingsproposisjonen foreslår regjeringen nå å omdisponere 610 mill. kr. I klartekst betyr det at regjeringen tar tilbake mer enn halvparten av den milliarder som Stortinget satte av til krisestøtte til studentene, uten å komme med noen ny løsning til studentene. Dette er vi i Arbeiderpartiet sterkt kritisk til, det går bare ikke an.

Det er mulig at det er vanskelig for høyrefolk å innse at de som virkelig trenger støtte, kan være de samme som kvier seg mest for å ta ekstra lån, men det er på tide

å innse at regjeringens lånebaserte støtte ikke traff målgruppen. Samtidig vet vi at problemene for studentene fortsatt er helt present, og vi må regne med at de vil ha en viss varighet. Det er ingen som tror at den økonomiske krisen kommer til å forsvinne som ved et trylleslag med det samme vi har vaksinedekningen på plass.

Hittil har regjeringen sviktet sitt ansvar for gode nok støtteordninger til studentene under pandemien. Derfor ber Arbeiderpartiet regjeringen planlegge krisestøtte for studenter også denne våren og håper vi får støtte for forslaget.

Tone Wilhelmsen Trøen hadde her gjeninn tatt presidentplassen.

Eirik Faret Sakariassen (SV) [20:35:34]: Da koronapandemien traff Norge for fullt i mars, ble landet kastet ut i en krise som har rammet mennesker, næringsliv og økonomien hardt. Flere hundre tusen mennesker har opplevd å bli permittert fra jobbene sine, og mange har blitt nødt til å søke dagpenger for første gang. Gjennom hele krisen har befolkningen og næringslivet stått i en veldig krevende situasjon.

SVs prioritering og hovedfokus i arbeid med krisepakken har hele tiden vært at vi må hjelpe og gi trygghet – både for hver enkelt og for å trygge arbeidsplasser. Da regjeringen ikke la fram gode nok ordninger for å gi økonomisk trygghet for permitterte, arbeidsløse og syke i vår, gikk SV i bresjen for at Stortinget skulle ta grep. Derfor fikk vi på plass mer sosiale og kraftfulle krisepakker, som har gitt flere retten til dagpenger og forhindret at de med lave inntekter må betale regningen for krisen.

Viktige sosiale gjennomslag i behandling av krisepakken har vært enigheten om høyere sats på dagpenger og lavere krav til inntekt for å kunne motta dagpenger. Dette har sørget for at også de med lavest inntekter har noe å leve av gjennom krisen, og at flere har fått kompensert for en høyere del av inntekten sin. Selvstendig næringsdrivende og frilansere har vært en viktig gruppe å kompensere, og som ikke har de samme rettighetene som andre arbeidsfolk.

I høst gikk regjeringen inn for å avvikle mange av de midlertidige kompensasjonsordningene, på tross av at krisen ikke er over. Tvert imot sliter mange nå enda mer fordi alt av reserver fra i vår er brukt opp. SV har lagt fram et alternativt budsjett som ville tatt arbeidsfolk og næringsliv tryggere gjennom krisen.

Norge trenger en ny regjering – en rød-grønn regjering, ikke en sentrumsregjering. En av vår tids største utfordringer er den økende ulikheten i makt og rikdom. Med SVs alternative budsjett gir vi mer til folk flest ved å senke skatten på lave og vanlige inntekter framfor å prioritere skattelett til de få på toppen. Vårt forslag er

en politikk som utjevner forskjeller og kutter i klimagassutslipp.

Vi sier ofte at det beste med Norge er små forskjeller, høy tillit mellom folk og et samfunn bygd på fellesskap og solidaritet. Med en politikk som gir økende forskjeller, blir det mindre av den tilliten og fellesskapet som vi setter pris på, og mer uro og konflikt. Spesielt i år har vi et særskilt ansvar for å gjøre det som står i vår makt for å snu den utviklingen som har vært de siste årene.

I 2021 går SV til valg på at forskjellene skal ned, og at utslippene skal ned, og at vi skal føre en politikk for de mange, ikke for de få.

Jorodd Asphjell (A) [20:38:54]: Statsministeren åpnet sitt innlegg i dag med å si at dette er den siste finansdebatten i denne perioden. Ja, heldigvis. Nå har vi i snart åtte år med Høyre og Fremskrittspartiet ved roret hatt finansdebatter som har gitt folk innblikk i hvordan regjeringen har styrt landet. Det har gitt større forskjeller mellom folk og landsdeler. Dette har vært en klassereise, hvor de som har mest fra før, har blitt premiært og reist ifra, og de som har minst, har blitt stående igjen på perrongen. Det blir også synliggjort med usosiale kutt til dem som trenger vår og samfunnets støtte.

Hva har regjeringen, med Høyre og Fremskrittspartiet, gjort for dem som nå står uten arbeid? Tallet på dem som mottar uføretrygd, blir stadig høyere og har passert 364 000. De blir fratatt tilbud om arbeidstrening. Barn og unge mister støtte til briller og tannregulering. Det er kutt i barnetillegget til dem som er uføre. Privatisering og konkurranseutsetting gir ansatte en utrygg arbeidssituasjon og gjør at mange arbeidstakere må gå ned i lønn og mister pensjonen. Dette er noen få resultater av den politikken som Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti har ansvaret for.

Norge trenger en ny kurs og en ny regjering som setter fellesskap og gode velferdstjenester først, og som verdsetter vanlige arbeidsfolk for den arbeidsinnsatsen de gjør. Arbeiderpartiet vil alltid stå på lag med arbeidstakerne og alle dem som nå er arbeidsledige, og som står utenfor fellesskapet. Vi vil gi dem tryggheten tilbake.

Arbeiderpartiet vil gi alle god og lik tilgang til offentlige helsetjenester av høy kvalitet. Regjeringen privatiserer og gir de sykeste i samfunnet større egenandeler på nødvendige helsetjenester og medisiner. Det er en klassereise i helse for dem som har penger.

Arbeiderpartiet vil gi elever en time fysisk aktivitet hver dag, noe vi fikk vedtatt i Stortinget 30. november 2017. Alle barn og unge fortjener en mer aktiv skole. De trenger en skole med mer bevegelse og bedre læring. Regjeringen nekter å innføre fysisk aktivitet for alle elever i norsk skole. Samtidig godkjenner de stadig flere idrettsundomsskoler, der de som har råd, kan betale

for en mer aktiv skolegang. Det er en klassereise for elever som har foresatte med god råd.

Nå er det arbeidsfolks tur til å kunne få sin klassereise – med økt kompetanse, hele og faste stillinger og trygghet for inntekt og pensjon.

Marius Meisfjord Jøsefjord (SV) [20:42:10]: SV gjennomførte en av de største velferds- og utdanningsreformene i vår tid, nemlig barnehageløftet, under den rød-grønne regjeringen. Nå er det på tide med en ny velferdsreform for unger: gratis SFO. For SV vil bruke de store pengene på de små ungene.

I dag går åtte av ti førsteklasinger i SFO. De får være med på leken og læringen i det fellesskapet som SFO er. Samtidig står noen unger på utsiden av gjerdet og ser inn. Når skolen er over, får ikke disse ungene dette trygge stedet å være med voksne som gir tilsyn og omsorg. De får ikke være med på tilbudet om lek, kultur og fritidsaktiviteter. Etter endt skoledag tusler 18 pst. av alle 6-åringer slukøret hjem.

En tredjedel av dem som ikke sender ungene sine på SFO, oppgir pris som årsak. Ingen unger skal holdes utenfor på grunn av foreldrenes pengebok. Skolen skal være gratis, og for SV er det viktig at alle skal få muligheten til å delta på skolefritidsordningen, uavhengig av foreldrenes økonomiske situasjon. SFO skal ikke være en kilde til utenforskap og økte forskjeller, men en viktig del av den inkluderende og utjevner fellesskolen. Derfor løfter SV nå gratis SFO til alle landets førsteklasinger inn i vårt alternative statsbudsjett og går til valg på gratis SFO for alle første- til fjerdeklasinger. Med SVs forslag til budsjett skal folk flest komme bedre ut, ikke de som har nok fra før. En familie med en unge i SFO vil spare 13 036 kr i året med gratis SFO.

SFO er viktig for vennskap, for lek og for læring. Det er viktig for familier for å få tiden til å gå opp, men mest av alt er SFO viktig for ungene våre. Derfor er det viktig for SV. Nå er det på tide at alle unger skal få lov å være med på leken.

Mari Holm Lønseth (H) [20:44:27]: For åttende gang har vi en enighet mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre om statsbudsjett. Det legger til rette for nye, trygge jobber, kunnskap, forskning og innovasjon og ikke minst for pasientens helse-tjeneste.

Det som også fikk meg til å ta ordet, var Ingvild Kjer-kols replikk til Mudassar Kapur tidligere i dag. Ventetiden for behandling i sykehus gikk ned med to uker fra 2013 til utgangen av 2019. Ventetiden er altså fire dager kortere i andre tertial av 2020 enn i 2013. Ventetiden for tverrfaglig spesialisert rusbehandling har gått ned med nesten en hel måned. Og de som trenger psykisk helsehjelp, venter om lag elleve dager kortere nå enn da vi tok

over i 2013 – dette til tross for at Arbeiderpartiet prøver å tegne et bilde av lengre ventetider.

Det er flere grunner til at Høyre i regjering har fått ventetidene ned. Det arbeidet må fortsette i årene som kommer, og det er viktigere enn noen gang at vi får til det, når det er så mange som har måttet sette sine behandlinger på vent på grunn av pandemien.

De offentlige sykehusene er styrket, og de styrkes også enda mer neste år. Det legges til rette for økt aktivtetsvekst, men samtidig har regjeringen klart å ha to tanker i hodet samtidig, for vi har ikke latt oss styre av ideologiske skylapper og har derfor også valgt å samarbeide med private og ideelle for å gi pasientene god behandling framfor å stenge dem ute.

Gjennom fritt behandlingsvalg har pasienter med henvisning hatt muligheten til å velge mellom offentlige, private og ideelle sykehus med godkjenning uten å måtte betale noe mer av egen lomme. For mange pasienter betyr retten til å velge noe som er litt annerledes, også forskjellen mellom liv og død. Særlig for pasienter som sliter med psykisk helse og rus, som kanskje trenger et litt annet tilbud enn det som tilbys fra det offentlige, er fritt behandlingsvalg viktig.

Det er bare å registrere at Arbeiderpartiet har valgt å gjøre det til en valgkampsak å fjerne en pasientrettighet som 40 000 pasienter har brukt de siste årene, og som enda flere vil benytte seg av. Alternativet til Arbeiderpartiet er at bare de som har god råd, vil ha mulighet til å benytte seg av private. Det er en todeling av helsetjenesten som Høyre ikke vil akseptere – tvert imot vil Høyre, sammen med de andre regjeringspartiene, og også Fremskrittspartiet, med dette budsjettet sørge for at man får ventetiden for behandling ytterligere ned, slik at vi ikke får lengre helsekøer.

Arne Nævra (SV) [20:47:48]: Hvordan reflekterer statsbudsjettet som er lagt fram, at vi har to eksistensielle trusler foran oss? FNs klimapanel advarer oss, og FNs naturpanel advarer oss.

Så har vi en mer akutt krise. Det er pandemien, som er nevnt mange ganger her i dag, med alt det innebærer. Det har fått mange til å våkne av en høyst nærværende fare som kan ramme deg sjøl eller en av dine nærmeste. Tenk om like mange hadde våknet opp i like stor grad av de truslene som vi er pukka nødt til å ta grep om – klimakrisa, naturkrisa!

Omstillingene må skje, og de må skje raskt. Jeg hadde håpet at regjeringa – jeg ser flere statsråder er her i dag, landets øverste politikere – var de som ledet an, de som ga råd, de som satte rammer, og de som stimulerte. Pisk og gulrot, ris og ros – strenge tiltak, akkurat som ved koronaepidemien. Folk kan bøye seg for faglige råd, det har vist seg. De bøyer seg for vitenskap og kunnskap. Vi

har tusenvis av vitenskapelige rapporter – tusenvis – som underbygger at vi må snu. Vi må gå i en annen retning – ta grep. Men da trengs det en regjering som formidler alvoret, akkurat som statsministeren og helseministeren – og Nakstad, sjølvste helteformidleren – har gjort, med alvorlige ansiktsuttrykk om smitteutvikling og smitteverntiltak. Det statsbudsjettet mangler, og i enda større grad etter forliket med Fremskrittspartiet, er like effektive grep som vi har fått til med koronaviruspandemien, for å få ned klimagassutslippene og nedbygging av viktige arealer.

Det går feil vei. Det som foreslås til klimatiltak, er lite, og det kommer for seint. Og utbygginger er liberalisert. Jeg hadde håpet at regjeringa nå virkelig kunne sette inn høygiret for et grønt skifte, men nei. Ikke minst i transportsektoren ser vi ynkelig lite til det. Mye fortsetter som før, med store motorveiutbygginger, et mantra nåværende minister har arvet etter to statsråder fra Fremskrittspartiet – fart, spenning og asfalt. Motorveier bygges først i alle korridorer, så moderne jernbane, om det i det hele tatt blir noen jernbane. I beste fall kommer jernbanen samtidig med motorveien. Og kan presidenten nevne et eneste eksempel der det er bygd ny moderne jernbane i en korridor før firefelts motorvei? Nei, det tviler jeg på.

I vårt alternative budsjett peker vi på mange tiltak for et grønt skifte, og også med tanke på en ny grønn næring – det vi kaller for folkets grønne skifte, eller Grønn ny deal. Og da må jeg si, det er ikke lenger sånn at SV kan avfeies med at vi ikke peker på alternativer. Nå gjør vi det.

Jon Gunnes (V) [20:51:14]: Budsjettet er rettet inn mot å begrense utslippene som ødelegger vårt klima. Venstre er svært fornøyd med innpakningen. Mange er kanskje lei av at Venstre maser om at framtiden er elektrisk, men elpolitikken virker: Elbilene ser vi, i maritim sektor foregår det en revolusjon, nullutslipp fra ferger og hurtigbåter – altså, det virker. Høyere CO₂-avgifter fører til at det grønne skiftet styrkes ytterligere. Vi benytter kollektive transporttilbud mer og mer, flere elektriske sykler og elsparkesykler tas i bruk – og ny teknologi og moderne politikk som er framtidsrettet.

Jernbanesatsingen har aldri vært så stor som i 2021. Jeg er helt sikker på at passasjerene vil være entusiastiske, og flere og flere vil bruke dette fantastiske transporttilbudet de nærmeste årene når det kommer flere avganger, togene går raskere og nye togsett med høy komfort og økt kapasitet blir satt inn på flere jernbanestrekninger, som f.eks. Trønderbanen. Jeg gikk til valg på slagordene «oftere, raskere og billigere tog og buss» foran stortingsvalget i 2017. Venstre og regjeringen har levert. 2021 blir det beste året hittil. Jeg stiller til valg igjen.

Karbonfangst og -lagring er en budsjettvinner. Dette er den mest offensive og innovative satsingen i neste års budsjett. Alle gode krefter må bidra. På nasjonalt nivå synes jeg at alle framsnakker dette prosjektet, kanskje med unntak av Fremskrittspartiet, men det som forundrer meg, er at kommunepolitikere er ganske tause, selv om CO₂-utslippene som krever tiltak, gjerne ligger innenfor deres egen kommune.

Mitt eksempel er fra min hjemby Trondheim. Her har man et forbrenningsanlegg for søppel som slipper ut 27 pst. av alt CO₂-utslipp i Trondheim kommune. Trondheim er langt fra den flinkeste gutten i klassen når det gjelder gjenvinning. Dette kunne lokale politikere ha ordnet. De samme politikere kunne ha bidratt til utviklingen med økonomisk støtte til fangst og lagring på fjernvarmeanlegget, ikke minst hjelp fra forskningsmiljøet ved NTNU og SINTEF. Flertallet i Trondheim bystyre består av Arbeiderpartiet, SV, MDG og Senterpartiet. De la fram sitt budsjett for 2021 for to dager siden. Jeg ser ikke at dette flertallet har store ambisjoner om CO₂-kutt i sine egne kommuner utenom tiltakene i Miljøpakken innenfor samferdsel. Miljøpakken i Trondheim styres med et bredt flertall, med de fire partiene som jeg nevnte, pluss Kristelig Folkeparti og Venstre.

Nicholas Wilkinson (SV) [20:54:33]: Jeg er bekymret. To av tre helsefagarbeidere og sykepleiere jobber deltid. Det fører til at syke og de som trenger hjelp, får oppstykket helsehjelp, og de ansatte får ikke et godt arbeidsliv.

I dag lyses 50 pst. av stillingene for sykepleiere ut som deltid. En nyutdannet sykepleier må regne med å stå i to eller flere stillinger samtidig og sjonglere med ekstravakter for å få det til å gå rundt.

De som trenger hjelp, bør ha helsepersonell som de kjenner. Magda på 90 år bør ikke få fremmede personer inn og ut av rommet sitt hele tiden, men det er veldig vanlig for mange som Magda, siden mange helsefagarbeidere og sykepleiere bare får tilbud om deltidsstillinger.

Deltidsproblemet er enda større i pandemien. Når helsepersonell må jobbe i forskjellige institusjoner, kan de bli smittet på ett sted og smitte andre i andre institusjoner. Vi har sett alvorlige saker om smitte som har kommet ut av kontroll på noen sykehjem, fordi de ansatte må jobbe i forskjellige institusjoner. Mens pårørende ikke kan møte de døende eldre, må ansatte gå fra sykehjem til sykehjem.

Deltidsproblemet øker smittefaren. Vi må slutte å lyse ut deltidsstillinger.

Regjeringen og Fremskrittspartiet har ingen løsninger i budsjettet for å få flere hele og faste stillinger, men

SV tar ansvar og foreslår 400 mill. kr for å få det på plass. Vi trenger en ny regjering, en rød og grønn regjering, ikke en sentrumsregjering.

Jorunn Gleditsch Lossius (KrF) [20:57:51]: Covid-19-pandemien har preget oss alle det siste året. Dessverre har det gått spesielt hardt utover de barna og familiene som er sårbare fra før. Regjeringen har derfor fulgt opp kommunene tett for å opprettholde tilbud som barn og familier kan benytte seg av til tross for nedstengingen. En koordineringsgruppe holdt oss løpende oppdatert underveis, slik at vi kunne sette inn ekstrainsats der det har trengtes.

Uavhengig av pandemien er vold og overgrep mot barn et alvorlig samfunnsproblem. Ja, det er en trussel mot barns helse og oppvekst. Derfor er vårt mål at absolutt ingen barn skal utsettes for det. Barn er sårbare, tilfetsfulle og lojale overfor sine omsorgspersoner. Ofte avdekkes vold og overgrep mot barn så altfor sent.

Vi må gjøre mer for å beskytte barn. Derfor vil Kristelig Folkeparti fortsette med å prioritere tidlig innsats på dette området. Det har vært viktig for oss i dette budsjettet å øke satsingen knyttet til opptrappingsplanen mot vold og overgrep, og det gjør vi nå med 87,3 mill. kr. Det betyr at den samlede satsingen på opptrappingsplanen blir på om lag 1,1 mrd. kr i 2021. Midlene skal bl.a. gå til behandlingstilbud til personer som står i fare for å begå seksuelle overgrep mot barn, til Alarmtelefonen for barn og unge og Samisk kompetansesenter.

Til tross for ønsket om å holde kommunenes tilbud åpne under pandemien har det også vært behov for å tenke annerledes om hvordan vi kan hjelpe barn og unge i sårbare situasjoner. Regjeringen er opptatt av forebygging og har bidratt til etablering av hjelpetelefonen for foreldre og bruk av støtteverktøy som skal gjøre det lettere å oppdage og følge opp utsatte barn i kommunene.

Regjeringen har også bevilget 8 mill. kr til Alarmtelefonen for å opprettholde en døgnåpen telefon og chattefunksjon for barn og unge. Under utbruddet av koronaepidemien har det vært en markant økning i antall henvendelser til Alarmtelefonen. Formålet med Alarmtelefonen skal være i tillegg til eksisterende akuttberedskap for barn og unge, slik at alle barn og unge skal ha et nummer de kan ringe når de opplever vold i hjemmet, er utsatt for overgrep eller opplever andre akutte og vanskelige situasjoner. Det er spesielt viktig nå som folk anbefales å være hjemme. Dessverre er nettopp hjemmet for mange barn det aller farligste stedet å være.

For Kristelig Folkeparti er det alltid viktig – og spesielt viktig nå – å ta vare på de mest utsatte blant oss. Barna våre er framtidens beste investering, og de fortjener trygge og gode oppvekstvilkår. Derfor har det vært en

prioritering for Kristelig Folkeparti at man også i dette budsjettet satser tungt på å forebygge vold og overgrep mot barn og unge.

Eirik Faret Sakariassen (SV) [21:01:09]: Et samfunn med små forskjeller er et samfunn som gir alle muligheten til å delta, med et trygt og inkluderende arbeidsliv og et godt og tilgjengelig sikkerhetsnett for alle.

Gjennom koronakrisen har arbeidsløsheten i Norge økt dramatisk, og mange har gått gjennom 2020 med stor usikkerhet for både jobben og økonomien sin. Men også gjennom krisen har regjeringen hatt råd til skatte-kutt for de få på toppen, og de som må betale, er felles-skapet. Studenter, syke og uføre, pensjonister og familier med lav inntekt får svi for regjeringens politikk.

Det haster å gjøre noe med de økende forskjellene, som bare har blitt tydeligere under krisen. Derfor har SV lagt fram et budsjett som prioriterer rettferdig fordeling, trygging av arbeidsplasser og reversering av regjeringens usosiale kutt for utsatte grupper i samfunnet.

Kutt i ytelse får ikke flere ut i arbeid, det gjør bare at flere blir fattige og syke. Derfor reverserer SV de usosiale kuttene i viktige ordninger for familier, barn, uføre og flyktninger. Kuttet i barnebriller sørger for at barn i familier med dårlig råd ikke får lik mulighet til å delta i lek og skole. Kuttet i barnetillegget for uføre har gjort det enda vanskeligere for de familiene som allerede har det vanskelig.

Rike og friske folk klarer seg selv. Det har de alltid gjort, og det kommer de alltid til å gjøre. Det er en merkelig logikk på høyresiden at rike motiveres av mer penger og fattige motiveres av mindre penger. Sånn er det selvsagt ikke.

Det er ingen tvil om at vi står overfor krevende tider. Tusenvis har mistet jobben. I år går mange en tøff juletid i møte.

I år trådte flere av regjeringens innstramminger og kutt i ordningen med arbeidsavklaringspenger i kraft, innskjerpinger som Kristelig Folkeparti tidligere selv har vært mot. For unge mottakere av AAP har kuttet medført 66 000 kr mindre å rutte med. Regjeringens innstramminger i AAP har sørget for at mange kastes ut av ytelsen uten å være henvist til noe annet enn sosialhjelp eller inntekten til den man bor med. I praksis ender man i fattigdom, uten å være avklart til noe som helst. Syke mennesker blir ikke friskere av kutt i stønad. Det er en klar sammenheng mellom helse og dårlig økonomi. Derfor foreslår SV å reversere kuttene i AAP og bevilger 660 mill. kr til dette.

Regjeringens arbeidslinje har blitt til en fattigdomslinje for folk med behov for hjelp, behandling og oppfølging. Det er lite nestekjærlighet og solidaritet å finne hos

Kristelig Folkeparti, på tross av at dette handler om noen av de mest sårbare menneskene i samfunnet vårt.

Heidi Greni (Sp) [21:04:20]: Senterpartiets mål er å skape et samfunn med små forskjeller, både geografisk og sosialt. Velferdsstatens tilbud skal ikke være forbeholdt dem som bor i folkerike områder. Også de som bor i distriktene, har krav på et likeverdig tjenestetilbud.

Alle har rett til et tilstedeværende politi, til gode helsetjenester, barnehage, skole, sykehjem – uavhengig av om en bor i bygd eller by. De siste årene har tjenestetilbudet og tryggheten i Distrikts-Norge blitt bygd kraftig ned, samtidig som statlige arbeidsplasser har blitt sentralisert. Resultatet ser vi på folketallsutviklingen. I 2005, da Erna Solberg gikk av som kommunalminister, hadde flertallet av norske kommuner en nedgang i folketallet. Etter åtte år med Senterpartiet i Kommunaldepartementet hadde trenden snudd, og flertallet av kommunene hadde vekst. Det viser at distriktspolitikk virker.

Etter sju år med Solberg-regjeringen er bildet verre enn det var til og med i 2005. I 2019 hadde 128 kommuner vekst, men hele 291 kommuner hadde nedgang i folketallet. Det går feil veg, og det handler i stor grad om politiske avgjørelser, villet politikk fra regjeringens side.

I Senterpartiets alternative budsjett er det en kraftig satsing på utvikling av hele landet. Skal vi få til det, er vi avhengige av at folk har tjenester og trygghet der de bor. Senterpartiet prioriterer å satse på styrking av lokaldemokratiet gjennom en kraftig satsing på kommuneøkonomien der alle kommuner får en kraftig økning i rammen sin, til bredbånd, politi, fylkesveg, bygdevestpakker og til regionale utviklingsmidler, som skaper arbeidsplasser i hele landet.

Summen av små og store grep som en regjering gjør, påvirker distriktspolitikken. Den samlede konsekvensen av sentraliseringen på en rekke samfunnsområder skaper stadig større sosiale og geografiske forskjeller. En vellykket distriktspolitikk har historisk vært avgjørende for Norge. Senterpartiet mener dette blir om mulig enda viktigere i tiden framover, ikke minst av hensyn til verdiskaping og sikkerhetspolitikk. Vi trenger en politikk for å utvikle hele landet, og også distriktskommuner som nå opplever at arbeidsplasser og livsgrunnlag forsvinner, trenger støtte. For å referere Høyres ordfører i Bø: Han sier at staten har forlatt oss. Med Senterpartiets alternative budsjett sørger vi for at staten tar ansvar for hele landet, sørger for at de er til stede i hele landet, at ambulanse og politi er på plass når hendelser oppstår, og at kommunene får råd til å beholde grendeskolene, som er så viktig for aktiviteten i alle grender.

Lise Christoffersen (A) [21:07:45]: Statsminister Erna Solberg sa noe i sitt innlegg tidligere i dag som Ar-

beiderpartiet er helt enig i: Vi må sikre et samfunn som er bærekraftig for generasjonene etter oss. Men hvem skal betale for den bærekraften? Det sa hun ikke, men vi ser det jo. De som blør for skattefesten blant de rike, er de med aller minst. Hvert eneste år har Solberg-regjeringen, uansett hvilke borgerlige partier som sitter der, gjort kutt på kutt i folketrygden. Formålet – å sikre dem som blir ledige, syke, skadet eller uføre – er ikke for alle. De rike stikker fra. De med minst blir hengende etter, og koronaen forsterker forskjellene.

Arbeiderpartiet er særlig bekymret for de mange som ikke får nødvendig oppfølging etter de sterke kuttene i arbeidsavklaringspenger – høyere terskel inn, kortere tid, færre forlengelser og ett års karenstid. Vi foreslår å fjerne karenstida og gi rett til forlengelse for dem som ikke er ferdig avklart, men blir nedstemt. Ordningen fungerer ikke etter hensikten, sa regjeringa, tok stønaden fra folk, og vips, så var det problemet løst. For dem som rammes, er det da problemet virkelig starter.

Vi har mange historier fra folk som er fortvilet, syke, uten inntekt, ribbet for alt. Svartmaling, sier høyrepartiene. Nei, det er ikke svartmaling. Det er høyrepolitikk. Ett eksempel: La oss kalle henne Anne: høy utdanning, godt betalt jobb, betaler trygdeavgift, men så er uhellet ute, med alvorlige konsekvenser. Hun sa tre ting: Det eneste jeg ønsker, er å bli frisk! Det verste er å ikke bli trodd. Når livet skal avgjøres, blir du redusert til en bunke papirer. En omfattende dokumentasjon fra en samlet medisinsk ekspertise ble bare satt strek over, av en rådgivende lege hun aldri hadde møtt. Hun fikk avslag, med begrunnelse: Du er for frisk. Det ble to år uten inntekt.

Henrik er lastebilsjåfør. Det går ikke lenger. Han har prøvd andre yrker, men sterk astma setter en stopper for det meste. Han fyller 25 år om en måned. Julegaven fra Erna Solberg i fjor var kutt i stønaden med hele 33 pst. til 134 000 kr. Han spør: Hvorfor skal jeg straffes for å være ung?

Anne og Henrik er ikke de eneste. De er mange. Historiene er forbausende like – usikkerhet for framtida, ingen å snakke med, mangler penger til medisiner og behandling, setter seg i gjeld. Noen har barn. Det er lett å skylde på Nav, men dette er politikk – nærmere bestemt høyrepolitikk. Arbeiderpartiet står for det motsatte. Vi omprioriterer og vil at de rikeste skal betale mer for vår felles velferd.

Carl-Erik Grimstad (V) [21:10:59]: Når historien om pandemikrisen skal skrives, kommer vi ikke unna den formidable informasjonsinnsatsen som Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet har nedlagt for å demme opp for galopperende smittetall. Så vidt jeg har kunnet bringe på det rene, er Norge i en klasse for seg når det gjelder hvordan myndighetene ved personlig

innsats, bl.a. fra regjeringens medlemmer, har bidratt til å skape tillit til de inngripende bestemmelsene det har vært nødvendig å iverksette.

Aldri før har vi fått et sterkere bevis for at helseinformasjon er livreddende. Det har sannelig tatt litt tid for en slik tanke å slå rot i Helse-Norge. Først i 1986, i etterkant av Tsjernobyl-ulykken, som var en rendyrket informasjonskatastrofe fra norske myndigheters side, var det noen som kom på tanken om at Helsedirektoratet kanskje burde ansette sin første informasjonsmedarbeider.

I dag har direktoratet utviklet seg til et velstemt informasjonsinstrument som betjener befolkningen, helsepersonell og store deler av vårt beredskapsapparat i Kommune-Norge. Å holde oversikt over internasjonal dag-til-dag-forskning dreier seg også om utvikling av gode informasjonssystemer. I tillegg drives det holdningsskapende arbeid om kosthold, fysisk aktivitet og psykisk helse.

Noen tror kanskje at det holder med en Guldvog eller en Nakstad for å informere om pandemien, men bak disse foregår det et intenst arbeid knyttet til oversettelse av smittevernråd, reisebestemmelser og karantenereregler til 20–30 språk for å nå minoritetene våre. Det utvikles apper for å strekke seg ut til ulike befolkningsgrupper, og direktoratet kommuniserer gjennom såkalte influensere for å treffe yngre grupper gjennom et utall av plattformer under merkelappen sosiale medier.

Det vi har vært vitne til i disse månedene, er et helsevesen som tar hele det moderne og digitaliserte Norge i bruk. Av disse grunner bekymrer det meg når et parti her i salen, som åpenbart lever i en annen tidsalder, foreslår å kutte i Helsedirektoratets informasjonsbudsjett med 20 mill. kr. Det bekymrer meg når det samme partiet skjærer 36,5 mill. kr av de regionale helseforetakenes informasjonsbudsjetter. Dette er ikke bare useriøst; det er umusikalsk inntil det tonedøve.

Jeg spør meg: Var dette Senterpartiets julepresang til dem som står bak noe av den største nasjonale helteinnsatsen under koronakrisen? Var dette det beste partiet kunne komme opp med når det gjelder en klapp på skulderen og en takk for innsatsen? Jeg forventer selvsagt ikke at opposisjonen skal forenes i en hyllest av informasjonsinnsatsen i Helsedirektoratet, men jeg mener det er grunn til å forvente at Senterpartiet i det minste vurderer de potensielt negative konsekvensene av å strupe det som er et av de viktigste elementene i vår helseberedskap.

Elise Bjørnebekk-Waagen (A) [21:14:05]: Et statsbudsjett skal være løsningen på de største utfordringene som vi står overfor. Det er ingen tvil om hva som er den største utfordringen som vi står overfor nå, og koronakrisen har satt dype spor. Det rammer og berø-

rer hverdagen til folk på mange områder, alt fra barnehagebarna som ikke kan ha med foreldrene inn i garderoben, og som må vinke «ha det» i porten, til han som kan telle antall klemmer siden mars på én hånd, hun som har vært permittert i store deler av året, og han som for første gang har hentet matposer hos Frelsesarmeen fordi månedens budsjett ikke gikk sammen.

Dette er ikke oppdiktede historier. Dette er mennesker – ekte mennesker, ekte liv – som bor i byen min. De bor i Sarpsborg, og jeg har møtt dem, men lignende historier finnes over alt. Det er ikke alt som kan fikses og løses med politikk, men der vi kan, må vi demme opp for konsekvensene av koronapandemien.

I tolvte time leverte regjeringspartiene og Fremskrittspartiet en budsjettavtale, og selv om det er enkelt-elementer man kan nikke anerkjennende til, må spørsmålene være: Er dette et budsjett som svarer på de største utfordringene vi har nå? Stiller vi opp for dem som trenger det aller mest? Jeg mener svaret er nei. Det viktigste vi kan gjøre nå, er å sørge for trygghet for inntekt, trygghet for arbeid, et solid helsevesen og et fellesskap som stiller opp.

For kort tid siden møtte jeg Kaja. Kaja er permittert hotellansatt og har vært permittert siden april. Hun forteller om at det å leve på en lavinntekt gjør at du ikke kan sette av mye hver måned til ferie. Du kan ikke sette av noen ting. Så når Kaja nå sikter mot neste sommer, vet Kaja hva som møter henne. Det er ingen utbetalinger, for denne regjeringen har fjernet feriepengen på dagpenger. Det gjorde man med et pennestrøk i 2015. Dette mener jeg er grådig urettferdig. Vi i Arbeiderpartiet stiller oss på lag med Kaja og alle andre som fortjener feriepengen på dagpenger – vanlige arbeidsfolk, som vi stiller oss på lag med.

I denne debatten er det delt en virkelighetsbeskrivelse om at det er et budsjett som svarer på utfordringene vi står overfor, et budsjett som leverer. Men det leverer ikke på de utfordringene folk kjenner på i hverdagen. Det hjelper ikke bare med gode ord om at det blir bedre, og at vi må holde sammen og holde ut. Vi trenger reelle tiltak og ordentlig politikk.

Åsunn Lyngedal (A) [21:17:27]: Det er utrolig at Høyre, Venstre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, som har forhandlet fram denne budsjettenigheten, ikke har klart å få med seg hva som skjer i næringslivet vårt. Alle bedrifter som lever av at folk reiser, har slitt siden reiserådene kom fra regjeringen 12. august. Portalen som ga hjelp med en andel av bedriftenes faste utgifter, stengte i august. Snart skal regjeringen bruke en ny etat og nye penger på å lage en ny portal.

Ingen fikk hjelp i september. Ingen fikk hjelp i oktober. Ingen fikk hjelp i november, selv ikke da regjering-

en stengte ned Norge for andre gang, den 9. november. Da ble det nærmest umulig også å leve av å samle folk – restauranter, utesteder, puber. Gå i banken, sa Sanner og Nybø. Hvilken sikkerhet kan du stille, svarte banken.

De bedriftene som ikke har egenkapital til å leve til pengene kommer en gang neste år, gjaldt ikke dugnaden til Solberg for dem? Er det sånn for Høyre og Venstre at tåler ikke bedriften ti måneder uten inntekter, har den ikke livets rett? De bedriftene som nå frykter konkurs, er verdiskapere og arbeidsplasser som fortjener bedre. Regjeringen var næringspolitisk helt uforberedt på den andre smittebølgen. Det eneste næringspolitiske virkemidlet de kjenner, nemlig skattelette på kapital, det virker ikke nå. Kanskje er ikke dugnad egentlig en Høyresak?

Reiselivet i Norge, for det er det vi snakker om, har vokst i betydning for vår økonomi de siste årene. Det er en enorm jobbskaper, med 170 000 ansatte. Det er dessverre som næring lite verdsatt av regjeringen. Reiselivet ble lovet en milliard på operataket 21. september – ingen har ennå sett en krone av denne milliarden. De har, som mange næringer som har vokst fort, mye utviklingsarbeid å gjøre. De skal bli bærekraftige både på ytre miljø og også sosialt og økonomisk. De skal digitalisere seg, og de skal drive med god besøksforvaltning. Da trenger de ansatte på jobb, og nå er bedriftene redd for å miste den gode kompetansen.

Hvorfor har ikke regjeringen sikret at vi heller enn å bruke pengene på passiviserende trygd kunne brukt de samme pengene på et lønnstilskudd, så de ansatte kunne vært i bedriften? Og hvorfor i all verden skal ikke de som er permittert, kunne få feriepengen til neste år? Må Høyre fjerne feriepengen for de ledige hver gang de kommer i regjering?

Arbeiderpartiet kommer til å gjeninnføre feriepengen på trygd. Arbeiderpartiet mener det nemlig når vi sier at vi skal sikre velferdsstaten. Vi skal sikre bedriftene våre i en krisetid. Vi skal styrke kommuneøkonomien, så vi kan levere en god skole, en trygg oppvekst og en god eldreomsorg. Vi skal sikre at de med de største formuene må bidra, for inntekter til velferdsstaten betyr noe, og aller mest betyr det for dem som har minst. Norges adelsmerke er like muligheter. Alle skal med.

Karin Andersen (SV) [21:20:40]: Det er ingen norsk regjering som noen gang har hatt så mye penger til disposisjon som denne regjeringen. Og da har vi en unik mulighet til å få forskjellene ned, til å få kuttet de farlige utslippene og til å få i gang nye arbeidsplasser vi kan leve av framover.

Men hva har regjeringen brukt dette handlingsrommet til? Jo, i mange år har de svidd av milliarder i skattelette til milliardærene og de aller rikeste, og i dette forli-

ket svir de av milliarder på billig snop og snus – mens det står et næringsliv og roper etter støtte både til å holde seg på beina og ikke minst til å kunne investere i de arbeidsplassene vi skal leve av framover.

Jeg har vært på så mange møter nå i mitt hjemfylke der andre partier har stått og snakket om det grønne skiftet, om sirkulærøkonomien og jeg vet ikke hva. Jeg ser ikke spor av det i satsingen til regjeringen. SV har brukt penger på dette i sitt budsjett fordi vi vet at vi er nødt til å ha arbeidsplasser framover og bedrifter vi kan leve av. Vi må tjene penger, og vi skal kutte klimagassutslipp. Da må vi bruke det handlingsrommet vi har nå, riktig – risikoavlaste og legge inn penger til forskning og til investeringer i de nye arbeidsplassene, slik at de også kommer i Innlandet og i Norge, og ikke i Sverige, Estland og Tyskland, sånn det er nå.

Jeg kan ikke fatte og begripe hva regjeringen holder på med. Vi skal få ned forskjellene. Jeg kan ta et eksempel, for nå sitter kommunalministeren her, og han har ansvaret for bostøtten. Jeg fikk et brev som viser hvordan det egentlig står til, fra ham for to dager siden. Regjeringen sier at bostøtten har økt, men det er altså 30 000 færre som får det nå enn for ca. ti år siden, og de som får, får mye mindre av sine utgifter dekket. Astrups regnestykke viser at dette regnestykket har gått i minus med 1 634 kr hver måned siden 2013 – hver måned. Dette kommer jo av at boutgiftene har økt mye mer enn bostøtten har gjort. I tillegg har inntekten til disse gruppene gått ned. De har fått mindre inntekt siden 2013.

Dette handler altså om at alle folk skal kunne ha et hjem der de skal kunne bo trygt. Vi har et skattesystem som er utrolig sjenerøst for oss som har bolig, og oss som har nedbetalt bolig. Tenk om jeg kunne lånt meg penger og kjøpt meg en Tesla eller ei hytte og dere alle hadde vært med på å betale den ned for meg! Nei, vi skal bruke pengene på dem som trenger det, og ikke på sånne folk som har råd til å kjøpe seg både det ene og det andre.

Hårek Elvenes (H) [21:24:10]: Noe har gått galt på veien for Arbeiderpartiet – alvorlig galt – og da tenker jeg ikke på meningsmålingene. Det er liksom virkelighetsbeskrivelsen som svikter. Det kom så tydelig fram i replikkordskiftet mellom representanten Henriksen og statsråd Ropstad. En slik nitrist beskrivelse av norsk helsevesen og de norske helsetjenestene skal man lete lenge etter.

Gjennom regjeringens politikk har altså ventetiden blitt redusert med fjorten dager i løpet av regjeringsperioden. Gjennom regjeringens politikk skal det brukes 20 mrd. kr i 2021 til utbygging av norske sykehus. Og gjennom regjeringens politikk og åtte år med budsjettvekst behandler man 18 pst. flere pasienter enn da regjeringen tiltrådte.

«Vi forsto tida vi levde i, og ga svar som menneskene trodde på» – det var Arbeiderpartiet under Trygve Bratteli.

Vi lever i et samfunn med lav arbeidsledighet under normale omstendigheter, med høy kjøpekraft og svært liten økonomisk ulikhet. Veien og muligheten til å beholde dette går gjennom å skape arbeidsplasser i privat sektor. Vi trenger mennesker som tar risiko. Vi trenger mennesker med skaperglede. Vi trenger mennesker som kan se muligheten til å gjøre et varp der framme, ja, faktisk tjene penger – med fare for å bli karikert som riking av Arbeiderpartiet og gjort til et samfunnsproblem.

Vi trenger et skattesystem som ikke beskatter egenkapital i tider da bedrifter går med underskudd. Og vi trenger et skattesystem som ikke motiverer til å flytte virksomheten ut av landet.

Jeg må til slutt si at det var litt fornøyet å høre på representanten Myrli. Han gledet seg til vinter og snø som en form for lysterapi for sitt politiske svartsyn. Jeg gleder meg også til vinter og snø, men ikke av samme årsak.

Gisle Meininger Saudland (FrP) [21:26:56]: Landet er i en alvorlig situasjon. Den er alvorlig for mange som står uten jobb, og som har en usikker inntekt. Den er alvorlig for flere bransjer og for næringslivet. Derfor er det også viktig at vi sikrer at næringslivet kommer ut av krisen, og at man består etter at krisen er over.

Mens noen flirer over avgiftslettelser mener Fremskrittspartiet at avgiftslettelser er bra for norsk næringsliv. At det for noen representanter ikke betyr noe hva produktene koster, har jeg forstått, men det betyr noe for de aller, aller fleste i dette landet som har en vanlig jobb og en vanlig inntekt.

Vi trenger også et skattesystem som skaper arbeidsplasser, og som beholder næringslivet.

Men det er ikke bare en historisk avgiftsreduksjon. Fremskrittspartiet har fått igjennom i budsjettforliket. Vi gir 2 mrd. kr ekstra til pensjonistene. Vi stopper det usosiale forslaget om å øke egenandelene. Innvandringspolitikken blir strammet inn. Vi bevilger 100 mill. kr ekstra til distriktpoliti. Bompengene går ned med 2 mrd. kr, og det blir ikke kutt i private barnehager. Jeg kunne fortsatt mye lenger, men det har jeg ikke tid til.

Jeg skal over på noe helt annet, og det er at i mitt valgdistrikt, Vest-Agder, har man tidligere, med Arbeiderpartiet og Senterpartiet i regjering, vært vant til at vi er den glemte landsdelen – landsdelen mange tror man kun reiser på ferie til for å fiske makrell og gå i dyreparken. Det er så mye annet som er viktig for landsdelen, nemlig at vi har motorveitbygging på gang, som ikke

hadde kommet uten Fremskrittspartiet, og som mange fra denne talerstolen bruker tid på å fortelle at de ikke egentlig ønsker. Men vi gir oss ikke med det. Vi bevilger nesten 65 mill. kr ekstra på dette statsbudsjettet til asfalt og veivedlikehold på Sørlandet – utover de opprinnelige investeringene.

Vi ønsket i utgangspunktet også å bevilge 30 mill. kr i vårt alternative statsbudsjett til å slutføre Lista-pakken, slik at man kunne fullført det arbeidet som Stortinget godkjente for 15–20 år siden, da Lista-pakken ble godkjent. Dessverre var det noe Høyre og Kristelig Folkeparti ikke ønsket, til tross for en sterk representasjon i den landsdelen. Det er beklagelig.

Mange av mine velgere jobber i oljen og er tilknyttet leverandørindustrien. Det er viktig for folk. Det er arbeidsplassen deres. Det betaler hus og hjem. Derfor blir jeg oppriktig lei meg når jeg hører folk snakke om en radikal klimapolitikk. Det er en radikal klimaklubb som vil legge ned Norges viktigste næring og kaste tusenvis av mennesker ut i arbeidsledighet, samtidig som man kanskje ikke selv skjønner paradokset i at man er offentlig ansatt i hovedstaden, og at den lønnen man selv får, kommer fra den næringen man ønsker å legge ned.

Nils T. Bjørke hadde her teke over presidentplassen.

Roy Steffensen (FrP) [21:30:10]: Før valget i 2013 ble partiene utfordret av flere medier på hva de ville gjøre for studenter. Fremskrittspartiets tre mål var å øke byggetakten til 2 000 studentboliger i året, innføre elleve måneders studiestøtte samt koble studiestøtten til grunnbeløpet.

Etter over seks år i regjering er fasiten innført: elleve måneders studiestøtte, sånn at en student nå får utbetalt 14 600 kr mer i året enn i 2013. Mens snittet for bygging av studentboliger var på 900 under de rødgrønne, var snittet på 2 200 i året den perioden Fremskrittspartiet var i regjering.

Vi ser at Høyre-, Venstre- og Kristelig Folkeparti-regjeringen har senket ambisjonsnivået noe etter at vi gikk ut, og nå la opp til 1 650 studentboliger i året. Fremskrittspartiet ville øke dette, og i vårt alternative budsjett foreslo vi ytterligere 225 studentboliger, men dessverre vant vi ikke fram i forhandlingene med regjeringen om å øke det.

Av målene vi nevnte før valget i 2013, gjenstår det for oss å knytte studiestøtten til grunnbeløpet. I 2013 tilsvarte studiestøtten 1,11G, som var det laveste nivået registrert noensinne. En undersøkelse utført av SpareBank 1 viste at 45 pst. av studentene trengte økonomisk hjelp hjemme fra på den tiden vi kom inn i regjering, mens det i 2019 var redusert til 37 pst. Økning i

studiestøtten i vår regjeringsperiode har bidratt til bedre økonomi for studentene.

I vårt alternative statsbudsjett foreslo vi konkret at studiestøtten skal knyttes opp til G. Dessverre vant vi ikke fram med det, til tross for at dette står i partiprogrammene til både Venstre og Kristelig Folkeparti. Men vi gir oss ikke og vil fortsette disse kampene framover.

Vi la også opp til å bygge landet gjennom satsing på vei, vi ville redusere bompengbelastningen for bilistene, vi ville styrke politidistriktene, vi ville redusere helsekøene gjennom å ta i bruk privat kapasitet, vi ville jobbe for bedre vilkår for pensjonistene, vi ville sikre sjøfolkene, og vi ville redde de private barnehagene i vårt alternative budsjett. Alt dette har vi fått beveget regjeringen i rett retning på. Vi skal bruke mer penger på vei, vi skal redusere bompengene med 2 mrd. kroner, vi skal styrke politidistriktene, vi skal bygge 1 000 nye sykehjemsplasser, vi har fått fjernet kuttene for de private barnehagene, vi har fått på plass en god maritim pakke for å sikre sjøfolkene, og vi har fått 2 mrd. kr mer til pensjonistene, bl.a. 5 000 kr. mer til enslige minstepensjonister.

For Rogaland er vi veldig godt fornøyd med å få på plass 5 mill. kr til Eigerøy bru og 8 mill. kr til bergingsbil i Rennfast. Tunnelen på E39 er i snitt stengt to ganger hver uke. Med en bergingsbil på plass som raskt kan rykke inn, vil vi nå styrke både trafikksikkerheten og framkommeligheten for dem som bruker veien daglig.

Tellef Inge Mørland (A) [21:33:31]: Når navnet på vår statsminister ikke er Gahr Støre, er jeg glad for at det er Solberg framfor Trump, Bolsonaro eller Duterte, for den saks skyld. Heldigvis finnes det ganske vettuge folk i de fleste partier i Norge. Likevel spiller det en rolle hvem som er statsminister, og hvem som styrer, også i Norge. Som 40-åring kan en få grå hår i hodet under statsminister Solberg – og det er mulig statsministeren selv kan ha fått noen grå hår under de siste ukers budsjettbehandlinger. Regningen kom i alle fall på 18 mrd. kr.

Statsministeren har en årslønn på drøyt 1,7 mill. kr. Det lever jeg greit med. Men for hver dag fram til valget skal vi nå betale om lag 63,4 mill. kr for at Norges statsminister fortsatt skal hete Erna Solberg.

Som liten var jeg skeptisk til om ordtaket «Lykke kan ikke kjøpes for penger» stemte. Som stortingspolitiker denne uken har jeg fått grundig bekreftet at det ordtaket likevel stemmer, for allerede i det øyeblikket budsjettenigheten ble lagt fram, startet også nebbingene og uenighetene mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Men hva bruker budsjettvenninnene, som ikke var så gode venninner likevel, disse pengene på? I Arendal

har vi et sykehus vi er veldig stolte av, og som vi går i fakkeltog for når det trengs. I Arendal har vi en hjerteavdeling, som er Norges beste. Den får dessverre ikke penger under denne regjeringen til å utvide slik de ønsker, slik at de kan behandle enda flere hjertepasienter med topp behandling og utstyr, slik at de fortsatt kan være Norges beste om fem år og ti år. Ved sykehuset i Arendal har vi et terapibasseng som har betydd mye for livskvaliteten til mange kronikere. Under denne regjeringen har det blitt tømt for vann fordi en ikke har råd til å vedlikeholde og drifte det lenger. Og hva er svaret til disse budsjettvenninnene? Mer kjøp av private løsninger i helsevesenet – ikke vann i terapibasseng eller satsing på fellesskapets hjerteavdeling i Arendal.

Hva er Arbeiderpartiets svar i vårt budsjett? 236 mill. kr mer til bare Sørlandet sykehus i løpet av denne stortingsperioden – til vann i terapibasseng, til satsing på Norges beste hjerteavdeling, fordi vi tror på fellesskapet, fordi vi tror på trygghet for alle uavhengig av størrelsen på lommeboken.

Koronaepidemien har vist oss akkurat hvor viktig dette er. La dette bli det siste statsbudsjettet som er preget av privatisering framfor fellesskapsløsninger, preget av skattekutt til de rikeste framfor feriepengene til arbeidsledige. Det kommer et valg. Det kommer en mulighet til å velge en ny retning for landet før neste finansdebatt – en retning der vi tror at lykke ikke kan kjøpes for penger, men kan skapes sammen.

Elin Rodum Agdestein (H) [21:36:32]: En gjennomgangsmelodi fra Arbeiderpartiet i denne debatten har vært å mane fram en elendighetsbeskrivelse av både utviklingen i Norge og håndteringen av koronakrisen. Representanten Svein Roald Hansen grep sågar til et bibelsitat for å få fram poengene sine.

Små forskjeller i et samfunn er en veldig viktig verdi. Men Arbeiderpartiets forsøk på å beskrive Norge som et forskjellssamfunn med sviktende velferd går likevel for langt når vi vet at Norge er et av samfunnene i verden med de absolutt minste forskjellene i alle aspekter, noe som er fastslått av både FN og OECD.

Så hva er Arbeiderpartiets gullstandard? De største forskjellene er mellom dem som er i jobb, og dem som står utenfor. Hva gjør Arbeiderpartiet i en krisesituasjon der 200 000 står i koronarelatert ledighet? Jo, de øker skattene med 7 mrd. kr direkte rettet mot bedriftene – og det i en tid da vi mer enn noen gang trenger å skape flere jobber i private virksomheter, for det er jo disse jobbene som faktisk betaler for velferden.

Arbeiderpartiet prøver å framstille det som om formuesskatt er en rikingskatt. Da glemmer de at den skatten faktisk er en skatt på verdier i bedrifter – på trelast på lager, på båter som nå ligger i opplag, på maskiner som

står i smørehallen. Det er en skatt som må betales uavhengig av om bedriften går med overskudd eller ikke, og i en krisetid kan det være fatalt. Arbeiderpartiet unnlater også å fortelle at formuesskatt er en særskatt på norske familieeide bedrifter, der 90 pst. av jobbene i privat sektor faktisk er, og som utenlandske eiere slipper å betale. Arbeiderpartiet vil altså videreføre og forsterke diskrimineringen av norsk privat eierskap.

Det tok Arbeiderpartiet ca. én uke å avlyse lovnaden om at 7 mrd. kr i økte skatter på jobber er et makstak. Nå finnes det ikke lenger noen øvre grense. Ja, det er vel for å finansiere alle de valgløftene som ikke er finansiert i det alternative budsjettet. Hva med å lytte til bedriftene og næringslivet, til NHO? De sier at statsbudsjettet viser veien ut av krisen, og at både redusert formuesskatt, lavere avgifter og grønne virkemiddelpakker er viktig for bedrifter over hele landet.

Vi må ta ansvar, sier Arbeiderpartiet. Ja, vi tar ansvar. Vi skal ta Norge ut av krisen, men veien videre går ikke gjennom en større offentlig sektor og mer stat. Jobbene vi mister, må erstattes av nye jobber i private virksomheter, og da kan vi ikke sende regningen til bedriftene, slik som Arbeiderpartiet gjør.

Martin Kolberg (A) [21:39:51]: Vi nærmer oss vel sakte, men sikkert slutten på denne debatten. Da er det etter min sterke mening veldig oppsiktsvekkende at forsvaret for det helhetlige budsjettet fra koalisjonspartnernes side er så svakt som vi hører i denne debatten. De snakker om sine egne saker, og så peker de på hverandre når det gjelder det de oppfatter er negativt.

Toppen av dette var replikkvekslingen med finansministeren da han ble spurt om avgiftssenkningen på alkohol og snus – og det var finansministeren som sa det: Hvis jeg som høyremann skulle fått bestemt bruken av disse pengene, ville jeg brukt dem på skole og velferd.

Da trenger vel egentlig Stortinget en avklaring av om finansministeren stiller seg bak helheten i budsjettet og den avtalen han har inngått med Fremskrittspartiet. Det skylder finansministeren Stortinget, og det er grunn til å påpeke akkurat dette, for det har vært en gjennomgangsmelodi i hele diskusjonen her, nemlig det at man egentlig har vanskelig for å ta ansvar for helheten.

Det er et annet viktig trekk i hele diskusjonen, som er høyresidens mantra, og det er denne påstanden om at Arbeiderpartiet ikke tar ansvar for privat sektor. Arbeiderpartiet har tatt ansvar for privat sektor i hele etterkrigstiden. Og privat sektor er blitt vellykket fordi man også har bygd ut velferdsstaten. Dette mantraet som hele filosofien til høyresiden bygger på, også i denne debatten, om at når det regner på presten, drypper det på klokkeren, er jo punktert av alle fagøkonomer.

Nå skal vi snart votere. Og nå er det altså et flertall i denne salen for å nekte dem som bærer de største byrdene i forbindelse med pandemien, å få feriepengene sine. Tenk på det – et flertall i denne salen vil faktisk si dette samtidig som de prøver å innkassere æren for at de har håndtert pandemien på en god måte. Det er politisk helt uforståelig for meg at dette skjer – det må være en fullstendig misforståelse – og hva som er konflikten mellom det å gi arbeidstakerne feriepengene sine til sommeren og det å sørge for å bevilge nok penger til bedriftene med tanke på at de skal gå rundt, og at arbeidsplassene skal sikres. Jeg forstår ikke hvor den motsetningen befinner seg. Den kan igjen bare forklares med det jeg har sagt før, og som henger sammen med at en må være høyrefolk for å tenke sånn. Det er den eneste grunnen, i tilfelle.

Jon Georg Dale (FrP) [21:43:11]: Når ein høyrer representanten Kolberg, har eg lyst til å starte med å seie at fagrørsla si betydning etter krigen, også for oppbygginga av det som skjedde i privat sektor, er uomtvistelig. Det som er problemet i dag, er at det er det ansvaret ein har vore med og teke for den positive utviklinga i privat sektor, Arbeidarpartiet bruker denne debatten til å distansere seg frå. For kva ville dei gamle industri-gigantane i Arbeidarpartiet tenkt om at i den største krisa sidan krigen for veldig mange norske bedrifter bruker Arbeidarpartiet moglegheita til å skjerpe skattane på norske arbeidsplassar – ikkje berre formuesskatten, men ei dobling av den foreslåtte auken frå regjeringa i CO₂-avgifta? Det er ein målretta skatt på norske industriarbeidsplassar kysten rundt.

Når det gjeld arbeidsplassane i den norske skipsflåten, som i dag slit med lønnsenda for å få folk tilbake på jobb, har Arbeiderpartiet tradisjonelt vore med og teke ansvar for at vi, også når det røyner på, sørgjer for at det er likviditet og kapasitet i privat sektor til å halde folk i arbeid, noko som Arbeidarpartiet bruker sitt budsjettforslag for 2021 til å forlate.

Så prøver representanten Kolberg i det første innlegget sitt, for å leggje lokk på den debatten, å framstille Framstegspartiet som pengefolkets parti. Slett ikkje, vi bruker tvert imot det store handlingsrommet i dette budsjettet til å stille opp for alle dei industriarbeidarane som no opplever at arbeidsplassen er utrygg: i maritim sektor, i entreprenørbransjen, i daglegvarehandelen – dei som ikkje har hatt ein jobb, men som har fått moglegheita til ein jobb, og som vi kan prøve å gjere varig. Bedriftene opplever no at Arbeidarpartiet skal hente ut dei siste kronene dei kunne ha brukt til investeringar i si eiga bedrift for å skape nye arbeidsplassar, fordi Arbeidarpartiet skal ha dei til statskassa.

Arbeidarpartiet må snart begynne å gjere ein analyse av sin eigen politikk, konsekvensane av den. Konse-

kvensen er betydeleg skatteskerping for norsk næringsliv i ein situasjon der arbeidsplassar er utrygge. Konsekvensen er at norske bedrifter vert frårøva moglegheita til å fortsetje å utvikle industriarbeidsplassar fordi ein skattlegg våre industriarbeidsplassar høgare enn våre konkurrerende land i Europa gjer, og ikkje minst enn ein gjer i Asia.

Det er for så vidt befriande, og av og til nesten litt morosamt, å høyre Martin Kolberg raljere over høgresida frå talarstolen. Men det er på tide å vende blikket mot eigen politikk, for konsekvensane av den ville vore fatale for norske arbeidsplassar.

Arild Grande (A) [21:46:31]:I likhet med Dale, som var før meg på talerstolen, har høyresidens representanter i debatten forsøkt å fortelle hvilke høyverdige mål de har for politikken sin. Sånn er høyresiden i hele verden, mens de egentlig i politikken utfører det stikk motsatte av det de hevder. Joe Biden, påtroppende president i USA, har en standardfrase når han hører dette mantraet fra høyresiden om hvor fantastisk det skal bli, og hvilke høyverdige mål de har. Han sier: Ikke fortell meg om dine verdier, vis meg budsjettene dine, så kan jeg fortelle deg hva du verdsetter.

Nå diskuterer vi nok et høyreside-budsjett som følger opp tradisjonen som har vært siden de kom til makten i 2013, med økte forskjeller, der de rikeste skal få enda mer, og der regningen sendes folk med vanlige inntekter. Arbeidsfolk som i dag føler på stor utrygghet for jobben, for egen framtid, for egen inntekt og for egen helse, får lite drahjelp fra høyre regjeringen. Høyresiden prioriterer nemlig de interessene de representerer, og det er, som flere har pekt på, sånn at høyresiden alltid har vært til for de bedrestilte i samfunnet.

Arbeiderpartiet representerer også interesser. Vi representerer interessene til arbeidsfolk, til lønnsmotakerne i Norge, folk som står opp hver morgen, går på jobben, står på for seg og sine, men også for fellesskapet. Det vises også i Arbeiderpartiets budsjett, der vi prioriterer tiltak for å få folk i arbeid, for å trygge inntekten til folk og for å sikre helse og velferd til alle.

Regjeringens politikk er kortsiktig og urettferdig. De skyver bare problemene litt foran seg, og de skaper utrygghet for både bedrifter og arbeidere. Arbeiderpartiet mener at krisetiltakene må vare så lenge krisen varer, at de må være rettferdige og for alle. Derfor skal jeg gi en stemmeforklaring. Arbeiderpartiet har sett at det er flere forslag som ligger til behandling her, som handler om å se på permitteringsregelverket. Arbeiderpartiet er innstilt på å vurdere forlengelse av det. Vi mener at det først og fremst er et ansvar for partene, men vi ønsker også å diskutere at vi sørger for at krisetiltakene varer så lenge krisen varer.

Nils Kristen Sandtrøen (A) [21:49:56]: La oss ha en åpen og ærlig prat om hvordan det går med økonomien i landet vårt. Vi skal nå se på tre av de viktigste utviklingstrekkene.

1. Forskjellene mellom folk øker i Norge. Mange av våre arbeidsfolk, f.eks. flere innen bygg, renhold, restaurant og servering, har mindre å kjøpe melk og brød for i dag enn de hadde for ti år siden.
2. I fjor gikk landet vårt – og her gjelder det å holde seg fast – med et underskudd på 277 000 mill. kr, korrigert for eksporten av olje og gass. Det har jo vært snakket om at vi skulle ha flere bein å stå på, reise ny industri og sånn sett få det som statsministeren så ofte kaller en omstilling. Det har gått helt skeis. Landet vårt har aldri vært mer oljeavhengig enn vi er i 2020.
3. Dette er det viktigste punktet – arbeid. Det er flere kommuner i landet vårt hvor 40 pst. eller mer av folk i arbeidsfør alder står utenfor arbeidslivet. I denne salen ville det tilsvare en så stor del at Sanner, Bakke-Jensen, Myrli, Dale, Andersen, Kaski, Kapur, Limi og Agdestein alle sammen ville stå utenfor arbeidslivet.

Alt jeg har referert nå, har to ting til felles. Det er statistikk hentet fra SSB, og det var utviklingen før korona. Etter korona er dette bare blitt enda mer problematisk. Hvor er det landet vårt kommer til å gå, med mindre vi bruker demokratiet her til å utjevne forskjeller, skaffe inntekter til vanlige arbeidsfolk og sørge for at flere faktisk får muligheten til å få jobb?

Vi har hørt mer enn nok av innlegg som forsøker å sminke den utviklingen vi så tydelig får dokumentert kraftigere dag for dag. Den typen innlegg trenger vi ikke flere av. Nå må vi sammen som storting begynne å ta utviklingen på alvor og skape framtidstro for det brede lag av befolkningen. Det er det som er vår jobb, og vi ser at politikken nå svikter. Og som Eikas økonomiske sjef sa i Dagsnytt 18 da statsbudsjettet ble framlagt: Dette er et budsjett som styrer for å holde sysselsettingen fortsatt lav.

Vi trenger et mer rettferdig Norge.

Ole André Myhrvold (Sp) [21:53:10]: Det er ikke meningen å dra ut denne kvelden, men øra holdt på å dette av i stad da jeg hørte Høyres Anne Kristine Linnestad, og da måtte jeg be om ordet.

Representanten Linnestad hevdet at en rekke kommuner ville tape med Senterpartiets budsjettopplegg. Hun snakker altså om et budsjettopplegg som vil gi primærkommunene 3 mrd. kr mer enn det hennes egen regjering gjør. Linnestads poeng var at Senterpartiet ikke viderefører regionsentertilskuddet i sitt alternative budsjett. Det er korrekt. Det er et tilskudd som både min hjemkommune, Indre Østfold, og hennes hjemkommu-

ne, Nordre Follo, får i dag. Regionsentertilskuddet er et vilkårlig tilskudd opprettet av Høyre for å framprovosere kommunesammenslåinger, og som bidrar til større forskjeller mellom kommunene. Senterpartiet er opp-tatt av det motsatte – at det skal være likeverdighet, og at alle kommuner, uavhengig av størrelse og hvor de ligger, skal ha mulighet til å tilby likeverdige tjenester. Det er det motsatte av det denne regjeringen står for. I regjerin-gens logikk er størst og tettest best. Derfor endret høyre-regjeringen kostnadsfordelingsnøklerne i 2017, med mål om å tvinge sammen en ny kommunestruktur, noe flere har fått kjenne på kroppen. Regionsentertilskuddet var en del av det opplegget.

Selv om Senterpartiet fjerner det tilfeldige og urett-ferdige opplegget, kompenserer vi selvsagt. Det er ikke slik at Nordre Follo og Indre Østfold eller andre kommu-ner som i dag mottar regionsentertilskudd, taper med Senterpartiets opplegg. Tvert om: Indre Østfold kom-mune vil med Senterpartiets opplegg få en økning på netto 4,3 mill. kr i frie midler. Inkludert krisemidler er summen 15 mill. kr. For Linnestads kommune, Nordre Follo, er tilsvarende sum 14,4 mill. kr netto, med kri-semidler nær 37 mill. kr. Så hvordan representanten Linnestad klarer å framstille dette som at kommunene taper penger på Senterpartiets opplegg, er for meg en gåte.

Representanten uttrykte også forståelse for folke-valgte som i disse dager sliter med å få budsjettene i balanse. Den forståelsen deler vi. Folkevalgte sliter med konsekvensene av Høyres politikk. Det er det som er realiteten.

Nicholas Wilkinson (SV) [21:55:46]: Vi har en hel-sekrise som herjer landet og hele verden. Men vi vet at det kommer en enda verre helsekrise. Krisen er som en togkollisjon i sakte film. Vi ser på krisen, vi vet at den kommer, men veldig få snakker om denne krisen eller har løsninger i dette statsbudsjettet. Krisen er antibio-tikaresistens.

Vi har glemt hvor mye antibiotika har betydd og betyr for oss alle. Hvis antibiotika ikke virker, kan et skrubbsår eller en lungebetennelse ta livet av deg. Anti-biotika er grunnplanken for hele helsevesenet. Det er avgjørende for nesten alle operasjoner, fra kreftbehand-ling til keisersnitt. Hvert år dør 750 000 personer som følge av antibiotikaresistens – hvert år!

Jeg er redd – ikke for meg selv, jeg er heldig, jeg lever fordi antibiotika virket da jeg var veldig syk, men jeg er redd for barna som kan leve i et samfunn uten antibio-tika.

Vi må handle. Mens regjeringen og Fremskrittspar-tiet bruker penger til sjokolade og øl, prioriterer SV å bygge opp forsvaret mot pandemien som vil komme:

- få bedre diagnosesystemer på sykehus
- starte StatMed for å produsere smalspektret antibiotika
- starte vaksineringsprogram for alle voksne
- øremerke forskningsmidler for å jobbe mot antibiotikaresistens

Å være politiker er å prioritere. Hvis jeg var i denne regjeringen, ville jeg være så flau. De øser ut våre pensjonspenger til billigere sjokolade, men har få tiltak for den største pandemien vi vet kommer. SV prioriterer å kjempe mot antibiotikaresistens, og jeg håper flere partier vil være med.

Mats A. Kirkebirkeland (H) [21:59:01]: Dette er det åttende statsbudsjettet som en Høyre-ledet regjering får flertall for i Stortinget. Som høyrepolitiker er det mange ting man kan trekke fram med denne regjeringen de siste åtte årene. Solberg-regjeringen styrte oss trygt gjennom oljekrisen i 2014 og flyktningkrisen i 2015, og med dette budsjettet styres landet trygt gjennom koronapandemien i 2021.

Men ettersom jeg for tiden møter som vararepresentant i helse- og omsorgskomiteen, er dagens finansdebatt en ypperlig anledning til nå å trekke fram et annet satsingsområde som denne regjeringen har hatt gjennom de siste åtte årene, som ikke alltid får den oppmerksomheten det kanskje fortjener. Da jeg på midten av 2000-tallet skulle velge videregående skole, var det veldig mange som stusset over at jeg valgte yrkesfag. Hvordan kunne jeg, som tross alt hadde relativt gode karakterer og var ganske glad i teoretiske fag, velge yrkesfag? Er ikke yrkesfag kun for dem som ikke er flinke på skolen? Det var det mange som spurte meg. Dette var midt på 2000-tallet, og yrkesfag hadde da lenge blitt sett ned på, og det var en slags oppfatning om at denne studieretningen var for såkalte skoletapere.

Det er ikke så lenge siden 2000-tallet, men i dag er det mer oppmerksomhet rundt yrkesfag både politisk og ellers i samfunnet, det har blitt satt i et mye bedre lys og fått en mye høyere status. Flere elever velger yrkesfag.

Nå er det ikke riktig å gi denne regjeringen all ære for denne gledelige utviklingen, men litt ære synes jeg man bør gi, også i inneværende budsjett. Som en del av Utdanningsløftet 2020 ble det i vår bevilget over 850 mill. kr til tiltak for at flere skulle fullføre videregående opplæring, og for at flere skulle få læreplass. Regjeringen fortsetter denne satsingen i 2021-budsjettet med bl.a. følgende tiltak: 150 mill. kr som skal legges til rette for et utvidet tilbud i skole for elever som ikke får læreplass. I tillegg viderefører regjeringen den ekstraordinære økningen av lærlingtilskuddet, økningen utgjør 4 250 kr per lærekontrakt neste vår. Siden 2013 har lærlingtilskuddet økt med over 20 000 kr per kontrakt.

300 mill. kr skal bli brukt for at flere permitterte og ledige kan fullføre videregående opplæring, og tilskuddet legger til rette for at anslagsvis 5 000 personer kan fullføre i 2021. Det skal brukes over 150 mill. kr for at avgangselever som går ut med hull i vitnemålet, kan få fullføre videregående skole, og det er en satsing på 45 mill. kr for å gi personer som allerede har studie- og yrkeskompetanse fra videregående opplæring, tilbud om å ta mer.

Nå ser jeg at tiden går ut, for her har regjeringen så mange gode tiltak for yrkesfag – og mer kunne blitt nevnt. Det betyr noe hvem som styrer dette landet. Når det gjelder yrkesfag, er jeg veldig glad for at det er Høyre.

Geir Pollestad (Sp) [22:02:12]: Er det noko denne debatten har vist oss, er det at Høyre har god tilgang på kommunikasjonsrådgjevarar, både i stortingsgruppa og i departementa, for her er det mykje nytale, her er det mykje talepunkt debatten er prega av. Det har òg vore ei rekkje harde angrep på Senterpartiet i denne debatten. Då har eg lyst til å seia til Høyre at problemet er faktisk ikkje Senterpartiet, problemet er at Høyre i sju år har brukt kvar einaste dag til å sentralisera Noreg. Det er det som er problemet, og det er der ein må starta.

Eg må ein tur innom krisepakane. Det vert for mange krisepakkar, det vert for kortsiktige krisepakkar. Me treng langsiktigheit, næringslivet treng langsiktigheit. Me treng ein plan for å gjera dette. Det viser seg at ein har sete med hendene i fanget og ikkje jobba med kompensasjonsordninga. Ein ante liksom ikkje at det kunne koma noko nytt, difor var ein ikkje førebudd, og difor må bedriftene venta til over nyttår med å få pengar. Det er dårleg krisehandtering av regjeringa. Meir langsiktigheit er det næringslivet treng.

Så er det òg ein ting som slår meg, og det er når folk går opp – og dei har helst sånn Høyre-pin på seg – og seier at dette er det åttende budsjettet ein har greidd å samarbeida om. Men så høyrer eg det andre samarbeidspartiet seia at dei er såkalla «fed up». Det er orda som Framstegspartiet brukar. Så kan ein jo lesa i budsjettavtalen kva «fed up» betyr. Det betyr at dei skal konsultera regjeringa, det betyr at dei skal samarbeida om revidert statsbudsjett, og det betyr at dei skal samarbeida om nysalderinga. Men me som har vore i salen i dag, me som har følgd budsjettforhandlingane, me ser eit fleirtal med ekstremt store samarbeidsproblem.

Det er òg mange Høyre-representantar som har brukt debatten til å snakka om formuesskatten, og at det er åtte budsjett ein har lagt fram. Då kan det iallfall vera verd å minna om kva som har skjedd med formuesskatten desse åra som Høyre har styrt. Kor mykje betalar næringslivet inn no, samanlikna med det ein gjorde f.eks. i 2013? Betalar ein éin milliard mindre inn? Betalar

ein to milliardar mindre inn? Betalar ein tre milliardar mindre inn i året? Betalar ein fire milliardar mindre inn i året? Ti milliardar mindre i formuesskatt?

Nei, realiteten er at norske bedrifter betalar meir inn i statskassen i formuesskatt enn då Høgre overtok. Det er ikkje godt nok å sitja her og snakka om det. Viss ein meiner noko, har ein hatt åtte år til å gjera noko med det. Ein har valt ikkje å gjera det, og statsministeren har òg gjort det klart at ein ikkje vil fjerna formuesskatten dei neste fire åra.

Erlend Wiborg (FrP) [22:05:31]: I debatten i dag har Arbeiderpartiet raljert med at Fremskrittspartiet får redusert avgiftene på flere grensehandelsutsatte varer. Det å sikre arbeidsplassene hos Borg bryggerier i Sarpsborg, Brynild fabrikk i Fredrikstad, Askim frukt- og bærpresseri i Indre Østfold og Kiwi i Halden og Moss, det er tydeligvis ikke så viktig for Arbeiderpartiet. Men det er tydeligvis heller ikke så viktig for Høyre og regjeringen, som heller ikke la frem noe forslag til kutt i avgifter før Fremskrittspartiet fikk presset dem til det.

Det er riktig nok ett område der Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og de øvrige partiene ikke er skeptisk til å kutte, og det er for landets pensjonister. Det er muligens grunnen til at Jonas Gahr Støre, Trygve Slagsvold Vedum, Trond Helleland og deres partikolleger ikke snakker om pensjonister i dag. Om det skyldes at de har en flau smak i munnen for at de i sine opprinnelige budsjettforslag ikke har ett øre til å avskaffe underreguleringen, vet jeg ikke, men faktum er at kun Fremskrittspartiet har lagt frem et alternativt budsjett der man faktisk bevilger penger til å styrke pensjonistenes økonomi neste år.

I dag, når vi skal votere etterpå: Blir Senterpartiets budsjett vedtatt, vil landets pensjonister få kuttet sin pensjon neste år. Blir Arbeiderpartiets budsjett vedtatt, vil landets pensjonister få kuttet sin pensjon neste år. Blir Sosialistisk Venstreparti vedtatt, vil landets pensjonister få kuttet sin pensjon neste år. Hvorfor disse partiene legger frem forslag der man med vitende og vilje legger opp til at de som bygget landet vårt, skal få mindre, er uforståelig.

Heldigvis vet landets pensjonister at selv om flere partier åpenbart har sviktet dem, gir ikke Fremskrittspartiet opp. Derfor er jeg glad for at Fremskrittspartiet fikk presset regjeringen til et budsjettforlik der landets pensjonister er vinnerne. Neste år er første år på mange år at landets pensjonister ikke vil tape kjøpekraft, men få styrket sin økonomi. Det stemmer Arbeiderpartiet og Senterpartiet mot i dag. Av et budsjett på over 1 500 mrd. kr er det altså kun Fremskrittspartiet som evner å finne midler for å stoppe underreguleringen. Det er for meg uforståelig.

Men det at Fremskrittspartiet har fått en full pensjonsseier neste år, betyr ikke at landets pensjonister er sikret for all fremtid. Derfor er jeg glad for at Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti forslag til et forlik om et anstendighetsløft er blitt tatt godt imot. Forhandlingene pågår, men nå forventer jeg også at partiene følger opp med handling, ikke bare ord. Landets pensjonister har begrenset med tid til å vente, handling må til, og det må skje raskt.

Presidenten: Representanten Martin Kolberg har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Martin Kolberg (A) [22:08:40]: Representanten Dale gjør et forsøk på å belære meg om veteranene i Arbeiderpartiets syn på industrireising. Det er helt unødvendig. Jeg vet veldig godt hva de har ment. For det første sto de for en industrireising fordi de brukte staten, og for det andre bygde de velferdsstaten i kombinasjon med det, for å få arbeidskraft til disse stedene på en ordentlig, rettferdig og skikkelig måte. De brukte altså ikke markedet, de brukte staten.

Jeg skal bruke denne korte replikken til bare å returnere lærdom til Dale. Hans parti representerer en historie som gikk ut på at staten nærmest skulle bort – markedet skulle styre alt. Det sa Carl I. Hagen i 40 år fra Stortingets talerstol. Statsinntektene skulle reduseres til nesten et eksistensielt minimum. Hadde det skjedd, hadde ikke Dale i denne sal i dag hatt fem øre til å bruke på å håndtere pandemien, for de var også mot opprettelsen av oljefondet og Statoil. Det er Dales historie.

Trond Giske (A) [22:09:55]: Politikk på sitt beste handler om folks framtid, om å gjøre livet til folk det neste året og årene etter bedre, rikere og tryggere – om det som skal komme. Men altfor ofte handler politikk om det som har vært de siste åtte årene, eller de åtte årene før det.

Jeg håper den sittende regjeringen blir byttet ut. Hovedgrunnen min er ikke hva de har gjort de siste åtte årene. Det får vi nemlig ikke gjort stort med, uansett hvem som vinner valget høsten 2021. Vi skal ikke velge hvem som skal styre Norge de forrige åtte årene. Vi skal velge hvem som skal styre Norge inn i framtiden.

Jeg tror flere hadde fulgt våre debatter hvis vi snakket om drømmene om framtiden istedenfor regnskapet fra i fjor. Folk forventer ikke at vi skal bli enige, men de forventer at debattene skal handle om dem og ikke om oss. Når folk våkner kl. 3 om natten med en bekymring som ligger over dem, er det noen få grunnleggende ting som vi egentlig har felles, alle sammen: Hvordan går det med ungene våre? Hvordan er det med helsen vår eller helsen til noen vi er bekymret for? Er jobben trygg?

Bærer økonomien? Da er vi ikke arbeiderparti- eller høyrefolk, svart eller hvit, by eller land. Da er vi mennesker med menneskelige bekymringer og håp. Folk vil høre at vi forstår at hun som frykter at 13-åringen skal falle ut av skolen, skjønner at hennes frykt er vår frykt, at han som håper at jobben er trygg, vet at det håpet er vårt håp, eller at hun som drømmer om at datteren skal kunne være med klassekameratene på alt det de er med på, at hennes drøm er vår drøm.

Høyre og Fremskrittspartiet skal ha takk – takk for at de de siste dagene har vist hva som er mulig. Hvis man virkelig brenner for noe, kan man finne 7 mrd. kr til det over en budsjettsamtale – 7 mrd. kr for å senke skatter og avgifter. Greit nok, da er det unnagjort. Men kan vi love hverandre at neste gang vi finner 7 mrd. kr en sen budsjetttime, bruker vi det på å sørge for at alle unger i Norge får en god start i livet, en god start i skolen? Det ville vært nok til å gjøre den jobben. Eller gangen etter det, når vi finner 7 mrd. kr som vi brenner skikkelig for, kan vi love at vi bruker dem til å gi alle i arbeidslivet mulighet til å bygge kompetanse for framtidens arbeidsplasser? Det hadde løst hele den oppgaven. Det brenner jeg for, og derfor ønsker jeg at noen andre styrer Norge i framtiden.

Rigmor Aasrud (A) [22:13:10]: Det er den siste finansdebatten i denne stortingsperioden og den åttende med Solberg som regjeringssjef. Det har vist oss at vi nå debatterer et budsjett og et budsjettforlik det er begrenset entusiasme for. Vi så og hørte det allerede på tirsdagskvelden på pressekonferansen. Og med over 200 000 ledige hadde nok folk forventet at de ville ha vært hovedtemaet på den pressekonferansen – men det var de ikke. Det var sukker, snus og snop.

Etter åtte år med varierende sammensetninger av regjeringen er det grunn til å reflektere over hva folk har opplevd som følge av det som skulle være nye ideer, bedre løsninger – og gjennomføringskraft. Ja, gjennomføringskraften har vært presis. Ideen er jo kjent: kutt i feriepenger, kutt i skjermingstillegget til uføre, kutt i arbeidsavklaringspenger, kutt i tannhelse, brillestøtte, støtte til matintoleranse og de inkontinente. Lista er lang, og den treffer presist: folk flest. Like presist treffer skattekuttene for dem som har de høyeste inntektene.

For åtte år siden hørte vi mye om en regjering som skulle gjøre oss mindre oljeavhengige. Da Stoltenberg-regjeringen gikk av, brukte vi 126 mrd. kr. I årets budsjett, før koronaen, brukte vi nesten det dobbelte.

Så må jeg kommentere representanten Wiborgs forslag, for det er jo feil det som blir sagt fra talerstolen. Arbeiderpartiet har lagt inn penger til å regulere pensjonen med lønn og pris. Det ligger i vårt budsjettforslag, som gikk gjennom finanskomiteen – dvs. det gjorde det

jo ikke, det måtte legges fram som et løst forslag her. Det har gått fort, så fort at representanten Wiborg altså ikke har fått med seg at vi har lagt inn de samme reguleringsene. Og vi har ikke gjort sånn som Fremskrittspartiets forslag legger opp til, at det er de som får arbeidsavklaringspenger, og de som har overgangsstønad, som skal betale for pensjonistenes påplussinger. Jeg har lyst til å minne representanten Wiborg om at under trontaledebatten her for noen uker siden la Arbeiderpartiet inn både et forslag om å regulere pensjonistenes utbetalinger med gjennomsnittet av lønn og pris og sågar et forslag om at vi allerede i år skulle regulere med gjennomsnittet av lønn og pris. Begge forslagene ble stemt ned, også av Fremskrittspartiets representanter. Hadde man stemt for vårt forslag da, hadde pensjonistene allerede nå i år kunnet få den reguleringen vi også støtter for neste år.

Presidenten: Representanten Jon Georg Dale har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Jon Georg Dale (FrP) [22:16:10]: Når representanten Kolberg igjen tek ordet, skulle ein kanskje tru det var for å fortelje industriarbeidarar langsmed heile vestlandskysten kvifor Arbeidarpartiet målretta aukar skattane på norske arbeidsplassar, mens deira søsterparti i Europa prøver å halde oppe konkurransekrafta til industrien sin. Men nok ein gong er Martin Kolberg meir oppteken av å fortelje sin eigen versjon av korleis norsk høgreside har sett ut på aksene mellom Youngstorget og Karl Johans gate i eit halvt liv.

Men industrien er i ein annan situasjon. Kampen om industriarbeidsplassane står no. Det hjelper veldig lite med historietimar når ein ikkje skjønar kva slags utfordring arbeidsfolk møter. Det er manglande kapital i selskapa til å investere i arbeidsplassane, til å få i gang ein aktivitet, og den situasjonen møter Arbeidarpartiet med å skjerpe skattane for norske arbeidsplassar.

Statsråd Jan Tore Sanner [22:17:22]: I et tidligere innlegg i dag ga jeg uttrykk for at fire partier som samarbeider, kan ha litt ulike prioriteringer, men at i et budsjettforlik får alle gjennomslag. Det fikk representanten Martin Kolberg til å stille spørsmål om jeg stilte meg bak budsjettet. Selvsagt gjør jeg det. Det er et budsjett som bidrar til at vi skaper mer, at vi inkluderer flere, og det er et budsjett for å trygge jobber og velferd.

I denne debatten er det mye som skiller høyre- og venstresiden. Samtidig er det noe som har gått igjen, og det er et ekte og dyptfølt engasjement for enkeltbedrifter, for arbeidsledige og for næringslivet generelt. Men det blir fullstendig feil når representantene Støre, Aasland og Pollestad forsøker å fremstille det slik at regjeringen har sittet med hendene i fanget fra juni og frem til

oktober. I juni varslet vi Stortinget om at vi ville fase ut kompensasjonsordningen, fordi aktiviteten i næringslivet var i ferd med å ta seg opp. Det sluttet Stortinget seg til. Samtidig varslet vi Stortinget at vi ville sette oss ned med partene i arbeidslivet – LO, NHO og Virke mfl. – for å diskutere hvilke ordninger og hvilke behov det ville være utover høsten. Det gjorde vi før sommeren og etter sommeren. Sammen med partene i arbeidslivet ble vi enige om at det var behov for tiltak rettet mot reiselivet, og vi kom frem til gode ordninger for det. Ordningen baserte seg på erfaringene fra den gamle kompensasjonsordningen. Så ble smittesituasjonen forverret, vi hadde nye møter med partene i arbeidslivet og ble enige om en bred kompensasjonsordning. Den utvikles og kommer nå på plass og er for bedriftene omtrent lik den gamle ordningen, med én forskjell, at det er kontroll i forkant og ikke så mye i etterkant.

Uansett hvilken ordning man hadde valgt, måtte den baseres på omsetningsfall. Omsetningsfallet i november og desember vil man vite i slutten av måneden, og det betyr at når søknader skal behandles, får du ikke pengene samme måneden, men du får dem i etterkant, og det betyr at pengene kommer i løpet av januar.

Men hva har vi da gjort for de bedriftene som nå føler at de har likviditetsmangel? Mange sliter, mange har utfordringer, og derfor har vi nå utvidet muligheten til å utsette skatter og avgifter, slik at man ikke trenger å betale skattene, momsen, arbeidsgiveravgiften, men man kan få det utsatt. Derfor har vi også forbedret lånegarantiordningen, slik at bankene har et større rom for å finne løsninger for de bedriftene som sliter, men selv sagt må banken gjøre sitt bankfaglige skjønn.

Det er bare noen eksempler på hva som gjøres. Ordningene i Norge er mer generøse, og pengene kommer like raskt eller raskere (presidenten klubber), sammenlignet med de andre nordiske landene.

Presidenten: Tida er ute.

Eigil Knutsen (A) [22:20:40]: Jeg vil takke for en oppklarende debatt. Min gode kollega, representanten Mørland, sa at man kan få grå hår som 40-åring av Solberg-regjeringen. Jeg kan bekrefte at man også kan få grå hår som 32-åring, men jeg skal ikke spekulere i årsakene, selv om jeg tror at finanspolitikken er en medvirkende årsak til det.

«Det borgerlige samarbeidet er solid», ble det sagt fra Høyre litt tidligere i kveld. Vel, Fremskrittspartiet sier at de er ferdig med Venstre og Kristelig Folkeparti, og gir klart uttrykk for at det ikke ville blitt en budsjettenighet om landet ikke var i krise. De sier også at statsministeren er svekket. Et solid borgerlig samarbeid der altså.

I debatten kom Høyre også med noen direkte feilaktige påstander om formuesskatten og hvem som betaler

den, som jeg har lyst til å oppklare. Det ble hevdet at den drar inn penger fra distriktene og til Oslo. Det er så langt fra sannheten som det er mulig å komme. De store formuene i Norge er nemlig konsentrert i de store byene og i Asker og Bærum. Formuesskatten er altså en skatt som gjør at de aller rikeste, som stort sett bor i de store byene og i Asker og Bærum, betaler sin rettferdige andel til spleiselaget. Disse pengene bruker vi så på velferd i hele landet, til barnehager, skoler og eldreomsorg, fra Lindesnes til Nordkapp. Det er dette Høyre og representanten Jon Georg Dale, fra Fremskrittspartiet, er så inderlig imot.

I året som har gått, har Arbeiderpartiet kjempet igjennom bedre ordninger for permitterte og arbeidsledige – et bidrag jeg under replikkvekslingen tidligere i dag oppfattet at også finansministeren satte pris på. Selv om landet fortsatt står i en helse- og arbeidskrise, er den politiske hverdagen på Stortinget i stor grad tilbake. Fremskrittspartiet er regjeringens støtteparti, og Venstre og Kristelig Folkeparti aksepterer Fremskrittspartijennomslagene for å få sitte på statsrådstaburettene sine.

Også i tiden som kommer, vil Arbeiderpartiet insistere på at de store pengene skal gå til de store oppgavene. De store oppgavene handler om de nesten 200 000 som er arbeidsledige, og deres framtid – de skal tilbake i arbeid. Det handler også om å sikre en trygg oppvekst for alle barn i Norge, og det handler om å løse klimakrisen samtidig som vi skaper framtidstro og arbeidsplasser for oppvoksende generasjoner.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [22:23:25]: Når jeg leser statistikk om hvordan det går i Norge, blir jeg noen ganger litt overrasket. Mitt og Senterpartiets mål er at vi skal utvikle hele Norge og ha et land med små forskjeller. Når jeg har gått inn for å se på statistikken, har jeg tenkt at offentlig sektor er den delen av landet som bidrar til å utjevne forskjeller – utjevne lønnsforskjeller og forskjeller mellom landsdeler. Men hvis man ser på tallene, ser man at det er i offentlig sektor at lønnsforskjellene har økt mest. Der Stortinget og regjeringen har styringen, har lønnsforskjellene økt mest, ikke minst.

Over til sentralisering og regjeringens eget distriktspolitiske utvalg, Brandtzæg-utvalget: Hva er konklusjonene deres? Er privat sektor eller statlig/offentlig sektor sentralisert mest? De er også helt krystallklare: Det er staten og de statlige arbeidsplassene som har blitt sentralisert, ikke de private. Så problemet er, slik som staten styres nå, at når det gjelder lønnsforskjellene mellom folk, øker de mest i offentlig sektor, og når det gjelder hvordan man skal fordele arbeidsplasser rundt omkring i Norge, sentraliseres det mest i offentlig sektor.

Dette er fullt og helt et politisk ansvar, og når vi skal diskutere hva slags land vi vil ha, må vi se hvordan vi kan bruke statens virkemidler til å utjevne forskjeller, ikke forsterke forskjeller. Når man skal oppsummere de åtte årene med statsminister Erna Solberg, med Høyre og Fremskrittspartiet og med Kristelig Folkeparti og Venstre på slep, vil man se at det har vært en sentralisering, og det har vært forskjeller. Den utviklingen må vi snu, for det Norge vi er glad i, er et land med små forskjeller mellom folk, ikke store forskjeller, og et land der det er like muligheter enten man vil bosette seg i Finnmark eller i Oslo.

Jeg hadde bursdag den 1. desember, og da kom det ny statistikk på bordet: Det var 62 200 permitterte. Det var ikke akkurat noe å feire. Det er 62 200 permitterte og nesten 200 000 arbeidsledige. I debatten i dag har Senterpartiet prøvd å løfte de permittertes situasjon. Man burde få til en ordning som gjør at de får trygghet også etter at tolv måneder har gått. Der synes jeg at Høyre har vært ekstremt avvisende. Det er egentlig veldig brutalt det man da legger opp til, for hvis man ikke utvider permitteringsreglene, vil folk gå ut i ledighet. Nå er folk permittert fordi regjeringen har sagt at man skal stenge ned aktivitet. Det har vært en rett beslutning, men da må man også stille opp når man ser konsekvensene av beslutningen.

Så min oppfordring igjen til Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og Fremskrittspartiet er: Begynn å se menneskene, ikke bare skrivebordsteorien, og send ikke folk ut i ledighet. Det er et politisk valg. Det bør klargjøres så fort som mulig, slik at folk får trygghet – ikke utrygghet – inn i den høytiden vi har foran oss.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [22:26:35]: I morges tillot jeg meg selv å være litt optimistisk. Nå er det senere på kvelden, og jeg skal være litt mer kritisk.

I løpet av denne debatten har vi ikke fått et eneste godt svar fra regjeringen på hvorfor man ikke har fått på plass en kompensasjonsordning som treffer, for landets bedrifter i større grad enn det dagens gjør, og som sikrer bedriftene penger. Jeg kan ikke fatte og begripe hvorfor det ikke har vært jobbet med den ordningen gjennom den tidlige høsten. Det er fristende å spekulere i om dette handler om at Høyre bare vil la bedrifter gå konkurs, og så kan noen utenlandske aktører eller kjeder kjøpe dem opp på nyåret, for låneordningene og skatteutsettelsene treffer altså ikke.

Denne finansdebatten er antakeligvis og forhåpentligvis Erna Solbergs siste finansdebatt som statsminister, og etter åtte år tenker jeg at det er på tide å gjøre opp status. 30 mrd. kr har regjeringen kuttet i skatt siden 2013 – 30 mrd. kr mindre inn til velferden vår, til skoler, til barnehager, til sykehusene, til arbeidsledige og uføre.

Det merkes, for høyresidens retorikk her om at skatte-kuttene hjelper nordmenn flest, er bare tull. Skatte-kuttene har i all hovedsak gått til folk med formue, særlig dem med de store formuene. De 99 pst. av nordmenn med minst formue har i gjennomsnitt fått kuttet sin skatt med 1 pst. av inntekt i første stortingsperiode og 0,3 pst. av inntekt i andre – 99 pst. i Norge – mens de rikeste tusen personene har fått kuttet 7–8 pst. av sin inntektsskatt i begge periodene. De tusen rikeste i Norge har fått nærmere 2 mill. kr i skatte-kutt av denne regjeringen. Det verste er at jeg begynner å tro at Høyre faktisk tror på at dette er folk flest.

Tidligere i debatten var Høyres Tom-Christer Nilsen oppe på talerstolen og kritiserte SVs kutt i matmomsen fordi det ikke er dagligvarebransjen som er i krise. Kutt i matmomsen er for at folk flest skal få litt mer å rutte med, at maten skal bli litt billigere i et år der statsbudsjettet varsler at det kan bli negativ reallønnsvekst.

Regjeringen og Fremskrittspartiet har prioritert skatte-kutt til milliardærer samtidig som de ikke har råd til at unger kan få briller de trenger, de har ikke råd til å gi arbeidsløse feriepenger, de har ikke råd til at unge uføre kan få en inntekt å leve av, og de har ikke råd til å gi kommunene en sterk nok økonomi til å slippe å kutte i velferden. Dette er fasiten etter åtte år med Erna Solbergs regjering.

Som politikere vet vi at vi ikke kan prioritere alt. Derfor sier prioriteringene noe om hva og hvem en som parti er til for. Høyre er til for milliardærene.

Ola Elvestuen (V) [22:29:54]: Det regjeringen prioriterer, er de største problemene vi står overfor. Og hva er de største problemene der vi er nå? Det ene er smittesituasjonen og pandemien. Det er ingen som for ett år siden kunne forutsett det året vi har bak oss, og det er stor usikkerhet også om det året vi går inn i. Men det er en kjensgjerning at bortsett fra Finland er det ingen land som har klart å håndtere selve smittesituasjonen, altså antall smittede, bedre enn det Norge har gjort. Og det er helt avgjørende at vi klarer å holde pandemien under kontroll også i månedene framover.

Så har vi en økonomi og et næringsliv i krise. Da er jeg glad for at vi sammen med Fremskrittspartiet tidlig fikk klarlagt en krisepakke som får på plass en kompensasjonsordning, en ordning for selvstendig næringsdrivende og frilansere og alle de andre tiltakene som er der. Det blir kritisert at vi gjennom året har kommet med ulike nye pakker. Jeg tror det framover også er bra at vi har en regjering som følger med på situasjonen, for vi må holde pandemien under kontroll, men hvis den skulle bli verre, må vi også reagere på det. Og vi må over i en normalsituasjon så raskt som mulig. Det er bra at vi

har en regjering som følger med og kommer med initiativ.

Det er ikke til å underslå at vi har bedre ordninger i Norge enn de har i nabolandene våre, selv om vi selvfølgelig også har bedrifter som ikke treffes av tiltakene vi har, og vi har veldig mange enkeltpersoner i en veldig vanskelig situasjon.

Så skal vi ta tak i de store problemene verden står overfor. Utslippene i Norge går ned og har gjort det i fire år etter hverandre, og med dette budsjettet forsterker vi klimainnsatsen også i 2021. Det er starten på et tiår da vi skal kutte 50–55 pst. i et samarbeid og med en avtale med EU med en forpliktelse som gjør at vi må ha tiltak for å nå disse målene. Vi kommer snart med en klimaplan som skal legges fram for Stortinget og vise hvordan vi skal få dette til.

Ikke bare Norge, men hele verden er i krise. Da er jeg glad for at vi gjennom enigheten med Fremskrittspartiet tar det internasjonale ansvaret der det er uro – det med kvoteflyktninger beholder vi også til neste år, og vi opprettholder den internasjonale innsatsen gjennom bistandsprosessen. Vi holder også tak i den innsatsen vi har internasjonalt innenfor klima og natur. Regnskogsatsingen opprettholdes også i dette budsjettet.

Ingjerd Schou hadde her overtatt presidentplassen.

Hans Andreas Limi (FrP) [22:33:11]: I motsetning til hos representanten Knutsen, som har fått grått hår av finanspolitikken, skyldes mitt grå hår alder – bare så det er oppklart.

Etter å ha fulgt og deltatt i denne debatten er jeg fortsatt stolt av de gjennomslagene som Fremskrittspartiet har fått i dette budsjettforliket. Vi har styrket kompensasjonsordningen for næringslivet og bedriftene vesentlig. Den var ikke god nok. Nå er den mye bedre, og det kommer mer. Vi har styrket inntektssikringen for selvstendig næringsdrivende, det er viktig, og vi sikrer altså at pensjonistene får en langt bedre og mer rettferdig kjøpekraftsutvikling. Mange snakker om det, vi gjorde det – vi la inn penger og prioriterte det i dette forliket. Og så får vi redusert avgiftene, nettopp for å trygge norske arbeidsplasser og norsk industri.

Så er det ikke sikkert at det vi gjør på avgiftsområdet, er nok. Det er en start. Det gjenstår å se, men jeg blir ganske forbauset over at Arbeiderpartiet prøver å latterliggjøre avgiftsreduksjonene – som nettopp er for å trygge norske arbeidsplasser og begrense grensehandelen når grensene en gang åpner.

Maritim sektor får innfridd sine viktigste prioriteringer. Det betyr at vi sikrer aktivitet, at vi sikrer flåtefornyelse gjennom kondemneringsordningen, som utvides, og at vi ikke bare reverserer det foreslåtte kuttet i

nettolønnsordningen; vi styrker nettolønnsordningen vesentlig.

Fremskrittspartiet er opptatt av bedriftene, vi er opptatt av arbeidsplasser, og vi er opptatt av verdiskaping. Det har vi alltid vært, og det kommer vi alltid til å være. Hvis det er, som Martin Kolberg sa, kun å være opptatt av pengefolket, får vi heller leve med det, for substansen i dette er for viktig til å la seg opprøre av den type retorikk. Jeg tror det er mange bedriftseiere som våkner om natten og er bekymret. De er bekymret for bedriften sin, for likviditeten og ikke minst for sine ansatte. Det er den realiteten de opplever nå i denne pandemien.

Fremskrittspartiet har bidratt til å forsterke samtlige krisepakker, og nå har vi også bidratt til å forsterke dette budsjettet. Det har vi tenkt å fortsette med hvis det er nødvendig, men det er jo ikke slik at vi gjør det uten å få politiske gjennomslag og seire. Det er en forutsetning for at Fremskrittspartiet skal være med på å skape forlik, og det tror jeg faktisk regjeringspartiene har skjønt.

Tore Storehaug (KrF) [22:36:09]: Einar Førde er kjend for å ha sagt at alle ting har ein ende, bortsett frå husarbeid og helvetes pine. Eg lurar nokre gonger på om vi kunne ha lagt til enkelte av dei litt djupsindige karakteristikkane som skal gå igjen frå opposisjonen i desse debattane.

Det er noko med at når vi står i Stortinget og skal karikere den situasjonen vi står i, må vi òg ta inn over oss den verda som er rundt oss, og korleis situasjonen er der. Når vi står i ein pandemi, er det ein pandemi som gjeld alle. Måten det norske samfunnet har klart å handtere virusutbrotet på, meiner eg har vore god. Vi har klart å handtere dei helsemessige konsekvensane betre enn så godt som nokon andre land rundt oss har klart det. Vi har òg, sjølv om Noreg og norsk økonomi står i ei krise, og sjølv om det er tøffe tak for dei som er i dei mest utsette bransjane, eit sikringsnett og ein velferdsstat som vi skal vere stolte av, og som har tilslutnad frå alle sider i dette rommet, men som òg viser seg frå si beste side under dette fleirtalet – som har klart å bruke den velferdsstaten til å handtere den krisa vi har, på ein god måte, ved å skape tryggleik for folk sine jobbar og ved å støtte opp under norsk næringsliv.

Når ein òg ser på korleis vegen ut av krisa kjem, har Noreg òg der gode føresetnader for å klare seg betre. Når vi summerer opp denne stortingssesjonen og året 2020, har ein av dei største debattane vi har hatt, handla om at vi hadde dystre utsikter for ei av dei største næringane våre, oljenæringa, i vår. Der har vi fått på plass ordningar, og vi har hatt eit mindre oljeprisfall enn ein trudde ein skulle få. Prosjekt som var forventa, kjem no. Noreg

leverer og varer der prisane ute i eksportmarknaden vår har klart seg godt.

Når vi som politikarar prioriterer, må vi òg klare å heve fram dei tinga som er dei viktigaste. Som KrF-ar meiner eg at noko av det viktigaste vi kan gjere, er å prioritere dei minste, og det er å prioritere familiane og lage tryggleik for dei gjennom at dei òg skal ha eit økonomisk handlingsrom. Det var viktig i den normalsituasjonen vi var i i byrjinga av 2020, og det er iallfall viktig når vi no ser dette året gå mot ein ende. Difor er eg stolt av at vi har ei regjering som ikkje berre snakkar om å auke barnetrygda, men som faktisk gjer det, ei regjering som har auka eingongsstønad, og som i tillegg til det har styrkt arbeidsplassane gjennom å styrkje den norske eigarskapen.

Ein ting som nesten har drukna heilt i debatten, er at vi skal gå inn på historiske endringar i vasskraftskattlegginga, noko som skal gjere at vi òg får meir investeringar i den fornybare energien, som vi treng meir av.

Dette meiner eg mest av alt er ein debatt som viser at vi har ein litt forvirra opposisjon. Vi har ikkje berre éin, men to statsministerkandidatar: ein som er morsk, og ein som er litt glad. Eg tenkjer vi kan nøye oss med ein mellomting. Det er store oppgåver det norske samfunnet står overfor, og dei klarer dette fleirtalet å handtere på ein god måte.

Mudassar Kapur (H) [22:39:31]: Da har jeg fått den vanskelige oppgaven å passe på å ikke forlenge debatten. I og med at jeg er siste inntegnede, får vi håpe at det blir slik.

Jeg har allikevel lyst til å knytte noen refleksjoner til dagens debatt. En liten oppsummering kan vel være at Senterpartiet nå for alvor har inntatt kommentatorboksen i norsk politikk. Strategien er å kritisere, overby og forlenge, men det er lite snakk om å fornye eller tenke nytt. Det er greit å få det på bordet, særlig etter at de la fram sitt alternative budsjett, der vi så at veldig mye av det de har snakket høyt om, ikke ble levert i substans.

Arbeiderpartiet har også endelig vist kortene. De har snakket varmt om næringsliv og industri, men samtidig gjort det klart at de har en skatteregning på 7 mrd. kr som er kirurgisk rettet mot de samme arbeidsplassene som vi alle brenner for å redde.

Det landet trenger nå, er at smitten går ned. Vi skal gi trygghet til folk og arbeidsplasser, hjelpe dem som står utenfor, få folk tilbake på jobb og sikre flere ben å stå på. Det sørger budsjettet vi nå skal vedta, for. Det sørger også de krisepakkene vi har levert gjennom året, for, og også de kraftfulle økonomiske tiltakene vi har presentert som en del av dette budsjettet.

Avslutningsvis vil jeg takke representantene i komiteen og også i andre komiteer, alle partier, for debatten i

dag. Det er en fin ting her i Stortinget og i norsk politikk at vi kan mene det når vi sier at det er et ektefølt engasjement hos alle representanter og partier for den krisen landet står i. Selv om vi har debatter og dueller og replikkvekslinger i en finansdebatt, har 2020 vist at partiene kommer sammen, at vi står sammen om å finne de beste løsningene for å få Norge ut av krisen. La det derfor ikke være noen tvil, jeg mener helt oppriktig å takke medlemmene i finanskomiteen for godt samarbeid i forbindelse med alt vi har gjort knyttet til koronapandemien – og også for den tålmodigheten de har vist i forbindelse med en lang budsjettprosess ved forhandlingsbordet. Men vi har kommet i mål. Jeg ser fram til å få votert over budsjettet, at vi får Norge trygt gjennom krisen, og at vi fortsetter arbeidet som venter foran oss.

Presidenten: Trygve Slagsvold Vedum har hatt ordet to ganger tidligere i debatten og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [22:42:41]: Jeg merker meg at Høyre er veldig fornøyd med seg selv om dagen og prøver å heve seg over hvordan hverdagen er for folk. Og så merker jeg at verken Venstre, Kristelig Folkeparti eller Fremskrittspartiet er spesielt fornøyd med det som er kommet fram. Det er bare Høyre som er fornøyd.

Representanten Kapur sier at andre partier bare tar en kommentatorrolle. En av de tingene vi har kommentert flest ganger i dag, er hvordan situasjonen er for de 62 200 som er blitt permittert og står i fare for å bli sagt opp. Men når det gjelder det substansielle og det som er konkret for folk, tør ikke Kapur fra Høyre å diskutere hvorfor Høyre mener det er rett at de skal miste jobben. Min oppfordring til Høyre er å være litt mindre selvtilfreds, litt mer urolig og bekymret for dem som faktisk har det kjempetøft nå. Det er ikke sann at selv om man har daglige pressekonferanser og mye oppmerksomhet, er hverdagen til folk blitt lettere. Den har blitt vanskeligere. Den er veldig tøff nå. Det er på tide å begynne å lytte og se og ikke bare skryte av seg selv.

Presidenten: Eigil Knutsen har hatt ordet to ganger tidligere i debatten og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Eigil Knutsen (A) [22:43:55]: En kort kommentar til komitéleder Kapur, som knyttet en merknad til Arbeiderpartiets skattepolitikk. Den er helt korrekt. Vi øker formuesskatten for dem med de aller største aksjeformuene, mens vi senker inntektsskatten for dem med vanlige og lave inntekter, i sterk motsetning til hva Høyre har gjort gjennom to stortingsperioder. De har sørget for at landets aller rikeste har fått 600 kr i skatte-

lette hver dag, mens folk med vanlige inntekter har fått 2 kr i skattelette hver dag. Det er forskjellen mellom en sjampanjeflaske og en tom bærepote på butikken.

Arbeiderpartiet har helt andre drømmer og visjoner for landet vårt. Vi har drømmer om at de 200 000 som nå er arbeidsledige, skal tilbake i arbeid. Det handler om framtiden til ungene våre, som skal ha en trygg oppvekst og en god skole, og ikke minst framtiden til jordkloden vår. Vi skal kutte utslipp samtidig som vi skaper muligheter og arbeidsplasser for de oppvoksende generasjonene.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1 og 2.

Votering

Tone Wilhelmsen Trøen hadde her gjeninn tatt presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Før Stortinget går til votering over sakene på dagens kart, får representanten Ingvild Kjerkol ordet til en stemmeforklaring.

Ingvild Kjerkol (A) [22:55:12]: Jeg skal gi en kort stemmeforklaring: Arbeiderpartiet stemmer mot forslag nr. 248, fra Trygve Slagsvold Vedum og Senterpartiet, og forslag nr. 249, fra samme representant og samme parti. Begrunnelsen er at vi har alternative forslag som ligger til behandling – når det gjelder forslag nr. 248, i budsjettkapitlene til helse- og omsorgskomiteen, og for forslag nr. 249, i avgiftsproposisjonen. Det er ikke det rette navnet, men jeg håper dere skjønner hva jeg mener.

Presidenten: Det er notert. Stortinget går da til votering.

Votering i sak nr. 1, debattert 3. desember 2020

Finansministerens redegjørelse om regjeringens forslag til statsbudsjett og om nasjonalbudsjettet for 2021

Presidenten: Presidenten vil foreslå at finansministerens redegjørelse holdt i Stortingets møte 7. oktober 2020 om regjeringens forslag til statsbudsjett og om nasjonalbudsjettet for 2021 vedlegges protokollen.

– Det anses vedtatt.

Votering i sak nr. 2, debattert 3. desember 2020

Innstilling fra finanskomiteen om nasjonalbudsjettet 2021 og forslaget til statsbudsjett for 2021 (Innst. 2 S (2020–2021), jf. Meld. St. 1 (2020–2021), Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt 138 forslag. Det er

- forslagene nr. 2–11 og 253, fra Eigil Knutsen på vegne av Arbeiderpartiet
- forslag nr. 12, fra Sylvi Listhaug på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 125 og 242–252, fra Trygve Slagsvold Vedum på vegne av Senterpartiet
- forslagene nr. 127 og 239–241, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 128–202, fra Une Bastholm på vegne av Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 203, fra Bjørnar Moxnes på vegne av Rødt
- forslag nr. 204, fra Svein Roald Hansen på vegne av Arbeiderpartiet
- forslagene nr. 205–238, fra Mudassar Kapur på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti

Presidenten gjør oppmerksom på at forslag nr. 205, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, erstatter innstillingens I, som da bortfaller.

Forslag nr. 253, fra Arbeiderpartiet, erstatter forslag nr. 1 i innstillingen. Forslag nr. 242, fra Senterpartiet, erstatter forslag nr. 124 i innstillingen, og forslag nr. 239, fra Sosialistisk Venstreparti, erstatter forslag nr. 126 i innstillingen.

Det votes over forslag nr. 203, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Rammevedtak

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	7 660 160 000
2 Familie og forbruker	52 508 215 000
3 Kultur mv.	27 926 398 000
4 Utenriks	44 349 122 000
5 Justis	37 036 363 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	17 690 526 000

Nr. Betegnelse	Kroner
7 Arbeid og sosial	517 992 918 000
8 Forsvar	57 988 547 000
9 Næring	15 115 307 000
10 Fiskeri	2 181 404 000
11 Landbruk	20 772 207 000
12 Olje og energi	-69 342 956 000
13 Miljø	17 419 359 000
14 Kontroll og konstitusjon	705 202 000
15 Helse	245 161 247 000
16 Utdanning og forskning	86 669 289 000
17 Transport og kommunikasjon	79 305 467 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	212 072 246 000
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	4 067 427 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	39 060 817 000
21 Skatter, avgifter og toll	-1 092 023 611 000
22 Utbytte mv.	-26 629 102 000
Sum for lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	297 686 552 000»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Rødt ble med 86 mot 2 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 22.57.32)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 128, 133, 200 og 201, fra Miljøpartiet De Grønne.
Forslag nr. 128 lyder:

«Rammevedtak

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	8 812 800 000
2 Familie og forbruker	52 794 997 000
3 Kultur mv.	27 798 537 000
4 Utenriks	47 344 664 000
5 Justis	38 054 608 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	20 706 249 000
7 Arbeid og sosial	505 564 918 000
8 Forsvar	57 776 547 000
9 Næring	17 565 407 000
10 Fiskeri	2 518 004 000
11 Landbruk	21 477 207 000
12 Olje og energi	-69 330 456 000
13 Miljø	20 999 060 000
14 Kontroll og konstitusjon	705 202 000
15 Helse	242 290 876 000
16 Utdanning og forskning	87 776 320 000
17 Transport og kommunikasjon	78 825 967 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	202 383 717 000

Nr. Betegnelse	Kroner
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	5 643 232 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	39 012 117 000
21 Skatter, avgifter og toll	-1 154 630 711 000
22 Utbytte mv.	-27 129 102 000
Sum for lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	226 960 160 000»

Forslag nr. 133 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en merkeordning for mer grasbasert melk- og kjøttproduksjon.»

Forslag nr. 200 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av § 5 i lov om Statens pensjonsfond for å tillate direkte overføring fra fondet til FNs grønne fond for klimatiltak i utlandet etter vedtak i Stortinget.»

Forslag nr. 201 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre trafikkavtalen med Flytoget for første halvår 2021, slik at Flytoget kun får trafikkerne strekningen Oslo S–Gardermoen–Oslo S og antall avganger på strekningen halveres.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 86 mot 2 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.57.52)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 129, 142, 165, 172, 176 og 191, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 129 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en ordning med elmobilitetsstøtte for å kunne lease elbil eller el-lastesykkel, etter modell av bostøtteordningen som kommunene og Husbanken samarbeider om for å gi flere personer med dårlig råd og behov for bil muligheten til å kjøpe eller lease en elbil eller el-lastesykkel, slik at de kan spare penger, nyte godt av elbilfordelene og være med på å kutte utslipp.»

Forslag nr. 142 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utforme en modell for avgift på lakselus i oppdrettsnæringen som gir anslått provenyeffekt på 900 mill. kroner.»

Forslag nr. 165 lyder:

«Stortinget ber regjeringen øremerke en andel av tilleggsbevilgningen over kap. 571 post 64 (skjønnskudd) til kommunene som er hardest rammet av pandemien til lokale tiltak for at de mest sårbare og utsatte gruppene (som flyktninger, tigge-re, hjemløse, migrantarbeidere, udokumenterte, sex-arbeidere og barn i voldelige hjem) skal få dek-

ket vitale behov som mat, et sted å sove, helsehjelp og en trygg hverdag.»

Forslag nr. 172 lyder:

«Stortinget ber regjeringen erstatte engangsstønad med foreldrepenger på 2 G for alle som i dag mottar engangsstønad og ikke er studenter.»

Forslag nr. 176 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om en egen kvote for klimaflyktninger med samme mottaks- og inkluderings-tilbud som kvoteflyktninger, og promotere slike ordninger internasjonalt.»

Forslag nr. 191 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med et forslag om statlig støtte til psykologtjeneste for studenter, som i dag finansieres gjennom semesteravgift.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 86 mot 2 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.58.14)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 130, 170 og 202, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 130 lyder:

«Stortinget ber regjeringen flytte Norsk romsenter og relaterte statlige arbeidsplasser til Tromsø.»

Forslag nr. 170 lyder:

«Stortinget ber regjeringen, ved fordeling til fergefylkene gjennom kap. 572 post 60, om å sørge for å fordele den foreslåtte ekstrabevilgningen slik at en tredjedel fordeles etter fergekriteriene i kostnadsnøkkelen og to tredjedeler ut fra fergesamband som har tatt i bruk el-ferger per 2021.»

Forslag nr. 202 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjøre dyrepolitiet til en landsdekkende enhet under Politidirektoratet, ved å utvide fra dagens situasjon med etablert dyrepoliti i seks av landets tolv politidistrikter, til alle tolv.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 82 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.58.34)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 131, 132, 134, 137, 138, 143, 144, 146, 149, 152, 155, 157, 162, 164, 166, 167, 169, 171, 175, 188 og 197, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 131 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at alle selskaper med en betydelig statlig eierandel skal fase ut all natur- og klimaskadelig virksomhet og rapportere om sine bidrag til å nå Parisavtalen.»

Forslag nr. 132 lyder:

«Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan

- gi Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på ytterligere 2 000 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien, og at det forbeholdes investeringer som bidrar til å redusere utslippene fra skipsflåten.
- gi Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme på 2 mrd. kroner til fornybarinvesteringer i utviklingsland.»

Forslag nr. 134 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et eget program for agroøkologisk forskning under Nibio.»

Forslag nr. 137 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en tilskuddsordning der landbruksbedrifter kan søke om støtte til klimatiltak som for eksempel erstatning av oljefyr, installasjon av solcellepaneler, biogassproduksjon og lignende, og om kompensasjon for tapt inntekt grunnet ekstremvær.»

Forslag nr. 138 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre turistskatt for destinasjoner der lokale og regionale destinasjonsselskaper vurderer dette tiltaket som nødvendig.»

Forslag nr. 143 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innrette produktionsavgiften på laks, ørret og regnbueørret på en måte som tilfører vertskommuner som satser på bærekraftig oppdrett (minimalt med rømming, lus og utslipp til miljøet), en større del av skatteinntektene enn kommuner som tilrettelegger for konvensjonelle, åpne anlegg.»

Forslag nr. 144 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en ordning med investeringsstøtte til oppdrettere som går over til lukkede anlegg eller andre former for bærekraftig oppdrettsteknologi som ikke gir utslipp til miljøet.»

Forslag nr. 146 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innrette kompensasjonsordningen for bedrifter med stort omsetningsfall slik at forsinkelsesrenter til det offentlige inngår i definisjonen av faste, uunngåelige kostnader, herunder renter fra det offentlige ved utsatt avgift og skatt.»

Forslag nr. 149 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag som innfører et moratorium i 2021 for huseieres anledning til å terminere leiekontrakter på grunn av manglende betaling når leietager er bedrifter som er rammet av omsetningssvikt på grunn av covid-19, så lenge uteblitt betaling ikke overstiger det beløpet som er garantert gjennom husleiegaranti eller depositum.»

Forslag nr. 152 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innrette kompensasjonsordningen for bedrifter med stort omsetningsfall slik at arbeidsgiverperioden ved permittering innlemmes i definisjonen av uunngåelige kostnader.»

Forslag nr. 155 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med et forslag om en egen ordning for ytterligere kompensasjon til bedrifter som er særlig hardt rammet av lokale smitteverntiltak. Ordningen kan forvaltes gjennom tilskudd til kommunene som deretter fordeles til aktuelle mottagere.»

Forslag nr. 157 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere et nasjonalt nettverk av økologiske sentre, som støtter og viser frem forbildeperspektiver for grønn byutvikling, insektsvennlige bo- og leveområder og urban matproduksjon, og legger til rette for grønn innovasjon og møteplasser for befolkning, utbyggere og andre aktører.»

Forslag nr. 162 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag som gjør at Stortinget fastsetter en eksakt sats for formuesskatten i stedet for å fastsette maksimalsatser.»

Forslag nr. 164 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarlig etter 26. mars 2021 og i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett gi status for bruken av tilleggsbevilgningen over kap. 571 post 64 (skjønnskutt) for å fullt ut kompensere merkostnadene til kommunene som er hardest rammet av pandemien versus

kommunene som er lite rammet, samt om nødvendig fremme forslag til ytterligere bevilgninger for å ivareta dette for hele 2021.»

Forslag nr. 166 lyder:

«Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig kartlegge hardt rammede kommuners tiltaksbehov og finansieringsbehov for lokale tiltak til sårbare og utsatte grupper og komme tilbake med forslag til ytterligere tilskudd til dette.»

Forslag nr. 167 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre engangsbevilgningen til vedlikehold og rehabilitering i norske kommuner over kap. 576 post 60 slik at den også kan benyttes til prosjekter igangsatt i 2021.»

Forslag nr. 169 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre formålet til kap. 576 post 60 slik at vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av bygg og anlegg skal bidra til miljøoppgradering, energieffektivisering og markedsvekst for miljøbygg og miljørehabilitering som er bedre enn de gjeldende forskriftskravene.»

Forslag nr. 171 lyder:

«Stortinget ber regjeringen overføre ansvaret for alle enslige mindreårige asylsøkere til barnevernet.»

Forslag nr. 175 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en ordning for klimaflyktninger til Norge etter modell av «Pacific Access Category»-ordningen i New Zealand for personer som fordrives fra sine hjemsteder pga. klimaendringer/naturkatastrofer, men faller utenfor definisjonen for å være flyktning iht. flyktningkonvensjonen fra 1951 og protokollen fra 1967.»

Forslag nr. 188 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette en tilskuddsordning til kommuner som sliter med høye kostnader til vikarbruk pga. stor rotasjon eller ubesatte fastlegestillinger.»

Forslag nr. 197 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med et forslag om hvordan nyutdannede kan sikres rett til dagpenger hvis de blir arbeidsledige ved endt utdanning.»

Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 81 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.59.14)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 193, fra Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette en tilskuddsordning målrettet for å hjelpe de svakeste gruppene i samfunnet når samfunnet stenges; som flyktninger, tiggere, hjemløse, migrantarbeidere, udokumenterte, sex-arbeidere og barn i voldelige hjem er alle ekstremt utsatte grupper.»

Senterpartiet har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble med 77 mot 11 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.59.33)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 136, fra Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen øke støtten til Mat-sentralen Norge for å sette dem i stand til å redistribuere mer mat og redusere matsvinn.»

Senterpartiet og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble med 77 mot 11 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 22.59.51)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 145, 148, 151, 153, 158, 161, 163, 168, 185, 189, 195, 196 og 199, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 145 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innrette kompensasjonsordningen for bedrifter med stort omsetningsfall slik at serveringssteder kan regne med tap på varelager, f.eks. mat og drikke, i definisjonen av faste kostnader. Dette skal forutsette at varene så langt det er mulig selges eller stilles til rådighet for frivillige organisasjoner, institusjoner osv. for å hindre matsvinn.»

Forslag nr. 148 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innrette kompensasjonsordningen for bedrifter med stort omsetningsfall slik at huseier kan dekke hele eller deler av bedriftenes egenandel (den delen av faste kostnader som ikke blir dekket) uten at det fører til redusert kompensasjon.»

Forslag nr. 151 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innrette kompensasjonsordningene for næringslivet slik at virksomheter med eiere hjemmehørende i skatteparadiser (herunder tredjelandsjurisdiksjoner som er på EUs svarteliste over ikke-samarbeidende jurisdiksjoner), ikke kan motta tilskudd.»

Forslag nr. 153 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at nystartede virksomheter kan inkluderes i kompensasjonsordningen for bedrifter med stort omsetningsfall. Dette bør også gjelde bedrifter som ble startet etter virusutbruddet, men under et mindre inngripende smittevernregime enn det som er tilfelle nå.»

Forslag nr. 158 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarlig utrede og komme tilbake med alternativ for å nedskalere prosjektet med nytt regjeringskvartal ved å bruke eksisterende regjeringsbygninger. Det skal spesielt utredes hvordan man kan spare penger og byggetid, for eksempel ved å fortsette å bruke R5 og UDs lokaler på Victoria terrasse og skrinlegge flere av de byggene man nå planlegger, som for eksempel det såkalte D-bygget som i bybildet vil bli en mur ned mot Youngstorget og den østlige delen av sentrum.»

Forslag nr. 161 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette av 5 mill. kroner innenfor forsvarsrammen til tiltak mot trakassering og mobbing og tiltak for økt mangfold, åpenhet og likestilling.»

Forslag nr. 163 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med et forslag om hvordan studenter som arbeider ved siden av studiene, kan gis inntektssikring ved arbeidsledighet.»

Forslag nr. 168 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarlig etter 26. mars 2021 rapportere på måloppnåelse på kap. 576 post 60 som er en engangsbevilgning på 2,5 mrd. kroner til et øremerket tilskudd til kommunene til vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av bygg og anlegg. Behovet for ytterligere bevilgninger til dette formålet i 2021 skal også vurderes.»

Forslag nr. 185 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et nasjonalt astma- og allergiprogram etter modell av Finland.»

Forslag nr. 189 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med saken om gjennomføringen av rusreformen, som er planlagt i 2021, legge fram en oversikt over faktisk pengebruk i norske kommuner til rusarbeid, sammenlignet med det som er gitt i frie midler for å oppfylle opptrappingen til Stortingets mål om 2,4 mrd. kroner i økte bevilgninger til rusfeltet i perioden 2016–2020.»

Forslag nr. 195 lyder:

«Stortinget ber regjeringen avvente å innføre merverdiavgift på alternativ behandling for personellgrupper som venter på å få behandlet søknad

om autorisasjon etter helsepersonelloven, til eventuelt avslag er gitt.»

Forslag nr. 196 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med et forslag om at arbeidstagere som mister jobben, kan få beholde dagpengene under omskolering/videreutdanning. Ordningen bør innrettes slik at den treffer personer rammet av nedbemanning med behov for ny utdanning, f.eks. ved krav til fartstid i arbeidslivet eller at man har en annen utdanning fra før.»

Forslag nr. 199 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre kvinners deltakelse i beslutningsprosesser som en del av bistanden.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 72 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.00.23)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 154, 156, 179–181 og 190, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 154 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å utvide permitteringsperioden til 60 uker for ansatte som ble permittert før 1. juli 2020, slik at permitterte ved virksomheter som for alvor kommer i gang om sommeren, f.eks. innen reiseliv og servering, ikke behøver å si opp sine ansatte.»

Forslag nr. 156 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med et forslag til å gjøre FNs bærekraftsmål skal innføres som planramme i alle kommuner, kommunale etater og fylker.»

Forslag nr. 179 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utvikle bedre samarbeid og utrede felles elektronisk journal mellom spesialist- og primærhelsetjenesten.»

Forslag nr. 180 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en økning av belegget ved norske sykehus til 85 pst. i tråd med OECDs anbefalinger.»

Forslag nr. 181 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan Norge kan øke antallet faste intensivplasser ved norske sykehus med 100 og antallet overvåkingsplasser med 300, og samtidig utdanne nok kvalifisert helsepersonell til dette.»

Forslag nr. 190 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til en pårørenderegnskap i forbindelse med den samlede pårørendestrategien og handlingsplanen som er varslet i desember 2020. Pårørenderegnskapet skal samordnes med arbeidet som pågår med en nasjonal pårørendeundersøkelse.»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 58 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.00.47)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 160 og 194, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 160 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en reform som sikrer at tvangsmulkt og gebyrer som følger av administrative feil eller forsinkelser, følger et proporsjonalitetsprinsipp og ikke rammer små virksomheter urimelig hardt.»

Forslag nr. 194 lyder:

«Stortinget ber regjeringen evaluere hvordan Norge under koronakrisen har sørget for at de mest utsatte gruppene (som flyktninger, tiggere, hjemløse, migrantarbeidere, udokumenterte, sex-arbeidere og barn i voldelige hjem) har tilgang til vitale behov som mat, et sted å sove, helsehjelp og en trygg hverdag, og komme tilbake med forslag til beredskapsforbedringer i form av for eksempel økonomiske støtteordninger og nødløsninger som helsetrygge oppholdssteder og offentlig matutlevering.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 52 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.01.08)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 135, 139–141, 147, 150, 159, 173, 174, 177, 178, 182–184, 186, 187, 192 og 198, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 135 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et beredskapslager for matkorn.»

Forslag nr. 139 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en vurdering av potensialet for levende kulturhistorie, turisme og naturoppsyn ved at for eksempel Kystverket, SNO og Kulturdepartementet samar-

beider om bemanning på enkelte fyr langs norskekysten.»

Forslag nr. 140 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere, slik at stipender og garantiinntekter reguleres i tråd med lønnsvekst.»

Forslag nr. 141 lyder:

«Stortinget ber regjeringen starte samtaler med Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune for å sikre finansiering av opprusting av bygningsene som i dag huser Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i Trondheim, slik at de nasjonale verdiene museet huser, kan ivaretas.»

Forslag nr. 147 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med et forslag til hvordan alle bedrifter med stort omsetningsfall, uavhengig av tidligere permittering, delvis kan få kompensert lønnskostnader for å holde ansatte som ellers ikke ville være lønnsomme for bedriften, på jobb.»

Forslag nr. 150 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innrette kompensasjonsordningene for næringslivet slik at virksomheter som mottar tilskudd, må oppgi informasjon om reelle eiere, og at denne informasjonen gjøres offentlig tilgjengelig.»

Forslag nr. 159 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en evaluering av ABE-reformen hvor det vektlegges å vurdere hvorvidt reformen har svekket tjenestetilbudet.»

Forslag nr. 173 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av de økende saksbehandlingstidene i forliksrådene og forslag til å redusere disse.»

Forslag nr. 174 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av nedgangen i behandling av straffesaker i konfliktrådene som har pågått siden 2009, og tiltak for å øke antallet behandlede straffesaker.»

Forslag nr. 177 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at prosjektet med felles kommunal journalløsning AKSON blir lagt ut til offentlig høring.»

Forslag nr. 178 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en vurdering av prosjektet med felles kommunal journalløsning AKSON, slik at Stortinget kan fatte beslutninger om prosjektet, som er anslått til 22 mrd. kroner i perioden 2021–2040 i forventede

investeringskostnader, endrings- og omstillingskostnader og forventede kostnader til drift, forvaltning og videreutvikling.»

Forslag nr. 182 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede behovet for økt antall rehabiliteringsplasser og -aktiviteter i spesialisthelsetjenesten og i kommunene, og komme tilbake til Stortinget med et forslag om dette. Det skal også utredes og foreslås en opprustningsplan for rehabilitering, inkludert utdanning av fagpersonell, slik at mennesker med rehabiliteringsbehov og -potensial får nødvendig hjelp i tide.»

Forslag nr. 183 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Sykehuset Namsos så raskt som mulig blir et av stedene der det gjøres tilpasninger til det nye redningshelikopteret.»

Forslag nr. 184 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et forsøksprosjekt der deltakerne får beholde en delvis oppfølging fra barne- og ungdomspsykiatrien samtidig som de fases over i voksenpsykiatrien. Målet med prosjektet skal være å innhente erfaringer for på sikt å innføre en permanent overgangsordning, som sikrer en smidigere overgang mellom de to systemene.»

Forslag nr. 186 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stimulere til en raske livsglede for eldre-sertifisering av alle kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner.»

Forslag nr. 187 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stimulere til prøveprosjekter for samlokalisering av eldre og studenter i nye bolig- og omsorgsinstitusjoner, etter modell av Nederland.»

Forslag nr. 192 lyder:

«Stortinget ber regjeringen styrke sikkerhetsnettet for personer med psykiske utfordringer i krisetid og øke tilskuddene til lavterskel hjelpetelefoner og chatforum for personer med mentale helseutfordringer og psykiske lidelser i alle aldre.»

Forslag nr. 198 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i lys av høstens utvikling å gjenoppta en strategi for å fremme samarbeid mellom sivilt samfunn i og Norge og i Hviterussland, på linje med satsingen som var frem til 2014.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 46 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.01.46)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 239, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Rammevedtak

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	7 678 800 000
2 Familie og forbruker	51 577 727 000
3 Kultur mv.	27 907 787 000
4 Utenriks	44 567 386 000
5 Justis	36 749 615 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	18 047 163 000
7 Arbeid og sosial	515 275 418 000
8 Forsvar	57 988 547 000
9 Næring	15 752 007 000
10 Fiskeri	1 807 904 000
11 Landbruk	20 226 217 000
12 Olje og energi	-68 722 236 000
13 Miljø	17 415 306 000
14 Kontroll og konstitusjon	705 202 000
15 Helse	239 116 876 000
16 Utdanning og forskning	85 866 050 000
17 Transport og kommunikasjon	77 608 967 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	207 045 846 000

Nr. Betegnelse	Kroner
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	3 943 232 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	38 977 117 000
21 Skatter, avgifter og toll	-1 095 691 811 000
22 Utbytte mv.	-26 629 102 000
Sum for lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	277 214 018 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 83 mot 5 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.02.03)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 240, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utforme en modell for avgift på lakselus i oppdrettsnæringen, og komme tilbake med et forslag i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 81 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.02.29)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 127 og 241, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 127 lyder:

Forslag nr. 242 lyder:

«Rammevedtak

«Stortinget ber regjeringen fra og med statsbudsjettet 2022 rapportere på hvordan budsjettforslaget er i overensstemmelse med Norges klimaforpliktelser i henhold til Parisavtalen. Kostnader ved klimatiltakene skal i den grad det er mulig, tallfestes i budsjettforslaget.»

Forslag nr. 241 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en særskilt krisepakke for Groruddalen og Oslo Sør, samt for bydeler med liknende utfordringer i andre byer, med særlig vektlegging av sysselsettingstiltak for ungdom/unge voksne, og komme tilbake til Stortinget senest innen revidert budsjett 2021.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 46 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.02.49)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 242 og 246, fra Senterpartiet.

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	6 757 200 000
2 Familie og forbruker	50 937 697 000
3 Kultur mv.	27 907 237 000
4 Utenriks .	40 633 386 000
5 Justis ...	36 888 808 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	16 736 949 000
7 Arbeid og sosial	514 117 818 000
8 Forsvar	59 500 347 000
9 Næring	24 339 107 000
10 Fiskeri	2 152 504 000
11 Landbruk	20 857 007 000
12 Olje og energi	-69 261 756 000
13 Miljø ...	14 705 306 000
14 Kontroll og konstitusjon	679 302 000
15 Helse	239 676 197 000
16 Utdanning og forskning	85 676 950 000
17 Transport og kommunikasjon	80 064 567 000

Nr. Betegnelse	Kroner
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	205 514 146 000
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	2 888 232 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	38 965 917 000
21 Skatter, avgifter og toll	-1 059 892 811 000
22 Utbytte mv.	-26 629 102 000
Sum før lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	313 215 008 000»

Forslag nr. 246 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utvide spesialisthelsetjenestetilbudet i Alta med en fødeavdeling og nødvendige akuttfunksjoner. Det må legges til grunn at det blir bygget et nytt sykehus i Hammerfest, og at sykehusene i Finnmark samarbeider i en nettverksmodell for å gi hele befolkningen et likeverdig helsetilbud av god kvalitet.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Senterpartiet ble med 76 mot 11 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.03.06)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 248, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utsette innføring av merverdiavgift for alternativ behandling inntil det er foretatt en helhetlig gjennomgang av alternativregisteret og lov om alternativ behandling, for å komme fram til en bedre modell for å sikre pasientsikkerhet og kriterier som kan kvalifisere til fritak for merverdiavgift.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Senterpartiet ble med 78 mot 10 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.03.23)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 245 og 249, fra Senterpartiet.

Forslag nr. 245 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innrette kompensasjonsordningen for bedrifter med stort omsetningsfall slik at arbeidsgiverperioden ved permittering innlemmes i definisjonen av uunngåelige kostnader, gjeldende for de måneder der arbeidsgiverperiode I ved permittering er 10 dager.»

Forslag nr. 249 lyder:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte informere Stortinget om hvilke grupper som blir vurdert

for autorisasjon etter helsepersonelloven, og hvilke vurderinger og kriterier som gjelder.»

Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Senterpartiet ble med 72 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.03.43)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 125, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en melding om avgiftspolitikken som blant annet tar for seg ulike avgifters sosiale og geografiske fordelings-effekter.»

Arbeiderpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Senterpartiet ble med 51 mot 37 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.04.02)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 252, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere en flytting av Norsk romsenter og relaterte statlige arbeidsplasser til Tromsø, og melde tilbake til Stortinget senest innen fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett 2021.»

Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Sosialistisk Venstreparti har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Senterpartiet ble med 47 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.04.23)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 243, 244 og 247, fra Senterpartiet.

Forslag nr. 243 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at offentlige innkjøp brukes til å øke etterspørselen etter norske varer og tjenester.»

Forslag nr. 244 lyder:

«Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig varsle en ytterligere utvidelse av permitteringsperioden utover 52 uker og legge frem en sak om dette for Stortinget senest i løpet av januar 2021, med sikte på forlengelse frem til 1. august 2021.»

(Voteringsutskrift kl. 23.04.44)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 250 og 251, fra Senterpartiet.

Forslag nr. 250 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest sikre at de eldre som bor på institusjon eller mottar hjemmehjelp, får den tannhelsebehandlingen de har krav på.»

Forslag nr. 251 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i forslag til RNB 2021 med forslag om hvordan fjellstyrenes økonomi kan styrkes i 2021.»

Presidenten: Det votes over forslag nr. 12, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

Forslag nr. 247 lyder:

«Stortinget ber regjeringen øremerke 30 mill. kroner til Lukas Hospice, Malvik i hele pilotperioden.»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Senterpartiet ble med 47 mot 41 stemmer ikke bifalt.

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Senterpartiet ble med 46 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.05.06)

«Rammevedtak

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	6 458 368 000
2 Familie og forbruker	50 555 210 000
3 Kultur mv.	22 741 993 000
4 Utenriks	35 944 242 000
5 Justis	37 106 368 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	14 681 822 000
7 Arbeid og sosial	505 646 218 000
8 Forsvar	59 478 547 000
9 Næring	16 013 407 000
10 Fiskeri	1 584 604 000
11 Landbruk	18 607 187 000
12 Olje og energi	-71 449 456 000
13 Miljø	11 841 340 000
14 Kontroll og konstitusjon	692 202 000
15 Helse	242 493 464 000
16 Utdanning og forskning	85 326 186 000
17 Transport og kommunikasjon	84 263 139 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	197 547 466 000
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	3 943 232 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	38 953 846 000
21 Skatter, avgifter og toll	-1 041 595 521 000
22 Utbytte mv.	-26 629 102 000
Sum før lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	294 204 762 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 73 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.05.26)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 253, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«Rammevedtak

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	7 479 800 000
2 Familie og forbruker	50 169 097 000
3 Kultur mv.	28 210 137 000
4 Utenriks	43 135 586 000
5 Justis	37 055 408 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	17 324 249 000
7 Arbeid og sosial	514 302 868 000
8 Forsvar	58 488 547 000
9 Næring	18 514 307 000
10 Fiskeri	1 844 604 000
11 Landbruk	20 283 207 000
12 Olje og energi	-69 381 456 000
13 Miljø	15 415 306 000
14 Kontroll og konstitusjon	705 202 000
15 Helse	241 534 847 000
16 Utdanning og forskning	85 911 950 000
17 Transport og kommunikasjon	80 221 367 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	202 228 746 000
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	2 710 682 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	38 954 617 000
21 Skatter, avgifter og toll	-1 066 969 411 000
22 Utbytte mv.	-26 629 102 000
Sum for lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	301 510 558 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 62 mot 26 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.05.43)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 2, 3, 5, 7, 9–11 og 204, fra Arbeiderpartiet.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for økt bruk av partsstyrte tiltak for kompetanseutvikling for arbeidstakere.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at virksomheter som har omfattende økonomisk drift, men ikke har «erverv til formål» og dermed ikke betaler skatt, blir ivaretatt med en økonomisk kompensasjon, som f.eks. bedrifter for varig tilrettelagt

arbeid, stiftelser, ideelle organisasjoner og en rekke virksomheter innen blant annet kultur og museumdrift.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at sirkulærøkonomi blir en del av Enovas mandat.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gi Statkraft i oppdrag å utvikle en nasjonal utviklingsplan for hydrogeninfrastruktur frem mot 2030. Planen skal beskrive behov for produksjon, transport og etterspørsel gitt ulike scenarier.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utnytte handlingsrommet i statsstøtteregelverket og legge til rette for at virkemiddelapparatet kan bidra med en høyere støtteandel til større industriprosjekter.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en opptrappingsplan for omsetning av avansert biodrivstoff til 40 pst. i 2030 uten dobbelttelling.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en nasjonal strategi for ladeinfrastruktur, både på land og til havs.»

Forslag nr. 204 lyder:

«Stortinget ber regjeringen planlegge krisestøtte for studenter for vårsemesteret 2021, slik at ordningene er klare når det blir aktuelt, og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet ble med 46 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.06.07)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 8, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen, som et ledd i å styrke det norske eksportfremmearbeidet og formalisere utenriktjenestens rolle, utarbeide en strategi for økonomisk diplomatisk arbeid etter modell av den danske regjeringens strategi. Strategien skal legge særlig vekt på hvordan det kan skapes gode insentiver til økt arbeid med eksportfremme ved utenriksstasjonene, og hvilke aktiviteter disse bør være ansvarlige for.»

Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 48 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.06.25)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 4, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en helhetlig gjennomgang av finansieringssystemet for private barnehager, herunder å kartlegge konsekvensene for ansattes pensjonsvilkår i private barnehager, samt utrede et system der private barnehagers pensjonskostnader dekkes etter regning. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget med utredning og forslag i revidert nasjonalbudsjett for 2021.»

Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 54 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.06.43)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 6, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen planlegge for studenter for vårsemesteret 2021, slik at ordningene er klare når det blir aktuelt, og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 47 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 23.07.02)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 205, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Rammevedtak

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	7 475 752 000
2 Familie og forbruker	50 880 449 000
3 Kultur mv.	27 003 530 000
4 Utenriks	44 120 740 000
5 Justis	36 646 378 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	16 292 314 000
7 Arbeid og sosial	508 137 123 000
8 Forsvar	58 208 196 000
9 Næring	15 725 403 000

Nr. Betegnelse	Kroner
10 Fiskeri	1 839 097 000
11 Landbruk	20 257 225 000
12 Olje og energi	-69 583 421 000
13 Miljø	14 626 923 000
14 Kontroll og konstitusjon	705 202 000
15 Helse	241 154 957 000
16 Utdanning og forskning	85 187 566 000
17 Transport og kommunikasjon	80 503 583 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	197 897 362 000
19 Tilfeldige utgifter og inntekter ...	3 943 232 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	38 909 252 000
21 Skatter, avgifter og toll	-1 055 202 950 000
22 Utbytte mv.	-26 629 102 000
Sum før lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	298 098 811 000»

Votering:

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble bifalt med 45 mot 42 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 23.07.22)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 209, 220, 221 og 232, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 209 lyder:

«Stortinget ber regjeringen øremerke 30 millioner kroner til Hospice Malvik og 30 millioner kroner til barnehospice i Kristiansand også hele pilotperioden.»

Forslag nr. 220 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at også forfulgte kristne, ahmadiyya og jesidiske flyktninger skal prioriteres som gruppe og individ ved uttak av overføringsflyktninger.»

Forslag nr. 221 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre underholdskravet (både kravet til fremtidig og tidligere inntekt) i sak om familieinnvandring slik at stønad etter introduksjonsloven ikke medregnes (fra 01.01.2021: stønad etter integreringsloven).»

Forslag nr. 232 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å videreføre kapitaltilskuddet til private barnehager på 2020-nivået, i utgangspunktet for første halvår 2021, samt nedsette et hurtigarbeidende utvalg der bl.a. KS og PBL deltar, for å utrede finansieringen av private barnehager, herunder muligheten for lån i Husbanken. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om fastsettelse av kapitaltilskuddet for private barnehager for andre halvår 2021 i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.»

Votering:

Forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble bifalt med 47 mot 41 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 23.07.46)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 206, 223, 224, 227 og 233, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 206 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021 legge frem en oversikt over alle tiltak i budsjettet som har reduksjon av klimagassutslipp som hovedbegrunnelse, og så langt det er mulig en oversikt over effekten av hvert enkelt tiltak målt i kroner per tonn reduksjon eller økt binding, samt redegjøre for status for arbeidet i Teknisk beregningsutvalg for klima.»

Forslag nr. 223 lyder:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til forhandlinger om å gå inn i transport- og lagerpartnerskapet med statlig eierandeler ved en eventuell utvidelse av infrastrukturen til mer enn 1,5 millioner tonn CO₂ per år.»

Forslag nr. 224 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget om hvordan staten kan ta en del av inntektene fra fremtidige utnyttelsestillatelser for CO₂-lagring. Vurderingen skal inkludere skattlegging og alternativer for statlige eierskap herunder SDØE-modell.»

Forslag nr. 227 lyder:

«Stortinget ber regjeringen følge tett opp kostnads- og risikokontroll i Langskip, på en slik måte at potensielle vesentlige negative avvik i prosjektene identifiseres tidlig, og at regjeringen bruker avtalens

handlingsrom til å holde statens kostnader så lave som mulig.»

Forslag nr. 233 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at norsk språk i utgangspunktet brukes ved planlagte statlige investeringer eller vedlikehold som skal ut i markedet i 2021 i maritim sektor, men vil vurdere om det er nødvendig å åpne for engelsk i visse tilfeller.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble bifalt med 62 mot 26 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.08.14)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 211, 236 og 238, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 211 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en effektiviseringsstrategi for offentlig sektor.»

Forslag nr. 236 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere endringer i merverdiavgiftsregelverket for entrepriser slik at entreprenøren ikke trenger å innberette og innbetale merverdiavgift av omtvistede krav før tvisten er endelig avklart.»

Forslag nr. 238 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest, i tråd med Stortingets vedtak om godkjenningsordning basert på EUs tobakksdirektiv, tillate salg av e-sigaretter med nikotin og tobakksfri nikotinsnus.»

Senterpartiet har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble bifalt med 55 mot 33 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.08.35)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 228, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gi offentlig autorisasjon til naprapater og osteopater, samt ta en ny vurdering av om akupunktører skal autoriseres som helsepersonell. Inntil vurderingen av akupunktører er fullført skal momsunnntak videreføres.»

Senterpartiet har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble bifalt med 56 mot 32 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.08.55)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 212, 216, 217 og 231, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Forslaget nr. 212 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag senest i revidert nasjonalbudsjett 2021 som forbedrer fergeavløsningsordningen ytterligere slik at enda flere fergeavløsningsprosjekter kan realiseres.»

Forslag nr. 216 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre fremdrift i arbeidet med planleggingen av Glommakryssing på rv. 22 i Lillestrøm.»

Forslag nr. 217 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre fremdrift i prosjektet E16 Bjørum–Skaret.»

Forslag nr. 231 lyder:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ overfor svenske myndigheter første halvår 2021 med sikte på å inngå avtale om felles norsk-svensk grensestasjon på Magnormoen med svenske myndigheter for revidert nasjonalbudsjett. Stortinget ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med en rapportering, slik at en realisering av politistasjon på grensen/Magnormoen kan gjennomføres når finansiering av hele prosjektet er avklart.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble bifalt med 86 mot 2 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.09.43)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 215 og 229, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 215 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre fremdrift i planleggingen av rv. 19-E6 Moss havn når kvalitets-sikring er fullført.»

Forslag nr. 229 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å utvide byggelåns-garantiordningen i GIEK til også å omfatte forskudds-garantier, slik at GIEK kan gi forskuddsgarantier på inntil 50 pst.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble bifalt med 86 mot 1 stemme.
(Voteringsutskrift kl. 23.10.05)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 214 og 234, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 214 lyder:

«Stortinget ber regjeringen følge opp minerallovutvalget gjennom å foreslå forbedringer og forenklinger i mineralloven, herunder i avgrensningene mot annet regelverk, blant annet for å sikre at koordineringen er god og tidsbruken så lav som mulig. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget på eget måte.»

Forslag nr. 234 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket for at campingbiler/bobiler med europeisk type-godkjenning automatisk skal godkjennes for registrering i Norge uten fremstilling for enkeltgodkjenning hos trafikkstasjon, og legge frem forslag for hvordan det kan gjøres senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2021.»

Arbeiderpartiet og Senterpartiet har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble bifalt med 81 mot 7 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 23.10.29)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 219, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen innen 1. april få på plass en godkjenningsordning for private aktører som vil tilby NIPT, i tråd med føringene fra Stortingets flertall i Innst. 296 L (2019–2020).»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble bifalt med 77 mot 10 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 23.11.11)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 230, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å utvide Innovasjon Norges ordning for kondemnering av skip i

nærskipsfart til også å gjelde offshoreskip. Endelige kriterier for ordningen utarbeides i tråd med statsstøtteregelverket.»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslaget.

Senterpartiet har varslet subsidiær støtte til forslaget.

Voteringsstavlene viste at det var avgitt 86 stemmer for forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti og 1 stemme imot.

(Voteringsutskrift kl. 23.11.35)

Ingvild Kjerkol (A) (fra salen): Min stemme ble ikke registrert.

Presidenten: Da blir resultatet 87 stemmer for og 1 stemme mot forslaget. – Forslaget dermed er bifalt.

Det votes over forslag nr. 235, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til en ordning med differensiert tvangsmulkt, og komme tilbake med en vurdering av et slikt forslag til Stortinget på en egnet måte.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble bifalt med 81 mot 5 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.12.06)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 237, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med forslag om at gravide kan tilbys NIPT-test også i offentlig regi i løpet av 2021, i tråd med føringene fra Stortingets flertall i Innst. 296 L (2019–2020).»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

Voteringsstavlene viste at det ble avgitt 78 for og 7 stemmer mot forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

(Voteringsutskrift kl. 23.12.28)

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) (fra salen): Kan vi ta voteringen på nytt?

Presidenten: Da tar vi voteringen på nytt.

Votering:

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble bifalt med 78 mot 10 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 23.13.06)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 207, 208, 210, 213, 218, 222, 225 og 226, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 207 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere løsninger for å stoppe pasientomlastning på Skaidi for pasientreiser mellom Alta og Hammerfest.»

Forslag nr. 208 lyder:

«Stortinget ber regjeringen styrke de regionale barnepalliative teamene, for å sikre at det gis et godt og likeverdig tilbud til barn og deres familier.»

Forslag nr. 210 lyder:

«Stortinget ber regjeringen påse at kriminelle som er dømt for overgrep mot barn prioriteres i soningskøen, slik at de kan gå direkte fra dom til soning.»

Forslag nr. 213 lyder:

«Stortinget ber regjeringen tilse at tilskuddet til frivilligsentraler og at dagens fordeling videreføres i 2021 med særskilt fordeling, slik at midlene fordeles pr frivilligsentral og ikke pr. innbygger.»

Forslag nr. 218 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede Østfoldmodellen for lærekandidater med tilretteleggingsbehov, som er utarbeidet av ASVL (Arbeidssamvirkenes landsforening), og vurdere om dette kan gjøres til en nasjonal ordning, slik det anbefales i NIFU-rapport 18: 2018.»

Forslag nr. 222 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjøre en ny vurdering av om dagens departementsbygninger fortsatt kan benyttes, som alternativ til å bygge trinn 2 og/eller 3 i nytt regjeringsskval. Vurderingen legges frem for Stortinget i statsbudsjettet for 2022.»

Forslag nr. 225 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse for hvordan Langskip er organisert, hvem som eier teknologien som blir utviklet og demonstrert og hvordan det kan legges til rette for at samfunnet får mest mulig igjen for at teknologien blir utviklet og demonstrert gjennom statlig støtte.»

Forslag nr. 226 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at så mye som mulig av teknologien som blir utviklet og demonstrert i Langskip og øvrig læring fra prosjektet blir utnyttet i Norge.»

Samtlige øvrige partier har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:**II****Andre fullmakter**

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2021 kan:

1. ta opp nye langsiktige innenlandske statslån til et beløp inntil 125 000 mill. kroner.
2. ha utestående kortsiktige markedslån til et beløp inntil 100 000 mill. kroner.
3. ta imot innskudd i form av kontolån fra statsinstitusjoner og statlige fond, og fra institusjoner som kan bli pålagt å plassere likviditet som kontolån til staten.
4. inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler, samt foreta sikkerhetsplasseringer knyttet til slike avtaler.

III

Meld. St. 1 (2020–2021) – Nasjonalbudsjettet 2021 – vedlegges protokollen.

IV

Stortinget ber regjeringen innen utgangen av januar 2021 komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak for luftfarten, herunder en vurdering av behovet for en kompensasjonsordning for luftfarten og rammen for rutekjøp.

V

Stortinget ber regjeringen så snart som mulig, og senest innen utgangen av januar 2021 komme tilbake med et forslag til hvordan ikke-statlige lufthavner, blant annet Torp og Haugesund, kan sikres videre drift i 2021.

VI

Stortinget ber regjeringen innen utgangen av februar 2021 vurdere behovet for en ytterligere forlengning av ordningen med utsettelse av skatteinnbetalinger.

VII

Stortinget ber regjeringen så snart som mulig komme tilbake med forslag til tiltak, for eksempel gjennom en ordning i regi av GIEK, for å bidra til at garantimarkedet for pakkereisarrangørene fungerer i 2021.

VIII

Stortinget ber regjeringen inntil videre videreføre veilederen om avhending av bolig eller andre eiendeler for å få innvilget sosialhjelp.

IX

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til en ny modell for kompensasjon for næringslivet for perioden etter februar 2021 og, dersom smittesituasjonen tilsier det, fremme forslag innen utgangen av januar 2021.

Presidenten: Forslag nr. 205, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, erstatter komiteens innstilling til I og er allerede votert over.

Det votes over IV.

Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 86 stemmer mot 1 stemme.

(Voteringsutskrift kl. 23.13.45)

Presidenten: Det votes over V og VII.

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 85 mot 2 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.14.04)

Presidenten: Det votes over II, III, VI, VIII og IX.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 3 [23:14:27]

Referat

1. (168) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trond Helleland, Siv Jensen, Terje Breivik og Hans Fredrik Grøvan om å heve botidskravet for permanent oppholdstillatelse i Norge (Dokument 8:71 L (2020–2021))

Presidenten: Presidenten vil foreslå at representantforslaget blir behandlet etter forretningsordenens § 39 c, at det legges ut til gjennomsyn for representantene i minst én dag og deretter føres opp på dagsordenen.

Representanten Rigmor Aasrud har bedt om ordet.

Rigmor Aasrud (A) [23:14:58]: Arbeiderpartiet ser ingen grunn til at vi skal behandle denne saken etter hasteparagrafen, så vi ber om at den blir sendt til komiteen på ordinær måte.

Presidenten: Er det flere som ber om ordet til stemmeforklaring?

Nils T. Bjørke (Sp) (fra salen): Senterpartiet støtter forslaget fra Arbeiderpartiet.

Kari Elisabeth Kaski (SV) (fra salen): SV støtter også forslaget fra Arbeiderpartiet.

Hans Andreas Limi (FrP) (fra salen): For ordens skyld: Fremskrittspartiet støtter forslaget fra presidenten.

Presidenten: Da er det notert. Da går vi til votering over behandlingsmåten i referatsak nr. 168.

Det votes alternativt mellom presidentens forslag om å behandle Dokument 8:71 L etter forretningsordenens § 39 c og forslaget fra Arbeiderpartiet om å sende det til komiteen på ordinær måte.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom presidentens forslag og forslaget fra Arbeiderpartiet ble presidentens forslag bifalt med 46 mot 42 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 23.16.16)

Presidenten: Dermed er presidentens forslag vedtatt.

Videre ble referert:

2. (169) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan Bøhler, Sigbjørn Gjelsvik, Per Olaf Lundteigen, Nicholas Wilkinson, Kari Elisabeth Kaski, Bjørnar Moxnes, Une Bastholm og Kjersti Toppe om å utvikle Ullevål sykehus og sikre innbyggere i Oslo gode sykehustilbud med nok kapasitet (Dokument 8:72 S (2020–2021))
Enst.: Sendes helse- og omsorgskomiteen.

Presidenten: Dermed er sakene på dagens kart ferdigbehandlet. Presidenten minner om at møtet i morgen starter kl. 9.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Så synes ikke, og møtet er hevet.

